RADU NOR

TRIDENTUL DE AUR

EDITURA MILITARĂ – 1972

COLECŢIA SFINX

O mică pană la marele experiment

Început de iunie. Deşi vântul mai sufla rece dinspre mare, soarele dogorea fiindcă încurcase filele calendarului şi se credea în toiul lunii lui Cuptor. Purtam uniformă nouă, iar centura mă strângea ca o menghine, căci pusesem câteva kilograme şi mă ambiţionam s-o închei tot la aceeaşi gaură. Ehei, să fi fost acum în vechiul meu pantalon de doc şi în bluza de bumbac cu găurele!… Aberaţii! Un colonel de securitate – anul trecut, după afacerea cu Păianjenul[1], am fost avansat – nu se prezintă într-o asemenea ţinută în faţa superiorilor şi a unor persoane simandicoase din lumea ştiinţei.

Actuala mea misiune consta în supravegherea unei experienţe care, fără exagerare, putea fi considerată epocală, deoarece avea toate şansele să conducă la o revoluţie în domeniul transporturilor aeriene şi navale. Sarcina mea, evident, era aceea de a asigura paza şi păstrarea secretului invenţiei, drept care însoţisem prototipul de la institut până la poligonul de pe malul mării, asistasem la depunerea lui în buncherul subteran anume amenajat şi înjghebasem, cu ajutorul unei echipe de specialişti, sistemele de protecţie şi alarmă.

---

1 „Reîntoarcerea Păianjenului” – Editura militară, 1971.

Pregătirile duraseră două săptămâni, până în preziua premierei, a probelor practice, în condiţii naturale, cu HAL-1. HAL-1 – nu comit nicio indiscreţie – este prescurtarea uzuală pentru „Hidro-aerodina lenticulară”, vehiculul aerian şi submarin realizat de un colectiv de savanţi şi ingineri pe principiul binecunoscutului efect Coandă.

De afară, aparatul seamănă izbitor cu ceea ce ne-am obişnuit să numim „farfurie zburătoare”. E drept că până azi n-am avut norocul să admir o farfurie zburătoare şi nu cunosc performanţele de care sunt capabile controversatele OZN (*Obiecte Zburătoare Neidentificate* este termenul corect, ştiinţific, pentru întreaga „veselă” volantă), dar sunt convins că vehiculul nostru, deplasându-se cu aceeaşi uşurinţă şi în aer, şi sub apă, e mai bun!

Aşadar, ziua mult aşteptată sosise. În zori, abia făcusem ochi, m-am pomenit cu colonelul Tomescu, şeful meu ierarhic şi fost coleg de şcoala, de care mă leagă o veche şi statornică prietenie. Ori de câte ori mă întâlnesc cu Tomescu, mă încearcă însă un meschin sentiment de invidie. E cu un cap mai înalt ca mine şi, cu toate că suntem aproximativ de aceeaşi vârstă, el a rămas suplu ca la douăzeci de ani; îl mai invidiez pentru că suportă căldurile cele mai mari, de parcă s-ar fi născut undeva la Ecuator, pe când eu… ce să mai vorbim!

Venindu-i în întâmpinare, îi admiram uniforma impecabilă care, în pofida ceasurilor petrecute la volan, arăta ca scoasă de la croitor. M-a examinat la rându-i din cap până-n picioare, cu acel zâmbet ştrengăresc, uşor zeflemitor, pe care i-l cunosc prea bine. Grozav îi place să mă tachineze.

— Noroc, Radule!

— Bine-aţi venit, tovarăşe colonel! l-am luat eu oficial, cu o vagă speranţă de a evita… inevitabilul.

— Îţi prieşte la mare. A continuat, fixându-mi neiertător catarama centurii.

— Nu… nu cred! Ţin un regim foarte sever! Carne friptă, carne fiartă, iaurt, brânză de vaci… Metabolismul,

bată-l vina!

— Bietul de tine! Cu câte kile zici că te-ai îngrăşat?

— Cu niciun gram! am minţit cu disperare. Mă menţin.

— La nouăzeci? Tot la nouăzeci? În sfârşit, n-are importanţă! Bine că e răcoare şi că n-ai început încă să transpiri!

Această nouă lovitură sub centură – de fapt năduşisem puţin – mi-a îmbrobonit fruntea de-a binelea. N-aş fi vrut să-i dau satisfacţie, dar neavând încotro, am scos una dintre cele trei batiste pe care le port încontinuu asupra mea. Căutam zadarnic un pretext să-l determin să schimbe subiectul. Când l-am auzit, în sfârşit, întrebându-mă „cum staţi cu treburile?”, am fost fericit. M-am grăbit să-i răspund, ca nu cumva să născocească o altă năzbâtie.

— Suntem gata! La şapte vor începe să patruleze cele trei elicoptere; la unsprezece oprim circulaţia pe drumul de acces. Radarele au fost verificate şi funcţionează fără cusur. Alaltăieri am introdus, de probă, curent de înaltă tensiune în reţeaua ce împrejmuieşte poligonul sub apă. Am patru echipe de intervenţii formate din scafandri şi un cordon de ostaşi, care veghează zi şi noapte pe uscat. În interiorul cordonului sunt posturi mobile echipate cu aparate de emisie-recepţie, având consemnul să comunice imediat orice mişcare suspectă. Suficient, Tomescule? Ce spui?

Nu mi-a făcut plăcerea să răspundă răspicat. A stat puţin pe gânduri.

— Sper să ajungă, dacă-şi fac toţi datoria.

— Niciun şoarece nu se poate strecura! am zis eu înţepat.

— Asta rămâne de văzut! Nu te supăra, dar sunt obligat să controlez.

Nu m-am supărat pe vechiul meu prieten, deşi ar fi putut să-şi manifeste mai puţin ostentativ lipsa de încredere.

L-am condus mai întâi la cabana unde instalasem postul de comandă – îl denumisem „Delfinul” – şi am chemat pe rând punctele de observaţie din jurul terenului de

experimentare, echipa de scafandri, personalul care deservea instalaţiile radar şi sistemul de protecţie submarin. Răspunsurile au sosit cu promptitudine, spre marea mea satisfacţie şi, aşa cel puţin speram, spre necazul lui Tomescu.

Părăsind postul de comandă ne-am dus la buncher, un cub de beton cenuşiu, păzit de ostaşi înarmaţi cu pistoale automate. Am luat-o după aceea de-a curmezişul păduricii, unde din clipă în clipă se iţea câte un planton, somându-ne şi cerându-ne nu numai parola, ci şi actele.

În cele din urmă, şeful s-a declarat satisfăcut, aşa că ne-am înapoiat la postul de comandă. Aveam în frigider câteva sticle de Pepsi la care mă gândisem tot drumul cu jind. Am destupat de îndată două. Repet: *două* sticle! I-am oferit şi lui un pahar din „elixirul dătător de avânt şi energie” deşi, între noi fie vorba, nu merita.

Pe la unsprezece şi jumătate, de la punctul de control de pe şosea ne-au fost anunţate primele maşini. Mai întâi au sosit cei de la institut, constructorii aparatului; au urmat invitaţii militari, ofiţeri superiori din aviaţie şi marină, şi civili – oameni de ştiinţă, cercetători, specialişti în construcţia de avioane şi de nave, cu totul vreo patruzeci de persoane. Conducătorul colectivului de constructori ai hidro-aerodinei, profesorul Iuga, un bătrânel semănând la figură cu cel mai simpatic dintre piticii lui Disney, îndeplinea oficiile de gazdă, însoţindu-şi musafirii la mica tribună improvizată. Eu m-am postat lângă scară şi, făcând exces de zel, am controlat invitaţiile şi documentele de identitate. N-am găsit nimic suspect, dar m-am ales cu conştiinţa datoriei împlinite.

În timp ce Iuga ţinea oaspeţilor o prelegere despre principiile de funcţionare şi despre calităţile hidro-aerodinei, parcurgeam cu privirea terenul pe care-l cunoşteam ca pe propriul meu buzunar. Drumul de acces trecea prin pădurice şi dădea în porţiunea de ţărm rezervată experienţei. Pe nisipul cenuşiu creşteau mărăcini, scaieţi şi arbuşti pipernicţi, iar firele de iarbă erau atât de veştede, de parcă n-ar fi conţinut nicicând

clorofilă. De la liziera pădurii până la faleza înaltă şi abruptă era o distanţă de aproximativ 150 de metri. La dreapta, malul se desfăşura ca firul de aţă întins; pe partea opusă, o limbă de pământ îşi înfigea în mare, alcătuind o graniţă naturală între poligon şi plaja vecină şi totodată un golfuleţ, unde valurile se potoleau, încreţindu-se cât cele ale unui iaz.

Toate erau la locul lor şi, din partea mea, se putea începe. M-am alăturat lui Tomescu, care asculta expunerea profesorului.

Curând, poarta de oţel a buncherului s-a dat la o parte şi din întunecime şi-a făcut apariţia electrocarul, pe a cărui platformă stătea prototipul. Deşi îl mai văzusem, mi-a produs aceeaşi impresie insolită. Cu carcasa în formă de disc din metal cromat, cu mica lui cupolă străvezie de deasupra carlingei – deocamdată HAL-1 era fără echipaj, teleghidat – şi cu duzele ovale amplasate în jurul circumferinţei exterioare, părea descins dintr-un film ştiinţifico-fantastic.

Electrocarul a străbătut „pajiştea”, adică buruienişul, oprindu-se în centrul pătratului din benzi albe de pânză. O macara a ridicat aparatul şi l-a depus pe nisip. Momentul lansării se apropia. M-am despărţit cu părere de rău de tribună.

Şi de aici, din postul de comandă, l-aş fi putut vedea, prin fereastră, dacă n-aş fi avut o mulţime de alte treburi. Întâi şi întâi alerta pe toată durata experienţei! Am apucat microfonul şi am apăsat pe clapa albă a emiţătorului:

— Atenţiune, aici „Delfinul”! Pruncul deschide ochii! Pruncul deschide ochii! Confirmaţi primirea mesajului!

Răspunsurile au sosit, matematic, din zece în zece secunde:

— Sunt „Ciocârlia”! Recepţionat mesajul!… Sunt „Cintezoiul”! Recepţionat mesajul!… Aici „Bufniţa”! Recepţionat mesajul!… şi aşa mai departe.

După acest prim contact, mi-am putut permite şi eu luxul să devin spectator. Ora 12 şi 31 de minute! HAL-1 se desprinsese de-acum de sol şi zăbovea, într-o tăcere

solemnă, la vreo zece metri înălţime. Apoi, fascinanta lui plutire s-a preschimbat într-o ascensiune vertiginoasă, ca urmare a faptului că profesorul Iuga răsucise un anumit buton pe pupitrul de comandă. S-a opintit ca un armăsar dornic să scape din hăţuri şi, descriind o curbă elegantă, s-a avântat către tăriile cerului. Era greu de apreciat la ce altitudine şi-a început programul de acrobaţii aeriene. A executat câteva loopinguri, o coborâre în picaj spectaculoasă, urmată de o redresare şi mai spectaculoasă, a zburat paralel cu oglinda mării, atât de jos încât crestele valurilor l-au stropit cu spuma lor albă, a luat din nou înălţime, ca în cele din urmă să revină bolid şi să se scufunde. În continuare s-a desfăşurat a doua fază a probei, cea de submersie, care putea fi urmărită pe ecranul unui monitor de televiziune.

Din păcate, n-am avut plăcerea să vizionez acest *program sui-generis* – monitorul fusese instalat în faţa invitaţilor, Tomescu aflându-se bineînţeles printre ei – mulţumindu-mă cu ascultarea prin difuzor a comentariilor. Din ele am dedus că aparatul se comporta aidoma unui submarin foarte mobil, de mare viteză, circulând la diverse adâncimi, aşezându-se pe fundul mării sau ridicându-se brusc până aproape de suprafaţă. La un moment dat s-a stârnit rumoare. Ceva se întâmplase. L-am auzit pe Iuga enervându-se:

— Naiba ştie ce-o fi având! Nu mai răspunde la comenzi! O clipă vă rog…

L-am zărit prin fereastră învârtind cu disperare butoanele. O defecţiune? Fireşte, aşa ceva se putea întâmpla! Totuşi, al şaselea simţ mă îndemna să intervin. Pun mare preţ pe acest al şaselea simţ, care nu o dată m-a scos din impas.

M-am adresat, prin radio, postului de lângă tribună:

— Alo, „Pelicanul”, alo „Pelicanul”! Aici „Delfinul”! Teodorescule, fugi la profesorul Iuga şi întreabă-l dacă trebuie să trimit scafandri!

— Am înţeles!

N-a mai fost nevoie de intervenţie! Teodorescu mi-a

raportat că aparatul se deblocase de la sine şi că oaspeţii continuau să urmărească, puţin îngânduraţi, isprăvile de sub apă ale hidro-aerodinei.

Am răsuflat uşurat şi cu a treia batistă, cea care mai rămăsese utilizabilă, mi-am tamponat ceafa. După aceea am dat pe gât o sticlă de Pepsi.

Când năstruşnicul vehicul a reapărut din mediul acvatic şi s-a înşurubat în văzduh, dinspre tribună au răsunat aplauze răzleţe. Ceea ce a urmat, o nouă evoluţie aeriană şi aterizare, s-a desfăşurat în strictă conformitate cu programul

Iuga şi câţiva dintre colaboratorii săi s-au repezit la aparat şi l-au supus unui examen riguros. Am părăsit cabina, alăturându-mă grupului.

— N-are nimic! a conchis savantul. Nicio deformare a duzelor, rotoarele intacte…

— Şi atunci? am gândit cu glas tare.

— Vreun animal marin, vreo meduză! A nimerit probabil într-unul din orificiile de absorbţie şi până a fost expulzat… Va trebui să montăm grătare protectoare! Explicaţia a fost acceptată unanim. Şi eu m-am liniştit, aprinzându-mi o ţigară.

În jurul orei trei musafirii s-au suit în maşini şi caravana a pornit în viteză înapoi la Constanţa, ca să ajungă la timp la masa festivă oferită de primarul oraşului. A plecat şi Tomescu. Eu am mai rămas, având obligaţia să supraveghez încărcarea aparatului într-un camion special şi să organizez paza transportului. Ceea ce însemna încă un ceas, cel mai fierbinte al acestei zile de vară timpurie, la cheremul săgeţilor unui soare hain. Şi când te gândeşti că nu mai aveam nicio batistă uscată şi că golisem ultima sticlă de Pepsi-Cola!

Morţii nu umblă hai-hui

Totul e bine când se termină cu bine. Camionul plecase însoţit de o escortă puternică, şi ostaşii rămaşi demontau instalaţiile de alarmă; scafandrii se apucaseră şi ei să

strângă plasa, dar de isprăvit aveau să isprăvească abia a doua zi, operaţia fiind anevoioasă.

Aşa stând lucrurile, de mine nu mai era nevoie. Pe la ora patru, m-am decis să „ridic ancora” şi să plec la Constanţa. Nu la banchet – oricum, la ora asta ajunseseră la desert – ci la hotel, ca să gust din deliciile unei camere adevărate, cu un pat adevărat, cu baie şi duş şi cu un frigider plin de băuturi răcoritoare.

I-am spus şoferului să pregătească maşina şi am intrat în baracă, să-mi fac bagajul. N-aveam cine ştie ce cu mine, doar câteva schimburi, aşa că a mers repede. După aceea m-am uitat împrejur, nu din sentimentalism – părăseam hardughia care mă găzduise două săptămâni fără regrete – ci ca să mă conving că nu uitasem nimic.

Ghiţă aproape că mi-a smuls valiza din mână, fiindcă jinduia şi el, săracu’, la binefacerile civilizaţiei. Promptitudinea cu care a demarat şi cei aproape o sută de kilometri pe oră atinşi într-o clipită o dovedeau din plin. Mă instalasem comod pe banchetă şi închisesem ochii, gata să aţipesc, când o frână bruscă m-a proiectat cu bărbia în speteaza din faţă.

De prisos să-l mai întreb pe Ghiţă ce se întâmplase! L-am zărit eu însumi prin parbriz pe cel care se proţăpise în mijlocul şoselei şi care-şi rotea braţele în chip de moară de vânt. Avea vreo treizeci şi ceva de ani, era blond ca paiul, cu fălcile late şi cu pielea pârlită de soare; purta o uniformă cafenie prea strâmtă pentru umerii săi şi o şapcă de aceeaşi culoare, iar mijlocul îl avea încins cu o curea cazonă, de care atârna un toc de revolver de dimensiuni respectabile.

Continua să dea din mâini şi după ce şoferul oprise, şi chiar după ce coborâsem şi mă apropiam de el. S-a liniştit abia după ce mi-a numărat stelele de pe epoleţi; atunci a luat poziţie, a dus palma la cozoroc şi a scandat:

— Să-trăiţi-tovarăşe-colonel! Sunt Petre Aioanei din Paza contractuală, repartizat la şantierul arheologic.

Presupun că nu făcusem asupra lui o impresie extraordinară, probabil datorită aerului meu de civil pe

care nu-l disimulează nici uniforma, căci s-a relaxat şi a răsuflat uşurat:

— Mare noroc am avut că am dat de dumneavoastră! Până mă rugam de un conducător auto să dea telefon la miliţie, până veneau tovarăşii de la Constanţa, cine ştie cât timp s-ar fi pierdut.

Ştiam de existenţa şantierului arheologic situat dincolo de istm. Îl vizitasem, discutasem cu şeful, cu profesorul Tiberiu Iulian, pe care-l rugasem ca în ziua experienţei să fie sistată orice activitate. Găsisem la el înţelegere deplină. Îmi făgăduise sprijin şi, mai mult decât atât, venind în întâmpinarea interesului meu pentru vestigiile trecutului, îmi arătase cele mai valoroase piese – amfore, statuete, podoabe, monede – recoltate de echipa sa pe fundul mării.

Toate acestea îmi zburau acum prin minte, creându-mi o vagă nelinişte, deşi faptul că paznicul oprise maşina nu putea avea nimic comun cu hidro-aerodina. Poate că sunt un prăpăstios, dar starea de relaxare se dusese naibii. L-am întrebat mai agitat decât aş fi dorit:

— Ce s-a întâmplat, tovarăşe?

— L-a omorât cineva pe domnul Iulian! Jos pe plajă!

Am primit vestea cu sentimente amestecate: moartea violentă a unui om pe care-l cunoscusem mă afecta, dar fapta, nefiind în legătură cu aparatul, mi-a luat o piatră de pe inimă.

Aioanei a făcut stânga împrejur şi a luat-o înainte, spre poarta şantierului. L-am urmat îndeaproape, în timp ce Ghiţă căuta un loc de parcare.

Coborând scările rudimentare săpate în faleză, am descins pe o plajă întinsă, neamenajată, asemănătoare cu cea a poligonului. La adăpostul malului accidentat se înşirau corturi şi barăci; două şalupe cu motor şi câteva bărci cu rame se legănau, acostate, în ritmul valurilor.

Condus de paznic am străbătut terenul vălurit, cu dâmburi şi gropi, strivind în duşmănie scaieţii care mi se agăţau de pantaloni, şi m-am oprit odată cu el lângă cadavru. Zăcea cu faţa în sus, cu mâinile şi cu picioarele date în lături, ca răstignit. N-avea pe el decât costumul de

baie. Umerii largi, pieptul bombat, braţele vânjoase aparţineau unui bărbat de cincizeci şi ceva de ani, călit de viaţa în aer liber. M-am aplecat să-i privesc chipul. Era schimonosit, cu gura întredeschisă, cu ochii sticloşi, purtând indubitabil pecetea morţii. L-am atins. Păstra încă puţină căldură, dar pulsul se oprise şi degetele mele n-au putut sesiza nici cea mai slabă zvâcnire. Dacă nu mă înşelau empiricele mele cunoştinţe de medicină, murise asfixiat, de o oră şi mai bine.

Întorcându-mă spre Aioanei, l-am privit probabil într-un anume fel, căci a înţeles imediat ce doream şi a început să povestească:

— Domnul profesor a sosit pe la unsprezece, cu autobuzul. Când a trecut prin faţa gheretei, m-a întrebat dacă mai e cineva pe şantier. Nu era decât tovarăşul Costăchescu, care de multe ori rămâne peste noapte.

— Au stat de vorbă amândoi?

— I-am văzut împreună, lângă magazie. După aceea tovarăşul Costăchescu a intrat în cort şi vreo zece minute mai târziu a ieşit cu valiza şi cu pardesiul de ploaie. Valiza a pus-o jos şi a venit la mine la poartă să-mi spună că e obligat să plece urgent şi că ar avea nevoie de o maşină de ocazie.

— Te-a trimis, adică, la sosea?

— Da!

— Cât era ceasul?

— În jur de douăsprezece!

— I-ai făcut rost de maşină?

— Treceau destul de puţine şi niciuna n-a vrut să oprească. Am stat cât am stat; când să mă întorc să-i spun că nu-i chip, mă trezesc cu el lângă mine. Îşi pierduse răbdarea. I-am explicat, şi atunci, fără să se supere, mi-a zis: „Lasă, tovarăşe Aioanei, că mă descurc. Altceva aş vrea să te rog: la ora trei o să vină camioneta muzeului să ridice două lăzi. Sunt în magazie, lângă uşă. Le eliberezi, dar vezi ca însoţitorul să aibă delegaţie şi să-ţi iscălească de primire”.

I-am promis că voi avea grijă să fie totul în ordine şi am

revenit pe şantier. Pe domnul Iulian nu l-am mai văzut. M-am gândit că între timp intrase în cortul său.

— Camioneta a sosit la ora respectivă?

— La trei şi un sfert, cu şofer şi cu o tovarăşă. Pe şofer îl cunoşteam, Vlădoiu îl cheamă, şi tovarăşa avea actele în regulă, aşa că am descuiat magazia, am scos lăzile şi le-am eliberat.

— Profesorul tot nu s-a arătat?

— Nu! Ziceam că lucrează şi n-aveam motiv să-l deranjez. La cincisprezece şi treizeci, după plecarea camionetei, am ieşit să-mi fac rondul. Am controlat dacă-s bine legate ancorele bărcilor, m-am uitat în toate corturile. Domnul profesor nu era nici în cortul lui, nici în altă parte.

— Asta ţi-a dat de gândit?

— Nu prea, tovarăşe colonel! Îmi spuneam că o fi coborât în mare după niscaiva cioburi, că-i cel mai harnic dintre toţi. Am făcut turul şantierului până am ajuns la dâmbul acela. De sus, din vârful lui, **l**-am zărit întins pe nisip. Era în chiloţi de baie şi, drept să vă spun, m-am cam mirat că-i venise tocmai lui, care n-are obiceiul, să facă plajă şi încă la o oră când nisipul frige ca jăratecul. Abia când am ajuns lângă el, mi-am dat seama că-i ţeapăn ca o bucată de lemn.

— Te-ai atins de ceva, tovarăşe Aioanei?

— Ferească sfântul! Doar ştiu că nu-i voie! Totul a fost exact cum se vede. Nisipul de jur-împrejur răvăşit, ochelarii…

— Care ochelari?

Paznicul mi-i arătă, pe jumătate vârâţi în nisip, la câţiva centimetri de cadavru. Erau sparţi, ca şi când i-ar fi călcat cineva în picioare. Mi-a trecut prin gând că gropile, dârele astea încrucişate de-a valma puteau însemna foarte bine urme de luptă. Ucigaşul atacase victima şi aceasta se apărase! Probabil că se apropiase tiptil pe la spate şi-i aruncase lui Iulian vreo eşarfă în jurul gâtului ori îi astupase cu ceva nasul şi gura. Nu reuşise să-l înăbuşe dintr-o dată, deoarece profesorul, bărbat voinic, se zbătuse, opusese rezistenţă. M-am adresat din nou lui

Aioanei:

— Ai cui sunt ochelarii? Ai victimei?

— Domnul profesor nu purta ochelari. N-aş putea să vă spun…

— Hm!… Când ţi-ai dat seama ce s-a întâmplat, cum de n-ai fugit să anunţi miliţia? N-aveţi telefon?

— Ba da, tovarăşe colonel! Am vrut, dar firul era tăiat. În lipsa mea, cineva intrase în gheretă şi tăiase firul. Atunci am lăsat totul baltă şi am ieşit la şosea. Spuneţi şi dumneavoastră, puteam face altceva?

N-aveam calitatea să întreprind investigaţii într-un caz ca acesta, ci doar datoria – ca orice cetăţean – să anunţ în cel mai scurt timp organele competente. Întâmplarea a făcut ca Ghiţă, impacientat de absenţa mea prelungită, să apară lângă noi, aşa că l-am trimis la cel mai apropiat post de miliţie de pe şosea. După plecarea lui ne-am instalat, eu şi Aioanei, pe câte un sarcofag şi am stat la taclale. Din curiozitate, l-am pus să-mi povestească despre viaţa şantierului şi despre oamenii care lucrau acolo. N-am aflat nimic interesant. Deoarece Ghiţă întârzia, m-am decis să revin la trupul neînsufleţit al lui Iulian.

În vârful dâmbului m-am oprit, nu de oboseală, ci din pricina stuporii care mă paraliza. M-am frecat la ochi ca atunci când te crezi victima unei iluzii, dar cadavrul… dispăruse. Se evaporase pur şi simplu! Unicele dovezi ale existenţei sale efemere erau ochelarii făcuţi ţăndări şi porţiunea de plajă peste care se trecuse parcă cu plugul.

Dezmeticindu-mă, am umblat de-a lungul şi de-a latul şantierului, cu speranţa neîntemeiată de a-l regăsi. Povestea era absurdă. Un mort nu umblă hai-hui pe plajă – sau, în orice caz, nu singur. De vreme ce rămăşiţele pământeşti ale profesorului Iulian nu se mai aflau la locul lor, cineva le ridicase şi le transportase în altă parte… sau le aruncase în mare. Cine era interesat să înlăture principala probă materială a crimei? Ucigaşul sau complicii săi! Ori stătuseră ascunşi până mai adineauri undeva în incinta şantierului, ori plecaseră şi se întorseseră.

Participam cu atâta dăruire la acest joc al întrebărilor şi răspunsurilor, încât în pofida răcorii care se lăsase odată cu înserarea, eram lac de sudoare. M-am aşezat cu vestonul descheiat în bătaia vântului, lăsându-l să-mi pătrundă prin cămaşă. Odată cu primele frisoane mi s-au limpezit şi gândurile. Trebuia o dată şi o dată să mă las de obiceiul de a-mi băga nasul în oalele altora. Scurt pe doi! După sosirea celor de la miliţie aveam să mă urc în maşină şi să-mi urmez drumul spre Constanţa.

Uşor de zis... dar dacă ai o fire afurisită ca a mea, treburi din astea te pun în priză şi te încarcă cu curent electric. Mă furnicau tălpile; am răbdat cât am răbdat, apoi am zbughit-o iar la locul crimei. Ochelarii sparţi nu făcuseră picioare, cum mă temusem, ci erau tot unde nimeriseră în toiul luptei dintre ucigaş şi victimă. Lăsându-mă pe vine, i-am studiat atent, fără să-i ating. M-a frapat că pe nisip nu se distingea nicio urmă clară, doar dâre şi gropi.

Când mi-am îndreptat spinarea şi m-am dat cu câţiva paşi înapoi, s-a iscat o rafală de vânt răscolind nisipul în vârtejuri. Deodată, prin dreptul meu a trecut, răsucindu-se ca o frunză veştedă, un petec de hârtie. În mod normal, nu i-aş fi dat importanţă, dar ceva, probabil cel de al şaselea simţ despre care am mai pomenit, m-a îndemnat să-l prind.

Cine a fost în situaţia de a alerga după o pălărie pe care vântul i-a smuls-o, ştie că-i o treabă caraghioasă care stârneşte hazul pietonilor. E drept, aici publicul spectator lipsea; totuşi, o bucăţică de hârtie e mai greu de capturat decât o pălărie, iar eu sunt un om cu greutate... nu chiar de 90 de kilograme cum afirmă Tomescu, totuşi destul. Pe scurt, alergam înnebunit după fiţuică, şi când eram mai sigur că pun mâna pe ea, vârtejul mi-o fura şi o ducea în altă parte. Şi uite aşa mă hârjoneam pe plajă cu vântul, fără să am nici măcar o binemeritată clipă de răgaz. Altul în locul meu ar fi dat dracului hârtia şi ar fi abandonat; eu însă sunt – vorba lui Tomescu – un munte de încăpăţânare.

După câteva eşecuri am prins un moment prielnic: petecul descinsese până în apropierea solului şi plutea lin

la câţiva centimetri de el. Prezenţa mea de spirit, materializată printr-un plonjon executat la timp, mi-a fost răsplătită. Am reuşit să-l apuc!

Prada m-a dezamăgii. O banală banderolă de la o casetă de film fotografic, nici măcar întreagă! Textul tipărit de-a latul nu-mi spunea mare lucru, deoarece nu-l puteam descifra. Judecând după tremele şi după o-urile barate, inscripţia era suedeză, norvegiană sau islandeză, în orice caz într-o limbă nordică. Un singur cuvânt putea fi citit normal şi anume denumirea produsului. Se chema INTRALUX.

Încă adâncit în cercetarea capturii, m-am auzit strigat de o voce cunoscută:

— Ce faci, Comane?

Era Bene, şeful Inspectoratului de miliţie de la Constanţa. Ne cunoşteam de o veşnicie, fusesem colegi de bancă şi împărţisem frăţeşte sandvişurile în pauza de la zece.

Instinctiv, am ascuns banderola de hârtie verde în buzunar, m-am scuturat de nisip şi am mârâit, ferindu-mă să-l privesc:

— Ce să fac? Admir marea, ca unul care n-are norocul să stea tot timpul prin preajma ei!

Colonelul Bene, un tip îndesat dar suplu şi iute în mişcări ca o veveriţă, a încercat să mă ia de braţ. Deoarece detest familiarismele – am fost doar colegi, nu şi prieteni – l-am evitat, lăsându-l să înţeleagă că mă grăbeam să ajung la gheretă. S-a ţinut scai de mine.

— Zău dacă pricep! Ori de câte ori ne întâlnim, te apucă năbădăile! Spune, ai ceva cu mine?

— N-am nimic, păcatele mele! Era purul adevăr, doar că mă deranja. Avea un talent nemaipomenit să pice tocmai în momentele cele mai nepotrivite. Din politeţe i-am dat şi o explicaţie: sunt aşteptat la Constanţa! La urma urmei am stat destul!

— Foarte bine! Du-te, că nu te ţine nimeni. Dar până atunci, te implor, renunţă la mutra asta! Unde-i cadavrul?

I-am răspuns cu răceală:

— Cadavrul? S-a cărat!

— Lasă-te de şotii! Şoferul tău a anunţat că cineva l-a omorât pe profesorul Iulian. E adevărat sau nu?

— Cât se poate de adevărat, dragă Bene! L-am văzut eu însumi întins pe plajă. După aceea însă, profitând de ocazie că l-am lăsat singur, şi-a luat tălpăşiţa. Treaba ta să dezlegi enigma! La revedere, dragă Bene, şi succes!

— Mă Radule, cum te cunosc, n-ai stat de pomană. Câte ceva tot ai dibuit tu!

Era de datoria mea să-l informez şi, deoarece supărarea îmi trecuse, am făcut-o cu toată conştiinciozitatea. Despre banderola de hârtie verde n-am pomenit însă nimic. Mi se năzărise ceva în privinţa ei şi ţineam să mă verific.

După ce Bene a binevoit să mă lase în pace, l-am acostat pe fotograf, care tocmai isprăvise şi-şi împacheta sculele; l-am luat la o parte şi, arătându-i banderola, l-am întrebat:

— Ce spui de asta, tovarăşe?

A silabisit cuvântul INTRALUX, s-a uitat nedumerit ca şi mine la textul imprimat dedesubt, apoi şi-a frecat bărbia.

L-am zorit:

— Ştii sau nu ştii?

— Tovarăşe colonel… parcă-mi amintesc să fi citit într-o revistă despre o nouă peliculă, care poartă acest nume.

— Adică?

— Dacă nu mă înşel, articolul se referea la un fel de… radiografiere a instalaţiilor tehnice; expunerea se face cu ajutorul unor radiaţii speciale şi fotografierea cu pelicula INTRALUX. Se obţin astfel imagini detaliate ale structurilor interioare. Da, da, precis despre asta era vorba! Revista publica imaginea unui aparat de radio, pe care se distingeau clar piesele cele mai mărunte, tranzistorii şi circuitele imprimate. M-a impresionat şi mi-a rămas întipărit în memorie.

Băiatul îmi furnizase o informaţie, asupra căreia era de chibzuit. M-am retras la capătul opus al şantierului, lângă debarcader, unde nu se afla ţipenie de om. M-am aşezat pe bancheta uneia dintre şalupe şi am avut cu mine o lungă şi

foarte aprigă discuţie. Când am isprăvit, se înnoptase. Bene şi oamenii săi continuau să caute cadavrul profesorului; şoferul şedea cu Aioanei în gheretă, ospătându-se cu brânză şi roşii. Zărindu-mă, Ghiţă şi-a şters gura cu podul palmei şi s-a ridicat în picioare.

— Plecăm, tovarăşe colonel?

— Rămânem până mâine! Mai avem niţică treabă!

A fost tare dezamăgit.

Noaptea mi-am petrecut-o într-un cort, pe un pat de campanie îngust şi incomod. Îndeobşte dorm puţin şi chinuit, dar de data asta, chiar că n-am închis ochii. Întâmplările acestei zile se perindau înainte-mi ca pe un ecran, diferite ipoteze se năşteau şi se închegau, ea să se destrame aidoma fumului ţigărilor „Carpaţi” pe care le aprindeam una de la alta.

De fapt, totul se învârtea în jurul întrebării: exista sau nu o legătură între moartea lui Iulian şi experimentarea hidro-aerodinei? Pentru un răspuns afirmativ pleda banderola. Dacă cineva, pregătindu-se să fotografieze aparatul, fusese surprins de arheolog şi-l omorâse, obţineam, din punct de vedere criminalistic, un foarte plauzibil mobil al crimei. Chestiunea era dacă acel cineva reuşise, până la urmă, să se apropie de HAL-1 şi să-i facă radiografia! Căci dacă reuşise, spionul intrase în posesia schemei de construcţie şi orice fabrică putea reproduce aparatul cu un minim de efort. Perspectiva sumbră, în loc să mă descurajeze, m-a ambiţionat.

M-am sculat înainte de răsăritul soarelui şi am cutreierat din nou şantierul. N-am găsit nimic demn de a fi luat în seamă. După aceea am vizitat corturile. În cel al lui Iulian atârna un costum gri-deschis. De ce se dezbrăcase? De ce-şi pusese slipul? Oricum o suceam şi o răsuceam, n-am fost capabil să-mi explic comportarea lui.

Abia când l-am chemat pe paznicul care-l înlocuise pe Aioanei, un om mai în vârstă cu mustaţa colilie şi am stat cu el de vorbă, misterul s-a lămurit. Mi-a povestit că echipamentul de submersie e depozitat în baraca-magazie,

de unde cercetătorii îl scot în fiece dimineaţă înainte de a se apuca de lucru. Aşadar, explicaţia putea fi aceea că Tiberiu Iulian intenţionase să coboare pe fundul mării, dar nu mai apucase să-şi ia scafandrul autonom.

Pentru mai multă siguranţă, am controlat magazia. Deşi Iulian nu luase echipamentul, din cele şase costume lipsea unul! Sângele mi s-a urcat la creier şi, pentru o fracţiune de secundă, mi s-a tulburat vederea. Dispariţia unui scafandru autonom în împrejurările date era de o gravitate excepţională, întărind ipoteza că HAL-1 fusese radiografiat.

Aveam acum suficiente motive să renunţ; la calitatea de „persoană particulară” şi să redevin cel căruia îi fusese încredinţată securitatea hidro-aerodinei.

Pe la şapte, Ghiţă mi-a adus o ceaşcă de cafea fierbinte, care mi-a prins bine. Dimineaţa era senină cum numai dimineţile pe litoral pot fi, şi albastrul cerului se contopea la orizont cu cel al mării. Aerul proaspăt mă înviora, mă ajuta să-mi recapăt, în pofida oboselii şi a grijilor, optimismul robust.

Bene şi oamenii lui plecaseră odată cu lăsarea întunericului, deoarece nu aduseseră cele necesare unor investigaţii nocturne. Colonelul pusese planton la intrare şi-i dăduse consemn strict să nu lase pe nimeni să intre. Arheologii sosiţi la ora de program din satul vecin au rămas de aceea afara, discutând cu aprindere şi lansându-se în cele mai fanteziste presupuneri.

Bene, care s-a reîntors la şapte şi jumătate, a fost de îndată încercuit şi supus unui bombardament de întrebări.

După ce le-a relatat drama căreia îi căzuse victimă şeful lor, le-a adresat rugămintea de a-l ajuta la căutarea cadavrului.

Vestea morţii profesorului i-a năucit. Unii refuzau să creadă, alţii plângeau, iar o fetişcană a leşinat. Când şi-au mai venit în fire, l-au asigurat că toţi, întreaga echipă, e gata de orice sacrificiu pentru a contribui la prinderea şi pedepsirea vinovatului.

Cum m-a văzut, Bene s-a şi legat de mine.

— Tot aici, Comane?

L-am asigurat că nu plecasem, apoi i-am făcut o propunere:

— Am prin apropiere câţiva scafandri de meserie. Ce ar fi dacă ai renunţa la arheologi şi te-ai folosi de oamenii mei?

A lăsat capul într-o parte şi m-a privit pieziş.

— Ia te uită la el! Ce te-a apucat? Te pomeneşti că oamenii tăi stau de pomană! De aia eşti atât de galanton?

— A, nu! Motivul e că… m-am bâlbâit eu, neputând să i-l spun.

— Pricep! Din nou ceva ultrasecret. Ţi-ai făcut un obicei să te acoperi cu văluri, precum cadânele.

— Crede-mă, Bene, e ceva confidenţial!

A ridicat din umeri, plictisit.

— Din partea mea, adu-ţi scafandrii!

Ventuza, tunelul şi un colonel în submersie

Am dat fuga cu Ghiţă înapoi la poligon. Barăcile erau pustii, la fel tribuna improvizată; priveliştea avea ceva dezolant, de stadion de fotbal fără spectatori. Scafandrii lucrau, aşa că am fost nevoit să aştept. Într-un târziu unul a ieşit la suprafaţă cu un colac din împletitură de sârmă. L-am rugat să-l cheme pe şef. A apărut din valuri precum Venera, doar că în costumul său de om-broască nu prea semăna cu zeiţa dragostei. Şi-a scos masca, descoperind un chip tânăr, frumuşel.

I-am explicat succint ce anume se petrecuse pe şantierul arheologic şi de ce era nevoie de echipa lui. L-am întrebat:

— Câţi sunteţi, tovarăşe Nicolae?

Ştiam foarte bine că erau opt, dar ţineam să mă conving că nu plecase niciunul. Mi-a confirmat-o.

— Perfect! Atunci trimite patru oameni pe şantier, iar ceilalţi să rămână aici şi… să caute.

N-a priceput ce voiam de la el.

— Ce anume să caute, tovarăşe colonel?

Dacă aş fi ştiut, i-aş fi spus-o. Habar n-aveam! Îmi trebuia o dovadă palpabilă că HAL-1 fusese fotografiat în timpul experimentării. Eticheta era, ce-i drept, un indiciu, dar unul insuficient pentru a ridica presupunerea la rang de certitudine. Nu-i puteam destăinui frământările mele, decât cu riscul de a deveni caraghios. Fotografierea unui obiect în aer sau în apă, nu lasă, din păcate, urme în afara celor de pe peliculă.

— Nu ştiu precis, i-am mărturisit totuşi sincer, probabil un obiect care să probeze că cineva a pătruns în zona interzisă.

Făcusem o gafă. Îl rănisem în amorul propriu.

— Imposibil, tovarăşe colonel! Aţi controlat chiar dumneavoastră! Prin ochii plasei nu putea trece nici măcar un peştişor, dară-mi-te un om, nemaipunând la socoteală curentul de înaltă tensiune. Uitaţi-vă, peştii electrocutaţi plutesc şi acum cu burţile în sus.

Avea perfectă dreptate. Iar dacă făceam o cât de mică aluzie la simţul meu numărul şase, m-ar fi socotit nebun. Nu-mi rămânea altă soluţie decât să apelez la autoritatea celor trei stele de pe epoleţi. I-am ordonat:

— Tovarăşe Nicolae, vă puneţi imediat pe treabă!

A zâmbit acru:

— Am înţeles! Ne punem pe treabă!

Şi-a tras masca pe obraz şi s-a scufundat să-şi cheme oamenii. A revenit în fruntea lor, opt făpturi smălţuite, ca nişte statuete de ceramică neagră. După ce au primit instrucţiunile cuvinte, patru s-au urcat în maşina lui Ghiţă, iar ceilalţi s-au dus să caute… „potcoave de cai morţi”, cum s-ar fi exprimat probabil Nicolae, dacă n-aş fi fost de faţă.

M-am aşezat pe o ladă goală şi am scos pachetul de „Carpaţi”. Mai rămăseseră patru ţigări pe jumătate scuturate, drept care m-am abţinut; n-aveam de unde procura altele, iar astea trebuiau păstrate pentru momentele de înaltă tensiune.

Marea era cenuşie, din pricina norilor de ploaie învălătuciţi ca ghemele de lână. O boare îmi mângâia

tâmplele vestind o zi răcoroasă. Răcoroasă din punct de vedere meteorologic, căci altminteri se anunţa cam fierbinte.

Oare ceea ce întreprindeam avea vreun sens? Mobilul crimei de pe şantierul arheologic putea fi cu totul altul decât cel presupus de mine. Dacă veneam la Tomescu cu banderola şi cu nimic altceva, oare n-ar fi râs? Nici măcar nu-i întrebasem pe arheologi dacă utilizau asemenea peliculă în cercetările lor submarine.

Să fi fost mai puţin tipicar, mai puţin căpăţânos, mă lăfăiam acum într-un pat moale şi sorbeam o cafea dulce, cum îmi place mie, cu frişcă şi cu cornuri proaspete. Pe de altă parte, ştiam din experienţă că în meseria noastră nu ai voie să neglijezi amănuntele. Mai bine munceşti pe rupte, urmărind concomitent zece piste, decât să abandonezi una care ţi se pare minoră şi să ai, în final, revelaţia că tocmai ea fusese cea bună. Judecând în felul acesta, nu aveam ce să-mi reproşez şi, ca atare, m-am răsplătit cu o ţigară.

N-o fumasem decât pe sfert, când s-a ivit unul dintre scafandri. Mi-a făcut semn că nu găsise nimic, a schimbat butelia şi şi-a văzut de treabă. Scena s-a repetat de mai multe ori, în decurs de aproape trei ceasuri. Intenţionam să-i las să continue până la ora douăsprezece şi să le dau liber, căci munciseră din greu două săptămâni, iar eu îi mai pusesem la ore suplimentare.

Mă întinsesem pe ladă, cu capul rezemat de o stinghie, şi urmăream un nor în formă de crocodil, când unul dintre băieţi s-a apropiat de mine. Nu-l văzusem urcând pe mal şi, cu toate că auzisem lipăitul labelor de palmiped, m-a luat prin surprindere. Şi mai mirat am fost de ceea ce ducea în braţe.

Şi-a întors masca la ceafă şi mi-a spus:

— Asta am găsit, tovarăşe colonel!

Nu ştiam. Am luat obiectul care semăna cu un lighean, l-am pipăit, l-am răsucit pe toate părţile. Avea buza răsfrântă ca ventuzele.

— Dumneata ce crezi? l-am întrebat, ca să mă aflu în treabă.

A dat din umeri.

— Cine ştie de când zace aici!

Nu puteam fi de acord cu el, deoarece ligheanul era nou-nouţ, abia ieşit din fabrică. Trebuia totuşi să stabilesc la ce folosea şi cum nimerise în incinta împrejmuită.

Apărură, succesiv, şi ceilalţi scafandri. Doar şeful lor mai zăbovea sub apă. Au cercetat piesa din material plastic, au răsucit-o, i-au încercat rezistenţa trăgând de ea, dar numai unul a binevoit să-şi dea cu părerea:

— Îmi permiteţi, tovarăşe colonel? Am vizitat zilele trecute o expoziţie de mijloace de salvare maritimă. Printre ele se găsea şi o ventuză ca asta. Când se produce o spărtură nu prea mare în bordajul navei, un scafandru coboară şi o aplică pe ea. Astfel e împiedicată, temporar, pătrunderea apei în cală. Probabil că a pierdut-o vreun vas aflat în larg şi valurile au purtat-o până în apropierea ţărmului.

Puteam fi de acord cu prima explicaţie, nu însă şi cu a doua. Propria mea idee despre prezenţa aici a ciudatului obiect, născută instantaneu, prefigura consecinţe atât de grave, că mi s-a făcut părul măciucă.

Mai târziu a venit şi Nicolae. Nici nu s-a uitat la ventuză – era prea agitat ca să-i acorde atenţie – şi luându-mă la o parte, mi-a spus la ureche, abia trăgându-şi sufletul:

— Tovarăşe colonel… am descoperit ceva! Istmul… aproape de capătul lui dinspre mare… e perforat! S-a săpat un tunel de-a curmezişul lui… un tunel prin care se poate pătrunde în incintă.

Am simţit un val de sânge năpădindu-mi creierul şi, din palid ce eram, am devenit stacojiu.

— Pe acolo nu trecea plasa?

— Nu! Plasa pornea de la *vârful* limbii de pământ!

Deşi nu-mi stă în fire, m-am răstit la el:

— Aţi controlat de atâtea ori! Cum dracu’ n-aţi observat?

— Gura tunelului era astupată cu bolovani. Am atins din greşeală unul… Aşa am descoperit deschizătura.

— Ai intrat?

— Da! Am străbătut tunelul; are o lungime de zece metri. Şi celălalt capăt, cel dinspre şantierul arheologic, era înfundat.

— Înseamnă că s-a putut pătrunde în poligon în timpul experienţei?

— Din păcate!

Încă nu-mi venea să cred, deşi relatările lui îmi confirmau teoria.

I-am cerut un costum de scafandru:

— Vreau să văd eu însumi! Condu-mă!

Şi-a arcuit sprâncenele.

— Aţi mai umblat sub apă?

— Şi ce dacă n-am umblat? O dată şi o dată trebuie omul să înceapă. Sunt un foarte bun înotător!

În realitate, înot destul de prost. În rarele mele escapade la ştrand mă bizui mai mult pe volumul meu corporal, care, potrivit principiului lui Arhimede, îmi asigură menţinerea la suprafaţă.

— Cum ordonaţi! a bolborosit şi s-a dus să caute un echipament pe măsura mea. Am reuşit să mă îndes în el datorită elasticităţii materialului. Cu masca şi cu celelalte a fost mai uşor. Am luat şi o lanternă electrică şi, urmându-l pe Nicolae, am descins în împărăţia lui Neptun. Apa era atât de rece, încât mie, care de când mă ştiu sunt un adept convins al temperaturilor joase, mi s-a făcut pielea de gâscă. Mai greu a fost cu lăsatul la fund. Eforturile mi-au fost totuşi încununate de succes. Am izbutit, dând energic din mâini şi din picioare, să mă ţin după ghidul meu şi să ajung la intrarea tunelului odată cu el.

Era întocmai cum mi-l descrisese: o gaură săpată în flancul istmului, destul de mare pentru a permite unui om să se strecoare. N-am ezitat. Cu puţin efort, sugându-mi pântecele şi alegând o poziţie adecvată, am făcut faţă situaţiei. Ajuns în interior, am aprins lanterna. Tunelul era construit rudimentar, de un nespecialist, dar corespundea scopului. Pe fund zăceau abandonate două rezervoare de

oxigen goale. Le-am luat cu mine, înainte de a ieşi prin partea opusă.

Când m-am ridicat la suprafaţă, manevră mult mai lesnicioasă, pentru mine cel puţin, decât scufundatul, eram pe şantierul arheologic, la câteva zeci de metri de mal. Urmat de Niculae m-am suit pe uscat, am traversat plaja, şi bineînţeles am dat de Bene. S-a uitat la mine ca la o nălucă.

— Ia te uită! Cum de nimerişi aici, Radule? Sau şi asta e secret?

Nu-mi ardea de glumele lui.

— Ai ghicit! Pot să te întreb ceva?

— Ce doreşti?

— Şoferul meu e aici?

— Nu! Zicea că mai trage nădejdea într-o plecare la Constanţa. S-a dus după tine.

— Fii drăguţ şi trimite să-l cheme! Să-mi aducă uniforma şi… obiectul pe care l-au găsit scafandrii.

— Ce obiect?

Am ezitat puţin.

— O ventuză mare cât un lighean! Din plastic!

— O ventuză? Aha, din cele utilizate în caz de naufragiu.

— Le cunoşti?

— Mi-a arătat cineva una, zilele trecute. Şi ce-i cu asta?

Concentrarea, cheltuiala de energie din timpul submersiei şi mai ales existenţa tunelului mă făcuseră să mă gândesc mai puţin la ventuză. Remarca lui Bene a readus-o în prim plan, provocându-mi un soi de ameţeală. Eram livid, mă clătinam. S-a cam speriat.

— Ţi-e rău?

— Efortul… am bâiguit. O să-mi treacă!

Realitatea era alta! Mă dumirisem, în sfârşit, în privinţa „ligheanului”. Aplicat pe unul dintre orificiile hidro-aerodinei – deplasarea se realiza prin absorbirea apei şi prin expulzarea ei, după principiul reacţiei – o putea imobiliza. Ca să fotografieze aparatul, spionul fusese nevoit să-l oprească şi o asemenea oprire avusese loc în

timpul experienţei!

Bene nu bănuia nimic.

— Bea ceva tare şi o să-ţi revii! m-a sfătuit. Apoi, dând glas propriilor sale griji, a adăugat: ştii, n-am găsit cadavrul lui Iulian. În schimb am aflat cui aparţin ochelarii: cercetătorului Mihai Costăchescu! L-am pus sub urmărire. Ai vreo părere?

Aveam mai multe! Dar pentru nimic în lume nu m-aş fi încurcat acum într-o discuţie. Nu-mi mai păsa nici de camera de hotel de la Constanţa, nici de cafeaua cu frişcă. Trebuia să ajung urgent la Bucureşti, la Tomescu, ca să-i prezint raportul.

Pus sub urmărire

Convorbirea cu şeful avea să se desfăşoare, ca de obicei, în două reprize: în prima mă aştepta o beşteleală zdravănă, în cea de a doua ştiam că voi reuşi să-mi impun punctul de vedere. După atâţia ani, ajunsesem să-i cunosc reacţiile mai bine ca pe ale mele. Tomescu era un impulsiv, îi sărea ţandăra din te miri ce, dar după ce-şi consuma combustibilul, devenea accesibil la argumente şi ceda în faţa logicii. Prefer un om cu un asemenea temperament celor care nu ridică tonul, care te ascultă cu o indiferenţă politicoasă, dar care nu-ţi dau niciodată dreptate, ci se agaţă de păreri preconcepute.

Biroul scăldat în lumina roşiatică a după-amiezii era de o sobrietate spartană, îndulcită doar de unicul „lux” pe care şi-l îngăduia vechiul meu amic: florile. Pe pervazurile celor două ferestre se aliniau ghivece cu petunii, begonii, cerceluşi şi muşcate, şi cu încă multe altele, al căror nume îmi scapă. Flori mai erau pe o măsuţă, pe dulapul cu cărţi şi pe nişte rafturi fixate în perete, iar pe masa de lucru, o vază de ceramică cu garoafe superbe, galbene-ruginii.

Ori de câte ori mă prezentam la el, această „seră” îmi dădea, pe lângă satisfacţii vizuale şi olfactive, o extrem de binevenită, în anumite situaţii, infuzie de optimism. S-a bucurat văzându-mă şi mi-a întins mâna.

— Noroc, Radule! Stai jos şi povesteşte. A mers, nu-i aşa? La ce oră aţi terminat?

Aş fi putut s-o lungesc, cum sunt adesea tentaţi s-o facă aducătorii de veşti neplăcute, să-i descriu amănunţit încărcarea aparatului, măsurile luate pentru protejarea transportului, demontarea instalaţiilor şi aşa mai departe. Nu-mi stă în fire! Curaj, laşitate, nu ştiu, dar în situaţii echivoce detest să amân luarea unei decizii… Prefer să sar peste un obstacol, chiar dacă în spatele lui se deschide o prăpastie, deoarece suport orice, în afara incertitudinii. I-am declarat de aceea, făţiş:

— Tovarăşe colonel, am motive să cred că schema hidro-aerodinei a încăput pe mâini străine!

A închis un ochi, zâmbindu-mi cu celălalt.

— Lasă-te de prostii, Radule! Ce vorbe-s-astea?

— Să vă explic…

— Fii serios! Cu aşa ceva nu se glumeşte!

— În timpul experienţei, am continuat neabătut, aparatul…

Nu m-a lăsat:

— Dacă natura te-a vitregit în privinţa umorului, măcar taci şi abţine-te decât să faci bancuri idioate.

Am luat-o de la început.

— Vă aduceţi aminte? La un moment dat, aparatul s-a oprit din mers. Ei bine, n-a fost o defecţiune obişnuită! Cineva a aplicat, peste orificiul de absorbţie, obiectul ăsta!

Despachetând ventuza pe care o adusesem cu mine, i-am pus-o pe birou. L-am lăsat s-o privească şi am adăugat:

— După ce a imobilizat hidro-aerodina, spionul a fotografiat-o cu o peliculă specială, ceva în genul filmelor Roentgen. Poftim! I-am pus în palmă banderola verde.

Stupoarea lui se exterioriza prin aceea că pielea, de obicei măslinie, căpăta o nuanţă cenuşie şi că pupilele deveneau de două ori mai mari.

— Cum au putut pătrunde? a întrebat pe un ton care prevestea cataclismul.

— Printr-un tunel săpat de-a curmezişul istmului. L-am văzut, am trecut prin el.

Furtuna nu s-a dezlănţuit din senin, cum atât de frumos se scrie în cărţi, ci dintr-un cer pe care norii avuseseră timp să se aglomereze. Cu toate astea era la fel de violentă, fulgerele la fel de orbitoare, tunetele la fel de asurzitoare. Am lăsat stihiile să se abată asupra mea cu resemnarea celui surprins de furtună în câmp deschis. N-aş vrea, totuşi, să repet ce le-a fost dat sărmanelor mele urechi să audă.

Când, epuizat, şi-a reluat locul pe scaun – rechizitoriul îl ţinuse stând în picioare şi obligându-mă şi pe mine să mă ridic – am cutezat, cu multă prudenţă, să-i aduc la cunoştinţă că fusese comisă şi o crimă.

M-a întrebat, respirând greu ca după o cursă de fond, dar vizibil dispus să mă asculte:

— Crezi că există vreo legătură între moartea lui Iulian şi fotografierea aparatului?

— Aproape sigur! Spionul, un salariat al şantierului arheologic, află despre apropiata experienţă cu HAL-1 – se mai făcuseră câteva, anterior – şi-şi pregăteşte minuţios planul de acţiune. Sapă tunelul – cercetător submarin fiind, dispune de cele necesare – apoi primeşte de la patronii săi pelicula specială şi lampa emiţătoare de radiaţii la care se face expunerea. Spre deosebire de colegii săi, pretextând că are de lucru, rămâne deseori peste noapte pe şantier. Tot pe şantier se găsea, şi alaltăieri, deşi dispusesem suspendarea activităţii. Tocmai când se pregăteşte să-şi pună în practică intenţiile, apare profesorul. Spionul se preface că pleacă, sau pleacă şi revine fără să fie văzut, şi-şi termină preparativele din care fusese întrerupt. Probabil că Iulian îl surprinde într-o postură compromiţătoare. Se dă o luptă, banditul îşi pierde ochelarii care sunt striviţi, dar izbuteşte să-i facă felul. Cum, asta o va stabili expertiza medicală. Cadavrul rămâne întins pe nisip. Criminalul pleacă, îşi îmbracă costumul de scafandru şi trece prin tunel. Urmăreşte hidro-aerodina, o blochează cu ajutorul ventuzei, o fotografiază… După câteva secunde, scoate ventuza şi se înapoiază pe şantier pe acelaşi drum. Paznicul tocmai îşi face rondul şi descoperă cadavrul.

Individul prevede că se va duce să telefoneze la miliţie şi, luându-i-o înainte, taie firul. Nu dispare însă, cum ar fi fost normal, ci mai zăboveşte, dintr-un motiv sau altul. În timpul acesta, paznicul iese la şosea ca să oprească o maşină şi dă peste mine. Coborâm amândoi pe şantier, văd şi eu cadavrul lui Iulian, mă duc până la poartă să-l trimit pe şofer la primul post de miliţie. Ei bine, când revin la locul crimei, cadavrul ia-l de unde nu-i! Ce se deduce de-aici? Ucigaşul l-a luat şi l-a aruncat în mare. A uitat însă ochelarii, care sunt acum la Bene, la Constanţa.

Mă ascultase foarte atent. Din când în când, dăduse din cap aprobator, alteori îl clătinase în semn că nu-i de acord cu mine.

— Din ceea ce mi-ai povestit, a conchis, rezultă că-i cunoşti pe vinovat.

— Îmi permit s-o afirm, bazându-mă pe declaraţiile paznicului şi pe aceea că ochelarii găsiţi lângă cadavru au fost identificaţi. Ei aparţin unui anume Mihai Costăchescu. Un caz mai clar ca acesta, n-am pomenit de când mă ştiu. De altfel, Bene l-a şi pus sub urmărire pe acest domn.

N-a spus nimic. Şi-a notat ceva şi mi-a dat de înţeles că doreşte să rămână singur.

Am ieşit din birou extrem de satisfăcut. Prognoza mea în privinţa reacţiilor lui se confirmase în proporţie de sută la sută.

Ordin de a fi sociabil

Am trecut pe la biroul meu, dar nu ca să stau la taclale cu colegii. Sunt un tip retras, cam nesociabil, iar ei s-au obişnuit cu felul meu de a fi. Ţinusem să aflu ce se mai întâmplase în lipsa mea, cine mă căutase, dacă aveam vreo urgenţă. M-au asigurat că mă puteam duce liniştit acasă. Nici măcar nu m-au întrebat ce rezolvasem în deplasare şi nici clasica insinuare cu delegaţiile estivale pe litoral şi cu cele de iarnă pe Valea Prahovei n-au făcut-o.

În drum spre locuinţa mea – stau într-un bloc vechi, de trei etaje, pe Vânători – m-am abătut pe la o Alimentară şi

m-am aprovizionat cu şuncă, ouă, brânză topită şi cafea.

Cum am intrat la mine în cameră, m-a izbit aerul închis, aşa că în primul rând am deschis ferestrele. M-am apucat după aceea să dau cu aspiratorul şi să şterg prafuL Când am considerat că odaia căpătase un aspect civilizat, m-am dezbrăcat, am făcut un duş şi apoi, în halat şi în papuci, m-am aşezat într-un fotoliu.

De obosit ce eram, am adormit cu tot zgomotul străzii, al uşilor trântite de vecini şi al soneriei telefonului pe care, în vis, o confundam cu zumzetul hidro-aerodinei. M-a trezit foamea – nu pusesem nimic în gură de douăzeci şi patru de ore – scăpându-mă de un coşmar în care eram supus unei intervenţii chirurgicale. Mă aşteptasem să văd pereţi de faianţă, instrumente nichelate şi medici cu măşti de tifon. Imaginea familiară a camerei, cu mobila bătrânească, moştenită de la mama, cu vechiul covor oltenesc, cu portretele de familie, m-au făcut să răsuflu uşurat. Ce de năzbâtii poate scorni subconştientul din pricina unei burţi goale!

În drum spre bucătărie mi-am simţit trupul ţeapăn şi pleoapele grele, dovadă că mă odihnisem prea puţin. Am scos din bufet un plic cu supă concentrată şi am pus apa la fiert. După aceea am prăjit şunca şi am spart peste ea două ouă. În zece minute, masa era gata. Am mâncat cu mai puţină poftă decât era de aşteptat, deşi supa ieşise gustoasă, iar ouăle cu şuncă fuseseră preparate după toate preceptele artei culinare. Când am pus ibricul de cafea, pe flacăra mică a aragazului, a ţârâit telefonul.

— Unde umbli la ora asta. Radule? a întrebat Tomescu. Te-am mai sunat o dată şi n-ai răspuns!

M-am uitat la ceas. Se făcuse unsprezece.

— Adormisem, tovarăşe colonel, eram frânt şi n-am…

— Nu face nimic! Îmbracă-te şi vino la mine! Urgent!

Am renunţat la cafea, dar am spălat la repezeală vasele. Sunt un holtei bătrân, cu lungi state de serviciu şi ca atare nu las niciodată farfurii şi tacâmuri murdare.

Tomescu mă aştepta stropind florile şi rupând frunzele veştede.

— Fă-te comod, a zis avem de discutat.

Era, ca şi mine, îmbrăcat civil, în pantaloni gri-deschis şi haină maro. Cravata lui aleasă cu gust îmi trezea invidia, mai cu seamă când o comparam cu a mea, verde cu dungi galbene. S-a abţinut de la obişnuitele lui ironii, ceea ce dovedea că lucrurile pe care avea să mi le comunice erau grave.

— M-am ocupat de problemă, a început. Avem motive serioase să credem că au reuşit să pună mâna pe schema aparatului. Specialiştii pe care i-am ascultat afirmă că, la ora actuală, filmul INTRALUX încă nu se comercializează. N-avea cum să ajungă la noi decât dacă cineva l-a obţinut de la fabrică şi l-a introdus clandestin. În ce priveşte ventuza, ea nu este din cele produse în serie, cu care sunt dotate navele moderne. Dacă n-ar fi fost tunelul şi crima, poate că aş mai fi stat la îndoială. Aşa însă…

Nu m-am bucurat, cu tot succesul meu de prestigiu.

— Cu Mihai Costăchescu ce se aude? l-am întrebat.

— N-a putut fi găsit! Am fost însă informat că urmează să plece mâine în Argentina, ca însoţitor al expoziţiei arheologice româneşti care se deschide acolo.

— E… e fantastic! Pe altcineva n-au găsit?

— Tocmai asta a determinat recrutarea lui, aşa cel puţin presupun. Dar fii liniştit! Aeroportul Otopeni e supravegheat şi…

L-a întrerupt soneria telefonului.

— Da. Eu sunt! a răspuns Tomescu. Noroc, tovarăşe colonel!… Cum?… Fireşte, în cazul acesta… Bine, o să reflectăm! Vă mulţumesc!

După ce a închis, m-am repezit:

— Cine a fost?

— Munteanu de la Inspectoratul general al miliţiei. Belea mare, Comane! Individul a întins-o! Şi-a luat zborul încă aseară, cu un avion care transportă turişti francezi pe litoral.

— Cum au aflat?

— Costăchescu urma să călătorească împreună cu locotenentul de miliţie Mihaela Rotaru din Brigada de pază

a obiectelor de artă. Ieri la amiază, fata i-a raportat şefului ei că din motive neprevăzute, plecarea a fost devansată cu două zile. S-a dus cu camioneta muzeului la şantier, ca să ridice nişte lăzi cu exponate şi de-acolo direct la Kogălniceanu, unda s-a întâlnit cu arheologul. Era grăbit, dumnealui, să scoată filmul din ţară!

— De ea s-a debarasat probabil?

— Nu, a luat-o cu el!

Noutatea mă lăsase fără grai. Acţiunea fusese organizată aproape perfect, iar în afara accidentului cu Iulian, soldat precum se ştie, planul fusese pus în aplicare cu o precizie matematică. Mă întrebam din nou dacă trebuie să-mi reproşez ceva, dacă-mi făcusem sau nu datoria.

Tomescu mi-a ghicit gândurile.

— N-ai nicio vină, Radule! Dacă scafandrii descopereau tunelul la timp…

Am stat şi ne-am privit, ca şi când am fi aşteptat unul de la celălalt soluţia. Într-un târziu, am rupt tăcerea.

— Ce ne facem, tovarăşe colonel?

Nu mi-a răspuns la întrebare. A zis:

— Pe lângă toate, fata e în pericol. Nu ştie cu cine are de-a face, iar dacă intră la bănuieli, n-o să se sfiască să-i facă şi ei de petrecanie.

Avea dreptate. Costăchescu se dovedise, din acest punct de vedere, iute de mână.

În odaie s-a făcut din nou linişte. Tomescu stătea cu ochii pe jumătate închişi şi maxilarele îi zvâcneau ritmic. Făceam şi eu eforturi să mă concentrez. În ceea ce mă priveşte, rezultatul a fost o propunere, cam subţirică ea, dar în lipsă de ceva mai bun…

— Ce-ar fi să trimitem pe cineva după ei?

M-a privit într-un fel ciudat, mângâindu-şi ţepii bărbii; are o barbă tare păcătoasă, care creşte uluitor de repede.

— Ar fi o soluţie! Poate nu cea mai eficientă, dar realizabilă, aşa că merită discutată. Aşteaptă-mă, Radule, mă duc să vorbesc pe firul scurt cu generalul.

— Acum, în toiul nopţii?

— N-am încotro! N-o să se supere!

A lipsit cam mult. Am avut timp să fumez trei ţigări şi să trec în revistă pe colegii mei de la Serviciul operativ. Erau destui băieţi indicaţi pentru o asemenea misiune, inteligenţi, curajoşi, ceea ce, de fapt, îngreuna alegerea. M-am oprit totuşi la trei dintre ei, care, pe lângă celelalte calităţi, aveau o mai mare experienţă.

Când a revenit, Tomescu s-a uitat la mine într-un fel că m-am fâstâcit. M-am ridicat şi m-am apropiat de fereastra deschisă. Strada era pustie şi doar pe trotuarul de dincolo de scuar trecea agale, ţinându-se de braţ, o pereche de îndrăgostiţi. O maşină întârziată a ţâşnit dintr-o străduţă şi s-a topit în beznă. Urmăream cu o atenţie demnă de o cauză mai bună cum se micşorau luminile roşii.

— Nu eşti curios, Radule?

— Ba da, dar evit pe cât posibil să-ţi dau satisfacţii. Ei bine, ce-ai făcut?

Tremurul glasului m-a trădat. Ştia de altfel foarte bine în ce ape mă scăldam.

— Aşa te vreau! Imaginează-ţi că tovarăşul general a fost de acord. Chiar mâine – mai bine zis azi, că trecut de miezul nopţii – va pleca cineva la Buenos Aires!

— S-a stabilit cine? Dacă-ţi pot fi de folos cu vreo sugestie…

A zâmbit larg.

— Nu-i nevoie! Mi s-a cerut propunerea pe loc. Am făcut-o şi a fost aprobată.

— Şi… alesul?

— „Fericitul!”

— Dacă vrei tu… Cine e?

— Colonelul Radu Coman!

— Tomescule, nu-ţi bate joc!

S-a răstit la mine, fireşte în glumă:

— Tovarăşe colonel Coman, uiţi că te afli înaintea unui superior. Măsoară-ţi cuvintele!

— Am înţeles, să-mi măsor cuvintele! Cum vine asta. Tomescule, chiar eu să…

— De ce nu?

— Sunt bătrân! La cincizeci şi unu de ani…

— E vârsta cea mai potrivită. Eşti potolit, chibzuit, prevăzător, nu dai curs impulsurilor, ai acumulat destulă experienţă de viaţă şi, ceea ce-i mai important, cunoşti limba spaniolă. În privinţa relaţiilor cu lumea…

— Eu, spaniola? Vorba vine! Am învăţat-o cândva în tinereţe, dar de-atunci n-am mai conversat şi cred c-am uitat tot. Apoi… mă ştii că nu-s sociabil!

— Îţi ordon să fii cât se poate de sociabil. Iar cu spaniola, Radule, ai să te descurci, vei vedea… Acum ce vrei de la mine? Să-ţi enumăr calităţile, să le pun pe cântar, să procedez aidoma cu defectele, doar ca să-mi justific şi faţă de tine alegerea? N-am vreme de aşa ceva! Ţin să mă culc, să mai prind câteva ore de somn, ceea ce te sfătuiesc şi pe tine. Dimineaţa ţi se vor face formele şi la prânz decolezi.

Eram năuc.

— Înseamnă… înseamnă să-mi fac bagajul. Ştiu eu dacă…

— Lasă asta, m-a întrerupt el, şi fii atent: pleci mâine dimineaţă. Vino să-ţi explic…

Tot mi se mai părea că visez. Dacă încrederea ce mi se acordase mă flata, aveam destule dubii în privinţa capacităţii mele de a rezolva un caz atât de dificil. Dacă s-ar fi oprit asupra lui Velicu, asupra lui Băran sau chiar asupra lui Trandafirescu… Eu însă…

L-am întrebat pe Tomescu, bâlbâindu-mă penibil:

— Tovarăşe colonel… eu. Adică… eu să plec în Argentina… chiar mâine?

— Da, frate, pricepe o dată! De câte ori să-ţi repet?

— În Argentina! Nu ştiu cum o să suport clima! Trebuie să fie o zăpuşeală, acum, în Argentina!

A râs cu poftă.

— Îţi ordon să suporţi căldura, tovarăşe Coman!

După aceea m-a îmbrăţişat. N-o făcuse niciodată. Aveam impresia că mă strângea la piept ca pe cineva despre care nu ştii dacă ai să-l mai revezi vreodată.

Bucureşti–Buenos-Aires

Şedeam în avionul de Paris; stewardesa adusese o tăviţă cu bunătăţi, dar nu mă atingeam de ele. Datorită emoţiilor îmi pierise pofta de mâncare, de care, în general, nu duc lipsă. S-ar putea spune că în profesiunea mea emoţiile sunt inerente şi că ar fi trebuit să mă obişnuiesc cu ele; ei bine, astea fuseseră de altă factură.

Venisem la serviciu cu o oră mai devreme, când femeile mai dereticau pe coridoare. Adusesem cu mine un atlas de buzunar şi studiam harta Argentinei, scandând nume exotice ca Mar del Plata, Bahia Blanca sau Santiago del Estero, sau încercând să determin, cu ajutorul scării, distanţa între Bucureşti şi Buenos Aires în linie dreaptă. Până la sosirea lui Tomescu, învăţasem pe de rost suprafaţa în kilometri pătraţi a imensului stat sud-american, numărul locuitorilor, principalele oraşe, râuri şi munţi, flora, fauna, clima şi bogăţiile subsolului.

Cum a sosit, i-am cerut instrucţiuni.

— Ce să-ţi spun? Văzând şi făcând!

— Totuşi, am insistat, barem *grosso modo!*

— Nu fi copil. Radule! Ştiu despre Argentina şi despre condiţiile de acolo cât ştii şi tu. Observând atlasul, a adăugat: chiar mai puţin. În privinţa obiectivelor, cred că eşti lămurit.

— Da, dar…

— Ce vrei? Să-ţi recomand cum să te comporţi? Ca un delegat care pleacă peste hotare să reprezinte interesele întreprinderii sale. Restul e o chestiune de tact.

Am renunţat. Cu toată bunăvoinţa lui, nu era în măsură să mă ajute. Mai rămâneau formalităţile, aşa că m-am referit la ele,

— Am eu grijă! m-a asigurat. Du-te acasă şi pregăteşte-te de drum Fă-ţi valiza şi aşteaptă telefonul meu. O să-ţi comunic la ce oră să fii la aeroport.

Nici nu pusesem bine mâna pe clanţă, că l-am auzit dând dispoziţii secretarei.

Aveam, prin urmare, toate motivele să fiu liniştit.

Lucrurile mele, două costume, câteva schimburi, aparatul de ras şi alte mărunţişuri mi le împachetasem de cu noaptea, deoarece somnul, ca de obicei când am mare nevoie de el, se lăsase aşteptat.

Acasă a început calvarul. De prisos să descriu cât de greu, cât de încet trece timpul într-o asemenea împrejurare. Acele ceasornicului se târăsc în jurul cadranului ca melcii şi soarele stă parcă ţintuit într-un punct al bolţii.

Beam cafele – îmi preparasem un ibric plin – şi fumam ţigară după ţigară. Nu mai aveam răbdare nici pentru atlasul geografic, nici pentru ghidul de conversaţie român-spaniol, pe care-l scosesem din bibliotecă. Pe la zece am chemat agenţia TAROM, rugând să-mi indice ruta cea mai scurtă spre Buenos Aires.

— Vă rog să aşteptaţi! mi-a răspuns o voce amabilă. Pupă câteva secunde am obţinut informaţia: plecaţi cu avionul nostru la Paris; de la Orly sunt curse spre Lisabona în fiecare zi; luni, marţi şi vineri aveţi legătura cu Caracas şi de acolo, de asemenea, zilnic cu Buenos Aires.

Cu creionul în mână, am făcut un calcul. Era joi. Dacă plecam azi, puteam, în cel mai bun caz, să descind în capitala Argentinei sâmbătă. Costăchescu părăsise ţara marţi seara; avea deci un avans de o zi şi jumătate, ceea ce putea fi mult sau puţin, în funcţie de împrejurări.

La unsprezece şi un sfert a sunat telefonul. Credeam că-i Tomescu, dar era tuşa Saveta, femeia care vine o dată pe săptămână să deretice. Am anunţat-o că voi lipsi un timp de-acasă şi am rugat-o să treacă din când în când să aerisească şi să şteargă praful.

Şeful m-a chemat în jurul orei unu. Mi-a promis că-mi va trimite o maşină ca să mă ducă la Otopeni şi că va veni el cu paşaportul şi cu biletele de avion.

La aeroport l-am aşteptat mai bine de un ceas. Când l-am zărit, în sfârşit, intrând pe uşa holului şi fluturând un plic mare, albastru, mi s-a luat o greutate de pe inimă. Eram convins că nu-i fusese nici lui uşor, că făcuse un tur de forţă.

Mi-a înmânat plicul, m-a îmbrăţişat – a doua oară în decursul unei vieţi – şi m-a împins spre ghişeu.

— Grăbeşte-te. Să nu scapi avionul!

Cu acest îndemn stângaci şi inutil voia să-şi ascundă tulburarea. Nu m-am lăsat înşelat: era mai emoţionat ca mine.

I-am mai strâns o dată mâna.

— Să nu-ţi faci griji, Tomescule! Mă descurc eu… pe cuvânt de onoare c-o să mă descurc! *Hasta la vista!… Apoi, du*pă acest „la revedere” într-o spaniolă aleasă, m-am aşezat la rând ca să-mi vizez biletul.

— Ţin’te bine, Radule! a strigat după mine. Drum bun şi succes!

L-am mai zărit când, împreună cu ceilalţi pasageri, traversam aerodromul. Stătea pe terasă şi flutura batista.

Acum eram în avionul de Paris şi mă uitam fără poftă la gustările apetisante. Stewardesa care tocmai trecea s-a oprit şi m-a întrebat dacă nu doream altceva. I-am răspuns morocănos „nu”. Dar aducându-mi aminte că primisem ordin să fiu sociabil, m-am corectat!

— Vă mulţumesc, nu mi-e foame! V-aş rămâne însă îndatorat pentru un pahar cu apă minerală.

În fotoliul de lângă mine şedea un tip brunet, sprâncenat, în costum negru şi cravată la fel, ţinuta obişnuită a omului de afaceri occidental. Mi s-a prezentat înşirând vreo şapte-opt nume terminate în „o” şi „ez”, a adăugat că e sud-american şi a vrut să ştie dacă vorbeam spaniola.

„Da”-ul meu timid a provocat o explozie de bucurie, urmată de o tiradă lungă, rostită pe nerăsuflate. Fusese în România pentru încheierea unor contracte şi era atât de entuziasmat de cele văzute, de oameni şi de locuri, încât ţinea cu tot dinadinsul să-şi împărtăşească impresiile.

L-am ascultat cu luare aminte, i-am răspuns pe larg la întrebări şi după un sfert de ceas mi-am dat seama, nu fără mirare, că deşi îmi lipsea câte un cuvânt, deşi construiam cam anevoie frazele, făceam faţă onorabil unei conversaţii în limba spaniolă.

Călătoria a decurs în condiţii excelente, orele au trecut pe nesimţite şi deodată m-am trezit deasupra oraşului-lumină, deasupra unor bulevarde largi parcă trase cu rigla, deasupra Pantheon-ului, a turnului Eiffel şi a panglicii albastre ce poartă numele de Sena.

De la Orly am mers cu taxiul la micul hotel de pe Avenue du Maine, unde mi se rezervase o cameră. Mi-am lăsat bagajul, m-am plimbat puţin, la întâmplare – prea multe n-am putut vedea, cu toate că-mi cumpărasem un ghid – iar la zece jumătate, dormeam buştean într-un pat prea strâmt pentru mine.

Am ajuns la aeroport mult înaintea decolării avionului de Lisabona, aşa că am avut la dispoziţie timp suficient pentru micul dejun, pentru achiziţionarea unor reviste ilustrate şi chiar pentru vizionarea unui program de televiziune.

La opt, în sfârşit, turboreactorul şi-a luat zborul spre capitala Portugaliei.

De aici încolo, lucrurile au decurs normal. Am părăsit Lisabona pe la unsprezece şi în seara aceleiaşi zile, după traversarea Atlanticului, am aterizat cu bine la Caracas. Noaptea mi-am petrecut-o la hotelul-tranzit de pe aerodrom, iar sâmbătă la ora şapte mi-am continuat călătoria spre Buenos-Aires. Survolând aproape întreg continentul sud-american de la nord spre sud, am ajuns în marele oraş argentinian de pe coasta oceanului spre seară, când soarele, roşu ca văpaia, scăpăta spre asfinţit în dosul unui şir de palmieri de păreau decupaţi cu foarfeca.

Nu l-aţi văzut pe Costăchescu?

Cu tot numele său pompos, „Grand Hotel Majestic” de pe bulevardul Rivadavia era un stabiliment mai degrabă solid decât luxos. Asta se simţea încă din holul cu mobilă bătrânească în stil spaniol, cam desperecheată dar de bună calitate şi excelent întreţinută. Scaunele cu spătare înalte, capitonate cu pluş roşu, mesele masive cu picioare curbate, recepţia semănând cu un amvon şi candelabrele

de cristal veritabil, creau atmosfera unei case de nobili scăpătaţi.

La oficiu trona o doamnă mai în vârstă, tuciurie, slabă ca un ogar, într-o rochie de dantelă neagră. Ţinea în mână un gherghef şi broda. Din discursul ei, probabil de bunvenit, rostit într-o franceză aproximativă – reţinusem camera telegrafic de la Paris – n-am priceput mare lucru. Am aşteptat totuşi calm şi politicos finalul, ca să mă prezint şi s-o informez că o puteam scuti de eforturi, posedând îndeajuns de bine spaniola.

A trecut încântată la limba ei maternă, cerându-mi paşaportul şi invitându-mă să iau loc până la îndeplinirea formalităţilor. Totodată a apăsat pe butonul unei sonerii. Un tânăr metis într-o livrea vişinie a venit să-mi ia bagajul şi s-a oprit la uşa liftului, aşteptându-mă.

Ardeam de nerăbdare s-o întreb pe proprietăreasa – nu putea fi decât proprietăreasa hotelului – de Costăchescu şi de Mihaela Rotaru. În plicul primit de la Tomescu găsisem, pe lângă documentele de călătorie, şi câteva rânduri, printre care indicaţia că arheologului şi însoţitoarei sale li se rezervaseră camere la acest hotel. N-a fost nevoie. Restituindu-mi paşaportul, mi-a spus:

— O, sunteţi din România. Am plăcerea să vă aduc la cunoştinţă că mai găzduim doi compatrioţi de ai dumneavoastră, pe domnişoara Mihaela Rotaru şi pe domnul Mihai Costăchescu.

Aşadar nu se oprise undeva în drum, ci-l parcursese până la capăt.

Cât p-aci să mă prefac plăcut impresionat de această coincidenţă, să-mi manifest bucuria de a întâlni români la mii de kilometri de patrie. Mi-am adus aminte la timp că eram reprezentantul unei societăţi de asigurare, venit în acelaşi scop.

— Ştiu, senora, i-am spus de aceea blazat, ei sunt cu expoziţia arheologică. Dealtminteri şi eu, într-un fel.

I-am vorbit în continuare, recurgând la modestele mele cunoştinţe în materie de asigurări dar cu un aer erudit, despre necesitatea asigurării obiectelor de artă ca şi a

colaborării internaţionale în acest domeniu. În alte împrejurări m-aş fi limitat probabil la un „pare bine” şi mi-aş fi văzut de ale mele; ţineam însă să urmez cu stricteţe instrucţiunile lui Tomescu.

Rezultatul mi-a întrecut aşteptările. Satisfăcând din proprie iniţiativă curiozitatea patroanei, mă pusesem la adăpost de indiscreţii. N-a mai întrebat nimic. Mi-a urat succes în afaceri, o şedere plăcută în capitală şi, până una alta, noapte bună. Fără să i-o pretind, a adăugat că domnişoara Rotaru stă în camera 24 şi domnul Costăchescu alături, la 26.

Masa de seară o luasem în avion şi, pus pe jăratec fiind, am urcat imediat cu băiatul la etajul doi.

Odaia mea era situată pe acelaşi palier cu cea a individului pentru care străbătusem Europa, Atlanticul şi întreaga Americă Latină. O încăpere confortabilă cu un pat dublu, fotolii de pluş şi un şifonier care ar fi putut adăposti până şi garderoba unei dive.

Prea cald nu era, mulţumită ventilatorului şi brizei marine care pătrundea prin uşa larg deschisă a balconului. Am renunţat la obişnuitul duş şi la celelalte ritualuri mărunte – desfăcutul valizei, aranjarea obiectelor de toaletă pe policioara din baie şi aşa mai departe – pe care le oficiază orice călător ajuns la un popas.

După plecarea băiatului, era zece fără câteva minute, am ieşit pe coridorul pustiu, aşternut cu clasicul covor roşu din fibre de cocos. În dreptul apartamentului cu numărul 26 m-am oprit şi am tras cu urechea. Înăuntru nicio mişcare. Am apăsat binişor pe clanţă, dar uşa n-a cedat. Am bătut, mai întâi încet, apoi din ce în ce mai tare. Nu mi s-a deschis. Din camera vecină, numărul 24, a apărut în schimb Mihaela Rotaru. Înaltă, suplă, cu mişcări armonioase, aparţinea aşa-numitului tip sportiv. Faţa era drăguţică, fără să te epateze prin frumuseţe. Mie totuşi mi-au plăcut fruntea de croială clasică, elină, buzele pline uşor răsfrânte, ochii verzi sau căprui – era greu de stabilit la lumina becului – dar mai ales părul, castaniu cu reflexe arămii. Purta un halat de baie alb, strâns cu un şnur în

jurul taliei. Mi s-a adresat în spaniolă:

— Căutaţi pe cineva?

Când i-am răspuns pe româneşte: „pe Mihai Costăchescu, tovarăşă Rotaru”, a rămas uluită.

— Cine sunteţi? s-a precipitat ea, cu o uitătură mai mult decât bănuitoare. Ce şi-o fi închipuit despre mine. Nu ştiu; fapt e că după ce m-a examinat din cap până în picioare, a devenit de-a dreptul ostilă. La asta a contribuit probabil şi muţenia mea, căci radiografiind-o la rându-mi, am întârziat cu răspunsul. În cele din urmă, n-am găsit ceva mai inteligent decât: „unde naiba e Costăchescu?”

— Ori spuneţi cine sunteţi, ori vă vedeţi de drum!

Tonul ei agresiv m-a trezit la realitate. M-am scuzat:

— Nu vă supăraţi, tovarăşă Rotaru! Am sosit adineauri din Bucureşti şi aş vrea să stăm niţel de vorbă. Mă numesc Radu Coman.

Numele meu nu-i spunea, desigur, nimic. Dar pentru că declarasem că veneam din ţară, şi-a schimbat cât de cât impresia despre mine şi atmosfera s-a destins.

M-a poftit în odaie.

— Intraţi, luaţi loc şi aşteptaţi până pun ceva pe mine.

A revenit din baie într-o rochiţă înflorată, dar tot cu papucii de plastic în picioare. Şi-a tras un taburet lângă fotoliul în care mă aşezasem, a încrucişat braţele ca o şcolăriţă şi a rămas în expectativă.

Sosise momentul destăinuirilor. Oscilam între a mă prezenta drept reprezentantul societăţii de asigurări şi între a da în vileag adevărul. Am ales a doua variantă, pentru că ştiam cine e şi pentru că-mi inspira încredere. Şi aşa, locotenentul din brigada de pază a obiectelor de artă – Mihaela Rotaru – a devenit, într-o oarecare măsură, părtaş la misiunea mea secretă. I-am vorbit pe larg despre crimă, succint despre hidro-aerodină, dar nimic despre film.

Reacţia ei m-a surprins plăcut. Nu s-a îngrozit, nici mirarea nu şi-a exteriorizat-o, ci a cumpănit doar puţin înainte de a mă întreba:

— Îl cunoaşteţi pe Mihai Costăchescu?

— Nu, nu-l cunosc! N-am avut plăcerea!

— Atunci e explicabil! Dacă aţi fi dat vreodată ochii cu el, nu eraţi acum aici. Aţi fi fost la fel de convins ca şi mine că nu-i în stare să omoare o muscă. Există un anumit tip de oameni…

N-am lăsat-o să termine.

— Dragă tovarăşă Rotaru, dumneata eşti încă foarte tânără. Dar şi noi, cei care ne-am trăit traiul şi ne-am mâncat mălaiul, suntem uneori tentaţi să ne luăm după aparenţe. O mutrişoară simpatică, ochi frumoşi, deci, o persoană cumsecade! E o greşeală fundamentală! În meseria noastră nu impresiile contează, ci faptele, probele materiale! Din păcate, nici chipul, nici ochii nu sunt oglinzi ale sufletului, cum atât de frumos se spune!

— De acord cu dumneavoastră, tovarăşe colonel, doar că excepţia confirmă regula. Mihai Costăchescu nu e, nu poate fi spion şi cu atât mai puţin ucigaş. Face parte din categoria celor care au rămas şi vor rămâne copii până la bătrâneţe, idealişti, visători, lipsiţi total de simţul practic. Pentru el profesiunea este unica raţiune a existenţei. Nu-l preocupă nimic în afara vestigiilor trecutului, pentru care are un adevărat cult. E de-a dreptul aberant să-l bănuiţi, tovarăşe colonel. Când o să-l cunoaşteţi…

Era atât de ferm convinsă, atât de categorică încât am socotit orice cuvânt în plus o pierdere de timp.

— Bine! Până una alta, rămânem fiecare la opiniile noastre. Acum fii amabilă şi spune-mi unde e? S-a culcat?

— Nu-i în hotel.

— Atunci?

— Nu ştiu.

Dezinvoltura ei m-a întărâtat:

— Ce-i aia „nu ştiu”. În calitatea dumitale de ofiţer de miliţie *trebuie* să ştii!

Mi-a răspuns glacial:

— Datoria mea e să veghez asupra exponatelor. Alte sarcini n-am primit.

— Iartă-mă, dar sunt intrigat! Pe de o parte susţii că pe acest domn Costăchescu nu-l preocupă decât arheologia, iar pe de alta, consideri foarte normal să lipsească de

acasă la o oră atât de înaintată.

— N-am afirmat că e normal, doar că n-a găsit de cuviinţă să mă anunţe că va veni mai târziu.

— Înseamnă că eşti îngrijorată?

— Am spus eu asta? De ce-mi răstălmăciţi cuvintele?

— Ştii ce? Să închidem discuţia şi să bem ceva rece.

Am apăsat pe buton şi, când a apărut chelnerul, am comandat două pahare cu oranjadă şi cuburi de gheaţă. Până s-a întors, m-am plimbat cu mâinile la spate, uitându-mă din când în când pe fereastră la golful scăldat în lumina argintie a lunii.

După ce am sorbit din băutura aromată, mi-am reluat plimbarea. Nu s-a enervat, dezminţindu-mi aşteptările. Şedea foarte liniştită, cu mâinile pe genunchi, urmărind evoluţiile unei fluture de noapte.

— Aş vrea să te rog ceva, am reînceput după acest mini-război psihologic, povesteşte-mi ce ai făcut din preziua plecării până în prezent.

— Făcând abstracţie de încurcătura cu biletele, totul a decurs normal. Ne-am…

— Ce fel de încurcătură?

— Iniţial ni se reţinuseră locuri pentru joi la prânz, de la Otopeni. Marţi dimineaţa îmi telefonează cineva de la muzeu că s-a făcut o greşeală, că nu figurăm pe lista de pasageri a avionului respectiv, dar că s-a aranjat să zburăm la Paris cu o cursă specială, în aceeaşi seară, de la Constanţa. Nefiind altă soluţie de a ajunge în Argentina înaintea deschiderii expoziţiei, a fost acceptată aceasta. După o jumătate de oră a venit camioneta să mă ia de-acasă. Abia putusem împacheta câteva rochii, strictul necesar pentru un voiaj atât de lung. Ei, şi pe la trei…

— Ştiu! Pe la trei ai fost la şantierul arheologic şi ai preluat lăzile…

— Întocmai! Văd că sunteţi bine informat.

— E meseria mea! Te-ai înapoiat imediat la Constanţa şi pe aeroportul Kogălniceanu te-ai întâlnit cu domnul Costăchescu. Buun! Pe drum zici că nu s-a întâmplat nimic deosebit. Dar la Buenos Aires?

— Aseară, după ce au fost descărcate cele două lăzi – celelalte sosiseră mai înainte cu vaporul – ne-am dus la hotel şi de acolo la Fundaţia Garcia, ca să despachetăm piesele şi să le aranjăm în vitrine.

Am întrerupt-o:

— Noaptea? Voi doi, fără… ajutoare?

N-a sesizat sau n-a vrut să sesizeze insinuarea.

— Rămăsese atât de puţin timp până la deschiderea expoziţiei, că fiecare minut trebuia folosit. Pe de altă parte, obiectele nu-s nici grele, nici voluminoase. După miezul nopţii, ne-am înapoiat la hotel. Dimineaţa, Costăchescu a venit să-mi comunice că se duce în oraş să rezolve ceva în legătură cu expoziţia; ne-am înţeles să ne reîntâlnim în sala din Avenida Mendoza. Am fost acolo înainte de opt, ca să supraveghez echipa de decoratori. Costăchescu a venit aproape de prânz, cu un fel de acvariu din plăci groase de sticlă, montate într-un schelet metalic. Un cunoscut îi împrumutase această vitrină, în care intenţiona să aşeze una dintre piesele colecţiei.

— Curios!

— Şi mie mi s-a părut! Ce vreţi, savanţii au ciudăţeniile lor.

— Cărei piese îi era destinată vitrina?

— Tridentului de aur! Un obiect destul de urât, lung de vreo 30 de centimetri şi cam… deformat.

— Până la ce oră aţi rămas în sală?

— Eu m-am dus să mănânc. Când m-am întors, Costăchescu plecase. Îmi lăsase un bilet că-l invitaseră nişte confraţi argentinieni şi că va reveni la hotel spre seară.

— De atunci n-a dat semn de viaţă?

— Nu!… Poate că l-au reţinut la masă.

Dacă ar fi fost vorba despre un oarecare şi nu despre autorul unei crime abominabile şi al furtului unui secret de stat, nu m-aş fi alarmat. Aşa însă…

Cât p’aci să i-o spun, dar ştiind-o convinsă de nevinovăţia lui Costăchescu, m-am răzgândit.

— Bine, tovarăşă Rotaru, aştept până mâine dimineaţa.

Acum te las să dormi. Noapte bună!

Nu m-am culcat. Îmbrăcat cum eram, m-am aşezat pe un scaun lângă uşa crăpată şi am vegheat. La fiecare zgomot, tresăream şi scoteam capul pe coridor; până în zori, nu s-a apropiat nimeni de apartamentul cu numărul 26. Când primele raze de soare risipeau pe covor bănuţi de aur, am dormit, răpus de oboseală.

Aşa somn, aşa trezire! Mihaela Rotaru, încercând să deschidă uşa, m-a izbit cu ea drept în frunte.

— Costăchescu tot nu s-a întors!

Îşi muşca buza de jos, semn că era îngrijorată.

După ce m-am dezmeticit, n-am putut să mă abţin să nu-i trântesc un „ei vezi!” triumfător, probabil fiindcă am în mine o anumită doză de răutate.

— Ce facem? a întrebat, cedându-mi iniţiativa. Anunţăm poliţia?

— Deocamdată, nu. Mergem la expoziţie!

Propunerea i-a fost mai mult decât agreabilă.

— Da, da, e bine aşa! Poate că a înnoptat la un coleg şi s-a dus direct acolo.

Aveam alte opinii, dar, ca s-o menajez, le-am ţinut pentru mine.

Mănuşi pentru relaţiile cu bandiţii suferinzi

Ne-am dat întâlnire în hol, la şase şi cincisprezece minute. Sfertul de oră pe care-l aveam la dispoziţie abia mi-a ajuns să-mi clătesc obrazul, să mă bărbieresc şi să-mi schimb costumul.

Mihaela mă aştepta. Purta o rochie bleu „nu-mă-uita”, cu foarte mulţi nasturi argintii, care o făcea şi mai atrăgătoare. Ceea ce-mi plăcea mai puţin era aerul ei trist şi cearcănele vineţii.

Ajunsese la poartă, când tânărul metis a strigat-o:

— Senorita, aţi primit o comunicare telefonică!

I-a înmânat o filă de blocnotes. Citind-o, s-a încruntat şi s-a apucat să-şi muşte buza. Aşadar, o veste neplăcută!

— S-a întâmplat ceva?

Mi-a întins hârtia. Fără îndoială, aş fi fost în stare să descifrez cele două rânduri scrise în spaniolă. Din comoditate sau pentru că mă resimţeam după noaptea albă, am rugat-o să-mi traducă. Biletul avea următorul conţinut:

„Senorita Mihaela Rotaru este rugată să se prezinte de urgenţă la spitalul Santa Barbara. O cheamă bolnavul Mihai Costăchescu. Arabella, Carasco, soră-şefă”.

— Acum ce spuneţi? m-a dojenit ea, relativ blând.

Nu mi-am putut exprima vreo părere, din lipsă de aşa ceva.

Spitalul Santa Barbara nu e chiar în centrul oraşului dar nici la periferie, aşa că am ajuns în zece minute, cu tot traficul intens de la această oră matinală. Clădirea în stilul anilor 30, cu mult metal cromat şi cu multă sticlă, aducea cu o îngrămădire de cuburi din acelea cu care se amuză copiii.

La poartă am întrebat de sora-şefă Carasco. După o scurtă aşteptare, într-o încăpere mirosind a acid fenic şi tinctură de iod, importantul personaj şi-a făcut apariţia. Avea vreo şaizeci de ani şi era atât de bine hrănită, încât halatul ei imaculat ameninţa să plesnească. Mi-a fost de la început simpatică, deoarece oamenii mai graşi ca mine mă eliberează, temporar, de complexe.

Rubiconda Arabella s-a dovedit o persoană extrem de afabilă şi de comunicativă. Cu toate că sâsâia şi avea o predilecţie pentru anumite formule lexicale, cu toate lacunele mele în materie de limbă spaniolă, am înţeles-o aproape perfect. I-a spus Mihaelei:

— Bine că aţi venit, senorita, deoarece bolnavul e destul de agitat şi mereu întreabă de dumneavoastră. Când ne este adus un *argentina,* e simplu, anunţăm familia şi gata, dar la un străin… vedeţi dumneavoastră, lucrurile se complică destul de mult. Deşi domnul Costasco, un *rumano de* gintă latină ca şi noi, stăpâneşte destul de bine espanol. Vreţi să ştiţi desigur ce i s-a întâmplat? Nu vă faceţi griji, senorita, a scăpat destul de uşor din acest accident. Câteva

traume, vânătăi cum s-ar zice, o plagă destul de urâtă în partea posterioară a cutiei craniene, dar fără fractură, şi cam atât. Destul de repede, peste câteva zile, va putea părăsi spitalul.

— Un accident? Ce fel de accident? Mihaela vorbea gâtuit.

— Nu ştim destul de precis, deoarece bolnavul şi-a recăpătat cunoştinţa de puţin timp. Când pronunţa numele dumneavoastră şi pe cel al hotelului, mai era încă în stare de semiinconştienţă, şi în cazul acesta, eforturile mai susţinute sunt contraindicate. Oricum, un accident destul de banal, cum se întâmplă destul de des în acest Babilon în care s-a transformat din păcate frumosul nostru oraş. Trecătorii care l-au găsit la Rua Cordoba şi care l-au transportat la noi, nu ştiau exact ce păţise. Presupuneau că l-a izbit o maşină şi că şoferul, un laş, a fugit, abandonându-şi victima. Am anunţat poliţia, deoarece avem obligaţia s-o facem, dar încă nu s-a prezentat niciun *comisario,* fiindcă şi poliţia noastră e destul de…

Devenisem şi eu, în cursul acestei prelegeri destul de nerăbdător să-l văd pe cel care, cu atâta abilitate, ne trăsese pe sfoară. Am cutezat s-o întrerup pe volubila dona Arabella şi s-o întreb dacă ne este permisă vizitarea bolnavului.

— Por favor! Domnul doctor mi-a spus textual: „soră Arabella, ar fi destul de bine dacă ai găsi-o repede pe domnişoara de care întreabă, deoarece prezenţa ei i-ar diminua tensiunea nervoasă şi ar ajuta la o destul de grabnică însănătoşire”. Poftiţi, veniţi după mine.

Rezerva atribuită lui Mihai Costăchescu era minusculă, proaspăt văruită, cu perdele de tul la fereastră şi cu acel pat din bare de fier vopsite în alb, pe care-l găseşti în toate spitalele de pe mapamond.

Prea mult nu vedeai din el, deoarece avea capul bandajat până la sprâncene, ca şi bărbia şi gâtul, semănând cu omul invizibil din romanul cu acelaşi nume. Dat fiind că şi ochii erau acoperiţi de ochelari cu lentile groase, figura domnului Costăchescu se limita la un nas

subţire, ascuţit, cu o julitură de la rădăcină până la nară, şi la o gură posacă, cu colţurile trase în jos.

Recunoscând-o pe Mihaela, s-a înviorat, deşi această înviorare nu se manifesta decât printr-o imperceptibilă încreţire a buzelor.

— Duduia Rotaru…

S-a aplecat peste el să-l scutească să vorbească tare.

— Ce-ai păţit?

— Ceva… ceva îngrozitor! E pentru prima dată că mi se întâmplă şi mi-a fost nu ştiu cum să le-o spun celor de la spital. Mă întorceam la hotel când s-au apropiat de mine doi domni. Ce credeţi că au vrut? Să mă duc cu ei la expoziţie şi să le dau tridentul de aur. Bineînţeles că am refuzat! Ei s-au supărat, au început să mă ameninţe şi să-mi spună cuvinte triviale. Unul m-a apucat de încheietura mâinii drepte şi mi-a strâns-o. Mă durea, dar am rămas foarte categoric. Atunci au zis că n-au nevoie de mine şi că o să şi-l ia singuri. Unul mi-a răsucit braţele la spate, iar celălalt mă căuta prin buzunare. M-am zbătut, dar n-a fost chip să scap. Când au găsit legitimaţia de la fundaţie şi cheia vitrinei, mi-au dat drumul. Strigând după ajutor, m-am ales cu o lovitură foarte puternică în moalele capului. Mai mult nu ştiu, domnişoară Rotaru, deoarece m-am trezit abia aici, în această rezervă.

Povestea, se vedea cât de colo, era trasă de păr. Nu ştiam ce urmărea, dar avea neîndoielnic un scop. Mi-am pus mintea la contribuţie şi, din patru-cinci variante, am ales-o pe cea mai logică. Costăchescu procurase pentru trident o vitrină specială, a cărei cheie se afla la el. Asta vădea grijă deosebită pentru acest exponat, altminteri cu nimic mai preţios decât celelalte. De ce? Pentru că în el ascunsese ceva foarte important… *schema hidro-aerodinei!* Ţinea să ştie filmul în siguranţă, până la predare. De ce nu-l predase imediat? Pesemne fiindcă comanditarul încă nu sosise la Buenos Aires. Venise abia noaptea trecută. Atunci arheologul îi înmânase legitimaţia şi cheia să se autoservească; intervenind accidentul de automobil, brodase în jurul lui aventura nocturnă.

M-a remarcat, în sfârşit şi pe mine. A întrebat-o pe Mihaela, neliniştit:

— Dumnealui?

— Tovarăşul Coman, de la Bucureşti! E aici tot în legătură cu expoziţia.

S-a prefăcut încântat.

— Aţi venit la timp! Ce s-ar fi făcut tovarăşa Rotaru singură, că eu, precum vedeţi… S-a oprit puţin, s-a crispat ca să ne facă să credem că suferă, îngrozitor, şi a urmat: vă rog foarte mult, duceţi-vă la fundaţie! Poate că n-au reuşit să ia tridentul! Am o mică speranţă…

Mă credea neghiob şi de aceea sângele mi-a dat în clocot. M-am abţinut însă de la o ieşire necontrolată şi, apropiindu-mă până la marginea patului, l-am întrebat cu o blândeţe îngerească:

— Te simţi mai bine, tovarăşe Costăcheseu?

— Da, ceva mai bine!

— Ştii, aş avea nevoie de unele lămuriri, ca să preîntâmpin dificultăţi din partea societăţii argentiniene de asigurări. Dacă nu ţi-e greu, relatează-mi împrejurările plecării dumitale din ţară şi cum au fost expediate ultimele două lăzi.

— Cu plăcere! Marţi profesorul Iulian a venit pe şantier să mă anunţe că în loc de joi, cum se stabilise iniţial, urmează să decolăm în aceeaşi seară. M-am bucurat, căci patruzeci de ore, când eşti emotiv, contează. N-aveam de făcut cine ştie ce pregătiri, aşa că a rămas de rezolvat doar problema cu piesele găsite recent. Dar şi de asta a avut grijă profesorul; comandase o camionetă să transporte lăzile la aeroportul de lângă Constanţa. Am vrut să profit şi eu de această ocazie, el însă a insistat să plec imediat, ca să verific dacă nu s-a produs o nouă încurcătură cu locurile.

— Tridentul se găsea într-una din acele lăzi?

— Da! În cea pe care scria „Nr. 2”.

— La ce oră ai părăsit de fapt şantierul?

— La douăsprezece! La unu am ajuns la Constanţa unde am mâncat ceva şi la două eram la Kogălniceanu. Am

aşteptat până a venit tovarăşa Rotaru, am rezolvat problemele cu expediţia, apoi am aşteptat ora decolării. Altceva…

Se prefăcea magistral. Cineva mai puţin uns cu toate alifiile decât mine ar fi jurat că e nevinovăţia personificată.

I-am cerut amănunte în legătură cu ceea ce făcuse după sosirea la Buenos Aires, tot în interesul asigurării. Mi le-a dat.

— Am avut unele treburi pentru expoziţie şi am vizitat nişte colegi argentinieni. Luându-ne cu vorba, am întârziat până la vreo zece. În drum spre hotel am fost atacat şi mi s-au luat legitimaţia şi cheia.

— Aşadar, ţi-au fost *luate! Furate?*

— Nu mă credeţi?

Eram tentat să pun capăt comediei şi să-l acuz pe faţă de uciderea profesorului şi de spionaj. Dar dacă o făceam, nu riscam oare să-l pun în gardă şi să pierd definitiv schema hidro-aerodinei? De aceea m-am abţinut, păstrând acelaşi ton binevoitor.

— M-ai înţeles greşit, tovarăşe Costăchescu! Încerc să mă dumiresc cine puteau fi cei ce te-au molestat şi de ce îi tenta tocmai tridentul. Sunt atâtea exponate mai valoroase.

Am observat că bandajul i se mişca, probabil fiindcă ridicase sprâncenele.

— Există un motiv foarte serios!

— Bănuiesc! De fapt nu este vorba de tridentul propriu-zis, ci…

— Ştiaţi? Înseamnă că aţi citit lucrările doctorului Pelerin… sau l-aţi cunoscut personal? Eu l-am vizitat şi am obţinut o seamă de amănunte.

Manevra de a mă deruta era revoltător de inabilă. Ca să-mi bat joc de el, am replicat:

— Doctorul Pelerin? O fi şi el… amator!

— Un savant cu renumele lui? Imposibil!

— Atunci măcar e în cunoştinţă de cauză… că răposatul profesor Tiberiu Iulian.

În dosul lentilelor, pupilele i s-au mărit, ca şi când i s-ar

fi picurat în ele beladonă.

— Ce tot spuneţi? Profesorul… a decedat?

Nu m-am mai putut stăpâni.

— N-ai aflat-o încă? Ziceam că trebuia să fii cel dintâi, de vreme ce… M-am oprit la timp, dar auzise începutul frazei. A icnit şi a căzut pe pernă, ea o buturugă.

Pe Mihaela scena o paralizase. Revenindu-şi, s-a apucat să-l zgâlţâie, ca să-l trezească din leşin, iar pe mine să mă ia la rost:

— Ce aţi făcut, tovarăşe Coman?

Sărisem oare peste cal? Nici pomeneală! Mă purtasem chiar cu mănuşi.

— Aş, se preface! Şi am încercat să-mi susţin unele puncte de vedere.

N-a stat să mă asculte, ci a fugit după soră. Până a revenit cu ea, am încercat să-mi adun gândurile. Chiar dacă tridentul se mai afla în vitrină, filmul fusese fără îndoială scos! Aşa că, ce rost avea…

Arabella umplea tocmai seringa şi Mihaela se pregătea să părăsească rezerva, când mi-a trecut prin cap, într-o doară, să verific dacă acest doctor Pelerin fusese inventat de Costăchescu sau dacă exista aievea.

Ca să împac fata – mă deranja ideea că ar putea avea o părere proastă despre mine şi nici nu voiam să stric relaţiile cu ea – m-am oferit s-o însoţesc până una alta la expoziţie.

— Să mergem, i-am zis. Vin şi eu cu dumneata!

Tăcea mâlc şi-şi muşca buza de jos. Înainte de a ieşi, şi-a luat rămas bun de la Costăchescu cu o privire duioasă.

Plecat fără adresă

La Fundaţia Garcia am ajuns după ora opt. Străzile erau aproape goale, deoarece, ca peste tot, duminica oamenii se scoală mai târziu.

De ambele părţi ale portalului monumental, afişe mari anunţau deschiderea expoziţiei arheologice româneşti; un steag tricolor flutura vioi în bătaia vântului. Sala era şi ea

pregătită pentru primirea invitaţilor la festivitatea de inaugurare. Vitrinele sclipeau, vazele de ceramică fuseseră umplute cu flori tropicale roşii ca sângele, şi pe o mică estradă microfonul aştepta cuvântările de rigoare.

Puteau fi admirate aici coliere, inele, brăţări şi amulete de aur şi din argint, capodopere ale meşterilor anonimi cu care se împodobiseră frumoasele de acum două milenii; zeităţi cu chipuri de oameni sau de animale evocând rituri păgâne, pierdute în negura vremurilor; oglinjoare, piepteni, sticluţe şi cutiuţe pentru dresuri şi sulimanuri, aduse de matroanele romane exilate împreună cu soţii lor pe ţărmurile neospitaliere ale Pontului Euxin: coifuri de paradă, paftale şi catarame de mărimea unui cap de copii, pumnale şi spade în teci de aur, lanţuri masive din acelaşi metal nobil, purtate în jurul gâtului de patricieni şi încă multe, multe altele.

Mihaela s-a dus glonţ la micuţa vitrină din centrul sălii. Eu am rămas lângă uşă, cunoscând dinainte rezultatul. După felul cum a revenit, lent, cu paşii târşiţi, mi s-a confirmat că luaseră filmul cu trident cu tot.

— Mihai a avut dreptate! a îngânat.

Spusese „Mihai” şi nu „tovarăşul Costăchescu”! Încercând să deduc de ce pomenise arheologul despre şansa de a găsi piesa la locul ei, mi s-a năzărit ceva. Era, ce-i drept, accidentat, incapabil s-o ia din loc, dar cu ajutorul unor complici…

Am părăsit în grabă sala – Mihaela a rămas, obligată fiind să asiste la inaugurare – şi mânându-l pe şoferul taxiului ca pe un cal de curse, m-am întors la spital. După două vorbe schimbate cu sora Arabella, am priceput că făcusem o prostie cât mine de mare. Lăsându-l pe „sărmanul bolnav” nesupravegheat.

— Când a plecat?

— Destul de curând! Acum un sfert de oră.

— Cum vine asta? Chiar dumneata, soră, spuneai că e absolut necesar să mai stea câteva zile. De ce l-ai lăsat?

— Nu „l-am lăsat”, senor! s-a scandalizat ea. A fost transferat, cu forme în regulă, la sanatoriul doctorului

Gomez din Rosario. Adineauri l-a ridicat ambulanţa. Mi s-a comunicat că din dispoziţia domnişoarei care-l însoţeşte, ceea ce ne-a supărat destul de tare, deoarece la noi bolnavii sunt la fel de bine îngrijiţi ca la orice sanatoriu particular. Nu ştiu ce a avut să ne reproşeze domnişoara…

Transferat la Rosario! Minciuna era prea gogonată ca să merite o verificare! Fiind un om ordonat – Tomescu, ca să mă necăjească, îmi zice „tipicar” – am făcut-o şi pe asta.

Sora-şefă mi-a dat numărul doctorului Gomez. Şi mi-a permis să-i telefonez din biroul ei.

De la capătul celălalt al firului mi-a răspuns o femeie.

— Fiţi amabilă, am rugat-o, preocupat să pronunţ corect cuvintele spaniole, aţi cerut cumva transferarea unui bolnav de la spitalul Santa Barbara din Buenos Aires! Mihai Costăchescu se numeşte!

— Aşteptaţi o clipă!

După numai un minut, mi s-a comunicat că nu se făcuse nicio intervenţie de acest fel, că numele Costăchescu nu figurează în fişele sanatoriului.

— Atunci n-aţi trimis dumneavoastră ambulanţa?

— Nu, senor!

Am pus receptorul în furcă. Era limpede: după plecarea mea, nemernicul luase legătura cu organizaţia, comunicase că e în pericol şi ceruse să fie scos din spital.

Pe rubiconda Arabella am potolit-o, asigurând-o că mutarea pacientului nu se datora vreunei nemulţumiri, ci altor cauze. A redevenit surâzătoare, urându-ne, mie şi prietenilor mei *Exitos! Enhora buena!* adică „succes”, „noroc” şi o şedere „destul, de plăcută” în Argentina.

Cutreieram fără ţintă străzile oraşului. Nu mă mai grăbeam, căci de ceea ce îmi fusese frică nu scăpasem: filmul ajunsese la destinaţie şi spionul se făcuse nevăzut!

Judecând la rece, pierdusem partida! Orice speranţă de a redobândi schema hidro-aerodinei era iluzorie. Să apelez la sprijinul poliţiei? La urma urmei, de ce nu? Mă aflam aici în calitate de reprezentant al unei societăţi de asigurări şi aveam nu numai dreptul, ci şi datoria să

reclam furtul piesei. Totuşi n-o puteam face, din pricina peliculei!

Dacă ea se afla într-adevăr ascunsă în trident, autorităţile argentiniene regăsindu-l ar fi descoperit-o, şi secretul hidro-aerodinei ar fi încetat să mai fie un secret!

În consecinţă, mi-am zis, n-am altă soluţie decât să-l dibui pe domnul Costăchescu de unul singur, în această metropolă de aproape patru milioane de locuitori. Fără doar şi poate o scrânteală! Ca şi când mi-aş fi propus să trec înot Atlanticul sau să câştig lozul cel mare… fără să joc la loterie!

Cine mă cunoaşte ştie cât sunt de încăpăţânat. Prietenului meu Tomescu îi place comparaţia cu catârul, deşi ea este departe de a fi adecvată. Mai aproape de adevăr ar fi „omul care trece cu capul prin zid”.

Încurajat de părerile bune despre propria mea persoană – de fapt, o metodă menită să-mi ridice moralul ajuns la punctul de îngheţ – m-am oprit la o tonetă cu răcoritoare, ca să-mi potolesc setea.

În timp ce dădeam lichidul pe gât, l-am zărit din nou, lângă un chioşc de ziare, pe tipul bondoc, cu părul unsuros şi cu mustaţă neagră, pe care-l remarcasem la ieşirea din spital. Mă fixase insistent, dar îndată ce privirile noastre se încrucişaseră, făcuse stânga’mprejur şi-şi văzuse de drum.

Nu acordasem întâmplării vreo importanţă deosebită, considerând o coincidenţă ca atâtea altele. Reîntâlnindu-l acum, la o distanţă apreciabilă de Santa Barbara, am fost nevoit să-mi recunosc greşeala.

Aşadar, eram filat, pesemne de cineva din banda căreia îi aparţinea Costăchescu. Continuaseră să ţină spitalul sub observaţie şi după scoaterea accidentatului.

Ca să n-am niciun dubiu în privinţa faptului că eram urmărit, am intrat într-un mic restaurant, specializat în mâncăruri naţionale. Nepricepând denumirile din listă, am comandat la nimereală *puchero* şi m-am trezit cu un fel de tocană, din carne, şuncă, cârnaţi, năut şi zarzavaturi, preparată, judecând după cantitatea de piper şi de ardei iute, de un bucătar maniac. Ca să-mi sting incendiul din

gâtlej, am băut două ceşti de *mate,* ceaiul aromat, uşor amărui, pe care localnicii îl consumă în cantităţi industriale.

Cu ţigara în colţul gurii, cu picioarele lungite sub masă, îmi făceam siesta şi mă distram uitându-mă într-o oglindă, reclamă pentru berea „Nacional”. Pe sub inscripţia care recomanda călduros consumarea acestei băuturi în stare rece, se vedeau trecătorii perindându-se pe trotuar. Mustăciosul printre ei! Se plimba alene în sus şi în jos, se oprea rezemându-se neglijent de un stâlp, apoi îşi relua plimbarea, fără să piardă din ochi uşa restaurantului.

Acum, totul era limpede: devenisem obiectul curiozităţii spionilor, fără îndoială ca urmare a vizitei mele la Costăchescu. Asta, în fond, nu mă deranja, ba dimpotrivă! La un moment dat, m-aş fi putut transforma din urmărit în urmăritor.

Un… pelerin cu o profesiune sui generis

Neavând altceva mai bun de făcut, am ieşit în stradă şi m-am oprit la prima cabină telefonică. De necrezut şi totuşi, în cartea de telefon, figura un doctor Vincentio Pelerin.

Am format de îndată numărul, soneria a zbârnâit prelung, şi de la capătul celălalt al firului mi-a răspuns o voce piţigăiată. Nu încăpea îndoială că referindu-mă la Costăchescu, avea să-mi răspundă că nu auzise acest nume în viaţa lui. Ei bine, surpriza a fost de-a dreptul formidabilă! M-a asigurat că cunoaşte şi, arătându-se extrem de îndatoritor, mi-a spus că-mi stă oricând la dispoziţie. Mi-a descris şi drumul până la locuinţa sa, la care se putea ajunge, cu două autobuze, în cincisprezece minute.

N-am folosit acest mijloc de transport. Am parcurs distanţa, destul de lungă, pe jos, străbătând străzile principale cu care făcusem deja cunoştinţă şi altele, noi pentru mine, vreme de un ceas, până să nimeresc în cartierul în care domicilia Pelerin. Fără să fie periferic, era

format în mare parte din vilişoare cu grădini. Te încânta liniştea de aici, un balsam pentru nervi după vuietul din centru, te încânta coloritul strălucitor al florilor şi supleţea elegantă a frunzelor de palmier, te încânta întreaga atmosferă de rai coborât pe pământ. Era locul ideal pentru un pensionar şi mă gândeam cât de mult mi-ar fi plăcut să am, la marginea Bucureştiului, o căsuţă ca asta scăldată în verdeaţă.

Pe doctor l-am găsit uşor. Casa în faţa căreia mă aştepta nu se deosebea de celelalte, având, ca şi ele, perdeluţe albe, un covoraş în faţa uşii de la intrare şi o masă cu câteva scaune pe minuscula terasă. Era un bătrânel mărunt, cu pielea ca pergamentul, cu părul alb şi rar, dar cu nişte ochi vioi şi neastâmpăraţi care sfidau vârsta. Purta o haina de casă ponosită, roasă la mâneci, cândva vişinie, şi o pălărie de grădinar cu boruri imense. Zărindu-mă de la distanţă, a fluturat-o în semn de salut. După ce i-am răspuns, mi-am întors discret capul; mustăciosul tocmai dădea colţul, dovedindu-mi că-şi făcuse onorabil meseria.

M-am prezentat, reamintindu-i doctorului că veneam din România şi că vizita mea era în legătură cu cea pe care i-o făcuse anterior compatriotul meu. A chicotit într-un fel straniu şi, dacă nu mă înşelau urechile sau cunoştinţele mele de limbă spaniolă, a mormăit: *„Mucho gusta!* Vă aşteptam, alteţă”.

Când să intru în casă – mă poftea cu gesturi largi şi temenele – am remarcat o tăbliţă de alamă cu inscripţia *„Vincentio Pelerin – tezaurolog*

Nu auzisem încă despre o asemenea profesiune, care, în vorbirea curentă, se traducea probabil prin „căutător de comori”. Mă sfiam să-i cer explicaţii, din motive lesne de înţeles.

Stinghereala mea, sesizată din zbor, îl amuza. Şi-a manifestat satisfacţia printr-o rafală de râsete mici, ascuţite.

— Ştiu, ştiu la ce vă gândiţi! Nu sunteţi singurul care confundă meseria mea cu cea mult mai rentabilă, de…

aventurier. Nu, alteţă, n-am pus niciodată mâna pe o lopată ca să scormonesc ţărâna după monede de aur, ci doar ca să-mi sap grădina. Notaţi, vă rog: tezaurologie este ştiinţa care se ocupă cu cercetarea vechilor manuscrise şi hărţi, a inscripţiilor săpate în piatră, bronz, fier, etcetera, într-un cuvânt cu studiul probelor materiale care se referă într-un fel sau altul la existenţa unor comori. Prin alăturarea acestor mărturii, prin îmbinarea lor, prin eliminarea elementelor voit sau involuntar eronate şi prin evidenţierea celor reale, se ajunge, cu ajutorul unor metode matematice, la ţelul final: stabilirea amplasamentului. În caz de reuşită, sunt anunţate imediat autorităţile pentru evitarea hoţiilor, căci omul nostru e al dracului de lacom. „Hi-hi-hi”-ul său prelung mi-a ţiuit iar în urechi. Aş vrea să precizez, a continuat, că mă număr printre creatorii acestei ştiinţe pasionante. Făceţi-vă comod şi să vorbim despre aşa-zisul trident.

M-am aşezat în fotoliul cu speteaza înaltă, cunoscut sub numele de „fotoliu Molière”, îmbrăcat într-o catifea verde mâncată de molii şi roasă până la urzeală. Am golit dintr-o sorbitură paharul cu apă rece pe care mi-l adusese împreună cu dulceaţă *de papaya* şi i-am mărturisit:

— Doctore Pelerin, am venit să discut despre el, deoarece reprezint o societate de asigurări şi călătoria mea în Argentina e în legătură cu expoziţia arheologică românească. Am încheiat un contract cu o firmă din Buenos Aires, care a preluat răspunderea materială a exponatelor pe perioada prezentării acestora în ţara dumneavoastră. Şi acum la concret: după tranşarea afacerii, Mihai Costăchescu vine la mine şi-mi cere să închei o asigurare specială cu o primă exorbitantă pentru piesa numită „tridentul de aur”. M-am opus, deoarece, după opinia mea, acest obiect nu este cu nimic mai preţios decât celelalte. S-a enervat, susţinând că are suficiente motive să pretindă despăgubiri foarte mari în cazul pierderii tridentului şi mi-a spus, textual: „Dacă pe mine nu vreţi să mă ascultaţi, duceţi-vă la doctorul Pelerin, care o să vă lămurească în ce constă valoarea lui excepţională”.

Era atât de supărat, încât a refuzat să-mi furnizeze amănunte. Mai întâi n-aveam intenţia să vă deranjez. Dar anumite semne îngrijorătoare, persoane dubioase care se foiau prin expoziţie şi se ţineau după noi pe stradă şi încă altele, m-au determinat să vin la dumneavoastră. Iată, pe scurt, scopul vizitei mele.

A surâs flatat, ca cineva a cărui autoritate este unanim recunoscută.

— Da, da, da! Tridentul de aur! Domnul Costăchescu avea într-o măsură oarecare dreptate, cerându-vă să pretindeţi despăgubiri mari pentru el.

— Într-o măsură oarecare? Deci numai într-o măsură oarecare?

— Cum să vă explic:.. Să presupunem că închiriaţi o porţiune de teren într-o regiune auriferă. S-ar putea să daţi acolo de un filon bogat şi să deveniţi milionar în câteva luni, sau să nu găsiţi niciun gram de metal preţios şi să vă întoarceţi acasă mai sărac ca înainte. Se pune întrebarea: tocmiţi cu bani grei nişte paznici care să vegheze asupra terenului? Fiecare procedează cum crede de cuviinţă! Asta i-am spus-o şi domnului Costăchescu.

Frazele lui mi s-au părut cam încâlcite şi, ca să mă verific, l-am întrebat:

— Dacă am înţeles bine, tridentul ar putea avea o anumită valoare peste cea a aurului din care e confecţionat şi a celei arheologice?

— Întocmai! Întocmai, alteţă, hi-hi-hi… O să vă pun în temă imediat! Mai doriţi apă?

Doream. După ce am dat pe gât încă un pahar, i-am cerut permisiunea să-mi aprind o ţigară. Luasem din Bucureşti zece pachete de „Carpaţi”, deoarece schimbarea tutunului îmi provoacă tuse. S-a distrat, străpungând rotocoalele de fum cu degetul. Abia după ce s-a plictisit de acest joc, a început:

— În anul 1872, lângă orăşelul brazilian Parnaiba, câţiva muncitori defrişând jungla de la Pouso Alto – domeniul unui oarecare Joachim Alvarez da Costa – au dat de o piatră acoperită cu semne. Erau opt rânduri de câte

treizeci de semne, înşirate de la dreapta spre stânga. Fiul lui Alvarez, un desenator priceput, a făcut o copie după această inscripţie, copie pe care tatăl său a trimis-o lui Visconde de Sapercal, membru al Consiliului de Stat al împăratului Braziliei Pedro al II-lea. Împăratul a dispus ca documentul să fie predat Societăţii de istorie din Rio de Janeiro. La rândul ei, societatea l-a solicitat pe Ladislav Netto, directorul Muzeului naţional din Rio, care a stabilit că semnele aparţin scrierii feniciene şi le-a tradus. Iată aici…

Printre hârtiile de pe birou, aşezate într-o ordine exemplară, a găsit imediat ceea ce căuta. Fără să-şi pună ochelarii – de când mă aflam la el nu se atinsese de ei – mi-a citit traducerea inscripţiei feniciene:

„Noi Hanaani din Sidon care am pus această piatră am fost trimişi împotriva voinţei noastre din oraşul regelui să facem negoţ pe meleaguri îndepărtate în ţări muntoase şi greu accesibile sub protecţia zeilor şi zeiţelor noastre în al 19-lea an al domniei lui Hiram puternicul nostru rege şi am ieşit din Ezion-Gheber în Marea Roşie şi oamenii au fost împărţiţi pe zece corăbii şi noi am navigat doi ani în jurul pământului Ham şi am fost despărţiţi de mâna lui Vaal de comandant şi de camarazii noştri şi am sosit aici 12 bărbaţi şi 3 femei cu bogăţii fără număr pe acest ţărm necunoscut pe care eu nefericitul Metuastarte îl guvernez cer îndurare zeilor şi zeiţelor”.

A coborât foaia pe genunchi şi a chicotit.

Era fantastic de interesant ceea ce-mi spunea. În alte împrejurări m-ar fi pasionat să discut cu el despre această piatră a lui Metuastarte. Nu întrezăream însă nicio legătură cu tridentul.

— Desigur, datorez alteţei voastre explicaţii! a anticipat el. Hanaani din Sidon erau o familie vestită de neguţători şi corăbieri fenicieni, iar al 19-lea an al domniei regelui Hiram se situează în jurul anului 600 înaintea erei noastre. Iată de ce piatra găsită la Pouso Alto constituie, pe lângă altele – şi anume paralelismul dintre cultura Orientului Mijlociu şi a Americii precolumbiene, faptul că aztecii

cunoşteau matematica şi ştiau să calculeze mişcările Soarelui, ale Pământului şi ale planetei Venus, că aveau un calendar cu 360 de zile şi 5 suplimentare ca şi egiptenii, că înălţau piramide şi palate asemănătoare celor de pe valea Nilului etcetera, etcetera – dovada descoperii Lumii Noi de către fenicieni.

Adăugând acestor probe referirile la călătoriile fenicienilor, pe care Herodot le face în scrierile sale… Staţi să vedeţi!

A scos fără ezitare dintr-un teanc o altă notiţă şi i-a dat citire:

„Şi au ieşit fenicienii din Marea Roşie îndreptându-se spre Marea de Sud; cum venea toamna, ei debarcau şi însămânţau pământul în oricare parte a Libiei se găseau, iar apoi, după strângerea recoltei ei plecau; şi iată că după doi ani, în anul al 3-lea au înconjurat coloanele lui Heracle şi au ajuns în Egipt.”

Aşadar, dacă navigatorii fenicieni au înconjurat pământul Ham sau Libia, cum i se spunea pe atunci Africii, s-a putut întâmpla ca o furtună – Vaal sau Baal, despre care aminteşte inscripţia, era zeul atmosferei, al vânturilor şi furtunilor – să-i azvârle pe ţărmul Braziliei.

— De acord cu dumneavoastră, dar ce are descoperirea Americii de către fenicieni cu… tridentul nostru?

— Ajung şi la asta, alteţă! Mai întâi, aş dori să vă expun teoria mea despre această expediţie. Cele zece nave au fost surprinse de cataclism în largul coastei de vest a Africii, după ce făcuseră mai multe escale. Aveau desigur calele pline cu provizii, dar şi cu aur şi cu pietre preţioase, care abundau în micile porturi africane. O parte a flotei s-a scufundat; o corabie însă, dacă nu mai multe, a fost antrenată de vântul puternic şi de curenţi spre ţărmul Braziliei. Cei scăpaţi de la naufragiu, în frunte cu Metuastarte, s-au stabilit undeva lângă actualul oraş Parnaiba, pe vremea aceea o junglă de nepătruns, aşteptând ca un miracol să-i readucă pe meleagurile natale, sau poate împăcându-se cu gândul de a-şi sfârşi acolo zilele. Comoara au îngropat-o şi, drept recunoştinţă

pentru că scăpaseră teferi, au ridicat zeului o statuie…

— Şi tridentul?

— …o statuie care a fost regăsită anul trecut sub un strat gros de nisip, după aprecierile specialiştilor chiar în punctul unde fusese înălţată. Ea îl reprezintă pe Baal, mai precis pe Baal Dagon, cu braţul drept ridicat. Degetele nu-s desfăcute ci strânse pumn, cu un gol între ele şi palmă. Asta demonstrează că…

— …ţinuseră tridentul! am exclamat uşurat.

— Dumneavoastră îl numiţi aşa! După părerea mea, este vorba de…

Nu l-am lăsat să continue.

— Presupuneţi că acest obiect indica amplasamentul comorii?

— Cam aşa! Iată de ce v-a pretins domnul Costăchescu o asigurare substanţială. Articolele mele apărute, după descoperirea statuii, într-o revistă de specialitate, n-au stârnit, ce-i drept, vâlvă, nici măcar printre confraţi. Dar… nu se ştie niciodată! S-ar putea ca la un moment dat ele să cadă în mâna unor cavaleri ai norocului, unor aventurieri, unor indivizi certaţi cu legea şi lipsiţi de scrupule. Vă puteţi imagina că aşa-zisul trident expus la Fundaţia Garcia ar deveni pentru ei o enormă tentaţie. Fundaţia s-ar transforma într-un loc de pelerinaj al bandiţilor! a adăugat, pigmentându-şi cuvintele cu râsul său ciudat.

Piesa putea fi, ca atare, ademenitoare din două motive: pe de o parte comoara, pe de alta schema hidro-aerodinei! Ce urmărise Costăchescu? Poate că ascunsese pelicula în altă parte şi pasiunea sa pentru trident era o manevră subtilă, menită să distragă atenţia de la obiectul care o adăpostea în realitate? Căci dacă râvnea şi la tezaurul lui Metuastarte, de ce făcuse atâta agitaţie în jurul tridentului?

Ambiguitatea situaţiei, neputinţa de a da de firul lucrurilor mă iritau la culme. Nici măcar nu mă putusem convinge dacă filmul se afla în interiorul piesei! Îmi venea să-l las baltă pe Pelerin şi chiar pe îngerul meu păzitor care fără îndoială mă aştepta, şi să mă întorc la expoziţie,

dar amabila mea gazdă nu se grăbea să se despartă de mine.

— Vă întrebaţi desigur cum a ajuns tridentul din Brazilia, în apropierea ţărmului românesc. Asta se explică prin navigaţia destul de intensă din antichitate – se afirmă că şi romanii au călătorit în America de Sud. Să presupunem că un marinar debarcat pe coasta braziliană a găsit întâmplător obiectul desprins din mâna statuii şi l-a adus, la înapoiere, într-unul din porturile Mediteranei. De aici, ce să mai vorbim! Sute de corăbii plecau anual spre Tomis şi Callatis. O furtună, o stâncă, şi tridentul nimereşte odată cu epava şi cu încărcătura ei de amfore pe fundul Pontului Euxin.

Erau desigur, remarcabile din punct de vedere ştiinţific, aceste teorii ale lui Vincentio Pelerin, eu însă aveam, din păcate, altceva de făcut, aşa că mi-am luat rămas bun.

Conducându-mă până la poartă, m-a rugat să-i transmit complimente lui Costăchescu. Asta mi-a dat o idee.

— Doctore, regret sincer că între mine şi domnul Costăchescu s-au ivit animozităţi. Aş fi încântat să-i pot prezenta scuze, dar nu ştiu cum să procedez. E un om foarte dificil şi mă tem că fără un „mediator”, o împăcare este irealizabilă.

Judecând după chicoteală, era încântat.

— Vă stau oricând la dispoziţie! Întâlniţi-vă la mine, pe teren neutru şi semnaţi pactul de neagresiune. Încă ceva: spuneţi-i să nu uite să restituie, după închiderea expoziţiei, vitrina aceea cu şmecherie.

Am ciulit urechile.

— Cum aţi spus? Vitrină cu… şmecherie?

— Ei da, cu fund dublu şi cu mecanism de ceasornic. Înainte de a mă părăsi, Costăchescu tremura atât de tare pentru tridentul lui, că l-am trimis la prietenul meu Ramirez, mare colecţionar, să-i împrumute jucăria.

De emoţie, am înghiţit în sec de mai multe ori în şir.

— Am… am să-i comunic, doctore! Dacă între timp trece pe-aici sau telefonează, vă rog respectuos să mă sunaţi la „Grand Hotel Majestic”. Mi-aţi face un mare

serviciu.

— Fiţi fără grijă, alteţă! m-a asigurat el volubil, notându-şi numărul şi a mai chicotit o dată, de adio.

Ieşind din grădină, am luat-o de-a lungul străzii spre staţia de autobuz. Mustăciosul nu se vedea. Se dusese probabil să raporteze.

La consecinţele vizitei mele, la primejdiile la care-l expuneam pe bietul Pelerin, nu m-a mânat gândul.

Dezacord şi pilule amare

Sala era plină de vizitatori. Se îngrămădeau în faţa exponatelor, comentau, admirau, se extaziau, totul cu volubilitatea şi cu participarea afectivă tipic sud-americană. Dintr-un punct periferic bine ales, Mihaela veghea. Dând din coate – nu se putea altfel – am reuşit să mă apropii de mica vitrină, convins că voi vedea în sfârşit mult disputatul trident de aur. Nu era acolo! În pofida speranţelor mele, nu revenise la locul lui, pe perna de catifea!

Mihaela mă văzuse şi se răzbuna, tratându-mă, deocamdată de la distanţă, cu întreaga ironie de care era capabilă. Apoi, făcându-şi drum lângă mine, mi-a şoptit:

— Am o veste mare, tovarăşe Coman! Hoţii au adus tridentul înapoi ca să nu-i priveze pe amatorii de artă de a-l privi!

— Ce vorbe-s astea? Unde e, că în vitrină…

— L-am scos eu!

— De ce?

— Mi s-a părut că nu-i în siguranţă. Foiau în jurul lui tot felul de indivizi dubioşi. Iar Mihai asta voia, să-l ştie în siguranţă!

— Ce-ai făcut cu el? Unde l-ai pus? Vorbeşte!

— În camera dumneavoastră, sub piciorul lampadarului. L-am fixat cu benzi de leucoplast.

Procedase, instinctiv, foarte inteligent, aşa că n-aveam ce să-i reproşez.

— Cum ai descoperit mecanismul? am întrebat-o, ca să

schimb vorba.

Şi-a muşcat buza, potrivit obiceiului.

— Dumneavoastră… ştiaţi?

— Imaginează-ţi!

N-a întrebat „de unde”, ci a început să povestească:

— Până pe la nouă, cutia a fost goală! Cam la această oră, tridentul şi-a reluat locul. Deoarece nu cred în minuni, am ridicat-o de pe soclu şi am cercetat-o…

— …Găsind mecanismul de ceasornic, care face să basculeze fundul.

— Da! Mihai… tovarăşul Costăchescu îl reglase astfel ca seara, la şapte şi cinci, tridentul să intre în compartimentul secret şi la nouă fără cinci dimineaţa, să reapară.

— Ştiu asta de la doctorul Pelerin. Costăchescu i-a vorbit despre acest exponat, exprimându-şi temeri în privinţa securităţii lui. Atunci Pelerin a intervenit la prietenul său Ramirez, colecţionar de curiozităţi, să-i împrumute vitrina.

Pornită să-l dezvinovăţească, Mihaela a conchis:

— Rezultă că tovarăşul Costăchescu a făcut ce a putut, pentru a pune la adăpost această piesă!

— Adevărat! A avut mare grijă de ea! De ce oare, tovarăşă Rotaru? Nu ghiceşti.

Era gata să plângă.

— Mihai nu-i vinovat! N-a putut comite faptele de care-l învinuiţi. E atât de blând, atât de bun…

— Asta se va vedea îndată ce ajungem la hotel!

Se apropia ora închiderii, vizitatorii se răriseră şi doar câţiva mai zăboveau în faţa exponatelor. Am zorit-o să plecăm. Când să ieşim din clădirea fundaţiei, m-a întrebat timid:

— Pot să-i spun lui Mihai că piesa-i nevătămată?

— Dacă ştii unde e…

— Păi… la spital!

— Îmi pare rău, tovarăşă Rotaru, dar de-acolo a şters-o!

Pe drum, aerul răcoros mi-a mai potolit văpaia şi i-am istorisit ceea ce aflasem de la Pelerin. M-a ascultat cu

luare aminte, dar nici nu isprăvisem bine, că s-a şi înfipt:

— Poftim! Alte argumente împotriva propriilor dumneavoastră teorii!

— Adică?

— Susţineţi că Mihai e spion şi ucigaş, şi că a sustras schema unei invenţii. Care ar fi, după dumneavoastră, mobilul crimelor sale?

— Copilăreşte de simplu! Schema a furat-o, deoarece i s-a promis pentru ea o sumă importantă, iar pe profesorul Iulian l-a omorât, ca să scape de un martor ocular.

— Bine, să admitem că aşa a fost. Atunci de ce, o dată trecută graniţa, nu s-a dus s-o predea şi să-şi încaseze arginţii? De ce a mai venit încoace, de ce s-a mai ocupat de expoziţie, de ce a făcut atâtea eforturi pentru protejarea tridentului?

Aveam răspunsul gata pregătit.

— N-a predat probabil schema, pentru că n-avea cui s-o predea. Târgul trebuia încheiat aici, la Buenos Aires, într-o anumită zi, la o anumită oră. În aşteptarea termenului, Costăchescu a avut grijă de trident, fiindcă… fiindcă aflase despre comoară sau… şi asta-i posibil, fiindcă e arheolog prin vocaţie şi spion din interes. Una nu exclude pe cealaltă! Mata Hari a fost o excelentă dansatoare şi…

Evitasem să-i pomenesc despre filmul INTRALUX şi despre ipoteza mea în legătură cu scoaterea lui din ţară. N-am făcut-o nici de data asta. La urma urmei, nu era treaba ei şi n-aveam prea multă certitudine că lucrurile stăteau într-adevăr aşa.

— Lăsaţi-mă cu Mata Hari! s-a enervat ea. Cineva, care face spionaj pentru bani, e capabil să şi fure! Cum vă explicaţi, că, aflând de la Pelerin despre posibilitatea de a găsi cu ajutorul tridentului o comoară, Mihai nu şi l-a însuşit înainte de a fugi? Nu, tovarăşe Coman, n-a plecat de bună voie. A fost răpit!

La drept vorbind era destul de logic ceea ce susţinea! Dar puteam eu renunţa la convingerile mele, de vreme ce văzusem cadavrul lui Iulian şi proba indiscutabilă împotriva omului pe care fetişcana îl apăra cu atâta

înverşunare?

— Explicaţiile lui Costăchescu sunt infinit mai judicioase, a continuat ea să mă pistoneze. Sosind la Buenos Aires, s-a întâlnit cu câteva persoane cu care avea afinităţi profesionale. Auzind din gura lui Pelerin povestea statuii lui Baal, s-a dus să ia de la colecţionar vitrina. Temerile lui s-au dovedit îndreptăţite. A fost atacat, i s-au luat cheia şi legitimaţia. Bandiţii au pătruns în sală, dar au găsit, mulţumită mecanismului, vitrina goală. Ce şi-au zis? Cel ce răspunde de expoziţie a scos piesa şi a pus-o în siguranţă! Drept care au organizat răpirea lui de la spital şi acum îl supun probabil la torturi. Părerea mea, tovarăşe Coman, e că poliţia trebuie imediat înştiinţată! Fără ajutorul autorităţilor, nu-l putem salva!

Îl invidiam pe Costăchescu pentru o asemenea aliată. Ce mai pleda, doar, doar, să-l scoată basma curată!

Ceea ce era mai neplăcut, nu dibuiam nicio fisură în blindajul ei raţional. Am recunoscut-o cu jumătate de glas;

— Mda, foarte interesant din punct de vedere teoretic… dar ce ne facem cu invenţia? În înlănţuirea faptelor, cum o prezinţi dumneata, ea nu-şi găseşte locul.

— Deoarece Mihai n-are nicio legătură cu furtul schemei!

Asta mi-a pus capac! Fata făcea afirmaţii care, pe lângă că n-aveau nicio bază, contraziceau flagrant teoria construită de mine cu atâta trudă. Am scos la iveală vechile şi cam răsuflatele mele argumente.

— Iulian a fost ucis, iar lângă cadavru s-au găsit ochelarii lui Costăchescu. Crima s-a produs cu foarte puţin timp înaintea experimentării hidro-aerodinei, fapte pentru care dispunem de asemenea dovezi certe. A părăsit ţara în aceeaşi seară, deşi ar mai fi trebuit să rămână 40 de ore. Ce mai doreşti?

— Să anunţaţi poliţia! Sunteţi de acord că trebuie să-i dăm de urmă?

— Da, dar…

— Atunci? Îndată ce va fi găsit, o să staţi de vorbă cu el şi o să vă lămuriţi!

Iar avea dreptate! Am înghiţit pilula amară şi i-am promis, conştient, că nu mă puteam ţine de cuvânt:

— Bine, tovarăşă Rotaru! Mâine dimineaţă mergem la poliţie.

Capcană pentru voluntari

Cerându-i doamnei în negru care broda, cheile, am întrebat-o curtenitor „ce mai faceţi”? deşi-mi sfârâiau călcâiele să ajung mai repede sus, la lampadar. Devenisem politicos până în măduva oaselor… potrivit instrucţiunilor lui Tomescu.

Când a desprins din cui para de alamă, a zbârnâit telefonul. A ascultat puţin, a spus „da, da, imediat” şi mi-a înmânat receptorul.

Era doctorul Pelerin.

— Alo, domnul Coman? Bine că vă găsesc acasă! Aţi putea… trebuie să veniţi până la mine!

Ceva nu-mi plăcea. Vocea uşor tremurată, nesigură, de om emoţionat sau speriat.

— Desigur, doctore! Mâine la nouă vă convine?

Am ciulit urechile, atent la nuanţe.

— Nu, nu, veniţi imediat, *por favor!* a strigat, ca şi când ar fi cerut ajutor. În faţa hotelului vă aşteaptă o maşină.

Mi-am adus aminte de mustăcios. Crezuse oare că încredinţasem tridentul tezaurologului? În caz afirmativ reuşisem să-l vâr într-un mare bucluc.

— În legătură cu… ceea ce am discutat? am întrebat de formă. Persoana a dat un semn de viaţă?

— Întocmai! Trebuie să vă grăbiţi, e foarte important să vă grăbiţi! Oamenii… prietenii mei o să vă conducă.

Apoi, receptorul a amuţit.

Limpede ca bună ziua! Mustăciosul îi trimisese banda pe cap! Percheziţionaseră casa, nu găsiseră nimic şi-l siliseră să mă cheme. Aveam obligaţia morală să mă duc, de vreme ce-i făcusem pocinogul. În prealabil însă, fie ce o fi, trebuia să urc în cameră, să scot tridentul de sub lampadar şi să mă conving, în sfârşit, de existenţa

peliculei.

— Cine a fost? m-a întrebat Mihaela.

— Nimic important! O cunoştinţă! Mă reped până sus şi pe urmă plec. Am un drum de făcut.

Deşi purtam pe frunte pecetea nesincerităţii, n-a zis nici pâs! S-a uitat doar lung la mine înainte de a sui pe scări, cu intenţia clară de a se sustrage prezenţei mele în cabina ascensorului.

N-am apucat să ajung la uşa liftului, din cauza a doi indivizi care şi-au făcut subit apariţia. Purtau haine de un gust îndoielnic şi cravate ţipătoare. Unul, cu bărbia pătrată, cu o frunte teşită lată de trei degete, părea descins de-a dreptul din albumul ucigaşilor de profesie. Celălalt, brunet, cu părul cârlionţat şi cu favoriţi până pe sub falcă, avea o figură tipică de şmecher şi degete lungi, de hoţ de buzunare.

S-au grăbit să mă ajungă din urmă şi una-două, m-au încadrat. De adresat mi s-a adresat şmecherul:

— Senor Coman?

— Eu sunt! Ce doriţi?

— Venim din partea domnului doctor Pelerin.

— Ştiu, mi-a telefonat. Aşteptaţi-mă cinci minute, să-mi iau ceva din cameră.

— Suntem foarte grăbiţi!

— Ei asta-i! Câteva clipe!

— Eu zic să vă lăsaţi păgubaş.

— Cum îndrăzneşti? Sunt liber să…

— Sigur că da! Totuşi, potoliţi-vă! Vă sfătuiesc să fiţi înţelegător.

Simţind cum mi se înşurubează în coaste pistolul pe care cel ce semăna cu o gorilă îl ţinea în buzunarul sacoului, am cedat. Judecând după ochii lui mici şi cruzi, n-ar fi ezitat să apese pe trăgaci la primul gest de împotrivire. Nu mi-a mai rămas decât să fac haz de necaz:

— Cum să refuz o invitaţie atât de cordială?

Traversând holul, de braţ cu amicii, am ieşit în stradă, unde am fost suit într-un Mustang portocaliu. Perciunatul s-a instalat la volan, gorila lângă mine pe bancheta din

fund. Scosese arma şi o ţinea la vedere, pe genunchi.

Mă perpeleam după o ţigară, dar pachetul de „Carpaţi”, ultimul din stoc, se golise. Observând cum îl azvârl în ciudă pe geam, bruneţelul mi-a oferit amabil o cutie de „Caramel”, probabil o imitaţie a cunoscutelor „Camel”. Am aprins una. Avea gust dulceag şi totuşi ustura, ca şi când ar fi conţinut piper.

Seara târziu, în jurul orei zece, am ajuns la Pelerin, care, de data asta, nu mă mai aştepta la portiţă. Am intrat urmat de răpitorii mei. În birou ardea o veioză. Până să mă obişnuiesc cu semiobscuritatea, cineva a învârtit comutatorul şi încăperea a fost scăldată în lumină. Am zărit fotoliul „Molière” şi în el pe bătrân, legat de mâini şi de picioare. Asta m-a surprins, căci spionajul modern nu recurge, în general, la violenţă, ci la metode mai rafinate.

— Iată-ne ajunşi, senor Coman, a suspinat satisfăcut perciunatul. Ia-ţi un scaun, dom’le!

M-am aşezat în spatele biroului, nu întâmplător, ci pentru a avea o viziune panoramică. L-am putut zări şi pe al treilea, cel care-l păzea pe tezaurolog. Mare mi-a fost bucuria să recunosc pe scumpul, pe nepreţuitul meu înger păzitor cu mustaţă.

— Ei, şi-acum, ce vreţi de la mine?

— Chiar nu ştii?

— Parol!

— Lasă-te de astea! Unde e…?

— Ce să fie?

— Tridentul!

Pelerin s-a săltat puţin, cât îi permiteau legăturile şi s-a văitat:

— N-am vrut, domnule Coman, pe cuvânt de onoare că m-am opus, dar m-au forţat brutele astea!

Gorila l-a pocnit cu podul palmei peste gură, ceea ce m-a pus pe jeratec.

— Cum vă închipuiţi, domnilor, că o să vă fac cadou jumate kilogram de aur? Tridentul e pus bine, de asta să fiţi siguri!

Mustăciosul s-a apucat să mă perchiziţioneze, dar

brunetul l-a oprit.

— N-are rost! Doar nu-ţi închipui că umblă cu el în buzunar!

— N-are! a repetat gorila monosilabic, probabil fiindcă încă nu ajunsese la stadiul evolutiv în care fiinţele raţionale devin capabile să închege propoziţii.

— Nu vrei să spui unde-i tridentul! a remarcat cu amărăciune purtătorul de cuvânt al bandei. Fie şi aşa! Ce-şi face omul cu mâna lui…

Le-a spus ajutoarelor sale să mă lege, ceea ce au îndeplinit cu conştiinciozitate, azvârlindu-mă ca pe un sac cu cartofi la picioarele lui Pelerin. După ce au controlat nodurile, au părăsit camera, încuind uşa după ei.

Am auzit maşina demarând, dar nu plecaseră toţi. Unul a rămas în grădină în chip de santinelă, judecând după zgomotul paşilor pe pietriş.

Doctorul s-a pierdut într-un noian de scuze şi de lamentări, ca şi când el ar fi fost vinovatul şi nu eu, care-i făcusem acel pustiu de bine.

— Domnule Coman, vă jur, n-am avut încotro! Au năvălit cu pistoalele întinse, ca în filmele cu gangsteri la care nu mă mai duc niciodată fiindcă detest violenţa. Au răscolit totul, apoi m-au interogat în legătură cu tridentul şi cu dumneavoastră. Am refuzat să răspund. Atunci cel care seamănă cu *Pithecanthropus erectus* mi-a strâns degetele până mi-au dat lacrimile. Când durerea a devenit insuportabilă, când n-am mai putut rezista, le-am spus. M-au silit după aceea să vă telefonez, şi uite-aşa, le-am făcut jocul! Vă rog încă o dată, nu mi-o luaţi în nume de rău!

L-am asigurat că nu-i reproşez nimic, apoi am spus pe negândite: rămâne de văzut *de ce* ţin atât de mult să aibă tridentul!

— Cum „de ce”? s-a mirat el. Nu v-am explicat?

M-am corectat repede:

— Desigur, desigur, aveţi dreptate!

Reuşisem să-mi creez o poziţie ceva mai comodă, adunând genunchii la piept şi sprijinindu-mi spatele de picioarele lui.

— Unde or fi plecat? a vrut să ştie.

— Desigur după instrucţiuni! S-au dus să-l întrebe pe patron cum să procedeze.

— Ala cu perciuni nu e patronul?

— De unde! Cel mult unul dintre „locotenenţii” lui! Şeful de bandă, boss-ul, caidul, nu se amestecă în treburi mărunte. El e capul, creierul!

Vorbeam cu atâta siguranţă, de parcă aş fi trăit o bună parte din viaţă în lumea interlopă, printre borfaşi, spărgători şi ucigaşi de profesie. Autoritatea mea în materie i-a impus, îndemnându-l să-mi pretindă găsirea unei căi de a ne elibera din captivitate.

Fiind o chestiune de prestigiu, am făcut un disperat apel la memorie, înşirându-i metodele clasice de evadare. Mărturisesc că procedeele respective nu făceau parte din cultura mea criminalistică, ci erau împrumutate din romanele poliţiste cu care obişnuiesc să-mi scurtez nopţile de insomnie. După câteva propuneri mai mult teoretice. Decât practice, am încheiat profesoral:

— Mda, ar mai exista o modalitate, adecvată condiţiilor actuale. În poziţia mea, cu capul foarte aproape de picioarele dumneavoastră, aş putea încerca să vă desfac cu dinţii legătura de la glezne. După ducerea la bun sfârşit a acestei prime operaţii, v-aţi ridica şi aţi căuta un obiect tăios sau o cutie de chibrituri. Fireşte, cel mai potrivit ar fi un cuţit, o foarfecă sau o lamă de ras. În lipsa acestora, sfoara poate fi tăiată cu un ciob, sau arsă cu flacăra. Aţi face într-aşa fel ca obiectul să cadă pe podea, ajutându-vă de cot, de umăr sau de genunchi, în funcţie de locul lui, şi l-aţi împinge până la mine. Eu l-aş apuca cu gura sau cu degetele – deşi mâinile îmi sunt legate la spate, le pot folosi – şi v-aş tăia sau arde frânghia de la încheieturi. N-ar rămâne decât ca dumneavoastră să mă dezlegaţi pe mine şi ca unul dintre noi să cheme la telefon comisariatul cel mai apropiat. Ce părere aveţi, doctore Pelerin?

— Foarte bună, alteţă, doar că… Am uitat să vă spun: după ce v-am sunat la hotel au smuls firul din perete!

— Bineînţeles! Mă miram de ce n-au cerut

instrucţiunile telefonic. Nu face nimic! Ne recăpătăm mai întâi libertatea de mişcare, pe urmă vedem! L-am putea, de pildă, atrage pe planton în cameră şi pocni cu ceva în cap.

Planul meu, demn de eroul unui serial de televiziune, a eşuat lamentabil datorită unui amănunt pe care eu şi Pelerin îl omisesem. Fereastra spre grădină era deschisă şi gorila – ei i se încredinţase paza – trăsese cu urechea, înregistrând dacă nu tot dialogul, măcar partea finală. A reacţionat prompt, vârându-şi prin geam umerii masivi şi agitându-şi Colt-ul:

— Mama voastră de başbuzuci! Să-mi daţi în cap, mie? Pilaf vă fac!

N-a spus nici „başbuzuci” nici „pilaf”, care sunt expresii orientale, necunoscute aici, ci a folosit altele de origine sud-americană, mult mai suculente. Am aflat-o prin intermediul lui Pelerin; deşi cunoştinţele mele lingvistice evoluaseră mult, ele nu ajunseseră încă la „fineţurile” argotice.

Faptul e că intervenţia lui ne-a tăiat aripile, ne-a obligat să renunţăm, deocamdată, la aventuri gen Contele de Monte Cristo.

Asta nu înseamnă că m-am resemnat; în tăcerea care a urmat – Pelerin nu mai scotea un cuvânt – am continuat să caut soluţia salvatoare.

Neîncoronatul rege al vitelor cornute

Către miezul nopţii s-a întors maşina. Am auzit-o ca prin vis frânând în faţa vilei. Aţipisem. Acasă, în patul meu, am atâtea probleme cu dormitul, şi uite că într-o postură ca asta, legat fedeleş, mă furase somnul.

Aşadar, automobilul se oprise şi curând cheia a fost răsucită în broască. Nici perciunatul, nici mustăciosul şi nici cap-pătrat n-a trecut pragul cel dintâi, ci un domn bine într-un costum sobru, gri-fer, cu cravată argintie. Avea fruntea înaltă şi nasul acvilin al granzilor spanioli din picturile de epocă, ochi cenuşii, mândri şi distanţi, şi pielea

arămie care accentua albul părului.

Şi-a făcut o intrare spectaculoasă, urmat de triumviratul sus-amintit şi ne-a salutat, pe mine şi pe Pelerin, cu manierele unui om de lume desăvârşit. Apoi s-a prezentat. Vorbea o spaniolă cu accent dur, caracteristic, după cum am aflat mai târziu, limbii portugheze.

— Ambrosio Portella e numele meu! Domnule doctor Pelerin, domnule Coman, vă cer iertare! Vă asigur că oamenii mei au acţionat cu de la sine putere, aplicându-vă un asemenea tratament. Le-am ordonat să aranjeze o întrevedere între dumneavoastră şi mine, nimic mai mult. Dezlegaţi-i şi căraţi-vă!

Porunca a fost executată fără şovăire.

Întâi ne-am masat încheieturile învineţite, spre a repune sângele în circulaţie. Tezaurologul a rămas în fotoliu, iar eu m-am instalat pe un scaun, altul decât cel din spatele biroului şi pe care-l ocupase Portella.

— După cele întâmplate, a continuat el, aţi putea crede despre mine că sunt şeful unei bande de gangsteri sau mai ştiu eu ce. Nu, domnilor, aveţi înaintea dumneavoastră un om de afaceri, proprietar de terenuri şi crescător de vite. În Brazilia, unde mă cunoaşte toată lumea, stăpânesc un teritoriu mai vast ca al multor ţări europene.

— Toată admiraţia! am încercat să fiu mucalit.

A luat-o ca bună.

— Vă spun asta nu ca să mă laud, nici ca să mă scuz – n-am obiceiul – ci ca să vă fac să înţelegeţi de ce sunt nevoit să recurg la serviciile unor indivizi de teapa ăstora. În lumea noastră, cea a marilor latifundiari, conflictele nu se rezolvă întotdeauna la masa de conferinţă sau în separeul unui restaurant de lux. Ele se tranşează deseori prin confruntări violente, în care pistolul e un argument mai puternic decât cuvântul. Aşa de pildă, zilele trecute un vecin a pătruns cu forţa în păşunile mele. Dacă l-aş fi dat în judecată, aş fi pierdut timp şi bani, foarte mulţi bani. Nu domnilor, nu l-am târât prin tribunale! Mi-am pus garda în stare de alarmă, am dat o luptă cu agresorul şi l-am izgonit. Prin părţile noastre suntem nevoiţi să ne facem

singuri dreptate, căci justiţia e incapabilă.

Pelerin, care-l ascultase încruntat, a remarcat:

— Ştiu toate astea, senor Portella, deoarece trăiesc de şapte decenii pe aceste meleaguri. Ţin însă să vă reamintesc că nici domnul Coman, nici eu, n-am cotropit vreunul din teritoriile dumneavoastră.

— Aveţi dreptate! Repet, nici n-am avut intenţia să iau măsuri represive. Oamenii mei au întrecut măsura, atâta tot. În locul dumneavoastră n-aş face caz de aceste mici neplăceri, pentru care, de altminteri, veţi fi despăgubiţi. Am ţinut să vă întâlnesc, ca să tratăm o afacere.

— O afacere? Nu-mi dau seama ce am putea cumpăra de la dumneavoastră şi nici ce v-am putea vinde.

— Să fim serioşi, domnule Coman! Îmi trebuie tridentul şi vă ofer pentru el 500.000 de pesos.

— Nu acceptaţi! m-a conjurat Pelerin. Faceţi o crimă…

— M-aş mulţumi şi cu cedarea lui temporară, să zicem pe o lună de zile, a revenit Portella. De altfel, am şi pentru dumneavoastră o propunere, domnule doctor: 500.000 de pesos, ca să-mi acordaţi asistenţa tehnică la săpături.

Mă impresiona modul de a trata afaceri al acestui „rege al vitelor cornute”. Totuşi… nu cumva tezaurul fenician era pretextul, iar HAL-1 obiectivul real? Să fi fost omul acesta, în pofida aparenţelor, şeful agenturii de spionaj care organizase, cu ajutorul trădătorului de Costăchescu, acţiunea de pe litoral? În privinţa asta trebuia să mă dumiresc întâi şi întâi! Cea mai potrivită metodă am socotit-o aceea de a părea interesat, făcând prea ostentativ pe jignitul. M-am umflat în pene.

— Cum vă permiteţi? Arăt eu ca unul care se lasă mituit? Ca reprezentant al unei societăţi de asigurări, am datoria…

A râs cu fălcile încleştate.

— Orice şi oricine poate fi cumpărat! Depinde de preţ. Să zicem… 1.000.000 de pesos pentru fiecare dintre dumneavoastră. Cu garanţii ferme că în treizeci de zile piesa vă va fi returnată. Nu riscaţi nimic.

— 1.000.000 de pesos? am exclamat, făcând o mutră, ca

aceea pe care o văzusem la un actor cam cabotin ce juca rolul lui Harpagon.

Pelerin s-a desolidarizat imediat:

— Pe mine să nu contaţi! Nu intru în cârdăşie cu aventurierii şi cu hoţii.

— Utilizaţi calificative nelalocul lor şi pe deasupra jignitoare. Dacă există, comoara se află pe pământurile *mele,* şi deci îmi aparţine!

— Eroare! Vă înşelaţi, domnule! Vestigiile care definesc epoci istorice, civilizaţii, nu pot aparţine unei persoane, ci doar unei colectivităţi, unui stat, unui popor, lumii întregi! Ele au menirea să stea în muzee, la îndemâna amatorilor de frumos şi cercetătorilor, nu în safeurile băncilor sau în colecţii particulare.

N-a zis, precum Ludovic al XIV-lea, „Statul sunt eu”, decât prin expresia feţei, adăugând tare:

— De dumneavoastră, domnule doctor, mă pot dispensa. Îmi trebuie însă tridentul! Ce aveţi de spus, senor Coman?!

Aşadar tridentul! Sau mica bobină de celuloid? Avusesem un ghinion nemaipomenit. Să fi ştiut barem dacă mai e, dacă a fost vreodată acolo… Mi-am ascuns pudic obrazul în palme, ca şi când între onoare şi tentaţie s-ar fi dat o bătălie crâncenă.

— Hotărâţi-vă! m-a presat Portella.

— Îmi daţi cuvântul că piesa va fi înapoiată?

— Cuvântul, semnătura, o poliţă, un contract… tot ce vreţi!

L-am auzit pe tezaurolog proferând la adresa mea: „ruşine, ruşine!”

— Şi banii… banii când i-aş primi? am întrebat cu un tremolo, după mine izbutit.

— Acum, pe loc! Şi a scos carnetul de cecuri.

— Domnule Portella, am încercat eu marea cu degetul, înainte de a încheia afacerea, v-aş ruga să-mi satisfaceţi o curiozitate.

— Dacă pot, cu plăcere! Despre ce este vorba?

— În noaptea dinaintea deschiderii expoziţiei, doi

indivizi au pătruns în sala în care se găsea tridentul de aur, dar nu l-au luat, nici pe el, nici altceva. Erau oamenii dumneavoastră? În caz afirmativ, de ce au procedat astfel?

S-a lăsat pe spate şi-a ales dintr-un portţigaret de aur o havană, oferindu-mi şi mie una. Am preferat „Caramelele”, deşi dulcegi şi iuţi ca boiaua de ardei.

Şi-a aprins trabucul, furat de gânduri.

— Nu, n-au fost oamenii mei.

— Mincinosule! l-a apostrofat Pelerin pueril.

Nu l-a băgat în seamă.

— N-au fost oamenii mei, a repetat. Sperasem să-l obţin în noaptea aceea, cu ajutorul unui paznic cumpărat. Dar ni s-au suprapus doi necunoscuţi, probabil cei despre care vorbiţi. Au pătruns în expoziţie şi şi-au făcut de lucru la vitrină. Paznicul i-a înştiinţat imediat pe băieţii mei, postaţi la geamul barului de vizavi de fundaţie. De cum au ieşit şi s-au urcat în maşină, unul s-a repezit după ei, gândindu-se că dacă cei doi le-o luaseră înainte, măcar să afle în a cui mână încăpuse tridentul. Dimineaţa însă paznicul îmi dă de ştire că-i iar la locul lui, în vitrină.

Ziua, când sala gemea de lume, nu se putea întreprinde nimic. Pe de altă parte, era riscant să laşi să treacă 14–16 ore, aşa că am decis să schimb metoda şi să iau contact cu custodele expoziţiei, cu domnul Mihai Costăchescu. N-am reuşit să-l găsesc. La un moment dat primesc o a doua comunicare, cică piesa a dispărut din nou. Balamuc în toată regula! Pe de altă parte, omul meu însărcinat să vă urmărească raportează că v-aţi dus la doctorul Pelerin. Deduc, ţinând seama de profesiunea lui, că i-aţi încredinţat-o, ordon o percheziţie care n-o scoate la iveală, aşa că a trebuit să urmeze invitaţia la această întrevedere. V-am satisfăcut curiozitatea? Atunci, să isprăvim povestea!

Dacă ceea ce-mi relatase era adevărat – la urma urmei n-avea de ce să mă mintă – două bande şi nu una urmăreau dobândirea tridentului de aur. Cea a lui Portella pentru tezaur, cealaltă, a spionilor, din care făcea parte Costăchescu, pentru hidro-aerodină!

Să-l fi întrebat *cine* îi sunt rivalii, motivând că-l răpiseră

pe arheolog şi că voiam să-i obţin eliberarea? Dacă o făceam, riscam să mă dau de gol şi să-i ofer posibilitatea să mă şantajeze. Se impunea prudenţă, foarte multă prudenţă.

Stăteam în cumpănă, sau mai degrabă căutam să câştig timp. N-am fost lăsat să răsuflu.

— Ei, domnule Coman, v-aţi decis?

Am evitat un răspuns direct.

— Dacă ar depinde numai de mine… Ce mă fac cu ceilalţi, cu domnişoara Rotaru, cu domnul Costăchescu…?

Atitudinea mea conciliantă l-a înfuriat pe Pelerin; părăsindu-şi fotoliul, s-a apropiat de mine, ţintuindu-mă cu degetul arătător.

— Cum de nu-ţi crapă obrazul, senor? Eşti un… Machiavelli! Dă-mi voie să-ţi exprim profundul meu dispreţ!

Mi-a aruncat acest „Machiavelli” cu atâta scârbă, că, deşi cu cugetul curat, m-am făcut ca sfecla.

Portella s-a dus la uşă, să schimbe câteva cuvinte cu cei de-afară. A intrat mustăciosul urmat de pitecantrop, l-au luat pe sus pe bătrân şi l-au dus în odaia de alături.

Rămas singur cu Portella, acesta a spus:

— Aşa, acum putem discuta în voie. Aveam impresia că vă sfiiţi de el. Când îmi aduceţi tridentul?

— Să vedeţi… Colegii ar putea crede… Nu merge, trebuie să vorbesc cu ei, să-i conving! Voi reuşi, vă asigur!

Fruntea i s-a înnourat.

— Tridentul e la dumneavoastră? Atunci ce rost are să duceţi tratative, şi, mai ales, să împărţiţi banii? Sau vreţi să scoateţi mai mult? Fiţi sincer! Mustrările de conştiinţă nu-s cumva un pretext pentru a sălta preţui? În fine… să zicem… 1.500.000!

Suma era ameţitoare. Nu mai încăpeau tocmeli, tergiversări, fără a da loc la suspiciuni.

M-am sculat şi i-am întins mâna.

— Veţi avea tridentul, domnule Portella… Însă cu o condiţie.

— Condiţii? La 1.500.000 de pesos?

Riscam enorm, dar n-aveam încotro.

— Trebuie să ştiu cine i-a trimis pe cei doi să umble prin expoziţie!

A tresărit intrigat.

— De ce?

— O să vă explic! Ce credeţi că au căutat acolo?

— Nu ştiu! În niciun caz tridentul, deoarece l-ar fi luat şi n-ar mai fi fost în vitrină, în dimineaţa următoare.

— Vă înşelaţi! Pe el în voiau! Vitrina e însă prevăzută cu un mecanism care face ca obiectul expus să alunece într-un compartiment secret. Când au venit, era doar aparent goală. *Asta* i-a împiedicat să-l sustragă. Aveţi concurenţă, domnule Portella.

— Posibil! La ce v-ar folosi s-o cunoaşteţi?

— Am motivele mele!

— Pe care încep să le întrezăresc! Ca să faceţi joc dublu! Ca fiecare dintre noi să supraliciteze, iar dumneavoastră să trageţi foloasele. A utilizat, pentru „trage foloasele” o expresie necunoscută mie pe care, la rugămintea mea, a clarificat-o.

— Păcatele mele! m-am supărat. Ce-s eu, om de afaceri ca dumneavoastră? Sunt un biet funcţionar de la o societate de asigurări. În această calitate însă, la dispariţia unei piese sunt obligat să fac investigaţii. Voi colabora cu poliţia, voi asista la interogarea paznicilor, a altor persoane implicate. Prin câte o vorbă, prin câte o aluzie, îmi va fi uşor să împing cercetările pe un anumit făgaş, convenabil atât dumneavoastră cât şi mie. Voi face să fie urmăriţi exclusiv enigmaticii vizitatori nocturni şi, bineînţeles, patronul lor, creierul afacerii şi, fireşte, deţinătorul tridentului. Ancheta se va extinde pe durata unei luni, cât socotiţi că aveţi nevoie de el. După aceea, voi demasca hoţul, îl voi preda justiţiei şi voi restitui omenirii recunoscătoare nepreţuitul vestigiu fenician. În felul acesta, asupra persoanei dumneavoastră nu va plana nicio umbră de bănuială, iar eu voi culege laurii binemeritaţi ai succesului! Pentru *asta* trebuie să ştiu cine vă e rivalul!

Mă ascultase cu luare aminte şi cu o admiraţie

crescândă.

— Excelent! O idee ingenioasă! A râs cu poftă. Laurii victoriei şi pe deasupra un fleac de 1.500.000 de pesos! Felicitările mele, domnule Coman!

— Aşadar, despre cine este vorba?

— Cei doi pe care i-a filat omul meu sunt în serviciul lui…

Când n-ai încotro, arunci prosopul

Sunt pe lume ghinioane şi ghinioane, unele mai mici, altele mai mari. Dar o neşansă ca asta n-am avut de când mă ştiu, adică de cincizeci şi unu de ani. Mihaela a năvălit în cameră ca o furtună, reducând la zero eforturile de a o împiedica ale uşierului improvizat.

— Tovarăşe Coman, a strigat abia stăpânindu-şi lacrimile, ambulanţa a fost găsită abandonată pe un maidan,

Şi în ea cioburi de ochelari şi haina lui Mihai, pătată de sânge! Vă rog să veniţi imediat!

Vorbise româneşte şi Portella, nedumerit, îmi cerea din priviri explicaţii.

Am făcut prezentările:

— Domnişoara Mihaela Rotaru! Dumnealui este domnul Ambrosio Portella, un cunoscut om de afaceri brazilian.

— Ce doreşte domnişoara?

Se pregătea să repete în spaniolă, dar i-am luat-o înainte:

— A venit să-mi spună că… tridentul a dispărut!

Fata nu s-a zăpăcit; a ezitat doar o fracţiune de secundă, înainte de a confirma spusele mele; această ezitare nu i-a scăpat. A devenit glacial şi vag ameninţător.

— Ce-i aia… a dispărut?

— Adineauri… adineauri am vrut să-l scot din safe-ul hotelului unde-l depusese domnul Coman, dar nu mai era acolo.

Minţea execrabil. Ar fi avut nevoie de câteva lecţii de la mine.

— Cum m-ai găsit? am încercat să schimb subiectul.

— Mulţumită doamnei de la recepţie. Şi-a adus aminte că, înainte de a pleca, aţi vorbit la telefon cu doctorul Pelerin. Aşa am ajuns aici. Ce ne facem, domnule Coman?

Portella ne-a întors spatele, ca să-i comunice ceva perciunatului. N-am putut înţelege decât că-i dă nişte instrucţiuni. Mihaela a profitat de ocazie, întrebându-mă şoptit:

— Ce se petrece aici?

— Sunt prizonier! Vrea tridentul!

— Eu am venit realmente din cauza lui Mihai. Mă îngrozeşte gândul…

— N-are rost să te frământi! Vedem noi, după ce scăpăm de-aici. Ceea ce-i mai prost, s-ar putea ca în trident să fie ascuns filmul cu schema aparatului. Îmi vine să-mi dau palme că nu ţi-am spus-o de la început. Ai fi avut posibilitatea să verifici şi eventual să-l pui la adăpost.

În legătură cu Costăchescu nu-mi făceam probleme. Haina şi-o murdărise probabil în timpul accidentului şi apoi, în ambulanţă, o lepădase. Când îţi iei un nume de împrumut, o nouă identitate, cauţi să scapi de tot ce ar pute-o trăda pe cea veche.

Conversaţia noastră în surdină l-a şocat pe Portella.

— Sunteţi lipsiţi de bun simţ, vorbind într-o limbă pe care n-o cunosc!

I-am dat dreptate.

— Iertaţi-ne! Domnişoara Rotaru e atât de exasperată din cauza pierderii tridentului…

— O vom ajuta să-l regăsească! a rânjit. Sarcasmul lui m-a făcut să întrevăd o schimbare de atitudine.

— Hiacinto, s-a adresat el perciunatului, domnişoara doreşte să ne lase singuri!

Acesta a luat-o de braţ şi a condus-o afară.

— Acum, domnule Coman, să jucăm cu cărţile pe faţă! Recunoaşteţi că n-aţi avut intenţia să-mi daţi tridentul?

— Vai, se poate? Mi-aţi făcut o ofertă mai mult decât generoasă…

A strâns maxilarele atât de tare, încât în dreptul

pometţilor pielea a devenit albă.

— Pentru ultima dată: da sau nu?

— Domnule Portella, aţi auzit: în clipa de faţă nu mai am ce să vă ofer! Să căutăm hoţul, să-l obligăm..

— Am înţeles! Trebuie să schimbăm placa!

A strigat: Chico! Josito! chemându-i pe mustăcios şi pe cap pătrat. Care era Chico şi care era Josito încă nu ştiam, dar asta n-avea absolut nicio importanţă. S-au postat de o parte şi de alta a subsemnatului şi şi-au încercat forţa muşchiulară pe sărmanele mele antebraţe. Cu toate că mă dureau, am avut puterea să-i vorbesc La fel de deferent ca până atunci:

— N-o să obţineţi nimic brutalizându-mă! Nu mai avem tridentul! Sunt dezolat că v-a luat-o înainte concurenţa, pentru dumneavoastră fireşte, dar mai ales pentru mine! 1.500.000 de pesos… păcat!

Gorila mi-a răsucit mâinile la spate, ca să-i dea mustăciosului libertate de acţiune.

Portella şedea pe un scaun şi dichisea tacticos o ţigară de foi. În timp ce-i tăia vârful cu un mic instrument de forma ghilotinei, m-a întrebat cu un rânjet pe care încă nu i-l văzusem:

— Unde e tridentul?

— Nu ştiu! De unde să ştiu?

O simplă ridicare din sprânceană a fost suficientă. Stihiile s-au abătut asupra mea sub forma unei ploi de palme şi a unei grindine de pumni.

— Unde e tridentul?

— Nu ştiu!

Băieţii au accelerat ritmul de lucru, ceea ce a mărit în mod corespunzător numărul de lovituri pe secundă.

— Dacă dau ortul popii, am reuşit să articulez, adio trident, pe vecie!

— Aşadar îl ai?

— Mda!

— Şi refuzi să-mi spui unde e!

— Refuz!

A adresat băieţilor care obosiseră un cuvânt de

încurajare. Nu l-am înţeles, dar se traducea neîndoielnic prin „mai daţi-i”.

Şi-au schimbat rolurile. Acum mustăciosul mă susţinea, iar gorila mă lovea.

— Sunt… al dracului… de încăpăţânat, – am îngânat. De la mine nu scoateţi nimic… chiar dacă ar fi… să mă curăţ!

La un semn de-al lui, m-au ridicat de subsuori şi m-au aşezat în vechiul fotoliu stil Molière. Şi-a tras un scaun lângă mine şi m-a luat iar cu duhul blândeţii.

— Eşti un prost, senor Coman, un prost iremediabil! Laşi să-ţi scape 1.500.000 de pesos de dragul unor… principii?

Aş fi vrut să-i dau o replică pe merit, să-i demonstrez că în pofida spoielii nu e decât un bandit ordinar care, într-o bună zi, va sfârşi în ştreang şi va fi îngropat pe cheltuiala statului; dar n-am fost în stare.

A încercat, pentru ultima dată, să se impună:

— 2.000.000 de pesos! Dacă refuzi… dacă refuzi…

— De omorât… n-o să mă… omori!

— Nu! S-ar putea însă să te schilodească! Uneori, doamna cu coasa aduce mântuirea, şi o doreşti, şi o chemi…

Tocmai atunci a intrat perciunatul şi i-a suflat ceva la ureche. Portella s-a înviorat.

— Ai dreptate, Hiacinto! Cu ea vom rezolva mai uşor! Unde e?

— În cămară, încuiată! S-o aduc?

— Da!

Gândul că o vor supune pe Mihaela aceluiaşi tratament mi-a sfredelit inima; am trecut cu buretele peste cele îndurate de mine şi mintea mi-a redevenit limpede ca roua.

— Portella, pe faţă s-o laşi în pace! Habar n-are unde am ascuns tridentul.

A bătut din palme, ca cineva căruia i-a reuşit o farsă.

— Am prevăzut şi asta! Dacă nu ştie, sigur, n-o să vorbească oricât am mângâia-o! Dumneata în schimb, care ai un suflet bun şi milostiv, n-o să înduri s-o vezi suferind şi ai să-mi spui totul, de-a fir-a-păr. Chico foloseşte metode…

rudimentare, Josito altele, mai rafinate, aşa că, până la urmă te vei lăsa înduplecat.

— Dacă îndrăzneşti…

— Fii serios, domnule Coman, şi recunoaşte că sunt călare pe situaţie!

Nădăjduiam că în el mai sălăşluieşte nobleţea strămoşilor *hidalgo,* care respectau femeia, decretând că ea nu trebuie atinsă nici cu o floare, dar mi-am amintit că vajnicii conchistadori nu obişnuiau să facă discriminări între sexe, în timpul jafurilor.

Au adus-o pe Mihaela; făcând abstracţie de coafura ei niţel deranjată, arăta liniştitor. După ce au trântit-o pe un scaun, Josito s-a dus în bucătărie după scule; a revenit cu un cleşte, cu un ciocan şi cu câteva cuţite.

Fata a deschis ochii mari, mai mult amuzată decât speriată. Am ţinut s-o încurajez.

— Nu-ţi fie teamă! Am să le dau tridentul!

— Vedeţi-vă de treabă! Ăştia fac pe nebunii, crezând că o să leşin de frică.

— Ba o iau în serios! Ştiu asta din experienţă! Va trebui să cedăm!

— Pentru nimic-n lume!

— E al naibii de dureros! N-ai să suporţi! Portella…

— Nu-i spuneţi nimic! Pe răspunderea mea!

Josito i-a luat mâna între palmele lui negricioase, ca şi când ar fi vrut să-i încerce rezistenţa. A ales apoi cu migală dintre unelte cleştele.

Nu-l puteam lăsa s-o schingiuiască. Am sărit la mustăcios şi l-am pocnit cu muchia palmei peste braţ de s-a rostogolit cleştele pe duşumea.

— Opreşte, bestie! Portella, spune-i să oprească!

— Nu trebuie! a scâncit Mihaela, cu ceva mai puţină convingere.

Marele latifundiar a întrebat apăsat:

— Unde… e… tridentul?

Meciul era iremediabil pierdut, aşa că am aruncat prosopul.

— În camera mea de la hotel, sub piciorul lampadarului.

A redevenit instantaneu omul cu manierele alese de la începutul întrevederii noastre. La un semn, Josito şi Chico au părăsit biroul.

— De data asta sunt încredinţat că mi-aţi spus adevărul. Aţi văzut domnule Coman, că am putut ajunge la o înţelegere?

— În ceea ce mă priveşte, de bună voie şi nesilit de nimeni! am încercat să fac pe glumeţul.

— De ce i-aţi spus? De ce? s-a revoltat Mihaela.

— Fiindcă aşa trebuia! Acum taci şi nu te mai smiorcăi! am îndemnat-o părinteşte.

— Cum procedăm, stimate domnule Coman? s-a interesat omul de afaceri brazilian, ca şi când aş fi fost invitatul lui la cocteil. N-am reuşit să abordez acelaşi ton, ci i-am trântit un „treaba dumitale”!

— Mulţumesc! şi-a păstrat el curtoazia. Vă propun să rămâneţi oaspeţii mei, sau mai bine zis ai doctorului Pelerin, până la înapoierea lui Hiacinto, pe care-l voi trimite la „Grand Hotel Majestic”. Acolo locuiţi, nu-i aşa? Etajul doi, camera 21!.

Vreun ceas a durat până s-a întors perciunatul, timp în care Mihaela îi dăduse îngrijiri doctorului Pelerin. Dacă pe ea o accepta, pe mine nici nu voia să mă vadă, tratându-mă cu invective ca „şobolan de epavă” şi altele mai puţin blânde. Ca să-l menajez – încă nu era apt să-mi interpreteze logic mobilurile – am amânat explicaţia pentru mai târziu. Am lăsat-o pe Mihaela cu el în dormitor şi m-am înapoiat în birou, scena întâmplărilor turbulente din ultimele ore. Aşa s-a făcut că Portella, revenind din grădină unde-l aşteptase cu nervii coardă de arc pe trimisul său, m-a găsit singur.

Tridentul era învelit într-un jurnal pe care l-a smuls ferfeniţându-l. La drept vorbind, ar fi putut să-l despacheteze şi în altă parte, dar venise anume să-şi guste izbânda. Nu i-am dat această satisfacţie. Când a ridicat triumfător masiva piesă de aur, eu mă uitam pe fereastră.

Extrem de repede, fiindu-i desigur penibil să-şi

exteriorizeze sentimentele, s-a transformat iar în omul de societate sobru, de o ţinută impecabilă. Curios! La el coexistau două trăsături de caracter contradictorii, cea a gentlemanului cultivat, blazat, cu gusturi rafinate, şi cea a *vaquero*-ului, a necioplitului păzitor de vite din sălbaticul pampas. Cele două firi luau locul una celeilalte într-un mod derutant, nepermiţând interlocutorului să se adapteze. La o analiză mai profundă însă, realitatea apărea clară: adevăratul Ambrosio Portella era un individ brutal, amoral, lipsit de scrupule, iar purtările lui alese, acest *savoir-vivre* cum îi spun francezii, o biată spoială gata să cadă la cea mai uşoară atingere.

— Vedeţi, domnule Coman, mi s-a adresat fără să-şi dezlipească privirea de pe strania plăsmuire a anonimului meşter fenician, am obţinut până la urmă ceea ce am dorit! De altminteri, obţin totdeauna ceea ce doresc. Îmi pare rău pentru dumneavoastră! Dacă mi-aţi fi cedat de la început tridentul, aţi fi fost scutit de atâtea neplăceri şi aţi fi rămas cu banii. În situaţia actuală, cu regret, mă consider absolvit de orice obligaţie şi chiar dacă aţi formula vreo pretenţie…

— Păstrează-ţi gologanii! N-am avut niciodată intenţia să mă ating de ei.

— Asta, iertaţi-mă n-o mai pot crede! În fine… buna creştere mă împiedică să vă contrazic. Ei, a venit momentul să ne luăm rămas-bun.

Tridentul stătea pe masă, la câţiva centimetri doar. Mă furnicau degetele să-l înhaţ şi să-l scutur. Mi-am înfipt unghiile în carne ca să mă stăpânesc, căci dacă ar fi căzut afară o bobină, Portella ar fi luat-o şi s-ar fi dumirit repede că-i venise plocon o a doua comoară.

L-am întrebat cât am putut de degajat:

— Putem pleca?

— Încă nu, domnule Coman! Ar fi o imprudenţă! Mai întâi să pun tridentul la adăpost. Dumneavoastră, domnişoara şi doctorul Pelerin mai rămâneţi o zi-două aici. După aceea sunteţi liberi să mergeţi unde vreţi.

— Două zile îţi sunt suficiente ca să te sustragi justiţiei?

m-am mirat eu. Crezi că nu te va ajunge din urmă, acolo, pe moşia dumitale?

A râs subtil, acoperindu-şi gura cu palma…

— Câtă naivitate! Domnule Coman, dumneavoastră nu ştiţi ce reprezintă pe acest continent un mare proprietar de terenuri. Confundaţi pământurile mele cu moşioarele din Europa, ale căror hotare se află la o aruncătură de băţ una de alta. Eu stăpânesc un teritoriu imens şi pe acest teritoriu… statul sunt eu!

În sfârşit, citase textual celebra replică a lui Ludovic al XIV-lea, pe care o aşteptam de la începutul cunoştinţei noastre. A încheiat:

— Rămâneţi cu bine, domnule Coman, complimente celorlalţi!

Când a dat să iasă, l-am reţinut:

— O clipă, Portella!

— Ce mai doriţi?

— Numele rivalului! Erai gata să mi-l spui.

— La ce bun?

— L-a răpit pe Costăchescu! Ar fi păcat să-i facă de petrecanie pentru că nu-i dă tridentul, de vreme ce nu i-l *poate* da.

Şi-a împreunat palmele ca la rugăciune.

— Sfântă fecioară, ce imaginaţie! Mare păcat că refuzaţi să colaboraţi cu mine. Ne-am fi înţeles admirabil. Aşadar, frumoasa fiică de împărat a căzut în ghearele balaurului şi virtuosul, temerarul prinţ Galahad a jurat să i-o smulgă. Înduioşător! Regret că am trecut de vârsta basmelor; în schimb vă ghicesc şiretlicul: îmi cereţi numele persoanei, ca să vă aliaţi cu ea!

L-am contrazis impetuos, dar fără succes.

— Fiţi rezonabil, domnule Coman! Scenele de melodramă nu mă impresionează! Oricum, e exclus ca să ajungă cineva în posesia tezaurului fără statuie. Iar statuia o am eu!

Mă exaspera. Am susţinut versiunea Mihaelei cu o înverşunare ca şi când ar fi fost a mea.

— Portella, cum să te fac să pricepi că asta-i realitatea?

E în joc viaţa unui om!

M-a bătut prieteneşte pe umăr.

— Domnule Coman, sunt dezolat, însă timpul nu-mi permite continuarea acestei conversaţii agreabile. Rămâneţi sănătos şi bucuraţi-vă în următoarele două zile, de o binemeritată odihnă.

După aceste cuvinte a părăsit casa lui Pelerin, lăsându-mă într-o stare extrem de contradictorie.

Metoda clasică a trasului de limbă

Mihaela m-a găsit în picioare, cu faţa la perete, ca ţâncii când sunt puşi la colţ. De fapt, urmăream zgomotul maşinii lui Portella, care se îndepărta.

— Ce face bătrânul? am întrebat-o.

— Binişor! I-am dat un calmant şi acum doarme. Nu-mi place cum arătaţi!

M-am uitat în oglindă. Arătam îngrozitor! Nişte vânătăi de toată frumuseţea şi o zgârietură pe care sângele se înnegrise.

M-a condus în baie, m-a pus să-mi scot cămaşa şi mi-a oblojit rănile ca o veritabilă infirmieră. Lucrând la miliţie, făcuse probabil un curs de prim-ajutor. Dar dacă la o soră de profesie te impresionează agilitatea, Mihaela te încânta prin delicateţe. Şi blândeţe. Sincer să fiu, după ce mă unsese cu o alifie şi mă peticise cu un plasture mare, mi-a părut rău că operaţia se sfârşise şi că s-a întors lângă bătrânul Pelerin.

Am încercat uşurel clanţa. Uşa era bineînţeles încuiată. Prin fereastra deschisă se auzeau grohăitul lui Chico, falsetul mustăciosului, nu însă şi glasul lui Hiacinto. Acesta ori se odihnea după eforturile depuse, ori îl însoţise pe şef.

Instinctiv, am cumpănit şansele noastre. Erau minime, deoarece un bărbat cotonogit zdravăn, o fată şi un moşneag nu se pot măsura cu doi, dacă nu cu trei bandiţi înarmaţi. Neavând poftă să redevin *sparring-partner*-ul lui cap-pătrat şi nici cobaiul lui Josito, m-am cuminţit şi am intrat în bucătărie.

Flămânzeam de nu ştiu câtă vreme şi, potrivit cuvintelor lui Virgiliu *malesuada fames* ca şi a unei teorii temeinic verificate de mine, stomacul gol este cel mai prost sfătuitor.

Mihaela făcuse probabil reflecţii asemănătoare, deoarece am găsit-o prăjind ouă. Mi-a dat şi mie o misiune:

— Tăiaţi câteva roşii şi vreo două cepe, să facem o salată. Lui Pelerin, când s-o trezi, am să-i dau o farfurie de supă de pasăre. În frigider e o oală plină. Dacă vreţi şi dumneavoastră…

I-am ajutat să aşeze farfuriile şi tacâmurile, apoi am supus frigiderul unui control riguros, însuşindu-mi fără sfială două sticle de bere şi o pungă cu piersici.

A fost un deliciu. Şi eu, ca celibatar, îmi fac acasă ochiuri, jumări sau omletă, dar niciodată nu reuşesc să le dau un asemenea gust şi o asemenea savoare. Din discuţia pe teme culinare, care a urmat, m-am ales cu câteva reţete utile şi cu convingerea că Mihaela, pe lângă numeroase alte calităţi, le avea şi pe cele ale unei gospodine desăvârşite.

Îi împărtăşeam tocmai modul de preparare al muşchiului „à la Stefania”, când şi-a făcut apariţia doctorul Pelerin. Prezenţa mea a ignorat-o, dar cu ea s-a purtat extrem de drăguţ.

— Foarte bine aţi procedat, domnişoară, a replicat la scuzele ei. Simţiţi-vă ca la dumneavoastră acasă.

— Un consomé o să vă prindă bine! a hotărât Mihaela, punând oala pe plita electrică.

— Mai ales dacă va fi urmat de o omletă ca aceea ale cărei urme le zăresc în farfurii.

I-a surâs galeş, pe când pentru mine n-a avut decât o încruntare ostilă. Gestul m-a determinat să-mi aduc aminte că-i datoram explicaţii.

— Doctore Pelerin, comportarea mea v-a indignat, şi aţi avut tot dreptul să vă faceţi o impresie groaznică despre mine. Totuşi, credeţi-mă am avut motive serioase.

— Nu mă îndoiesc! 1.000.000 de pesos – ignora că după îndepărtarea lui, oferta se dublase – sunt motive foarte

serioase! Dumnealui, s-a întors el spre Mihaela, a acceptat să-i cedeze banditului tridentul contra acestei sume! Las concluziile la aprecierea dumneavoastră!

M-am ridicat de pe taburet şi i-am pus mâna pe umăr, ca să dau cuvintelor mele o mai mare putere de convingere

— Domnule Pelerin, în afara tridentului…

S-a eliberat, scuturându-se ca de contactul cu o reptilă, mi-a întors spatele şi mi-a vorbit dintr-o direcţie diametral opusă celei în care mă găseam.

— Aş da orice să fiu scutit de prezenţa dumneavoastră. Dar dacă acest lucru, din motive independente de voinţa noastră, nu este posibil, aveţi măcar bunul simţ să mă scutiţi de neplăcerea de a vă privi şi asculta.

Mihaela, ale cărei raporturi cu mine – nu ştiu de ce – se amelioraseră, mi-a luat apărarea:

— Domnule doctor, a fost o stratagemă! Îl cunosc destul de bine pe domnul Coman, şi vă garantez că e un om integru, incapabil să accepte cu adevărat o asemenea tranzacţie.

— Sunteţi încă tânără, domnişoară…

— Asta mi se repetă într-una, dar nu ca pe un compliment ci dimpotrivă. Ca şi când mi-aş fi putut alege data naşterii. Săgeata mă ţintea pe mine.

— … şi nu ştiţi, a urmat Pelerin, că banul e ochiul dracului!

— O fi el ochiul dracului, m-am răstit ieşindu-mi din pepeni, dar nu şi pentru mine. Mai există câte o cauză pentru care lupţi.

— Căpătuiala, bineînţeles! Şi ea este o cauză! Din păcate pentru prea mulţi dintre contemporanii noştri.

Mă adusese într-o asemenea stare de nervi, încât n-a lipsit mult să-i divulg motivul călătoriei mele în Argentina, să-i vorbesc despre misiunea mea. M-am oprit însă la timp. Nu că aş fi avut motive să mă îndoiesc de loialitatea bătrânului, dar în profesiunea noastră te conduci după nişte legi drastice, printre care şi cea a inavuabilităţii – în anumite împrejurări – a calităţii tale.

Din nou m-a susţinut Mihaela.

— Dacă-mi daţi voie, am să încerc să vă explic eu. Mihai Costăchescu, îl cunoaşteţi, a fost atacat în plină stradă şi rănit. A doua zi a fost răpit de la spitalul Santa Barbara cu o ambulanţă, pe care poliţia a găsit-o părăsită. Bănuindu-l pe Portella amestecat în această afacere, domnul Coman a încercat să obţină de la el informaţii. De aceea s-a prefăcut a fi de acord cu vânzarea tridentului. A cedat abia în urma şantajului, al cărui obiect eram eu!

Pelerin s-a scărpinat la ceafă şi m-a fixat, aşteptând o confirmare.

M-am agăţat de formula inventată ad-hoc de Mihaela, ca naufragiatul de o scândură plutitoare.

— Aşa e, doctore! Pentru Costăchescu am făcut-o!

A rumegat mult noutăţile; înainte de a da verdictul, a mai pus o întrebare.

— Senor Costăchescu a fost răpit? Din ce cauză? Te pomeneşti că tot pentru…

— Fără îndoială pentru trident! m-am grăbit să-l aprob.

Cred că de data asta tonul meu nu i-a fost pe plac; habar n-am de ce, dar i s-au redeşteptat suspiciunile.

— Asta-i adevărul? Precis?

— Cum mă vedeţi şi cum vă văd!

— Atunci chiar că trebuie făcut ceva pentru domnul Costăchescu!

Eram cu toţii de acord, dar nimeni n-a zis nimic, ştiind că pentru a-l găsi pe arheolog trebuia ieşit din casă şi pentru a ieşi din casă trebuia înşelată vigilenţa paznicilor.

— Ar exista totuşi o cale! a chicotit Pelerin după o matură reflecţie. Prin fereastra de la baie se poate ajunge în grădina vecinului şi de acolo în stradă.

Nu m-am molipsit de entuziasmul Mihaelei. Posed fără îndoială mai multă experienţă şi – aşa cel puţin îmi închipui – o mai amplă capacitate de a judeca logic. De aceea am obiectat:

— O evadare, chiar dacă ar reuşi, încă nu rezolvă problema! Ştim unde se ascunde… unde îl ţin ascuns pe Costăchescu? Nu!

— O vom afla! s-a grăbit fata să decreteze, de teama

unei amânări.

— Să sperăm! Vom încerca să aflăm ceva de la dumnealor! Am arătat înspre grădină de unde venea rumoare de voci.

Tezaurologul a fost sceptic.

— Cum veţi proceda?

— Prin metoda clasică a trasului de limbă, doctore. Uneori reuşeşti!

— Santa Carmela de la Heras să vă ajute, alteţă, a spus solemn. Acest „alteţă” era dovada că reintrasem în graţiile lui.

L-am fericit, răspunzându-i:

— Mulţumesc cuvioşiei voastre! şi am adăugat: dacă e de acord toată lumea – de fapt mă refeream la Mihaela – să aşteptăm un moment prielnic.

Nu i-a convenit, cum era de prevăzut. S-a burzuluit la mine:

— Să aşteptăm! Mereu să aşteptăm! Între timp, un om grav rănit e brutalizat, supus la cazne. Dacă… dacă-l omoară? O să răspundeţi dumneavoastră, dacă-l ucid?

Sesizând o inadvertenţă, Pelerin a intervenit:

— De ce să-i mai facă Portella vreun rău dacă a obţinut ceea ce dorea? După ce i s-a adus tridentul, i-o fi şi dat drumul!

— Nu e prizonierul bandei lui Portella, ci al celeilalte! a izbucnit Mihaela exasperată. Despre ea nu cunoaştem nimic. Portella însă ştie, deoarece singur a recunoscut faţă de domnul Coman că a trimis pe cineva să-i urmărească pe cei doi, care s-au introdus în expoziţie cu legitimaţia lui Mihai.

Tezaurologul se năucise de-a binelea.

— Nu mai pricep o boabă! O bandă… altă bandă… Dumneavoastră aveţi o versiune, domnul Coman alta… Pe cine să cred?

În virtutea unei bune-cuviinţe elementare, ar fi trebuit să-i detailez omului care, fără nicio vină, trăgea ponoasele, întreaga urzeală. N-am făcut-o până una alta, prea ocupat fiind cu nişte… calcule de probabilitate.

— Chico… în niciun caz! Josito… poate! Hiacinto mai degrabă; dar e inteligent şi ca atare mai greu de îmbrobodit. O fi aici, n-o fi? În fine, încercarea moarte n-are!

M-am apropiat de fereastră şi i-am strigat. Josito şi Civico jucau pocher, cu două mâini moarte, Hiacinto nu se vedea.

— O clipă, amigos!

— Ce vrei, bă? a grohăit Chico.

— Să stăm de vorbă!

— Iese ceva? s-a interesat Josito în glumă, scutindu-mă de o introducere diplomatică.

— Cred că da! Nişte bani… fără bătaie de cap!

Prietenul meu cu mustaţă s-a consultat cu pitecantropul, fără însă să-l convingă, de vreme ce acesta s-a răstit la el:

— Nu te du, bre! Ăştia vor să ne încalţe şi dacă o facem boacănă, şeful ne burduşeşte.

Am priceput sensul frazei abia după ce Pelerin mi-a tradus-o în spaniolă cultă. Au şuşotit ce au şuşotit, ca în cele din urmă Josito să vină lângă geam, ţinând la vedere pistolul.

— Spune repede! Să nu vă apucaţi de trăsnăi, că vă trimit câte un glonţ în scăfârlie.

L-am liniştit, asigurându-l că nu vrem să-i facem supărări.

— N-o să afle nimeni! 20.000 de pesos pentru o informaţie. Zece mii de căciulă!

— Bine! Ce vrei?

— Ce ştiţi despre cealaltă organizaţie, cea care era să vi-o ia înainte, la expoziţie.

— Care organizaţie?

— Îmi pare rău! N-a urmărit unul dintre voi nişte oameni, crezând că au sustras tridentul?

— A, da, îmi aduc aminte! Hiacinto s-a luat după ei.

— Hiacinto unde e?

— Cu şefu’! Se întoarce!

— Taci, mă, din gură! a răcnit Chico îngrozit! Dacă află

don Ambrosio, ne-am ars!

L-am potolit.

— N-are cum să afle! Zi, senor Josito, chiar nu ştii pe cine a urmărit Hiacinto în noaptea aceea şi până în ce loc?

— N-am idee! Să mor dacă mint! Gata, acum scoate gologanii!

— Pentru ce?

— Păi nu ţi-am spus…

— Mai mult de o grămadă! Ca să nu zici că-s hapsin, ţine o mie!

A vârât bancnota în buzunar şi a plecat bombănind. Chico l-a întâmpinat cu o praftură al cărei conţinut integral nici măcar cu ajutorul fanteziei nu l-am putut reconstitui. Doar finalul mi-a fost întrucâtva accesibil. I-a zis:

— Aşa-ţi trebuie! Te-ai lăsat dus de nas ca un fraier ce eşti! Aştia-s şmecheri, te fac să cânţi şi apoi te ard. Stai jos şi împarte cărţile!

Scenariul: Radu Coman; în rolul principal: Vincentio Pelerin

Nereuşita m-a lăsat rece, deoarece nu-mi făcusem mari iluzii, iar confirmarea presupunerilor mele în legătură cu Hiacinto putea fi socotită un punct pozitiv.

Doream, mai mult ca oricând, să rămân singur şi să mă relaxez. Bucătăria mi s-a părut refugiul cel mai potrivit. Era izolată de celelalte încăperi şi frigiderul mai conţinea câteva sticle cu băuturi răcoritoare.

Noaptea de coşmar se sfârşise şi la orizont se înfiripa una din acele zile fierbinţi şi umede, ale căror efecte începusem să le resimt. Două pahare dintr-un produs numit „rouă de trandafir” m-au întremat, limpezindu-mi creierul şi redându-mi capacitatea de a lua hotărâri.

Pe cine mă puteam bizui? Îmi mai pusesem întrebarea. Pe un bătrân cu sănătatea şubredă, care-şi petrecuse viaţa printre hârţoage prăfuite? Pe Mihaela, o fetişcană fără experienţă, de a cărei obiectivitate aveam serioase motive să mă îndoiesc? N-aş vrea să fiu înţeles greşit; locotenentul

Rotaru era indiscutabil un om dintr-o bucată, inteligent, curajos, loial, dar când o femeie se îndrăgosteşte, să-mi fie iertată sinceritatea, se întâmplă să se prostească.

Am rămas în bucătărie încă o oră şi mai bine, până când soarele întrecuse cam cu trei palme acoperişul celui mai înalt bloc de la marginea cartierului de vile. Tot acest timp l-am consacrat unui efort cerebral susţinut, stimulat de încă o sticlă de *Rocio de Rosa.* După aceea m-am întors la Mihaela şi la Pelerin. Încropisem un plan, care, cu puţină şansă, avea sorţi de izbândă şi mă grăbeam să-l împărtăşesc tovarăşilor mei de suferinţă.

I-am găsit în odaia de lucru, discutând despre tridentul de aur, Tezaurologul îi citea din însemnările sale în legătură cu corăbierii fenicieni şi ea îl asculta – desigur cu gândul la Mihai al ei – cu un fals interes.

Cinci minute au prisosit ca să le aduc la cunoştinţă intenţiile mele. Le-au primit cu mai puţin entuziasm decât mă aşteptasem, ceea ce m-a indispus. Mihaela a avut numeroase obiecţii, iar doctorul n-a zis decât „cum credeţi, că doar vă pricepeţi mai bine”, făgăduindu-mi însă întregul său concurs. Le-am expus apoi amănunţit „scenariul” pe care-l pusesem la punct.

Prima secvenţă prevedea ca eu şi fata să ne ascundem undeva. Pelerin a propus debaraua, o chichineaţă îndesată cu tot felul de vechituri. Era astfel aşezată, că prin pereţii ei subţiri puteai auzi tot ce se petrece în bibliotecă şi afară pe terasă, unde se stabiliseră Chico şi Josito.

Am deschis unica fereastră nezăbrelită, cea din baie, – Mihaela putea trece lesne prin ea, eu ceva mai greu – după care Pelerin ne-a introdus în debara, printre hârburi şi geamantane vechi. Apoi, potrivit indicaţiilor mele de regie, a dat drumul la magnetofon reglându-i volumul la maxim. Au răsunat acordurile sprinţare ale unui dans popular despre care, fiind de prea puţină vreme în Argentina, nu ştiam precis dacă e un pericon, un cielito, sau o campera. Asta n-avea însă nicio importanţă, deoarece concertul în fortissimo se adresa unui auditoriu format din numai două persoane.

Au reacţionat prompt, conform aşteptărilor mele, cu o infimă abatere de la mişcarea scenică prestabilită, în sensul că Josito a venit să întrebe cărui fapt se datora subita noastră veselie, pe când Chico continua să dea roată prin grădină.

Aveam oarecari rezerve în privinţa talentului lui Pelerin de a interpreta rolul pe care i-l hărăzisem. Spre bucuria mea a jucat magistral. Dialogul dintre el şi mustăcios merită redat *în extenso.*

— Aţi căpiat? a răcnit bravul Josito. Deşi glasul lui suna ca din butoi, înregistram orice silabă.

Bătrânul nu s-a intimidat, ci s-a ţinut strict de rol:

— Ce te repezi aşa? Mă distrez şi eu cum pot, ca să-mi mai treacă vremea. Mă plictisesc… de unul singur!

— Ce-i aia… „de unul singur?”

— Singur, stimate senor Josito, e atunci când n-ai pe nimeni lângă tine!

— Şi fata? Şi grăsanul?

Grăsanul eram eu! Avea să mi-o plătească, într-o zi.

— Asta… cu toată bunăvoinţa… n-aş putea să-ţi spun! a întins Pelerin fraza ca pe o gumă de mestecat. Ştiu doar că… m-au părăsit… acum o jumătate de oră!

— Au fugit? Cum? Pe unde? Vorbeşte moşule, că te spintec!

Ameninţarea, însoţită sau nu de scoaterea obiectului indispensabil unei asemenea operaţii, a rămas fără efect. Tezaurologul dădea dovadă de un sânge rece pentru care mulţi l-ar fi invidiat.

— Neavând intenţia să-i însoţesc, din motive de vârstă, bineînţeles, am omis să le cer relaţii. Dacă ţineţi să vă satisfaceţi curiozitatea, vă rog, nu vă sfiiţi, daţi o raită prin casă!

După o pauză îngrijorător de lungă – ne temeam, în ascunzătoarea noastră, că din cauza şocului nervos îşi pierduse graiul pentru totdeauna – mustăciosul şi-a chemat tovarăşul:

— Hei, Chico, fă-te încoa’! Auzi, mă, o păţirăm! Fata şi celălalt au şters-o. Doar moşul a rămas!

Apoi, uşa trântită şi bocănitul tălpilor pe parchet vădeau că şi gorila năvălise în vilă.

— Zici că s-au topit?

— Aşa spune moşul!

— Bate câmpii! Hai să căutăm!

S-a pornit o vânzoleală cu trosnete şi bufnituri, cu scaune răsturnate, cu dulapuri mutate din loc şi cu sticlărie spartă, ca şi când nu doi ci douăzeci de bandiţi ar fi întors apartamentul cu dosu'n sus. Abia când au nimerit în baie, s-au potolit.

— Pe-aici au ieşit, lua-i-ar naiba! Au sărit pe geam!

Constatarea aparţinea lui Josito. Acestei păreri i s-a raliat de îndată şi Chico, incapabil să emită una proprie.

— Da, da, pe geam!

— Când unul din noi era de partea cealaltă a casei! Au profitat de ocazie!

— Dacă află şeful, e vai de zilele noastre!

— Ne rupe oasele!

— La urma urmei, de ce ar afla?

— Vorba ta, de ce ar afla?

— Mai bine îi spunem lui Hiacinto! Şmecher cum e, găseşte el ceva să ne scoată din încurcătură.

— Da, da, el găseşte! Hiacinto e prietenul meu! Nu mă lasă. Trebuie să vină, nu?

— L-a condus pe patron la aeroport; după aceea s-o fi dus la hotel, să se culce.

— Unde spui că e acum? a întrebat timp pitecantropul.

— La ho… tel! La hotelul unde am tras şi noi!

— Aha! Atunci mă duc la acel hotel şi-l aduc pe Hiacinto încoace! Dar dacă fuge moşul?

— Cum să fugă? Am eu grijă!

— Aşa da! Dacă ai tu grijă, pot să mă duc după Hiacinto!

— Să vii repede! l-a mai strunit mustăciosul, înainte ca Chico să iasă în stradă.

Deasupra vilei a coborât o linişte de cavou, deoarece magnetofonul fusese tratat, probabil, cu un pumn năprasnic şi sfărâmat

Ferindu-mă să fac zgomot, am încercat să ocup o poziţie ceva mai confortabilă, lucru destul de greu de realizat într-un spaţiu proporţional cu cel pe care-l au la dispoziţie sardelele într-o cutie.

— Nu-i aşa că merge bine? a susurat Mihaela.

— Punct cu punct, după scenariul meu! am răspuns cu modestie.

— Ce-o fi făcând acum Mihai? a întrebat într-o doară, pur retoric.

În debaraua noastră era la fel de multă lumină ca într-o sticlă cu cerneală „Pelikan”, dar aş fi putut jura că-şi muşcă buza de jos.

Pelerin se ferea să se apropie de ascunzătoare – mustăciosul se învârtea probabil prin preajma lui – şi cu atât mai puţin a putut s-o facă după ce s-a înapoiat pitecantropul cu Hiacinto.

Primele cuvinte referitoare la noi, „evadaţii”, după această lungă şi sâcâitoare aşteptare, au fost ale perciunatului, adresate lui Josito.

— Ia spune tu ce aţi păţit, că de la animalul ăsta…

Fostul meu înger păzitor şi actuala victimă a perfidiei mele i-a adus la cunoştinţă că „grăsanul” şi fetişcana o şterseseră şi s-a rugat de el să-l scape de mânia patronului.

— Moşul trebuie că ştie ceva! a reflectat Hiacinto.

— Poate că da, dar cum îl faci să vorbească?

— Las’ pe mine! Am eu ac de cojocul lui.

Cunoscându-i metodele, doar le simţisem pe propria-mi piele, m-am speriat, cu toate că situaţia era scontată şi modul de a o contracara prevăzut în libret. Dacă Pelerin respecta punct cu punct indicaţiile de regie, nu i se putea întâmpla nimic.

Următorul act – vorba specialiştilor – a „curs” ca la o reprezentaţie bine rodată, în care actorii ştiu, cu ochii închişi, ce au de făcut.

Perciunatul s-a dus la Pelerin.

— Zi, au întins-o prietenii dumitale?

— După cum se vede, domnule Hiacinto! Îmi pare rău că n-am fost în stare să-i urmez.

— Uite, doctore, ce vreau de la mata. Ai două alternative: ori răspunzi de bună voie şi-atunci nu păţeşti nimic, ori te fac eu să spui tot, ceea ce, la vârsta dumitale, e legat de riscuri.

Îi indicasem la repetiţie să nu accepte imediat, ca să preîntâmpine suspiciunile. A jucat genial rolul indignatului.

— Eu? Eu să trădez? Sunt cunoscut ca un om care…

Monologul a continuat într-un crescendo admirabil dozat. Hiacinto a insistat, Pelerin a cedat încetul cu încetul într-un descrescendo la fel de abil, iar în final, într-o adevărată apoteoză a rolului, a căzut moraliceşte şi fiziceşte şi s-a predat:

— La urma urmei, ce rost are să-mi scot pielea la mezat pentru nişte persoane pe care abia le cunosc? Au evadat acum o oră şi jumătate. Înainte de a sări pe fereastră, au calculat, cu ceasul în mână, cât timp le trebuie lui Josito şi lui Chico să înconjure casa, şi au ales momentul când aceştia se găseau de partea cealaltă. Mai întâi a ieşit Coman, la turul următor fata. Asta-i tot.

— Încotro au luat-o?

— Păi…

— Au discutat, au aranjat ceva, în prealabil, nu-i aşa? Iar matale, ca un ştrengar ce eşti, ai tras cu urechea! Adevărat?

— Ei, da! a râs Pelerin, flatat. Dar cu obrazul meu cum rămâne?

— Am avut o vorbă, doctore. Iar o luăm de la Adam şi Eva?

— Gata, sunt cuminte! Coman a vrut să se ducă direct la „ăia”, dar domnişoara a insistat să treacă mai întâi pe la hotel. Până la urmă dumnealui a cedat.

— Aşadar, la hotel. Şi după aceea… la care „ăia”?

— La „concurenţă”! Aşa parcă spuneau.

— La care concurenţă?

— Dumneata trebuie să ştii mai bine. La cei care puseseră ochii pe trident, încercând să i-l sufle lui Portella.

Era atât de stupefiat, încât, fără să vrea, i-a scăpat un nume:

— La Bergun? Cum au aflat despre el?

— Presupun că patronul dumitale a comis o indiscreţie.

— Ce treabă aveau cu Bergun?

— N-au pomenit despre scopul vizitei lor la acest… Ber… gun! (A pronunţat numele cât a putut de tare şi de răspicat, ca eu şi Mihaela să-l înţelegem şi să ni-l întipărim în minte.) Judecând logic, a urmat el intenţiile lor sunt evidente. Dintr-un motiv sau altul, evită să se adreseze poliţiei, considerând o alianţă cu Bergun mai eficientă şi mai… avantajoasă. La ora actuală, duc probabil tratative cu acest domn.

Perciunatul s-a prins. I se părea normal că râvneam, ca şi Portella şi Bergun, la tezaurul fenician şi de asemenea că neajungând la o înţelegere cu cel dintâi, ne propusesem să ne adresăm celuilalt. Într-un singur punct nu era sau nu voia să fie de acord cu doctorul: că avusesem timp să luăm contact cu el.

— Încă nu pot fi acolo! Până au găsit un taxi, până au ajuns la hotel, cât au mai zăbovit… Şi apoi, din bulevardul Rivadavia în cartierul Mataderos e drum lung.

Cartierul Mataderos era de dimensiunile unui oraş, aşa că informaţia n-avea practic nicio valoare. Pelerin a făcut însă foarte degajat o remarcă, pentru care îmi venea să-l sărut. A zis:

— Depinde! În partea dinspre El Centro poţi ajunge în câteva minute.

— Unde e El Centro şi unde e strada Catamar? Tocmai lângă portul vechi! Un ceas îţi trebuie, din Rivadavia, mai ales pe aglomeraţie. Dacă mă fac forte, ajung înaintea lor.

— Ce ai de gând, domnule Hiacinto?

Pretenţiile lui Pelerin erau totuşi exagerate. Ar mai fi lipsit să-i pretindă perciunatului numărul, etajul şi apartamentul. Dacă acesta nu i-a dezvăluit intenţiile sale – de altminteri, un secret al lui Polichinelle – s-a lăsat în schimb păcălit cu privire la domiciliul lui Bergun.

— Strada Catamar… a monologat savantul, da, da, o

ştiu. La numărul 241 locuieşte o verişoară de a mea!

— Prostii! l-a contrazis imediat Hiacinto. N-are decât vreo zece case, pe o singură latură; vizavi e zidul abatorului.

Era arhisuficient. Asta a înţeles-o şi inimosul nostru aliat; deoarece nici perciunatul nu mai avea pretenţii la el, dialogul s-a încheiat spre mulţumirea amândoura şi spre a noastră, a celor din debara.

Finalul optimist al piesei a stârnit entuziasmul Mihaelei, care, condamnată la muţenie, şi-l manifesta călcându-mă pe picioare şi dându-mi ghionturi cu nemiluita.

Ceva mai târziu l-am auzit pe Hiacinto poruncind:

— Chico, tu rămâi aici! Josito vine cu mine!

— Unde mergem?

— În cartierul Mataderos! Ca să prindem păsările călătoare şi să le aducem înapoi în colivie.

— Ce fel de păsări călătoare? a întrebat Chico. Raţe sălbatice?

Nu l-au lămurit. S-au urcat în maşină şi au luat-o din loc, ambalând motorul ca la curse.

Gospodinele din strada Catamar

Doctorul Pelerin a venit să ne scoată din cutia cu sardele, înainte de a descuia, ne-a asigurat:

— Chico stă pe terasă, nu se urneşte de-acolo. Puteţi ieşi!

Ne-am furişat până la baie, când în poziţie verticală, când de-a buşilea, ca pitecantropul să nu ne simtă. Acolo, între cadă şi chiuvetă, ne-am luat rămas bun.

I-am declarat bătrânului că se comportase admirabil, întrecându-mi cele mai temerare speranţe. De aceleaşi superlative s-a bucurat din partea fetei, ceea ce i-a făcut o plăcere şi mai mare. S-a îmbujorat ca un elev căruia i se decerne cununa de lauri. I-am promis, în sfârşit, că nu-l va mai avea mult de suportat pe musafirul nepoftit, drept care am fost sărutat pe frunte.

Chico nu prezenta un pericol; considerând supravegherea „moşului” o formalitate, renunţase la ronduri şi se tolănise pe un şezlong, trăgea din ţigările sale puturoase şi bombănea.

Vegheat de Pelerin, am părăsit vila prin fereastra băii, Mihaela uşor, eu cu chiu cu vai, exact cum prevăzusem.

Traversând grădina vecinului am ieşit în stradă şi am luat-o la goană, oprindu-ne abia după colţ, la un telefon public.

De la „informaţii” am obţinut numărul prefecturii de poliţie; centrala mi-a făcut legătura cu „brigada operativă”, cu care am purtat o scurtă convorbire.

Acum mă puteam duce la hotel să mă dedic aspectului meu exterior. Mihaelei, căreia îi sfârâia inima să ajungă mai repede la Costăchescu, nu i-a convenit. În loc s-o declare deschis, umbla cu fofârlica:

— Dacă Hiacinto şi Josito, tot aşteptându-ne, îşi pierd răbdarea şi pleacă?

— Nicio grijă! Nu fac ei asta!

— Dar dacă iau legătura cu Bergun şi-i toarnă nişte gogoşi şi-l conving s-o şteargă?

M-a apucat râsul de cum îşi imagina ea relaţiile dintre două bande rivale şi i-am explicat că unicul ţel al perciunatului era acela de a ne readuce în casa lui Pelerin, înainte ca şeful său să prindă de veste.

— De aceea, am spus în încheiere, trebuie să drămuim timpul, ca nu cumva să fim acolo înaintea poliţiei.

Nu mă putea contrazice, raţionamentul meu fiind de puritatea diamantului, totuşi nu s-a lăsat; a pornit împotriva mea un atac pe tema tridentului:

— Tovarăşe Coman, sunt convinsă că misiunea dumneavoastră e foarte, foarte importantă, dar o am şi eu pe a mea. S-a furat o piesă din expoziţia de care răspund şi sunt obligată să iau măsuri. S-ar putea ca dumneavoastră să nu vă convină, ca aceste măsuri să vă stingherească... De aceea trebuie să găsim un limbaj comun.

— Stai, că nu-i tocmai aşa! Din ziua deschiderii expoziţiei, paza o asigură poliţia locală, iar răspunderea

materială o poartă, potrivit contractului, societatea argentiniană de asigurări.

— Adevărat! În acest caz, după părerea dumneavoastră, noi ne putem spăla pe mâini!

— Cine zice…? Sunt hotărât să mă bat pentru trident până în pânzele albe! Dar ce legătură are asta, rogu-te, cu Bergun şi mai ales cu Mihai Costăchescu? Îl cunoaştem, şi eu şi dumneata, pe actualul deţinător al piesei, pe nume Ambrosio Portella! Ce fel de „măsuri” ţi-ai propus ca să i-l iei înapoi?

N-a ştiut ce să răspundă. Nici eu n-aş fi putut. Îmi părea rău că o necăjisem, deşi întreaga tevatură se datora faptului că-i căzuse cu tronc nenorocitul, nemernicul de Costăchescu. Îmi venea să strig: „nu te merită, e o canalie!”, dar riscam să-mi aprind iar pe degeaba paie în cap. Deoarece am suflet bun şi mă strădui să înţeleg tineretul şi problemele lui, deoarece consider dragostea cel mai nobil şi mai înălţător dintre sentimente – de altminteri avea să se convingă curând că o dăruise unui netrebnic – am cedat… parţial.

— Fie! Mergem în strada Catamar. Dar… uită-te la mine cum arăt! Dă-mi barem voie să-mi clătesc obrazul şi să mă schimb.

A binevoit să-mi dea încuviinţarea. La hotel s-a dus mai întâi să întrebe dacă nu se primise telefon de la Costăchescu sau în legătură cu el. Răspunsul a fost, potrivit previziunii mele, negativ. A ezitat înainte de a urca în camera ei – credea că aşteptându-mă în hol o să mă determine să isprăvesc mai repede – apoi s-a decis să se ducă să-şi pună altă rochie.

Mi-am văzut de treabă în ritmul meu obişnuit; am lăsat duşul să-mi biciuiască trupul, m-am ras, am schimbat peticul de leucoplast cu altul mai mic şi m-am îmbrăcat alegând o cămaşă albă şi o cravată în ton cu costumul meu bej de tergal.

Am găsit-o jos, la poartă, stând ca pe ghimpi. Bluza galbenă o prindea grozav de bine, era tare nostimă, aşa că perspectiva unei plimbări alături de ea mă umplea de

mândrie, în ciuda celor peste cincizeci de ani ai mei… sau tocmai de aceea.

Am ajuns în străduţa din spatele uriaşului complex al abatoarelor înainte de zece. Şoferului i-am spus să ne lase la o distanţă oarecare de colţ, iar pe Mihaela am instalat-o, pentru orice eventualitate, sub bolta unei porţi, înainte de a porni în recunoaştere.

Am zărit mai întâi maşina – Mustangul portocaliu – singura parcată pe partea carosabilă destul de îngustă; casele înşirate pe dreapta erau vechi şi urâte, cu zidurile umede şi scorojite. Vizavi se afla incinta din cărămidă roşie a abatorului, care se prelungea dincolo de strada Catamar, spre alte ulicioare la fel de strâmte şi de sărăcăcioase, cât vedeai cu ochii.

În afara celor doi din limuzină, nici ţipenie de om! Am, la vârsta mea, o vedere excelentă, aşa că n-a fost nevoie să mă apropii ca să-i recunosc. Hiacinto şedea la volan, mustăciosul pe locul din spatele lui.

Două automobile ale poliţiei s-au oprit concomitent la un capăt şi la celălalt al străzii Catamar, zădărnicind orice manevră a Mustang-ului. Hiacinto şi Josito căzuseră în cursă. Până s-au dat jos, până s-au înţeles în ce casă să se refugieze, agenţii îi încercuiseră şi le oferiseră în dar câte o solidă brăţară de oţel inoxidabil.

Operaţia s-a terminat într-un timp record, şi chiar dacă am fi vrut, n-am fi putut ajunge la locul acţiunii; de aceea am luat-o într-acolo cu pas domol, la adăpostul caselor, un schimb de focuri nefiind exclus. Tot ce am mai găsit au fost cele trei-patru gospodine care-şi abandonaseră cratiţele şi cârpele de praf şi comentau cu competenţă senzaţia zilei.

Ne-am amestecat printre ele şi am auzit:

— Nişte hoţi! Credeau că dacă nu-s bărbaţii noştri acasă, îşi pot face mendrele!

— N-au venit să fure, ci să taie gâtul cuiva! Ascultă-mă ce-ţi spun, Carmencita, erau sadici, dintre cei care omoară femei şi le ciopârţesc. N-ai văzut cum le-a confiscat revolverele?

— Vorbiţi şi voi ca să vă aflaţi în treabă! Or fi fost de-ai

ăluia, de a închiriat casa de la numărul şapte! Mie nu mi-a plăcut... expresia lui! Mie nu-mi plac oamenii care uită să-ţi dea bună-ziua.

Flecăreau de-a valma, neavând timp nici să-şi tragă sufletul. Abia când o matroană a pus întrebarea: „cine o fi chemat poliţia?” la care celelalte au dat din umeri, m-am putut amesteca.

— Cred că nu era nevoie s-o cheme cineva! Probabil că-i urmărea mai de mult!

Aici mă simt dator să fac o paranteză. După cele câteva zile petrecute la Buenos Aires, eram convins că pentru mine spaniola nu mai deţine secrete. Vorbeam cu multă îndrăzneală, fără să-mi dau seama că anumite construcţii specific româneşti, care nu figurau în tezaurul lexical al limbii lui Cervantes, le traduceam *ad-literam.*

Aşa stând lucrurile, faptul că am surprins-o pe una şoptind vecinei: „e un gringo”, expresie cu care sunt etichetaţi aici străinii din orice parte a lumii, m-a afectat.

După un schimb de opinii în legătură cu capturarea criminalilor, mi s-a oferit în sfârşit ocazia să revin, ca să zic aşa, la oile mele.

— Pomeneaţi de numărul şapte! Nu sade acolo un domn Bergun?

— Bergun? a repetat una dintre gospodine. S-ar putea să-l cheme şi aşa. Mie nu mi s-a prezentat.

— Ba da, Bergun! a confirmat alta. Mi-a spus-o încasatorul de la lumină. Văzând că s-a mutat cineva în casa aia, s-a dus să-i facă abonamentul.

— Când a sosit?

— Să fie vreo săptămână, zece zile! N-a adus nimic, niciun fir de aţă, dar musafiri a avut cu duiumul, seara mai ales. Matale cum de ştiai că stă aici?

— Păi dacă la el veneam! Adresa am căpătat-o de la un amic, negustor de antichităţi. Mi-a spus că domnul Bergun e specialist în porţelanuri vechi şi că ar avea de vânzare câteva piese frumoase. O fi acasă?

Nu ştia nimeni, cu excepţia unei cucoane care urmărise conversaţia noastră de la geam şi care, suferind de

insomnie, îl ţinuse sub observaţie pe noul locatar mai abitir decât celelalte.

— Dacă vă interesează, vă pot spune eu câte ceva. La început, după ce a ocupat locuinţa, a fost linişte, de parcă ar fi rămas goală ca înainte. Foiala s-a pornit abia zilele trecute, joi – vineri, după ce l-au adus pe cel cu capul bandajat.

— Ce s-a întâmplat cu el? Mai stă acolo? a sărit Mihaela, ca muşcată de o viespe.

— Nu mai e nimeni! Azi-noapte au luat-o din loc, cu bolnav cu tot.

Asta lovitură de teatru! Eu am scrâşnit doar din dinţi, dar Mihaela era atât de afectată, încât braţul meu a fost acceptat ca mijloc de susţinere.

— Să plecăm, tovarăşe Coman! m-a rugat, suflându-şi nasul.

— Da. Mergem!

Înainte de a mă despărţi de gospodinele din strada Catamar, am aruncat o vorbă despre neplăcerile hotelului, despre zgomot şi aşa mai departe.

— Dacă tot s-a eliberat la numărul şapte, mi-a sugerat cea de la geam, de ce n-aţi închiria dumneavoastră casa? Camerele-s bune, spaţioase, răcoroase… Pentru cine n-are pretenţii la lux, sunt minunate.

I-am mulţumit. Ideea îmi venea, ca o mănuşă.

— Sunt un om modest, m-am autocaracterizat. Ar trebui totuşi să le văd.

— Nimic mai simplu! m-a asigurat cea căreia i se spunea Carmencita. Cheile le găsiţi alături, la domnul Leopoldo Varela. El administrează casa şi tot cu el vă înţelegeţi asupra preţului.

Deşi nu-mi făceam cine ştie ce iluzii, m-ar fi amuzat să dau o raită prin sediul temporar al bandei de spioni căreia îi aparţinea afurisitul de Costăchescu.

După ce am trimis-o acasă pe Mihaela, am alergat la doctorul Pelerin. Era aproape de amiază şi cartierul dormita, amorţit de caniculă. Câinii, pisicile, cocoşii şi celelalte vieţuitoare amuţiseră, în afara greierilor care

cântau de mama focului printre firele de iarbă.

Pe terasă nu mai era nimeni. Am fost nevoit să sun insistent, până mi s-a deschis. Pelerin purta o pijama zmeurie cu pantalonii până la genunchi şi cu o bluză largă, asemănătoare costumelor judokanilor.

Figura lui arăta mai smeadă, mai stafidită ca în ajun, iar ochii abia se vedeau sub pleoapele congestionate. M-am scuzat:

— *Dispense,* doctore. V-am trezit!

— Nu face nimic! Mă trântisem olecuţă după „cheful” de astă-noapte. Ce veşti aduceţi?

— Vă povestesc îndată. La dumneavoastră ce s-a mai întâmplat?

— Nimic important! A venit poliţia şi l-a luat pe Chico. Cum au pătruns agenţii, a ridicat cuminte mâinile şi s-a suit în dubă. Mai neplăcute au fost formalităţile. Mi s-au pretins declaraţii, am iscălit o mulţime de hârtii…

— Le-aţi spus ceva?

— Despre trident? N-am pomenit nimic, aşa cum ne-a fost vorba. Dar pentru ceea ce va declara arieratul acela la interogatoriu, nu garantez! Dumneavoastră ce aţi făcut?

— Plecând de-aici, am telefonat la prefectură. Am spus că aţi căzut victimă unui atac banditesc, fiind reţinut cu forţa la propriul dumneavoastră domiciliu şi că doi dintre gangsterii ce v-au călcat pregătesc o spargere în strada Catamar. Cam asta… plus că am dat semnalmentele lui Hiacinto şi ale lui Josito.

— Hi-hi-hi! s-a bucurat în felul său caracteristic tezaurologul. Alteţa voastră a fost la înălţime. V-au crezut pe cuvânt? Nu v-au pus întrebări?

— Ba da! Cine sunt… De unde vorbesc…

— Şi ce le-aţi zis?

— Adevărul! Rugându-i să verifice la „Grand Hotel Majestic”, ca să se convingă că nu-i o farsă.

— În strada Catamar cum a mers?

— Strună! Au venit poliţiştii, le-au pus cătuşele şi gata. Păcat că bârlogul lui Bergun era gol.

S-a schimbat la faţă şi m-a privit mustrător.

— Domnule Coman, sunt intrigat! De ce, în chestiunea tridentului, nu cereţi sprijin autorităţilor? Ce se întâmplă? Îmi ascundeţi ceva!

Mă luase pe nepregătite. M-am bâlbâit penibil:

— De unde! Mă gândeam… voiam să încerc eu însumi… fiindcă…

— Am impresia că vă feriţi de mine! Veţi fi având anumite motive, deşi s-ar zice că mi-am dovedit loialitatea. De ce n-aveţi încredere?

— Nu-i vorba de încredere, doctore! am încercat s-o dreg. Punând organele forţei publice pe urmele răpitorilor lui Costăchescu, îi periclităm viaţa. Bandiţii, văzându-se încolţiţi, nu vor pregeta să-l lichideze. De aceea am ezitat, şi fiindcă mai am o speranţă…

Nu mai eram atât de ferm convins de vinovăţia arheologului. Ultimele întâmplări veneau parcă în sprijinul teoriei Mihaelei şi repetând-o într-una, ea mi se infiltrase în subconştient şi prindea încet-încet rădăcini.

— S-a înseninat puţin, fără să redevină cel dinainte.

— Mda, aşa o fi! Ce fel de speranţă, dacă nu sunt indiscret?

— De a descoperi ceva în strada Catamar.

— Referitor la adresa unde s-au mutat? Nu-i rău, nu-i rău deloc, alteţă! Mi-ar plăcea să vă însoţesc.

N-aveam de ce să-l refuz.

— Bine, doctore, vom merge împreună, dacă nu vă simţiţi prea obosit.

S-a indignat ca unii bătrâni când li se pune la îndoială condiţia fizică.

— Vedeţi-vă de treabă! Sunt într-o formă, de v-aş putea ridica şi pe dumneavoastră până-n tavan.

Satisfăcut, cu moralul remontat şi umflându-se în pene, a intrat în odaia de dormit să se îmbrace. A revenit într-un pantalon de catifea, într-o cămaşă în carouri şi cu un *sombrero* impresionant pe cap.

Dintr-un garaj ca de casă de păpuşi pe care nu-l observasem până atunci, a scos un minuscul „Morris 600”, trecut de prima tinereţe. M-am înghesuit în el cum am

putut, cu genunchii lipiţi de piept, ca mumiile peruviene.

Călătoria spre cartierul Mataderos a însemnat un şir neîntrerupt de emoţii. Nu că am fi fost urmăriţi, atacaţi cu rafale de mitralieră sau că am fi descoperit în portbagaj o maşină infernală. Nu, bătăile mele de inimă s-au datorat exclusiv modului în care Pelerin conducea. Viteze inferioare celei de la extremitatea cadranului erau pentru el de neconceput, ca şi ideea de a se lăsa depăşit. Clădirile, vehiculele de orice fel, copacii, stâlpii de telegraf se preschimbau în fantome efemere, iar pietonii, după trecerea lui, rămâneau stană de piatră.

Pe marile bulevarde cu trafic intens, pe Lenadro Alem, pe Corientes sau pe Santa Fe, doar printr-un miracol slalomul nostru nu s-a soldat cu o catastrofă.

Repet, nu ştiu cum am scăpat teafăr din această cursă diabolică; de aceea, coborând din micul „Morris” cu imaginea unui maldăr de fiare îndoite imprimată pe retină, am mulţumit cerului.

O percheziţie la domiciliu şi un cifru secret

Domnul Leopoldo Varela, din strada Catamar numărul cinci, era la masă. Nu s-a arătat prea încântat de vizita noastră, deoarece avea un adevărat cult pentru tricotidianul proces de alimentare indispensabil arderilor din organism. Asta se putea constata după pântecele său impresionant şi după pungile de grăsime aşternute pe chip ca perniţele pe un divan.

S-a rostogolit în întâmpinarea noastră ca un butoi de bere, ştergându-şi mâinile unsuroase de fundul pantalonilor.

Când i-am exprimat dorinţa de a vedea casa, s-a întristat, dar asigurându-l că nu vom abuza de timpul său preţios, a răsuflat uşurat.

— Vreţi s-o închiriaţi? E o locuinţă frumoasă, adevărată pomană la preţul la care o dă proprietarul: 5.000 de pesos pe lună! Lumina, apa şi celelalte vă privesc!

— Mi se pare convenabil. Dacă ne place, o luăm!

Cerându-i cheile, am adăugat: nu trebuie să vă deranjaţi, ne descurcăm şi singuri.

Îl făcusem atât de fericit, încât a fugit să le aducă, cu o sprinteneală de care nu l-aş fi crezut în stare. A trebuit însă să renunţ la intenţia de a-l trage de limbă în privinţa fostului locatar, deoarece, terminând cu noi, ne-a lăsat pur şi simplu baltă.

Descuind poarta imobilului de la numărul şapte, am încercat o senzaţie stranie. Domnea o linişte desăvârşită şi o beznă, pe care ici-colo doar o străpungea câte o dâră aurie strecurată printre şipcile jaluzelelor.

Holul cu dale de mozaic şi cu mobilă masivă – mai mult o ghiceam decât o vedeam – mirosea a praf şi vechituri ca podul casei părinteşti, locul de joacă preferat al copilăriei mele. Am aprins lumina electrică. Nu fusese niciodată un interior elegant, deşi câteva piese, acum deteriorate şi cu lustrul pălit, trăiseră zile mai bune. O locuinţă de oameni modeşti ca şi celelalte de pe această stradă, unde un covor, un bibelou, un tablou sunt vise rareori împlinite.

Am urcat scara interioară spre odăile de la etaj. Erau două, cu o uşă de legătură între ele. Şi aici, acelaşi aer îmbâcsit, înăbuşitor.

Am ridicat obloanele şi odată cu lumina zilei, orbitoare ca a unei explozii, a pătruns un fluid fierbinte dar cel puţin respirabil.

Camera aducea a cocină de porci. Podeaua era presărată cu mucuri şi cu scrum de ţigară, cu resturi de mâncare şi cu tot felul de gunoaie. La fiecare pas te împiedicai de sticle goale iar pe masa slinoasă se îngrămădeau farfurii şi pahare murdare.

M-am apucat de lucru, cu obişnuita-mi conştiinciozitate. Am supus unui examen riguros hârtiile soioase cu care-şi şterseseră labele, apoi etichetele sticlelor, chiştoacele cafenii-negricioase, cu riscul de a-mi păta bunătatea de costum de tergal. Pelerin mă urmărea cu sufletul la gură, abţinându-se de la comentarii, ceea ce era drăguţ din partea lui.

Activitatea mea susţinută n-a rămas, până la urmă, un

simplu exerciţiu fizic, ci s-a soldat cu rezultate promiţătoare. Îmi atrăsese atenţia pulberea cărămizie de la picioarele unui scaun, scuturată desigur de pe tălpile celui care şezuse acolo. Am adunat, cu ajutorul unei file de bloc-notes, o grămăjoară; examinată la fereastră, la lumina vie a mijlocului de zi, pulberea s-a dovedit a fi compusă din mici grăunţe de nisip, l-am arătat-o lui Pelerin.

— Iată ceva interesant! Poate aveţi vreo cunoştinţă la Institutul de geologie, ca să ne lămurească de unde provine.

S-a uitat la firicelele roşcate, le-a frecat între degete.

— Nu e nevoie de un geolog! Oricine, la Buenos Aires, vă va spune că un nisip ca acesta se găseşte numai în Delta Tigrului.

— Unde e această Deltă a Tigrului? Te pomeneşti că prin Ţara de Foc!

— Aş! E locul de odihnă şi de recreare cel mai îndrăgit al concetăţenilor mei. Din El Centro nu-s decât vreo douăzeci şi cinci de kilometri. Se află la confluenţa celor două mari fluvii, Uruguay şi Parana, care se varsă acolo în ocean, formând întinderi vaste de apă şi mici insule de verdeaţă. Cum vă spuneam, nisipul roşu e specific acestui ţinut.

Am înregistrat cu satisfacţie informaţia şi, împăturind foaia de hârtie, am vârât-o în buzunar.

Bergun sau unul dintre oamenii săi fusese de curând în Delta Tigrului, fapt confirmat de o altă descoperire, cea a unor bilete de autobuz. În capitala Argentinei, pe biletele de autobuz se imprimă traseul şi staţiile principale; cele găsite de mine pe duşumea indicau, ca punct terminus, staţia Tigre.

Buna dispoziţie, pe care mi-o manifestam fluierând un fragment din „Hora staccato”, a scăzut brusc la remarca lui Pelerin, cum că zona de weekend a metropolei e pe măsura acesteia, un teritoriu imens, cu mii de vile, vilişoare, bungalow-uri şi cabane, ne mai punând la socoteală hotelurile, motelurile şi campingurile.

Am păstrat totuşi biletele, punându-le lângă pacheţelul

cu nisip, înainte de a trece în cealaltă încăpere.

Aceasta fusese favorizată de soartă, cei care o ocupaseră posedând, de bună seamă, elementare noţiuni de igienă. Mobilierul – un pat dublu, două noptiere, o comodă, un mic birou erau şterse de praf şi podeaua măturată. Dacă această stare de fapt satisfăcea cerinţele omului civilizat, ea îl dezavantaja net pe investigator, în pofida inconvenientelor sau tocmai din pricina lor, am pornit la treabă cu şi mai multă tragere de inimă.

N-am să redau în detaliu etapele migăloaselor mele căutări, ci doar rezultatele, singurele care contează. La început au fost cât se poate de modeste. Dacă ceva merită amintit, este existenţa unei boxe, accesibilă dinspre dormitor printr-o uşă glisantă. Neîncuiată fiind, am descoperit în interior un capăt de tifon galben-cafeniu, cu iz de tinctură de iod. Presupunând că provenea de la bandajul lui Costăchescu, şederea lui provizorie în strada Catamar era ca şi dovedită.

Spuneam că rezultatele fuseseră modeste la început. Spre sfârşitul percheziţiei însă, am dat lovitura! „Marea descoperire” s-a făcut nu datorită perspicacităţii mele, ci norocului doctorului Pelerin. Poate că-s nedrept atribuind totul norocului, căci de n-ar fi avut bătrânul ochiul format, ne ştergeam pe bot şi ne întorceam acasă cu traista aproape goală.

Pe micul birou vopsit cu bronz ca vai de lume, acoperit cu un cristal crăpat, se afla o mapă obişnuită, cu o sugativă vârâtă pe sub colţuri.

Sugativa netedă, nepătată, nu slujise niciodată la uscarea cernelii vreunei scrisori, a vreunei file de jurnal intim sau a unor socoteli gospodăreşti. Plecând de la principiul adesea enunţat, potrivit căruia curăţenia se numără printre adversarii principali ai anchetatorului, am neglijat mapa, dedicându-mă doar sertarelor şi prafului din ele.

Pelerin, din plictiseală sau dintr-o intuiţie genială, o ridicase şi se dusese cu ea la fereastră. De acolo m-a chemat:

— Domnule Coman, veniţi puţin! Dacă nu mă înşel, aici sunt urme de scris!

Nu se înşela! Se notase ceva pe o coală de hârtie, utilizându-se mapa ca suport. Mina sau pixul metalic imprimase literele pe sugativă, fără ca ele să fie descifrabile cu ochiul liber.

Criminalistica modernă cunoaşte o sumedenie de metode pentru evidenţierea semnelor grafice ilizibile, dar silit de împrejurări, am recurs la cea mai rudimentară.

I-am cerut lui Pelerin creionul pe care-l purta în buzunarul de la piept şi, cu ajutorul unei lame vechi găsite pe chiuvetă, am ras peste sugativă puţină pulbere de grafit. În lipsa unui tampon de vată, m-am folosit de un colţ de batistă. Aşternând praful negru într-un strat uniform, am trecut uşor peste liniile imprimate până ce pe fondul cenuşiu au apărut, albe, literele şi cifrele. Ceea ce am citit, şi peste umărul meu bătrânul, n-avea niciun înţeles:

OD – 6 sf – 4 cyl ax 0°

OS – 8,5 sf – 2 cyl ax 0°

— Un text cifrat! am exclamat dezamăgit. Asta mai lipsea! Unde găsim acum pe cineva să ni-l decodifice?

Făcusem iarăşi o greşeală. N-aveam, din punctul de vedere al lui Pelerin, niciun motiv să nu mă prezint cu sugativa la poliţia argentiniană. Fie că exclamaţia mea îi scăpase, fie că ţinea să mă menajeze, nu s-a referit la ea, ci mi-a pufnit în nas:

— Vă dezleg eu acest „cifru”, alteţă serenisimă: *ochiul drept minus şase sferic, minus patru cilindric, axa zero grade, ochiul stâng minus opt şi jumătate sferic, minus doi cilindric, axa zero grade!*

— O… reţetă de ochelari?

— Da, o foarte obişnuită şi cât se poate de banală reţetă, destinată corectării unei miopii astigmatice.

Precis m-am făcut ca floarea de mac. Unica mea scuză era că aveam o vedere excelentă şi că nu recursesem niciodată la serviciile unui medic oculist.

Copiind reţeta, am tras nişte concluzii. Iar aceste concluzii veneau din nou în sprijinul părerilor mele – după

Mihaela preconcepute – despre Costăchescu.

Satisfăcut ca întotdeauna când îţi iese o pasienţă, i-am propus lui Pelerin să plecăm. A acceptat cu inima uşoară, deoarece iluziile pe care şi le făcuse în legătură cu expediţia noastră se spulberaseră. Ea nu furnizase revelaţii senzaţionale ci fusese, citându-l pe el, „un fiasco”. Bietul om nu-şi imagina ce greutate pot avea, într-o anchetă, „fleacuri” ca grăunţe de nisip, bilete de autobuz sau o reţetă cu dioptriile astigmaticului domn Costăchescu.

Am ieşit în stradă, animat de un optimism de zile mari, şi i-am înapoiat lui Varella cheile, aruncându-i-le pe fereastră.

Prudenţa fiind mama înţelepciunii – un accident de circulaţie, acum în preajma atingerii ţelului, ar fi picat cât se poate de prost – nu m-am suit în „Morrisul” lui Pelerin, ci am luat autobuzul.

Cei 423 de opticieni din capitala Argentinei

Am ajuns la „Grand Hotel Majestic” stors de vlagă. Mihaela lăsase vorbă să-i telegrafiez la expoziţie, ceea ce am făcut. Abia ieşisem de sub duş şi-mi aruncasem pe umeri halatul pluşat, că mi-a bătut în uşă. Am lăsat-o să aştepte puţin, ca s-o pot primi într-o ţinută cuviincioasă.

Mă pregătisem să-i redau pe scurt aventurile mele, dar n-a fost chip. Cerea mereu alte amănunte, le comenta, mă contrazicea, insista, şi astfel conversaţia s-a întins până la limita răbdării

Am făcut câteva apropouri să ne continuăm discuţia la un restaurant; spunea „da, da,”, dar nu se îndura să se ridice de pe scaun. După epuizarea materialului faptic, a trecut la concluzii:

— Şi-au mutat sediul din strada Catamar în Delta Tigrului, deoarece apartamentul li s-a părut, din cauza vecinilor, nepotrivit ca loc de detenţie. Aveau nevoie de o clădire izolată, şi delta, cu vilele ei ascunse în grădini, oferea condiţii mai avantajoase.

Credinţa ei neclintită în nevinovăţia lui Costăchescu,

teama obsedantă pentru viaţa lui – în fond nişte sentimente demne de stimă – trezeau în mine spirit de frondă şi dorinţă acerbă de a o vindeca. Era inadmisibil ca o fată inteligentă, cinstită să-şi facă idol dintr-un mişel!

Dovezilor adunate încă în ţară, pe care le expusesem Mihaelei în repetate rânduri, li se adăuga acuma una nouă.

— Tovarăşă Rotaru, îţi aminteşti ce s-a găsit în ambulanţă, în afară de haina lui Costăchescu? Cioburi de sticlă, nu-i aşa?

— Ei şi?

— Provenite de la nişte ochelari sparţi!

— Evident! Mihai a fost bruscat, s-a împotrivit şi cu ocazia asta i s-au spart ochelarii.

— Dacă ochelarii tuturor miopilor şi prezbiţilor s-ar prăpădi numai cu ocazia unor încăierări, opticienii ar muri de foame. Cauza principală rămâne nebăgarea de seamă. După mine, Costăchescu i-a spart din neatenţie, cioburile constituind de fapt dovada că e membru al bandei.

— Nu vă înţeleg…

— În strada Catamar, cineva a notat pe o hârtie dioptriile unor lentile pentru miopie astigmatică; copia ţi-o pot arăta. Punctul unu! Punctul doi: e îndeobşte cunoscut că fără ochelari, persoanele cu mari deficienţe de vedere sunt ca şi paralizate. Fug imediat să-şi comande alţii. De acord?

— Da, dar nu văd…

— Ca adversar al lui Bergun, ca prizonierul lui, crezi că protejatul dumitale s-ar fi bucurat de o asemenea favoare? Pentru cei ce-l păzeau nu era oare mai avantajos să-l ştie imobilizat, incapabil să se opună sau să evadeze? Nici n-aveau nevoie să-l supravegheze, într-o asemenea situaţie. Ca atare, cel căruia i s-a îngăduit să-şi comande alţi ochelari nu putea fi decât un aliat, un prieten! *Quod erat demonstrandum!*

Crezusem că o voi face praf cu această nouă probă, dar s-a întâmplat altfel. Mi-a dat o replică exasperant de logică, performanţă de care e capabilă numai o femeie îndrăgostită:

— Le-o fi fost milă de el! Criminalii cei mai înrăiţi au uneori sentimente umanitare!

— Na-ţi-o bună! am exclamat arţăgos. Hoţi, spioni, ucigaşi blânzi ca mieluşeii şi sensibili, ce mai, pâinea lui Dumnezeu!

Zâmbetul cu care mi-a răspuns m-a topit. Avea un farmec irezistibil şi, dacă stam să mă gândesc, îmi fusese de ajutor. Orgoliul m-a oprit însă s-o recunosc deschis. Am ales calea compromisului şi am poftit-o la masă cu o curtoazie căreia n-a fost în stare să-i reziste.

La *steak-bar*-ul de peste drum ne-am aşezat în faţa unor fripturi supradimensionate şi, preţ de o jumătate de oră, n-am avut cum să ne ciondănim. Halbele de bere pe care le-am ciocnit au consfinţit, dacă nu pacea, cel puţin un armistiţiu promiţător şi ne-am continuat schimbul de păreri, ca şi când între noi ar fi domnit cea mai dulce armonie.

— După cum ştii – nu-i spusesem nimic, dar fără introducere nu se poate – îmi pun mari speranţe în reţeta de ochelari. Şi iată de ce: ea n-a putut fi încredinţată decât unui optician autorizat, şi oricâţi opticieni ar fi în Buenos Aires, îl putem depista. Asta pe de o parte. Pe de alta, e practic exclus ca două sau mai multe persoane cu miopie astigmatică să poarte lentile cu absolut aceeaşi combinaţie de dioptrii. Aşadar, luându-i la rând pe opticieni, vom ajunge la Costăchescu!

În temeiul unor înţelegeri tacite, ne-am postat amândoi, în privinţa individului, pe o poziţie de neutralitate: eu nu mai utilizam calificative ca „spion”, „ucigaş”, „criminal”, iar ea se abţinea să pomenească despre „sărmana victimă”.

Raţionamentul meu de granit a convins-o; s-a ridicat de la masă şi a revenit cu cartea de telefon şi cu un pian al oraşului. Aşa că operaţia „optician” a debutat fără întârziere, la rotiseria din bulevardul Rivadavia, unde rămăsesem singurii clienţi.

Mie, după consultarea cărţii de telefon, mi-a cam scăzut entuziasmul. La capitolul special cu abonaţii grupaţi pe

profesiuni, am numărat nu mai puţin de 423 de opticieni. Socotind în medie trei minute de convorbire, am ajuns la impresionantul număr de douăzeci şi una de ore, dacă aş fi făcut numai asta…

Practică, Mihaela a despăturit harta şi a delimitat cu un creion zona cuprinsă între cartierul Mataderos şi Delta Tigrului. Apoi s-a apucat să bifeze numerele de telefon ale opticienilor din această zonă.

Procedeul mi s-a părut imperfect, deoarece Costăchescu sau persoana trimisă de el să-i comande ochelarii putea să-o facă oriunde în Buenos Aires, în cartierele Flores sau Avellaneda, de pildă. Când i-am spus-o, avea răspunsul pregătit.

— Începem cu această parte. La nevoie, extindem aria dinspre centru spre periferie.

I-am cedat iniţiativa. S-a dus la casieriţă şi a schimbat cincizeci de pesos în piese de câte cincizeci de centavos, pentru prima sută de convorbiri. Pe urmă ne-am instalat în cabină, Mihaela cu cartea de telefon şi eu cu reţeta de ochelari.

Stabilisem în prealabil o formulă pe care o utilizam alternativ când ea, când eu. Spuneam:

„Bună ziua! Am la dumneavoastră o comandă: minus şase sferic, minus patru cilindric la ochiul drept, minus opt şi cinci sferic, minus doi cilindric la ochiul stâng. Sunt gata ochelarii?”

Uneori ni se răspundea de-a dreptul: „n-am primit o asemenea comandă”, alteori eram rugaţi să aşteptăm. În majoritatea cazurilor ni se cerea numele şi atunci eu eram senor Comana, iar Mihaela, senorita Rotario; adăugam însă imediat că uitasem să i-l indicăm comisionarului pe care-l trimisesem cu reţetă, drept care ea putea fi identificată doar cu ajutorul numărului de dioptrii.

Interlocutorii noştri, fără excepţie, au dat dovadă de foarte multă amabilitate şi răbdare, dar la niciunul dintre cei 28 de opticieni solicitaţi până seara n-am înregistrat un rezultat pozitiv. La opt am fost nevoiţi să întrerupem activitatea, deoarece la această oră magazinele se

închideau.

Am reluat-o a doua zi la hotel, cu o productivitate remarcabilă: până la prânz realizasem 125 de convorbiri şi după masă pe la cinci, lista Mihaelei se epuizase. E drept că vreo cincisprezece ateliere nu ne-au răspuns, fie că aveau aparatul stricat, fie că dintr-un motiv sau altul erau închise.

Ne-am înţeles ca în dimineaţa următoare să mai încercăm la cei cincisprezece, înainte de a întocmi lista cu restul opticienilor.

La opt fix, după micul dejun şi după ce ne împrospătasem stocul de fise, ne-am reluat activitatea. Nu ştiu ce simt alţii când sunt obligaţi să repete, la nesfârşit, una şi aceeaşi frază. Mie îmi evocă acea măsură disciplinară binecunoscută din şcoală, la care eşti pus să scrii de o sută de ori „n-am să mă mai strâmb în timpul orei”, exerciţiu abrutizant, de al cărui rol educaţiv mă îndoiesc. Menţionez asta spre a da posibilitatea cititorului să înţeleagă starea sistemului meu nervos şi eventual să mă compătimească.

Noroc de Mihaela, care, bunătatea întruchipată, m-a dat binişor la o parte, luând totul asupra sa. Am mai rămas puţin. Dat fiindcă până şi audierea frazei repetate ca de o placă de patefon stricată îmi îngroşa sângele, am zis „pardon” şi m-am refugiat în colţul opus al hotelului.

Doamna în negru de la recepţie broda cu o ritmicitate de mecanism perfect, ceea ce a contribuit, neaşteptat, la calmarea mea. De aceea, când Mihaela mi-a făcut semn prin geamul cabinei, m-am reîntors aproape fără strângere de inimă, gata să preiau ştafeta.

N-avea asemenea pretenţii. Voia doar să-mi spună că izbutise să prindă pe unul dintre opticienii care în ajun nu răspunseseră. Apropiindu-mi urechea de receptorul din mâna ei, am putut asculta schimbul de replici.

— Atelierul domnului Bermardo? a întrebat.

— Aici Bermardo! Cu ce vă pot servi? Avea nasul înfundat şi vorbea gutural.

— V-am sunat şi ieri…

— Ieri magazinul a fost închis, din motive de boală. Dacă n-am şi eu pe cineva, să-mi ţină locul…

Mihaela şi-a exprimat părerea de rău şi i-a dat zor cu reţeta.

Răspunsul s-a lăsat aşteptat; eu îmi pocneam degetele, ea bătea darabana în receptor şi ne uitam unul la altul.

Când domnul Bermardo a spus: „da, am primit o asemenea comandă. Pe numele Bergun”, am sărit amândoi până în tavanul cabinei. Mihaela a aterizat tocmai pe piciorul meu cu bătătura, dar de data asta mi-a făcut plăcere.

De emoţie glasul fetei devenise la fel de hârâit ca cel al opticianului:

— Sunt secretara lui! Pot să trimit să-i ridice?

— Desigur! Le aveţi gata de alaltăieri. Dacă a fost cineva ieri, vă rog să mă iertaţi.

Noroc de gripa domnului Bermardo, altminteri ochelarii ar fi fost acum pe nasul lui Costăchescu, iar noi… în aer.

De la hotel, o maşină de piaţă ne-a transportat la capătul străzii Florida, o arteră comercială cu nenumărate prăvălii de lux, pe care circulaţia autovehiculelor este interzisă. De-aici am luat-o pe jos, croindu-ne drum prin masa compactă a pietonilor ce se scurgea la fel de lentă dar şi de (temperamental) incandescentă ca lava pe pantele unui vulcan.

Atelierul opticianului, deşi într-un cartier al păturii bogate, n-avea nimic din eleganţa celorlalte magazine. Vârât într-un pasaj alături de alte dughene cu mărunţişuri, suveniruri sau zaharicale, expunea într-o minusculă vitrină câteva rame de celuloid, câteva pliculeţe cu lentile şi un barometru ancestral, încremenit pe *tiempo frio.* Prin geam se vedeau rafturile şi galantarele, două scaune pentru clienţi şi o tejghea, în spatele căreia trebăluia domnul Bermardo.

Am intrat pe rând, mai întâi Mihaela, apoi eu, după câteva minute. Potrivit instrucţiunilor pe care i le dădusem, am găsit-o ducând tratative.

Opticianul era un bărbat la vreo şaizeci de ani, scund şi îndesat, cu mâini neastâmpărate care desenau într-una bizare figuri geometrice. Purta halatul alb al meseriei sale, iar gâtul şi-l înfăşurase într-un fular de lână cenuşiu.

A întrerupt discuţia, acordindu-mi atenţia cuvenită unui client. I-am dat de înţeles că nu-s încă hotărât, că doresc să prospectez ramele expuse şi m-am dedicat cu toată seriozitatea acestei îndeletniciri. Mihaela a reluat imediat firul:

— Cum vă spuneam, domnule Bermardo, am avut ghinionul să mi se fure toţi banii. Străină fiind şi fără o leţcaie, m-am gândit să mă angajez undeva temporar, până adun suma necesară biletului de întoarcere.

— Într-adevăr, mare ghinion! Trebuie să fie scump drumul până în România! Aş fi dispus să te ajut, mai ales că şi eu am mare nevoie de cineva până mă pun pe picioare, după această răceală păcătoasă. Natural, dacă ai mai fi lucrat în branşă, era mai bine.

— Se zice că aş fi descurcăreaţă! Chiar dacă nu ştiu să fac o reparaţie, pot vorbi cu clienţii, pot primi şi elibera comenzile…

Oferta îi surâdea, în primul rând pentru că lucrând acasă, ar fi avut condiţii să-şi oblojească gâtul. Totuşi îi vena greu să ia o hotărâre, neştiind dacă solicitatoarea e demnă de încredere, dacă nu riscă dând magazinul pe mâna unei necunoscute. Mihaela a sesizat ezitarea şi a preîntâmpinat eventualul refuz într-un mod, după opinia mea, sclipitor de inteligent:

— Am un ceas de aur şi o brăţară, de care nu mă pot despărţi definitiv, fiindcă le-am primit cadou de la bunica. Le-aş depune însă ca garanţie.

O asemenea propunere, făcută din proprie iniţiativă, vădea cinste şi bună-credinţă, ceea ce l-a determinat pe domnul Bermardo să se decidă.

— Nici să nu-mi pomeneşti de aşa ceva, domnişoară! Dacă n-am avea încredere unii în alţii, unde am ajunge? Păstrează-ţi bijuteriile! Poţi lucra la mine cât pofteşti. O singură chestiune… ce pretenţii ai în privinţa salariului?

— O, domnule Bermardo, mă mulţumesc cu puţin. Cât credeţi…

— Să zicem… o mie de pesos pe săptămână!

Nu era prea generos, dar Mihaela a ştiut iarăşi să aleagă atitudinea cea mai potrivită:

— Pentru început, sunt de acord. Pe parcurs, dacă veţi fi mulţumit de serviciile mele, poate adăugaţi ceva.

— Se'nţelege! Prima săptămână, cea de probă, o mie! După aceea, în funcţie de dever, o mie cinci sute de pesos şi chiar mai mult!

— Mulţumesc! Vă asigur că n-o să vă pară rău.

— Dacă n-ai altceva de făcut, te-aş ruga să rămâi chiar acum în atelier. M-aş duce la doctor. Clienţilor le spui să revină peste un ceas-două. După ce mă întorc, te iniţiez în treburile curente, ca după masă să te poţi descurca singură… Apropo, nu mi-ai povestit cum de ai nimerit tocmai la mine?

— Ieri, întrebând din prăvălie în prăvălie dacă n-au nevoie de cineva, am nimerit în pasaj. Am fost refuzată peste tot, dar unul dintre vecinii dumneavoastră mi-a spus că sunteţi bolnav şi că, după părerea lui, aţi fi dispus să angajaţi o vânzătoare. Ascultându-l, am revenit azi, şi…

Mâna lui a descris un cerc pe care l-a secţionat cu o secantă, apoi s-au auzit scrâşnete ca de sticlă pisată. Bermardo râdea.

— Ca să vezi de unde sare iepurele! O dată mi-au făcut şi mie un serviciu vecinii.

Mihaela îl prinsese într-atâta în mreje, încât abia acum şi-a adus din nou aminte de mine.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule, mi s-a adresat frecându-şi mâinile. Cu ce vă putem servi?

Am cerut o pereche de ochelari de soare dintr-un galantar al cărui conţinut îl învăţasem pe de rost.

— Lăsaţi, a intervenit Mihaela, îl servesc eu pe domnul.

— Bine! Atunci la revedere!

S-a îmbrăcat şi a dat să iasă, dar s-a oprit, a încuiat sertarele, dulapurile şi i-a atras Mihaelei atenţia mai puţin discret decât ar fi vrut, din motive de răguşeală:

— Vezi că fiecare ramă are preţul scris pe etichetă. Dacă se tocmeşte, faci o reducere de maximum cincisprezece la sută. Fii drăguţă cu el, ca nu cumva să plece fără să cumpere.

Cu câteva temenele în direcţia mea. Şi cu un romb descris de mână în chip de salut pentru Mihaela, ne-a lăsat singuri.

După stabilirea, în linii mari, a etapelor următoare ale planului nostru de acţiune, am părăsit atelierul domnului Bermardo. Purtam nişte ochelari superbi cu sticle verzi, în care investisem considerabila sumă de cinci sute de pesos.

Flippere şi ceai maté

Pasajul dispunea de câteva puncte de observaţie bune, ca de pildă cofetăria, sala de jocuri mecanice sau ceainăria, una din acelea în care localnicii îşi petrec ceasuri întregi bând *maté* şi fumând *cigarillos.* Am ales ultimele două pentru poziţia lor strategică, peste drum de atelierul opticianului. Distanţa nedepăşind zece metri, îi puteam vedea pe toţi cei ce intrau şi ieşeau, şi pe Mihaela, când se apropia de vitrină. Acest amănunt era important, deoarece îmi asigura recepţionarea în bune condiţii a semnalului convenit între noi.

Aproape trei ceasuri am pendulat între cele două localuri publice. Pe proprietarul ceainăriei cred că l-am înnebunit cu cantităţile din băutura aceea verzuie şi amară pe care le pompam în mine prin tubul de argint. Argentinienii, am mai spus-o, sunt mari amatori de *maté,* şi-l consumă cu orice prilej, la orice oră de zi şi de noapte, dar ceea ce am fost eu în stare depăşea limitele imaginaţiei.

N-aş fi rezistat – din motive de structură fiziologică – dacă nu schimbam succesiv atitudinea pasivă a băutorului de ceai cu cea activă a jucătorului; ultimul, de bine de rău, face mişcări apăsând pârghii, învârtind rotiţe sau catapultând bile. Am încercat toate aparatele al căror amplasament îngăduia supravegherea atelierului (pe cel cu

poze de fructe care nu se nimeresc niciodată de acelaşi fel, pe cel cu discuri rotitoare tot aşa de recalcitrant la combinaţii câştigătoare, sau pe cel cu ghiulele argintii înghiţite de trape secrete când te aştepţi mai puţin), reuşind să scap de tot mărunţişul neutilizat la telefonul automat. Ba nu numai de el, ci şi de încă o sută de pesos schimbaţi la casă şi înghiţiţi de gurile nesăţioase ale *Flipper*-ilor şi *Rotamint*-urilor.

N-a fost o investiţie inutilă. L-am observat pe domnul Bermardo întorcându-se din oraş, şi apoi, după vreo treizeci de minute, plecând din nou. Câţiva clienţi s-au perindat şi ei prin micul atelier.

Pe la douăsprezece şi jumătate – îi venise iar rândul cănii cu *maté,* – la optician a intrat un puşti de vreo şaisprezece ani, cu părul negru, cârlionţat. N-a durat mult şi Mihaela a apărut la vitrină, schimbând poziţia barometrului.

Semnalul! Îmi comunica astfel că băiatul venise să ridice ochelarii, comandaţi de Bergun pentru Costăchescu!

M-am pus imediat în mişcare, gata să iau urma vânatului. Puştiul a reapărut cu un pacheţel în mână şi, după obiceiul puştilor, a luat-o la goană.

Sunt un alergător prost, şi din lipsă de antrenament, şi fiindcă n-am suflu. În ciuda acestui handicap, printr-o mobilizare a resurselor mele fizice, am fost în stare să mă ţin după el şi să nu-l pierd nici în pasaj, nici pe strada Florida. Aici, din fericire, înghesuiala l-a obligat să-şi micşoreze viteza, dar tot din pricina ei, urmărirea a devenit mai anevoioasă. Noroc că am o anumită experienţă în asemenea îndeletniciri şi că sunt, cu tot volumul meu, destul de agil.

Goana a continuat până la staţia de autobuze de la capătul marei artere comerciale. Băiatul l-a luat pe cel dintâi dar şi eu am reuşit să mă sui în el. Stăruind, am rămas umbra lui şi când a schimbat maşina cu cea având ca destinaţie cartierul de vile din Delta Tigrului.

Aici străzile arătau altfel ca în centru, mai înguste şi umbrite de palmieri. Trotuarele erau aproape goale – se

făcuse amiază – şi limuzinele luxoase păreau să moţăie în faţa clădirilor ce imitau în chip rafinat stilul rustic. De dincolo de zidurile împrejmuitoare te îmbiau splendide peluze de iarbă, terenuri de tenis şi piscine de înot, martori muţi şi totuşi grăitori ai unui trai inaccesibil muritorilor de rând.

Puştiul în pantaloni de doc cândva albi şi maieu de aceeaşi culoare a traversat strada şi a apucat-o pe o alee, la capătul căreia un pod de lemn se arcuia peste unul dintre nenumăratele braţe ale deltei.

Dincolo de pod, înainte de a putea vedea ce se petrece, m-a întâmpinat un fel de murmur. Suna ireal în liniştea de catedrală a acestui cartier exclusivist şi creştea în intensitate, pe măsură ce mă apropiam.

Am ajuns la o poartă impunătoare de fier forjat, pe care o asediau vreo treizeci-patruzeci de femei de toate vârstele: grase, slabe, înalte, scunde, blonde, roşcate şi brunete, cele mai multe îmbrăcate fistichiu şi înarmate cu carneţele şi cu stilouri. Băiatul s-a strecurat printre ele ca o şopârlă şi dacă reprezentantelor sexului frumos accesul le fusese interzis, pentru aducătorul ochelarilor lui Costăchescu poarta s-a deschis imediat.

Am intrat în vorbă cu o presupusă tânără violent fardată, cu părul vopsit în trei culori contrastante, care se descălţase şi şedea pe bordura trotuarului.

— S-a întâmplat ceva la domnul Bergun, senorita? Un furt? O crimă?

A clipit din genele-i aplicate, a stupefacţie.

— Pe ce lume trăiţi? Care Bergun? N-aţi citit ziarele?

— Ce să citesc?

A pronunţat un nume „Mario Digenar”, ca şi când ar fi spus Napoleon Bonaparte, Shakespeare sau Charlie Chaplin.

— Scuzaţi-mă, cine e… Mario Digenar?

Cu această replică i-am dat lovitura de graţie.

— Vă bateţi joc de mine? Cum! Chiar nu ştiţi?… „Frumosul Mario”, cea mai formidabilă vedetă a cinematografiei mondiale ne vizitează oraşul şi

dumneavoastră…

Am spus spăşit „aha”, ca şi când mi-aş fi recunoscut o grea vină. Deşi frecventez cinematograful, acest Rudolf Valentino contemporan îmi era absolut necunoscut.

La Buenos Aires negustorii trag obloanele la ora prânzului şi redeschid după masă târziu, când căldura tropicală slăbeşte în intensitate. După toate probabilităţile, Mihaela plecase din prăvălia opticianului şi urma s-o găsesc la hotel.

Mă aştepta în hol, toată un pachet de nervi.

— L-aţi găsit pe Mihai?

N-a reacţionat la grimasa mea cu care voiam s-o fac să înţeleagă că nu eram singuri; abia când i-am apucat degetele şi i le-am strâns cam tare într-ale mele, a priceput. Pentru orice eventualitate, am admonestat-o:

— Ţii neapărat să ştie tot târgul?

— Aveţi dreptate! Iertaţi-mă! Apoi, reducând volumul sonor la jumătate: l-aţi găsit?

Am condus-o într-o parte a sălii unde un ficus hipertrofiat părea aşezat anume pentru a izola de restul lumii prezumtive perechi de îndrăgostiţi.

— Deocamdată casa! În ea stă, oficial, actorul de film Mario Digenar. Îţi spune ceva?

Era mai la curent cu actualitatea cinematografică.

— Sigur că da! A jucat rolul principal în „Dragoste şi datorie”, în „Trandafiri pentru Matilda”, în…

N-am lăsat-o să înşire întreaga filmografie a junelui prim, ci i-am redat cele văzute în Delta Tigrului. Descrierea asediului vilei i-a sugerat, pare-se, o idee. M-a lăsat să ajung la capăt fără să scoată o vorbă şi nici după aceea nu mi s-a destăinuit.

Bănuind cam ce are de gând, am rugat-o:

— Abţine-te, Mihaela! Nu te mai întoarce la Bermardo – telefonează-i, cere-i scuze, inventează ceva – şi aşteaptă-mă aici. Cred că ştiu cum să obţin o audienţă la domnul Digenar.

Nu reuşisem s-o conving. Asta se putea deduce după felul cum îşi muşca buza inferioară.

— Exclus ca Digenar să fie un bandit! La banii lui, nu te ţii de găinării.

— Găinării?

Eu mă gândeam la schema hidro-aerodinei, ea la trident, dar rezultatul era în fond acelaşi. S-a corectat:

— Ce-i drept, e drept! Unii colecţionari pasionaţi sunt capabili de orice, ca să ajungă în posesia obiectului râvnit.

— Ei vezi? De aceea las-o pe seama mea! Mă aştepţi până la miezul nopţii! Dacă nu apar şi nici nu-ţi dau de ştire, alarmezi poliţia!

— Bine! Când vă duceţi?

— Peste vreun ceas! Fac un duş, mă schimb şi o pornesc. Să-ţi fie clar: nu părăseşti hotelul!

Asaltul vilei din Delia Tigrului

Oastea admiratoarelor frumosului Mario căpătase întăriri. I se alăturaseră vânzătoarele, dactilografele, croitoresele ocupate în cursul dimineţii, venite să jertfească idolului orele lor libere. Hărmălaie, ţipete, scandal. Mâinile cu ustensile de scris şi cu blocnotesuri vârâte printre barele de fier sileau garda personală a actorului să dea înapoi.

În ce mă priveşte, stăteam încă în expectativă, ca înaintea unei hotărâri grave. Strigătele îşi schimbară apoi tonalitatea devenind mai ascuţite, fără ca apelurile paznicilor să poată domina vacarmul.

Poarta a scârţâit şi patru matahale cu umerii cât un şifonier şi cu chipiuri albastre se căzneau să-şi croiască drum prin gloată. După ce au străpuns-o, mi-am dat seama că o expulzau pe Mihaela, care se zbătea în labele lor ca o pisică sălbatecă. Altercaţia s-a soldat pentru oamenii de ordine cu zgârieturi şi pentru ea cu un zbor în picaj, urmat de o aterizare dură.

Am ajutat-o să se ridice. Era mânjită de noroi, ciufulită, cu o vânătaie deasupra sprâncenei. Spumega de furie neputincioasă şi îi ameninţa cu pumnul pe gardienii aflaţi în retragere.

N-am ţipat la ea şi nici reproşuri nu i-am făcut. După ce i-a trecut ciuda, mi-a povestit ce i se întâmplase:

— Am mers de-a lungul zidului până am găsit un loc potrivit. După ce m-am căţărat şi am sărit în parc…

— Ai sărit? De la aproape patru metri? Uitasem că practicase sporturi de performanţă.

— Ei şi? Săream şi de la zece! La adăpostul copacilor şi al tufişurilor m-am putut apropia neobservată de casă. Dacă nu erau câinii…

— Au câini?

— Buldogi cât un viţel! Când s-au năpustit la mine, m-am speriat de moarte. Strigătele mele şi lătratul i-au adus pe paznici, care m-au luat de ceafă şi mi-au făcut vânt. Cu toate că…

— Am văzut! Te-ai bătut admirabil, dar dacă forţele erau inegale… N-a sesizat ironia.

— Aflaţi că n-o să mă las! Cum se întunecă, mai încerc o dată!

— Scoateţi-o din cap, Mihaela! Dacă nici de data asta nu mă asculţi, stricăm prietenia. Te duci imediat la hotel şi rămâi acolo! Repet: dacă îţi dau de veste până la ora douăzeci şi patru, stai liniştită. Dacă nu-ţi dau, chemi poliţia!

A lăsat capul în jos şi a spus „bine”. Ştiam că acum nu-mi va ieşi din vorbă.

Cititorul se întreabă desigur de ce urmăream cu atâta înverşunare să pătrund în casa lui Digenar. Socoteala e simplă: pentru confirmarea uneia dintre cele patru ipoteze ale mele şi anume:

a) pelicula fusese ascunsă în trident şi, neputând fi scoasă la timp, încăpuse împreună cu acesta în mâinile lui Portella;

b) pelicula fusese ascunsă în trident şi Costăchescu reuşise s-o scoată şi s-o predea;

c) pelicula fusese ascunsă în altă parte, neputând fi recuperată până la ora actuală;

d) pelicula fusese ascunsă în altă parte şi Costăchescu o

scosese şi o predase.

Vizita avea ca scop reducerea, prin eliminare, a numărului de ipoteze până la cea reală. În fond, totul se rezuma deocamdată la întrebarea: poseda capul bandei de spioni – Bergun, Digenar sau altcineva – schema hidro-aerodinei? Una dintre dificultăţi era aceea că având-o, putea râvni şi la obţinerea, cu ajutorul tridentului, a aurului lui Metuastarte.

Am mâzgălit pe un colţ de ziar cuvintele „tridentul de aur”, mi-am făcut loc cu coatele şi, ajuns la poartă, m-am adresat unuia dintre cerberi:

— Du asta imediat domnului Digenar! Hai, mişcă-te!

Pe lângă prestanţa înnăscută, accentuată de tâmplele mele albe, s-a impus tonul autoritar. M-a examinat totuşi din creştet până în tălpi, înainte de a se executa.

S-a înapoiat abia după un sfert de oră, însoţit de un tip cu obrazul spălăcit, cu părul blond, rar şi cu o pereche de ochelari cu lentile groase. Prin ele m-a supus altui control şi mai riguros, cu aerul unui contabil care verifică coloanele de cifre ale bilanţului.

Ţinea biletul meu cu vârful degetelor, ca pe un lucru spurcat şi, fluturându-l, m-a întrebat:

— Dumneavoastră aţi trimis asta?

— Eu!

— Doriţi să vorbiţi cu domnul Digenar în legătură… cu această problemă?

— Întocmai!

— De unde ştiţi că-l interesează?

— Am să i-o spun personal!

Dacă răspunsul îl nemulţumea, îl impresiona în schimb aplombul meu. După ce mi-a mai puricat vreme de un minut fizionomia, i-a poruncit portarului să deschidă.

Favoarea ce mi se făcea a provocat un val de proteste. Nu s-a sinchisit nimeni dintre ai casei, deşi amazoanele continuau să vocifereze şi să mă huiduiască.

Străbăteam o alee pietruită, având pe ambele părţi arbuşti decorativi cu frunzele lăcuite şi peluze spuzite de flori violete, galbene şi roşii. Printre ramurile copacilor

seculari se desluşea albeaţa zidurilor. Clădirea cu un singur cat, de o masivitate căutată, ostentativă, avea frontispiciul bogat ornamentat şi o scară de marmură.

Mă felicitam pentru dezinvoltura cu care păşeam alături de „contabil”, conştient fiind de viitoarele mele necazuri dacă Digenar era într-adevăr şeful organizaţiei de spionaj.

Cei ce mă cunosc susţin că sunt un tip circumspect. Consider asta o calitate, chintesenţa maturităţii, a experienţei, nicidecum un paravan pentru laşitate. Uneori însă, când n-am încotro, în momentele decisive, abdic de la aceste principii şi risc.

Aşa şi acum. Vrăjmaşul era puternic, numeros, acţiona pe teren propriu, într-un cuvânt deţinea toate atuurile, pe când eu nu mă puteam bizui decât pe prezenţa mea de spirit. Cu toate astea, aveam tăria să mă comport ca şi când la capătul drumului m-ar fi aşteptat, cu braţele deschise, un grup de prieteni.

Holul cu cele două scări interioare şi cu plafonul din vitralii, în care am fost introdus, m-a copleşit prin luxul său orbitor. Fiecare lucru, de la porţelanurile din vitrine şi până la picturi, putea figura cu cinste în sălile Luvrului sau ale Ermitajului. Covorul, un Buhara veritabil, acoperea dalele de marmură de la un capăt la celălalt al sălii, iar lustra şi lămpile de Murano amplasate în firide erau capodopere ale vechilor meşteri sticlari.

Admiram încă splendorile – sunt un mare iubitor de artă – când spălăcitul a revenit, anunţându-mă că domnul Digenar mă aşteaptă. Am coborât în urma lui la subsol, ceea ce mi-a produs o impresie neplăcută. Mi se părea curios ca întrevederea să aibă loc într-o parte a clădirii rezervată îndeobşte activităţii personalului de serviciu, bucătăriilor, cămărilor, spălătoriilor.

Începusem să mă îndoiesc că voi avea ocazia să-l văd pe stăpânul casei şi aproape că mă aşteptam la apariţia unor gorile ca ale lui Portella, trimise să mă înhaţe şi să mă azvârle în fundul beciului.

Temeri inutile! Nu m-a atacat nimeni şi „contabilul” m-

a poftit ceremonios într-o încăpere a cărei destinaţie n-am priceput-o imediat. Se înşirau acolo tot soiul de aparate, unul semănând cu o bicicletă, altul cu un cal de călărie, altul cu o barcă şi încă şapte-opt, pentru care nu găseam termene de comparaţie. Era o sală de gimnastică medicală utilată modern, ale cărei instalaţii aveau ca scop să menţină forma fizică şi greutatea corporală prevăzută în contract ale celebrului june prim.

Mario Digenar stătea întins pe un pătuţ tapiţat cu muşama albă, doar cu un prosop în jurul şoldurilor. Masorul îl pudra cu talc şi-l frământa mai abitir ca gospodinele aluatul de cozonaci.

Trecuse bine de patruzeci de ani. Avea carnea destul de flască, braţe rotunjite, lipsite de vlagă, şi un pântece ţuguiat. Trăsăturile mai păstrau ceva din farmecul anilor de tinereţe.

Prezenţa unui străin nu părea să-l deranjeze, devreme ce continua să recepţioneze, icnind, loviturile aplicate de masor.

A coborât de pe pat în ritm de cinegramă, trecând sub duş. După ce, clănţănind din dinţi, şi-a lăsat biciuită pielea de şuvoiul rece, şi-a aruncat pe umeri un halat de baie roşu-cardinal şi s-a prăbuşit într-un şezlong.

Asistam la această scenă dizgraţioasă fără să mă manifest, străduindu-mă să-mi formez o părere despre el şi să-mi compun o atitudine. Prima impresie a fost aceea că individul, cocoţat dintr-un capriciu al Fortunei pe culmile cele mai înalte ale gloriei ecranului, era extrem de accesibil la măguleli. De aceea, când i-a făcut masorului semn s-o şteargă şi mie unul leneş să mă apropii, am înaintat timid, cu capul plecat şi frământându-mi mâinile, ca şi când aş fi încercat o mare emoţie.

A luat de pe măsuţă biletul şi l-a citit tărăgănat:

— Tridentul… de… aur! Ce-i cu asta, domnule? La urma urmei, cine eşti dumneata? Vorbea spaniola mai prost ca mine, cu un accent oribil, ceea ce m-a făcut să cresc în propriii mei ochi.

— În primul rând, maestre, – am folosit acest titlu

convins că-i va face plăcere – aş vrea să vă exprim întreaga mea gratitudine pentru că aţi binevoit să mă primiţi. Mă numesc Radu Coman şi am venit la Buenos Aires ca însoţitor al expoziţiei arheologice româneşti.

— De ce crezi că m-ar interesa toate astea?

— Maestre, din câte am aflat, sunteţi unul dintre cei mai renumiţi colecţionari ai timpului, un cunoscător, un estet subtil şi pe deasupra un om generos. Iată ce m-a determinat să mă prezint la dumneavoastră şi să vă ofer acea piesă fenomenală, numită „tridentul de aur”.

A intervenit „contabilul”:

— Dumneata, domnule Coman, sau cum ţi s-o fi zicând, eşti autorizat să comercializezi exponatele?

— Taci, Bergun, nu te amesteca! s-a răstit la el superstarul. Cu dumnealui discut *eu!*

Bergun! Şobolanul, individul cu personalitatea unui calup de brânză era cel care organizase evadarea de la spital şi-l adăpostise pe arheolog în casa din strada Catamar! Mă găseam deci la sediul oficinei de spionaj, şeful fiind actorul Mario Digenar, Bergun ajutorul lui, iar Costăchescu un membru al bandei. Probabil că se afla şi el în clădire şi putea apare dintr-o secundă într-alta.

Frumosul Mario s-a sprijinit într-un cot, ca să mă poată privi mai bine printre pleoapele sale vineţii, indicate pe jumătate.

— Zi, ai venit să-mi vinzi tridentul?

— Da, maestre!

— Arată-mi-l!

Mi-am compus, cum m-am priceput, o mască de şmecher.

— Trebuie să fiu nebun să umblu cu el în buzunar! Oraşul mişună de tâlhari şi n-am chef să mă trezesc cu un pumnal între coaste. E la loc sigur! După ce tratăm afacerea şi dacă ajungem la o învoială…

S-a lăsat pe spate într-un anume fel, dându-mi să înţeleg că audienţa se terminase.

— Nu cumpăr mâţa’n sac! a zis, sau ceva asemănător. Dacă te răzgândeşti şi-mi aduci piesa s-o văd, am putea

continua discuţia. Bună ziua, domnule Coman!

— Staţi, maestre! N-are rost să vă pripiţi! De ce n-am vorbi *acum* despre preţ? Ne punem de acord şi vin cu marfa! Dacă nu, nu!

— Cât?

— 3.000.000 de pesos, bani peşin!

Faptul că nu mă dădea afară în brânci era semn bun. Afacerea îl interesa! Tridentul propriu-zis valora, luând ca bună suma la care fusese asigurat, a cincea parte din cea cerută de mine.

A râs cu gura încleştată, probabil ca să prevină apariţia ridurilor.

— 3.000.000 de pesos pentru un lucru pe care nici nu l-am văzut! Ai tupeu, domnule!

— La ce v-ar folosi să-l vedeţi, maestre? Ştiţi despre el tot atât cât ştiu şi eu!

Comisesem o greşeală! Spre norocul meu nu a sesizat-o sau poate că l-a derutat intervenţia lui Bergun.

— În locul dumneavoastră, a observat acesta, m-aş asigura mai întâi că posedă obiectul. Eu unul mă îndoiesc.

Am avut o uşoară tresărire. Aflase oare despre Portella sau făcuse remarca în scop tactic? M-a lămurit, fără să vrea, actorul de cinema. S-a apropiat de mine, preocupat să dea mersului elasticitatea şi vioiciunea caracteristice unei vârste pe care o depăşise de mult şi mi-a spus ceva ce se putea traduce aproximativ prin „batem apa-n piuă”, adăugând:

— E adevărat, sunt un colecţionar pătimaş şi dispun, slavă cerului, de suficiente mijloace băneşti. Eu zic aşa: îmi încredinţezi tridentul pentru câteva ore – de mai mult nu vor avea nevoie specialiştii ca să se pronunţe asupra autenticităţii – şi dacă totul este în ordine, îţi ofer pentru el 1.500.000 de pesos.

Propunerea era rezonabilă şi doar în privinţa sumei mai încăpeau discuţii. Pentru veridicitatea personajului pe care-l interpretam, trebuia să mă tocmesc nu glumă.

— E ridicol, maestre! Să-l dau la jumătate preţ?

— Pentru cât te-a costat…

— De ce vorbiţi aşa? Riscul nu se plăteşte? Şi discreţia? Dacă ulterior sunt luat la întrebări, trebuie să-mi ţin gura, nu-i aşa? Trebuie să fiu mut ca sfinxul! Ei bine, într-un, fel taci de 3.000.000 de pesos, într-alt fel de 1.500.000!

— Două milioane! Ultimul cuvânt!

Pentru ce-mi oferea atâţia bani? Pentru schema hidro-aerodinei, sau pentru tezaur? Dacă izbuteam s-o aflu, mă apropiam cu paşi mari de îndeplinirea misiunii mele. Pretextul cu expertiza pleda în favoarea primei variante, dar aveam nevoie de certitudine. Am riscat enorm, făcând următoarea remarcă:

— Metuastarte mi-e martor că tridentul nu e plătit nici cu douăzeci de milioane de pesos!

Mi-a răspuns vag enervat, dar cu o sinceritate care nu putea fi pusă la îndoială:

— Nu-l cunosc pe acest domn! Cine e?

— Un orientalist de renume mondial.

Jubilam: Digenar nu ştia de existenţa aurului fenicienilor! Bergun se îmbufnase, fiindcă patronul nu-l lua în seamă.

— Un milion… trei milioane… Să dovedească mai întâi că nu umblă cu potcoave de cai morţi!

De data asta, auzindu-l, Mario şi-a însuşit punctul lui de vedere:

— Are dreptate! Îmi pierd vremea cu dumneata, fără să ştiu măcar dacă eşti cel drept care te dai,

— Vă arăt paşaportul!

Gata să-l scot din buzunar, am adăugat:

— Vă puteţi informa la colegii mei, la domnişoara Rotaru, la domnul Mihai Costăchescu…

S-a uitat unul la celălalt, cu subînţeles.

— Unde-l putem găsi pe acest domn Costăchescu? m-a luat Digenar, subtil.

— Pe mine mă întrebaţi? Presupun că de când a părăsit spitalul, e musafirul dumneavoastră.

Frumosul Mario a început să tuşească, iar Bergun îl bătea slugarnic pe spate. S-au retras apoi într-un colţ al sălii de gimnastică, pentru consultări.

Digenar a revenit, numai zâmbet:

— Ce-ar fi să jucăm cu cărţile pe faţă, domnule Coman? Ne spunem unul celuilalt ce ştim, deschis, cinstit, fără ascunzişuri, punând astfel bazele unei colaborări avantajoase pentru ambele părţi. Dacă eşti de acord… dă-i drumul!

— Prefer să începeţi dumneavoastră!

S-a încruntat, dar şi-a netezit imediat fruntea, din aceleaşi motive pentru care se abţinea să râdă.

— Ca oaspete, ai întâietatea!

Se voia şugubăţ. Bergun, în schimb, era total lipsit de simţul umorului. Tomescu, care mă socoteşte ursuzul ursuzilor, ar fi recunoscut şi el că, în comparaţie cu „contabilul”, eram un om plin de haz. Bergun a bodogănit:

— Nu vă mai osteniţi, patroane! Pun eu băieţii…

Perspectiva îmi repugna – îmi erau prea proaspeţi în memorie „băieţii” lui Portella – de aceea am cedat, luându-l însă subţire:

— Poftim, maestre, o să vorbesc primul! Ştiu că aveţi nevoie de trident! Dintr-un motiv sau altul, prietenul dumneavoastră Costăchescu nu vi l-a procurat înainte de a fi suferit accidentul, iar ulterior n-a mai avut cum. Ceea ce mă intrigă e că nu l-au luat oamenii dumneavoastră din expoziţie.

S-a făcut violaceu.

— Cum să-l fi luat, dacă nu era?

Ceea ce spunea îmi suna în urechi ca o muzică de heruvimi. Încă o dovadă că nu reuşiseră să intre în posesia filmului! Ipotezele *b* şi *d* puteau fi abandonate iar între celelalte două – „pelicula la Portella cu sau fără ştirea lui” şi „pelicula ascunsă în alt obiect” urma să decid la momentul potrivit. Mai ieşea în evidenţă ceva, un lucru de-a dreptul extraordinar: arheologul nu-i destăinuise lui Digenar secretul vitrinei!

— Vezi că degeaba ne-am ciondănit cu Costăchescu! l-am auzit pe actor spunându-i lui Bergun. Nu el ne-a făcut figura, ci dumnealui! Mâna lui m-a ţintit îndată cu un gest teatral: Dumnealui a scos tridentul şi l-a ascuns!

M-am înclinat reverenţios.

— Aveţi perfectă dreptate! Văzând cât e de solicitat, l-am pus în siguranţă, în aşteptarea creşterii preţului. Mai doriţi probe, maestre, sau vă ajunge cuvântul meu?

În loc să răspundă, a înjurat.

Aflasem esenţialul. Spre confirmare, aş fi vrut să-l am în faţă pe Costăchescu. Se afla oare în clădire? L-am întrebat, degajat, pe Digenar:

— Cum se mai simte amicul meu Mihai?

Lui Bergun nu-i convenea.

— Ce-ţi pasă? Ai vreo treabă cu el?

— Nu, păcatele mele! Prefer chiar să nu mă vadă!

Efectul a fost cel scontat. Şi-au apropiat căpăţânile, apoi Bergun s-a întors către mine:

— Te cam contrazici! Adineauri ne rugai să-i cerem lui Costăchescu informaţii despre dumneata, acum ţi-e frică să dai ochi cu el. Cum se explică asta?

— Puteţi să-l întrebaţi dacă mă cunoaşte, dacă am acces la trident… dar nu mi-ar pica bine să mă găsească aici… ca asociatul dumneavoastră.

Frumosul Mario şi-a bombat pieptul, mândru de a-mi fi dibuit subterfugiul.

— Te-ai demascat! Nu eşti cel drept care te dai, ci un şarlatan! De aceea ţi-e frică să te vadă arheologul!

Nu mă aşteptam la o asemenea acuzaţie, dar ea se potrivea intenţiilor mele. M-am prefăcut că dau din colţ în colţ.

— Vai, maestre, cum vă puteţi închipui aşa ceva? Eu să escrochez o personalitate de talia dumneavoastră? Cine s-ar încumeta să-l inducă în eroare pe un Mario Digenar? Insist să-mi controlaţi actele! Am smuls din buzunar portofelul.

— Ce să-mi arăţi? Paşaportul? Pun pariu că ai cel puţin alte trei! Bergun, trimite după Costăchescu!

Manevra reuşise! Întâlnirea avea să îndepărteze ultimele incertitudini (mai existau ele oare?) şi să tranşeze definitiv controversa dintre mine şi Mihaela. Prevedeam din păcate, pentru ea o victorie de prestigiu, iar pentru

subsemnatul cel mai mare eşec al unei lungi şi prodigioase cariere.

Ca să nu mă dau de gol, m-am prefăcut a fi în culmea disperării. Am schiţat până şi o tentativă de evadare, năpustindu-mă la uşa în faţa căreia se postase prevăzător Bergun. Avea în mână un revolver minuscul cu plasele de sidef, o jucărie din acelea destinate poşetelor de damă. Ţinându-mă în şah a chemat doi gardieni, instruindu-i să mă potolească în caz că aş redeveni agresiv. După aceea, s-a dus după Costăchescu.

Cu o mutră spăşită, ca şi când m-aş fi împăcat cu soarta, am făcut cale-ntoarsă străbătând sala în sens invers; m-am oprit lângă aparatul de gimnastică denumit „cal”, rezemându-mă de el.

Pe Digenar disputa îl sleise de puteri; ca să fie în formă a doua zi, la filmări, s-a culcat iar pe pătuţul îmbrăcat în muşama.

L-au adus pe Costăchescu. Îl însoţea un individ muşchiulos ea luptătorii de circ, cu o mutră de măcelar. O singură privire asupra lui Costăchescu a fost suficientă! Aşa nu putea arăta cineva care făcea cauză comună cu banda, care îi aparţinea ca membru cu drepturi egale. Avea fruntea înfăşurată în vechiul bandaj devenit cenuşiu, o colecţie de vânătăi, cămaşa ferfeniţă.

Bineînţeles că „dovada supremă” a cârdăşiei sale cu spionii, ochelarii comandaţi la Bermardo, lipsea. Nu-i avea pe nas nici pe ei, nici altă pereche, ci se uita chior prin fantele pleoapelor.

În urma lui intrase şi „contabilul”. I-am examinat instinctiv ochelarii: ai lui erau noi, de o formă modernă. Şi, după felul cum umbla mereu la ei, să găsea în perioada de acomodare. Aşadar cioburile din ambulanţă proveneau din lentilele lui Bergun şi nu din cele ale arheologului; tot el notase dioptriile, în strada Catamar şi trimisese reţeta la optician.

Mulţi nu ştiu să accepte o înfrângere. În pofida ambiţiei care este trăsătura mea dominantă, am recunoscut că majoritatea dovezilor împotriva presupusului spion şi

ucigaş se spulberase ca puful florilor de păpădie. Aşa cum se prezenta Costăchescu, nu era, nu putea fi complicele lui Digenar, ci doar prizonierul lui.

Atunci cine fotografiase hidro-aerodina şi-l omorâse pe profesorul Iulian? Aioanei? Cineva din echipa de arheologi? Un străin furişat pe şantier într-un moment de neatenţie al paznicului? S-au poate… Nu, nu! Ideea era prea năstruşnică ca să-mi bat capul cu ea!

Curios că nu mă afecta nici izbânda morală a Mihaelei, ale cărei opinii despre arheolog, aparent iraţionale, nefondate, de natură pur sentimentală, fuseseră mai aproape de realitate ca ale mele.

Costăchescu reuşise, după considerabile eforturi, să mă recunoască:

— Tovarăşe Coman…

Era atâta suferinţă, atâta implorare în vocea lui că mi s-a muiat inima. Aş fi vrut să-l asigur că sunt de partea lui, că voi face tot ce-mi va sta în puteri. Nu-mi era permis! De aceea m-am tras înapoi, ca şi când mi-ar fi fost silă.

Nu-i venea să creadă că eu, un compatriot, îl lăsam în voia soartei. A venit, împleticindu-se, după mine.

— Nu mă recunoşti? Sunt Mihai Costăchescu… Ai fost la mine la spital… cu Mihaela. Explică-le că…

Dacă-l lăsam să continue, riscam enorm. De aceea am răcnit:

— Luaţi-l! E nebun!

„Măcelarul” l-a smucit şi l-a ţintuit de nişte bare montate în perete. A rămas acolo, agăţat de ele. Privirea lui tulbure, consternată, dojenitoare, s-a întâlnit cu a mea. A deschis iar gura. Noroc că a intervenit Digenar:

— Costăchescu, îl cunoşti pe dumnealui?

— E un ticălos!

Epitetul i-a sunat frumosului Mario ca un titlu de nobleţe. Dacă aş fi fost categorisit de către arheolog drept „om de treabă”, alta era reacţia. Mi-a făcut cu ochiul, binevoitor şi complice.

— Cum se numeşte? a insistat mai mult formal,

Costăchescu şi-a încleştat buzele în semn de protest.

Nu era dispus să colaboreze.

„Măcelarul” s-a simţit dator să intervină:

— Ascultă, şeful te-a întrebat ceva!

Tăcea. Se îndoia de mijloc şi nu scotea un sunet,

N-am mai răbdat să-l văd aşa. Dându-l pe „măcelar” la o parte, m-am plantat înaintea arheologului.

— Lăsaţi-mă pe mine! Apoi către Mihai: fii înţelegător, omule, spune maestrului cine sunt! Am adăugat abia mişcându-mi buzele, pe româneşte: „ai încredere”.

A recepţionat mesajul, nu l-a recepţionat, cert e că s-a decis să vorbească.

— Îl cheamă Radu Coman. A venit din Bucureşti în legătură cu expoziţia.

M-a privit întrebător: „am făcut bine?” o fracţiune de secundă. Aşadar înţelesese că eram de partea lui.

— Sper că sunteţi mulţumit, maestre! am zis plictisit.

Nu era. Dorea o precizare, pentru care s-a adresat personal arheologului:

— Avea acces la tridentul de aur?

De când mă ştiu n-am văzut figură mai răvăşită. Colac peste pupăză, Mario a ţinut să-mi spună pe şleau:

— Tot nu m-ai convins că-mi poţi procura tridentul!

Lui Mihai bărbia i-a căzut pe piept; l-a zguduit un hohot de plâns abia reţinut şi s-a închis în el ca într-o cochilie. Asta a durat un minut-două. Apoi, a trecut printr-o metamorfoză uluitoare: s-a îndreptat de spate, a înălţat o frunte mândră şi cu o dârzenie de care nu l-aş fi crezut în stare, mi-a spus pe româneşte:

— Am minţit adineauri! Abia acum te-am cunoscut, domnule Coman! Îmi crapă obrazul că suntem amândoi de acelaşi neam şi vorbim aceeaşi limbă. Dumnezeu ştie cât am avut de suferit în urma refuzului de a le ceda tridentul, iar dumneata… dumneata…

Revolta lui era sublimă, rechizitoriul de o admirabilă demnitate. Am făcut o ultimă încercare disperată:

— Te rog să ai încredere! Te rog!

A avut pentru mine un zâmbet de o sfâşietoare tristeţe, altceva nimic.

Digenar terminase tocmai a nu ştiu câta conferinţă cu Bergun şi ne-a surprins „uneltind”. După ce l-a beştelit pe „măcelar”, i-a poruncit să-l scoată pe Costăchescu. Au părăsit sala şi gardienii, aşa că am rămas iarăşi în trei, eu, Bergun şi Mario.

Obosit, junele prim s-a aşezat pe marginea patului şi m-a chemat lângă el.

— Domnule Coman, să isprăvim o dată! Fii înţelept şi spune-mi ce urmăreşti? Cu ce scop ai venit aici? Dacă m-ai cunoaşte, ai şti că prin sinceritate obţii de la mine orice.

— Maestre, cu mâna pe inimă vă jur că n-am nimic de ascuns. V-am oferit tridentul ca unui prieten, ca unui frate, ca unui mare artist pe care-l iubesc şi îl admir. Ca răsplată sunt suspectat, interogat, obligat să dau probe cu martori. Riscaţi ceva? Nu vă cer nimic înainte. Atunci de ce atâta neîncredere? Vreţi marfa? Perfect! Ne înţelegem asupra preţului, stabilim modalitatea cum ajung în posesia banilor şi în două ore o aveţi!

A stat în dubiu, consultându-se din priviri cu Bergun. N-am înţeles ce era în mintea lor că declinau o ofertă atât de rezonabilă. De ambiţie, probabil.

— Nu! a decis Digenar. Mai întâi vreau să-l văd!

Am făcut eforturi mintale, ca înaintea unei mutări decisive la şah. La urma urmei, nu puteam pierde decât tridentul… pe care nu-l aveam! Pentru salvarea lui Costăchescu însă, îmi trebuia negreşit libertate de acţiune.

În speranţa – cam anemică ea – că voi fi lăsat să părăsesc casa din Delta Tigrului, am cedat.

— Bine, maestre! Dacă nu vreţi altfel, mă duc după trident!

Când să ies, Bergun îmi tăie calea.

— Nu aşa, domnule Coman! Ar fi o imprudenţă să te lăsăm să pleci singur. Un obiect atât de valoros trebuie păzit! Îţi vom da doi însoţitori isteţi şi buni trăgători. Capabili să te ferească de neplăceri. Vor veni cu dumneata şi te vor aduce înapoi în deplină siguranţă.

Cu toate că mişcarea fusese scontată şi pe deplin îndreptăţită, m-am prefăcut că-mi sare muştarul:

— Asta-i culmea! Aţi băgat o para chioară în afacere? Ce vă pasă dacă mi se fură tridentul? Pierdeţi ceva?

Digenar mi-a răspuns laconic·:

— Da, tridentul!

— Cum adică? Dumneavoastră vă asiguraţi pe toate fronturile, iar eu să n-am nicio garanţie? De unde ştiu că o să-mi văd bănişorii? Nu, domnilor, refuz! Îmi caut alt client şi… noroc şi sănătate!

— N-aş crede! a spus foarte încet junele prim.

— De ce? Or mai fi existând cumpărători pe lumea asta!

— Cu condiţia ca vânzătorul să mai fie… pe lumea asta!

Trecea, în sfârşit, la ameninţări. Am ridicat tonul ca atunci când vrei să-ţi ascunzi teama, jucând teatru doar pe jumătate:

— Ce să-ţi spun! Mor de spaimă! Cât e tridentul acolo unde e…

— Dar după aceea? a întrebat glacial.

— Te pomeneşti că aşteptaţi de la mine să vă iau de mânuţă şi să vă duc la el. Ei bine, nu!

— Depinde! Eu n-aş fi atât de sigur!

— O să mă torturaţi? Poftim, vă stau la dispoziţie! De vreme ce metodele voastre au dat greş la prăpăditul de Costăchescu…

— Eroare, domnule Coman! Costăchescu n-a vorbit, fiindcă n-avea ce spune. Cu dumneata, alta-i socoteala! pentru ultima dată: ne dai tridentul?

— Nu!

— Păcat! Păcat de dumneata!

Bergun mi-a vârât ţeava revolverului-jucărie în regiunea costală şi m-a poftit s-o iau înainte. Mi-a dat şi lămuriri.

— Te duc undeva unde-i linişte, ca să te poţi gândi şi… răzgândi. Dacă ţi se face dor de mine, spui paznicului să mă cheme.

Dialog la rece într-o temniţă fierbinte

Cine şi-ar fi închipuit că răcoarea se obţine cu atâta

risipă de căldură! Am descoperit acest principiu ai fizicii la locul meu de detenţie, în centrala de aer condiţionat a vilei. Cămăruţa de la subsol care o adăpostea n-avea ferestre, nici alt mijloc de aerisire. Un bec chior răspândea o lumină gălbuie la care mai mult ghiceai decât distingeai contururile agregatului de climatizare şi ale tubulaturii. Temperatura era comparabilă cu cea de la furnale sau din sala maşinilor a primelor nave cu aburi, iar atmosfera viciată de mirosul greu al păcurii.

Numai eu puteam păţi una ca asta! Dacă ar fi să ne luăm după autorii unor romane de aventuri, locurile de izolare preferate sunt turnurile, beciurile, podurile şi, în lipsa lor, camerele de baie sau cămările. Ei îl aleseseră însă pe acesta, de parcă ar fi ştiut cât sunt de termofob.

După primele cinci minute, m-am debarasat de cămaşă. În următoarele, orbecăiam printre fiare în căutarea unui colţişor mai puţin fierbinte. Porii se deschiseseră şi sudoarea ţâşnea ca dintr-un robinet, în schimb gura mi se uscase ca umplută cu cretă.

Mi-am impus în primul rând calm şi luciditate. Agitaţia nu foloseşte la nimic, ea te încinge şi mai tare, diminuându-ţi rezistenţa fizică. M-am întins de aceea pe podeaua de ciment, oricum mai rece decât atmosfera şi am simţit într-adevăr o uşurare. Aş fi suportat de bine de rău dogoarea, dar nu puteam respira. Fluidul gros, vâscos, urât mirositor, nu primenea plămânii ci îi îmbâcsea, ca şi când aş fi tras prin nări ulei de maşini.

Mă sufocam. Ţineam gura căscată ca peştii pe uscat şi horcăiam. Simulacrul de speranţă că cineva ar putea veni să mă scoată a rămas neîmplinit.

Decis să-l chem pe paznic, m-am apropiat de uşa de fier. Trebuiau să-mi dea drumul! Dacă n-aveau intenţia să mă ucidă, trebuiau să-mi dea drumul! Când ai de ales între viaţă şi moarte, se spune, accepţi umilinţa şi altele mai rele. Totuşi ezitam. La mine încăpăţânarea, orgoliul şi demnitatea acţionează ca o frână, când e vorba să-mi calc principiile.

Mă sculasem şi-mi lungeam gâtul spre tavan, de parcă

de acolo s-ar îi putut ivi vreo scăpare, când privirea mi-a căzut pe o ţeavă groasă. Pornea de la compresor, se ridica până în apropierea plafonului, făcea o cotitură şi continua pe orizontală în direcţia peretelui despărţitor. Pentru ca tubul să poată pătrunde în încăperea alăturată, în zid fusese făcută o gaură.

În pofida unei stări generale deplorabile, creierul meu a lucrat repede. Prin spaţiul dintre perete şi conductă pătrundea probabil aer respirabil. Făcând apel la ultimele resurse de energie, am încropit dintr-o ladă şi câteva canistre o schelă. Noroc să încăperea era scundă, altminteri n-aş fi ajuns cu capul în dreptul deschizăturii.

Raţionasem bine. O boare răcoroasă îmi mângâia obrajii încinşi. Am sorbit lacom aerul curat, ca pe o licoare dătătoare de viaţă. Arsura din piept m-a lăsat, negura s-a risipit şi, simţindu-mă mai bine, mi s-a redeşteptat curiozitatea.

Prin gaură nu se vedea decât un perete şi partea de sus a unui dulap. Într-un balans precar, menţinându-mi echilibrul aidoma dansatorilor pe sârmă, m-am apucat să îndepărtez bucăţele de mortar şi de cărămidă. Unghiul vizual s-a dublat, aşa că acum se oferea privirii mele aproape jumătate din magazia de alături. Căci era o magazie, judecând după cutiile de conserve, de zahăr şi de paste făinoase din rafturile dulapului şi după lăzile aşezate stivă.

Spiritul meu explorator s-a declarat satisfăcut. Alimentat cu oxigen nealterat, organismul revenea încet-încet la o funcţionare normală.

Când să cobor, am înregistrat un zgomot neobişnuit. Venea din magazie şi semăna cu un murmur potolit, ritmat, de intensitate egală, ca şi când cineva ar fi recitat o poezie.

Am apropiat, cât s-a putut, urechea de deschizătură. Nu, nu mă înşelam. Cineva în acest bârlog al spionilor spunea versuri şi încă în limba română. Am desluşit un început de strofă:

„Când mă cuprinde dor adânc de ţară

Şi n-am pe nimeni să-mi potoale dorul…”

„Cronicarii” de Şt. O. Iosif! Cine altul decât Costăchescu îl cunoştea aici pe clasicul nostru? El era vecinul meu, tovarăşul meu de suferinţă!

L-am strigat. S-a întrerupt, căutând probabil să localizeze punctul de unde venea glasul meu.

— Sus, în colţ, sub tavan!

În câmpul meu vizual a apărut capul lui bandajat.

— Cine e? a întrebat năuc.

— Cine să fie? Eu, Coman!

N-a mai zis nimic.

— Ascultă-mă! Trebuie să stăm de vorbă!

— Nici de data asta! Mă ignora.

— De ce crezi că mă aflu aici? Pentru dumneata am venit, să te scap! Ca să mă lase să intru, i-am îmbrobodit cu vânzarea tridentului. Pricepi? Era un pretext!

— Aş! N-au reuşit să mă descoase şi te-au trimis pe dumneata.

Începea să mă calce pe nervi.

— Costăchescule, n-avem vreme! Cum îi mută pe unul dintre noi în altă parte, s-a terminat. Poate dacă afli cine sunt, vei avea încredere.

— Ştiu cine eşti: o pramatie!

— Sunt colonel de securitate, în exerciţiul funcţiunii!

A amuţit. Crezând că nu înţelesese, am repetat ceva mai tare:

— Sunt colonelul de securitate Radu Coman!

După o altă pauză care nu se mai termina, a oftat:

— De te-aş putea crede!

— N-am cum să-ţi dovedesc… decât, ştiu eu, vorbindu-ţi despre… despre nişte lucruri, po care altminteri n-aş fi avut de unde să le ştiu. De pildă că tovarăşa Rotaru e locotenent de miliţie, din brigada de pază a obiectelor de artă!

Cuvintele mele au avut efectul dorit: s-a declarat dispus să continue şi, în mod firesc, s-a referit la prima noastră întâlnire, de la spital:

— Discuţia m-a intrigat! Aveam senzaţia că mă bănuiţi

de vreo faptă nelegiuită. Iar când mi-aţi anunţat moartea profesorului Iulian, parcă mă acuzaţi pe mine de a-l fi ucis. A fost groaznic! Tocmai eu să fi ridicat mâna împotriva celui pe care l-am stimat şi iubit ca pe un părinte? Iulian a fost un om excepţional. Un arheolog de mare clasă, un intelectual rasat, de o aleasă cultură. N-am întâlnit pe altcineva cu o asemenea dârzenie: la vârsta lui făcea sport, practica yoga, lucra sub apă de două ori mai mult ca oricare dintre noi. În plus, avea în ultimele luni un adevărat cult pentru mine, aprecia la cel mai înalt grad activitatea mea ştiinţifică, mă ajuta, mă îndruma. El m-a propus ca însoţitor al expoziţiei, s-a zbătut, a luat asupra sa toate formalităţile, a intervenit pentru urgentarea lor.

I-am redat succint întâmplările de pe litoral, începând cu pregătirile pentru experimentarea hidro-aerodinei şi până la descoperirea şi apoi la dispariţia cadavrului. I-am vorbit şi despre ochelarii lui, găsiţi în nisip, lângă trupul profesorului.

A rămas descumpănit.

— În nisip? Nu se poate! În cort i-am lăsat, ca să nu-i duc cu mine. Aveau o lentilă crăpată şi purtam altă pereche.

— Unde-s ochelarii de rezervă?

— S-au spart când m-au atacat prima dată, pe stradă. Dar şi Bergun i-a făcut zob pe ai lui.

— Cum? Cu ce ocazie?

— Când m-au suit cu forţa în ambulanţă. M-am opus, l-am îmbrâncit şi a căzut cu capul înainte. El şi i-a înlocuit, pe când pe mine m-a lăsat să mă chinuiesc.

A-l întreba despre film era de-a dreptul ridicol; totuşi, aflasem de la el câteva lucruri interesante. Iar ideea… ideea care-mi venise sus, în sala de gimnastică, nu mi se mai părea atât de fantastică.

Înţepenisem stând în vârful picioarelor pe cele trei bidoane suprapuse; riscam să cad şi să provoc o întreagă hărmălaie. L-am informat că sunt nevoit să cobor, adăugând însă ca să-l fac mai optimist:

— Culcă-te, odihneşte-te, ca să prinzi puteri. M-am

înţeles cu Mihaela să trimită poliţia, dacă nu mă înapoiez până la miezul nopţii.

M-am uitat la ceas. Arăta douăsprezece şi un sfert!

Miracolul şi explicaţia lui… prozaică

Vila din Delta Tigrului dormea. Dincolo de gard se făcuse de asemenea linişte, căci şi admiratoarele cele mai înflăcărate ale vedetei masculine se lăsaseră păgubaşe. Mă lungisem pe ciment şi rămăsesem nemişcat până ce senzaţia de sufocare devenise iar insuportabilă. Vrând-nevrând, mi-am reluat locul lângă sursa de oxigen. Costăchescu zăcea pe un maldăr de saci. Monotonia aşteptării, povara imprevizibilului şi – de ce n-aş recunoaşte-o – teama creşteau pe măsura scurgerii timpului. În jurul orei trei, un automobil a traversat parcul. L-am auzit frânând şi împroşcând pietricelele pe alee. Subit, casa s-a trezit. Se vorbea tare, se trânteau uşi, se tropăia pe coridoare.

Aveam palpitaţii şi pulsul mi se accelerase. Erau oare poliţiştii? Dacă da, clipele următoare aveau să fie fierbinţi!

Încercam să anticipez reacţia bandei. Nu-şi putea permite să ne lase pe loc. Descoperirea de către reprezentanţii forţei publice a doi prizonieri echivala cu distrugerea organizaţiei, cu închisoare pentru celebrul actor. Dacă nu pentru altceva, pentru reţinerea noastră cu forţa! Şi tot ar fi ieşit un scandal monstru!

Dar nici de lichidat nu puteau să ne lichideze! Tridentul echivala cu o poliţă de asigurare! Ideea era de o logică inatacabilă, doar că, la disperare, te ghidezi rareori după logică.

Îl aşteptam deci pe Bergun, cu senzaţia deloc agreabilă a briciului plimbat în dreptul omuşorului, încercând să anticipez pe cine va onora mai întâi, pe mine sau pe Costăchescu.

El a fost preferatul. În camera de alături au năvălit mai multe persoane. După aceea nu s-a mai auzit nimic.

În ceea ce mă priveşte, intenţionam să întâmpin acele

persoane cum se cuvine. Eram decis să fac pe boxerul, pe luptătorul de greco-romane sau de carate, într-un cuvânt să mă bat, nu de alta, dar fiecare secundă câştigată îmi sporea şansele de a-mi îndeplini misiunea. Poliţiştii erau la doi paşi şi, până la sosirea lor, mă credeam capabil să le ţin piept adversarilor.

Ca armă mi-am ales o rangă. Am apucat-o zdravăn, cu ambele mâini, şi m-am postat în dosul uşii.

N-au apărut! S-au scurs cinci minute, zece, douăzeci, şi nimeni nu se apropia de centrala de aer condiţionat. În vilă se reinstalase calmul şi doar de undeva, de sus, se revărsa un amestec de glasuri.

Iar mă simţeam mizerabil. Am rămas la mijlocul drumului. Trei metri, nişte nenorociţi de trei metri mă despărţeau de el. Sub tâmple îmi bătea o pendulă, ochii-mi vedeau ba dublu, ba nimic şi mă usturau ca stropiţi cu var nestins; un şuierat de sirenă îmi sfredelea timpanele, apoi s-a făcut linişte şi întuneric.

Mi-am recăpătat cunoştinţa graţie şuvoiului de apă care-mi curgea peste craniu. Protestele mele slabe, scuturăturile de dulău îmbăiat au determinat, ce-i drept, încheierea operaţiei, dar şi încasarea unui ghiont care m-a proiectat afară din baie.

Apa îmi muiase cămaşa, mi-o lipise de piele, se scurgea din păr. După ce m-am şters, de bine de rău, cu palmele, m-am dumirit că mă aflam într-o cameră spaţioasă cu multe cărţi, cu o masă de scris monumentală, cu scaune şi fotolii îmbrăcate în piele neagră.

La intrarea mea în scenă m-a întâmpinat un public numeros, care, deşi s-a abţinut de la aplauze, mi-a acordat un foarte susţinut interes. L-am remarcat pe junele prim Mario într-un elegant halat de mătase verde, pe Bergun în pantaloni de stradă şi haină de pijama, pe „măcelar”, pe Costăchescu zdrenţuit, cu faţa suptă, tăbăcită de lovituri. Al cincilea era un bărbat solid, cu pielea bronzată, cu trăsături marcante, îmbrăcat într-un costum gri deschis de o croială impecabilă. L-am recunoscut imediat. Pe el îi

avusese în vedere ipoteza mea „absurdă”.

Nici memoria lui nu s-a lăsat mai prejos. M-a salutat volubil:

— Respectele mele, domnule colonel de securitate Coman!

Pe cel care stătea în faţa mea îl văzusem de două ori în viaţă: o dată viu, în calitate de şef al şantierului arheologic, a doua oară mort, în postură de cadavru. Era profesorul Tiberiu Iulian!

N-am crezut niciodată în mitul învierii. Cei plecaţi din mijlocul nostru au bunul obicei să stea cuminţi sub lespedea de piatră, să-şi doarmă în tihnă somnul de veci. Fiind de asemenea un adversar convins al spectacolelor desuete de magie, spiritism şi scamatorie, „miracolul” m-a tulburat prea puţin. Îl văzusem, într-adevăr, cu ochii mei întins pe nisip, fără puls, cu inima redusă la tăcere; dar dacă ar fi fost un mort adevărat, nu ne-ar fi făcut figura s-o ia la picior.

Explicaţia fenomenului, căci exista o explicaţie, îmi fusese sugerată cu câteva ceasuri mai înainte de Costăchescu, ea rezumându-se la un singur cuvânt: yoga!

Văzând că zâmbesc încântat, s-au uitat la mine chiorâş, în afara lui Mihai, care-şi manifesta îngrijorarea. A venit să mă sprijine, mişcările mele părându-i-se insuficient de sigure, un gest de curaj căruia nu s-a sfiit să-i adauge îndemnuri la rezistenţă. Această comportare, sau cine ştie ce alte motive, l-au determinat pe Digenar să decidă excluderea lui din şedinţă. „Măcelarul” a dus ordinul la îndeplinire, după care am rămas noi între noi.

— Dacă pentru plecarea ta din ţară n-ai putut da o explicaţie valabilă, s-a înfipt actorul în Iulian, să ne lămurim barem în privinţa rolfilmului. Zi, l-ai pus în trident?

Am ciulit urechile. În secundele următoare aveam să mă dumiresc şi asupra ultimului punct rămas în suspensie.

— Cu mâna mea! l-a asigurat acesta. Pe cuvânt de onoare!

M-am bucurat hoţeşte că împrejurările le jucaseră renghiul, că până una alta, pelicula luase calea Braziliei. Oricum, era în avantajul meu că se găsea la Portella, care chiar dacă dădea de ea, putea să nu ştie ce reprezintă.

— Şi pe urmă? a insistat actorul.

— Pe urmă l-am băgat înapoi în ladă!

— Nu aşa! Povesteşte amănunţit, să-mi pot da seama unde e hiba.

— Cum doreşti! a acceptat Iulian intimidat. Am venit pe şantier, în jur de unsprezece. L-am anunţat pe Costăchescu că data plecării fusese devansată şi că cele două lăzi neexpediate vor fi ridicate de o camionetă şi duse direct la aeroport. Şi-a făcut bagajul şi a plecat. N-am rămas decât eu şi paznicul, care şedea în gheretă. M-am echipat, am luat ventuza, aparatul de filmat şi emiţătorul de radiaţii şi am coborât în tunel. Habar n-ai, Digenar, cât am muncit, cât m-am chinuit cu săparea tunelului! A trebuit să car cele necesare – uneltele, materialul – bucăţică cu bucăţică, şi încă pe şantier în chiloţi de baie, ca după o partidă de înot. Aveam aparatul la mine, dar nu m-a observat nimeni, aşa că am putut intra nestingherit în cort şi developa filmul. După aceea m-am furişat în magazie – cheile mi le procurasem din timp – l-am introdus în tija tridentului şi pe acesta înapoi în ladă.

Se făcuse trei. Un sfert de oră mai târziu a venit camioneta şi a ridicat cele două lăzi.

— Şi după aceea? Potrivit ordinului, trebuia să te duci acasă şi să-ţi vezi de treabă.

— Adevărat, însă…

— Aveam nevoie de tine în România, Iulian, nu aici!

— Ştiu! Dar şi voi v-aţi călcat promisiunile. Anul trecut, când mi s-a cerut să-mi reiau activitatea după aproape trei decenii, am primit asigurări că este vorba de o singură acţiune, că după aceea voi fi lăsat în pace. Nu v-aţi ţinut de cuvânt!

— Mai vorbim noi despre asta! Continuă!

— În sfârşit! Am intrat în cortul lui Costăchescu şi am luat o pereche de ochelari, pentru derutarea organelor de

cercetare.

La 15,30, paznicul a ieşit să-şi facă rondul. M-am repezit la gheretă ca să tai firul de telefon. După aceea am ales un loc pe lângă care trecea abia la sfârşit şi am fugit într-acolo. Am îngropat aparatul, am strivit ochelarii, i-am acoperit pe jumătate cu nisip, şi m-am întins cât eram de lung.

Aşa m-a găsit Aioanei… paznicul. S-a uitat la mine, m-a zgâlţâit şi a luat-o înapoi spre poartă.

— Iar tu ţi-ai văzut de drum! a scrâşnit Digenar.

— Încă nu! Un singur martor al decesului meu mi se părea insuficient. Am aşteptat să mai sosească cineva. A venit colonelul!

— Foarte ingenios! Când este vorba de interesele tale, eşti foarte ingenios: ce scop avea înscenarea?

— Nu ştiam cât timp voi fi obligat să mai stau în ţară. Presupunând că din întâmplare cineva, miliţianca sau vreun vameş dădea de peliculă, nu mă luau pe mine la întrebări? Aşa, mortul fiind scos din cauză, doar Costăchescu putea fi învinuit de spionaj şi, în plus, de omor.

Admiram iscusinţa lui Iulian, pe când Digenar abia îşi stăpânea furia.

— Laşule! Şi zi, ai jucat pe mortu', doar ca să scapi de noi!

— Cum faci să-ţi opreşti pulsul şi bătăile inimii? l-a întrebat Bergun inoportun, neputându-şi ţine în frâu curiozitatea.

— Prin yoga! mi-a confirmat profesorul prezumţia. Practicând yoga mulţi ani şi cu perseverenţă, poţi ajunge la stadiul în care autoprovocarea unei catalepsii, oprirea temporară a circulaţiei sângelui…

— Se mai şi laudă, canalia! i-a tăiat-o Digenar. Ce a urmat?

— A sosit, aşadar, dumnealui cu Aioanei, a constatat că nu mai e scânteie de viaţă în mine şi s-au dus, probabil să cheme miliţia. *Atunci* m-am cărat! Am dezgropat aparatul de filmat şi m-am reîntors în tunel, unde mi-am pus

echipamentul de scafandru. Am înfundat din nou intrările şi, cu două butelii de oxigen pline, dinainte pregătite – cele goale le-am abandonat –, am înotat sub apă cale de vreo trei kilometri, până la plaja unde, într-un tufiş, ascunsesem un costum de stradă. Pe urmă am stat ascuns…

Frumosul Mario se mai potolise. În fond, faptele erau consumate şi subalternul nedisciplinat avea să-şi primească pedeapsa. Până una, alta, mai rămăseseră de clarificat câteva detalii.

— Cum ai putut părăsi România?

— În urmă cu luni, făcusem cunoştinţă cu căpitanul unui cargou guatemalez. Îmi făgăduise că la următoarea escală în portul Constanţa – data nu mi-o putuse preciza – îmi va aduce acte false şi mă va lua la bord. Ceea ce s-a şi întâmplat. I-am plătit pentru asta… cam cât primisem de la voi. Mi-a fost frică, Mario! Nu mai am nervii tari ca în tinereţe. Următoarea misiune aş fi ratat-o cu siguranţă. M-ar fi prins! De aceea am înscenat moartea mea şi am fugit cu cargoul la Marsilia. Nu mai rezistam! Voiam să scap o dată pentru totdeauna de coşmaruri.

— De cine voiai să scapi?

N-a răspuns.

— De cine? De noi, nu-i aşa?

Îşi muşca buzele.

— Pe noi nu ne trişează nimeni, domnule Iulian. Vocea lui Digenar căpătase inflexiuni metalice. Dovadă că în ziua în care ai ajuns la Paris, ai fost reperat şi adus aici, la mine, ca să dai explicaţii.

Când un prieten te face… şarlatan

Îmi întipăream fiecare cuvânt al lui Iulian ca pe o bandă de magnetofon, ca să le pot reda în raportul destinat lui Tomescu. Curios că nu mă întrebam, cum de altfel ar fi fost normal, dacă voi mai apuca să scriu acest raport.

M-am uitat pe fereastră. Cerul îşi schimbase veşmântul cernit cu unul din spumă cenuşiu-albicioasă, vestind zorile. Apariţia lui Iulian îmi crease noi complicaţii, pe lângă cele

dinainte, şi poliţia tot nu intervenea. Făcusem o greşeală bazându-mă exclusiv pe Mihaela.

Digenar şi Iulian discutau – ultimul încercând să se justifice – uneori se amesteca şi Bergun, fără să se simtă cât de cât stingheriţi de prezenţa mea. Ori mă considerau o cantitate neglijabilă – variantă mai puţin veridică – ori se ştiau stăpâni pe situaţie.

— Dacă-mi este permis să-ţi dau o sugestie, a spus la un moment dat slugarnic profesorul, ar trebui să aflăm de ce s-au comportat cum s-au comportat. Ia să vedem: Costăchescu n-avea cunoştinţă despre peliculă, aşa că refuzul lui de a-ţi da tridentul era dictat de aşa-zisa probitate morală, de etică, de conştiinţă. Cu colonelul e altceva! Lui nu-i pasă de trident! A fost trimis să readucă schema aparatului! De ce a apărut aici? Faptul că a venit denotă că nu ştie unde-i tridentul şi nici dacă rolfilmul mai e înăuntru! Pricepi, Mario? El îl caută la tine, iar tu vrei să-l obţii de la el.

Făcea eforturi, disperate de a se reabilita, de a reintra în gratiile bossului. Digenar şi-a însuşit raţionamentul lui.

— Ai auzit, domnule Coman? Care-i părerea dumitale?

— Mă priveşte direct şi personal! am făcut eu pe grozavul. Dacă n-aţi obţinut nimic de la un profan, cum vă închipuiţi c-o să vă meargă cu un vulpoi bătrân ca mine?

Impertinenţa mea l-a înfuriat pe Bergun, care una-două – era probabil un tic – făcea demonstraţii de forţă cu pistolul…

— Astâmpără-te! l-a admonestat actorul, pe care gesticulaţia îl împiedica să chibzuiască. Aşadar, de vreme ce colonelul nu-l are, e tot la nenorocitul de Costăchescu…

— Iartă-mă, dar s-ar putea să te înşeli! a îndrăznit Iulian să-l contrazică. Să presupunem că fostul meu subaltern l-a scos din vitrină şi l-a ascuns undeva. Oamenii tăi intră în expoziţie şi constată că a dispărut! În urma tratamentului vostru, Costăchescu ajunge la spital, şi fata…

— Ce fată?

— Miliţianca, ţi-am mai spus. Expoziţia era însoţită şi

de o fetişcană, ofiţer de miliţie. Mihaela Rotaru îi spune. Dar să revenim: Mihaela se duce la Costăchescu, la spital. El îi aduce la cunoştinţă de ce a ascuns piesa şi unde. Colonelul nu ştie nimic. Continuă să creadă că tridentul a fost furat de vizitatorii nocturni, reuşeşte să le ia pista şi ajunge astfel la tine. Ţi-l oferă spre cumpărare ca să vadă cum reacţionezi.

Digenar îl urmărise atent.

— Posibil! Dar dacă colonelul nu ştie şi de la prăpăditul acela nu putem scoate nimic, ce ne facem?

— Mihaela Rotaru! a propus laconic Iulian.

Asta mai lipsea: s-o aducă şi pe ea în Delta Tigrului! Am devenit dintr-o dată vorbăreţ, adresându-mă profesorului pe româneşte. N-am făcut-o dintr-o pornire spontană, ci intenţionat.

— Mă mir de dumneata că n-ai pic de intuiţie! Mihaela n-a fost singură la spitalul Santa Barbara, ci împreună cu mine! Costăchescu ne-a informat pe *amândoi* unde a pus tridentul. M-am repezit la locul cu pricina, am scos bobina şi... i-am dat foc! E bine?

— Dacă e aşa, ce-ai mai căutat aici? m-a înfruntat el, tot pe limba noastră.

— Tare greu de priceput! Pentru Mihai am venit, să-l scot din casa asta.

— Gura! Să nu vă prind... a ţipat Digenar, neînţelegând ce discutăm.

— Susţine că a ars rolfilmul! i-a tradus Iulian galben la faţă. Voia să-l domolească, dar a obţinut efectul contrar.

— Aşa? L-a distrus? Atunci ce mai aşteptăm? Bergun...

Îmi tăiasem singur craca de sub picioare. M-a salvat profesorul, nu din milă, ci fiindcă se îndoia de afirmaţiile mele.

— Nu te supăra, Mario, dar n-ar fi mai bine să vedem ce spune Costăchescu?

— Ăla? Nici dacă-i vâri cuţitul între dinţi nu şi-i descleştează!

— Lasă-mă să încerc! Mi-a fost colaborator, mă stima...

— N-ai decât!.

Bergun a plecat după Mihai. Cum a intrat pe uşă, împins din urmă de „măcelar”, a ţârâit telefonul. Digenar a făcut semn „Contabilului” să ridice receptorul.

— Poarta! l-a informat acesta. A mai venit unul în legătură cu tridentul de aur.

— Cine?

Costăchescu a îngălbenit, iar mie mi s-a făcut inima cât un purice. Mă îngrozeam la gândul că voi auzi pronunţându-se numele Mihaelei.

— Doctorul Ambrosio Pelerin! Să-i aducă încoace?

— Tezaurologul? a tresărit Iulian. Primeşte-l, Mario!

— Condu-l în camera de alături, Bergun!

N-am sărit în sus de bucurie că era moşul. De intenţiile lui bune nu mă îndoiam, doar modul de punerea lor în practică mă neliniştea.

Am rămas amândoi, Mihai şi cu mine, sub paza „Măcelarului”; după un minut s-a întors Bergun. A lăsat dinadins uşa întredeschisă, fără să-i pese de noi.

— Care dintre domniile voastre este domnul Mario Digenar? l-am auzit pe Pelerin întrebând.

Actorul i-a răspuns indirect.

— Şi dumneata ai de vânzare tridentul de aur?

— Vă înşelaţi, domnule Digenar! Eu n-am nimic de vânzare! În calitate de tezaurolog, de apărător consecvent al vestigiilor trecutului, am venit să vă avertizez împotriva unui escroc. Am aflat dintr-o sursă pe care n-o pot dezvălui – de altfel e şi fără importanţă – că intenţionează să vă ofere spre cumpărare piesa denumită „tridentul de aur”. Era, de aceea, de datoria mea să vă aduc la cunoştinţă că respectiva piesă provine din furt! Ea a fost sustrasă din expoziţia arheologică românească de la Fundaţia Garcia.

— Să fie oare cu putinţă? s-a indignat Mario. Domnule doctor, vă mulţumesc pentru…

— Asta încă n-ar fi nimic! l-a întrerupt Pelerin. Nostimada e că n-o mai are! A vândut-o ieri unui bogătaş brazilian. Poate că vrea s-o mai fure o dată sau pur şi simplu să vă tragă pe sfoară.

— Cum se numeşte? a întrebat Iulian.

— Cine? Cumpărătorul? Nu ştiu! A, pe şarlatan? De prezentat se prezintă… Radu Coman!

Că mă făcuse şarlatan mă deranja mai puţin decât că dăduse în vileag o parte din adevăr, fapt ale cărui consecinţe încă nu le întrezăream.

În acea clipă cineva a închis uşa, spre regretul lui Bergun, dar mai ales spre al meu.

Marea bătălie a amazoanelor

Ceasul mi se oprise la patru şi un sfert, fiindcă uitasem să-l întorc. După soare, să fi fost în jur de şapte. Mă perpeleam de sete, dar şi mai mult jinduiam după o ţigară. Deşi ştiam că golisem pachetul, am făcut gestul reflex de a băga mâna în buzunar.

— Scoate laba! a grohăit „măcelarul”.

— Daţi-mi o ţigară!

— Un pumn în falcă!

Digenar, care tocmai intra, mi-a întins portţigaretul.

— Ia şi fumează!

Nu l-am refuzat, deşi această neaşteptată favoare mă punea pe gânduri.

— E ceea ce se cheamă împlinirea ultimei dorinţe? am recurs eu la umorul negru.

— Depinde! În orice caz apreciez clarviziunea dumitale. Mai devreme sau mai târziu, asta ne aşteaptă pe toţi, din nefericire.

Fie că auzise, fie că nu, Mihai n-a reacţionat. Stătea încolăcit, cu palmele presate pe pântece. Suferinţele fizice, şi nu numai ele, îl aduseseră într-o stare de apatie totală. Mă simţeam dator să mă ocup de el şi mă pregăteam s-o fac, când a intrat ca o vijelie doctorul Pelerin. Iulian se ţinea după el.

— Nu-s de acord! Mă opun! N-aveţi dreptul să vă substituiţi autorităţilor. Ori îl predaţi voi, ori o fac eu însumi!

Abia acum îi pricepeam tactica. Aşa îşi imaginase, în naivitatea lui, că ne va putea salva. S-a îndreptat ferm spre

telefon, însă Digenar i-a tăiat calea, rostind cuvântul decisiv:

— Umflaţi-l!

Inimosul meu prieten s-a zbătut, dar până la urmă l-au potolit palmele „măcelarului”; jucăria pe care Bergun i-o vântura sub nas nu-l impresionase.

Frumosul Mario era prost dispus. Pierderea unei nopţi se solda cu efecte dezastruoase asupra fizicului său, iar el avea datoria să arate în viaţa de toate zilele ca pe ecran.

— Nu mai pot rămâne! s-a lamentat. Trebuie să dorm câteva ore! Auziţi, până mă scol să se termine!

N-am priceput exact ce voia să spună, neştiind dacă verbul „a termina” folosit de el are un singur înţeles sau mai multe. Nici „contabilul” n-a fost mai breaz.

— Cu toţi trei? a cerut el precizări. Şi în ce fel?

Digenar şi-a clătinat capul, nemulţumit.

— Mare dobitoc eşti, Bergun! N-ai pic de iniţiativă!

Dimineaţa era încântătoare. Tălpile ni se înfundau în covorul de iarbă, strivind picăturile de rouă. Frunzişul arborilor colora lumina în verde, iar aerul, saturat de mireasma florilor, te ameţea. Pentru ultimul nostru drum sau penultimul, ambianţa era cum nu ţi-ai fi putut-o dori mai plăcută.

M-am uitat la tovarăşii mei. Mihai – ferice de el – umbla ca în transă. Pelerin protesta împotriva acestei „farse sinistre”, invocând legea şi ameninţând cu pedepse draconice. Din când în când se uita la ceas şi râdea fără motiv. Mai lucid decât ei, îmi făceam următoarea socoteală: Digenar avea nevoie de trident şi lichidarea noastră prematură ar fi însemnat pierderea lui irevocabilă. Ultimul ordin fusese însă atât de nebulos, încât putea da loc la interpretări. Nu era exclus ca Bergun să-şi fi însuşit critica şi să dea dovadă de iniţiativă în privinţa… modului şi a locului de execuţie.

Mă întrebam dacă exista vreun mijloc de a-i zădărnici această „iniţiativă”. Ne escortau patru oameni înarmaţi şi parcul mişuna de alţii, gata să intervină. A opune

rezistenţă, a încerca o evadare, era de domeniul imposibilului. Soluţia trebuia căutată în depozitul de materie cenuşie. Prea mult timp n-aveam, totuşi suficient ca să găsesc una… provizorie.

Pelerin vorbise despre vânzarea tridentului, fără să pomenească numele bogătaşului brazilian. Dându-l în vileag, obţineam cu siguranţă o păsuire.

Făcusem înconjurul clădirii, oprindu-ne la poarta garajului. Unul dintre gardieni a intrat, ca să revină la volanul unui superb „Cadillac” cu şapte locuri, de culoare neagră. Bergun, tot cu pistolul în pumn, ne-a poftit să urcăm. Ne-am supus docil, cu excepţia tezaurologului care continua să protesteze.

Maşina a pornit în viteză spre ieşirea din parc. La mijlocul drumului l-am solicitat pe „contabil”, bătându-l pe umăr.

— Ascultă, Bergun! Am uitat să-i spun ceva şefului dumitale.

— Cunoaştem!

— Pe cuvânt de onoare! Am uitat să-i spun că actualul posesor al tridentului este domnul Ambrosio Portella.

Fie că socotea ştirea ca atare importantă, fie că numele marelui latifundiar îi era familiar, a spus şoferului să oprească şi să-l aştepte.

Am observat sute de amazoane de toate vârstele şi gabaritele alergând înnebunite pe alei şi de-a curmezişul peluzelor. Veneau buluc dinspre poartă aidoma unui roi de lăcuste atrase de clădirea albă ca de un lan de grâu dat în pârg.

Toate, dar absolut toate, fluturau în chip de steag ziarul „Clarin”, un cunoscut cotidian de dimineaţă, proaspăt ieşit de sub tipar. Gardienii făceau eforturi supraomeneşti să stăvilească năvala, alegându-se cu vânătăi, cu obrajii zgâriaţi şi cu lovituri de picior în spate.

Un grup masiv de femei reuşise să răzbată prin luptă corp la corp până la vilă, altele, fugărite de oamenii lui Digenar, se risipiseră printre arbori în căutarea unor căi mai uşor accesibile. Un detaşament de sufragete nimerise

în apropierea maşinii şi escorta noastră, coborâtă în corpore, căzu într-o ambuscadă. Nu cuteza să facă uz de armele de foc; izbea cu ele în dreapta şi în stânga, fără însă să-i poată rări rândurile. Marea bătălie se înteţi de o parte şi de alta iar de noi, bineînţeles, nu se mai ocupa nimeni.

Mihai şedea apatic cu coatele pe genunchi sprijinindu-şi bărbia; Pelerin în schimb a sesizat odată cu mine momentul favorabil şi, consultându-şi din nou ceasul, m-a îndemnat:

— Alteţă, eu zic s-o întindem. Acum!

— Aşa gândeam şi eu! Ajutaţi-mă să-l scot pe Costăchescu.

Cu Mihai între noi, ne-am îndreptat spre poartă. Nu ne-a zărit decât Bergun care şi-a descărcat de două ori revolverul, fără să ne nimerească. De urmărit nu ne putea urmări, ocupat fiind cu punerea la adăpost a capului său, deoarece o roşcovană masivă se descălţase şi îi ciocănea tacticos ţeasta cu tocul pantofului.

N-am întâmpinat dificultăţi. Toată lumea era ocupata, inclusiv Iulian, care stătea în capul scării şi răcnea la paznici. Digenar se ascunsese undeva şi bine făcuse. N-ar fi scăpat teafăr din ghearele lăcuite ale furiilor.

Înainte de a ieşi pe poarta rămasă vraişte, am zărit-o pe Mihaela.

— Repede la maşină! ne-a îndemnat ea de departe, agitându-şi jurnalul.

De partea cealaltă a podului aştepta un taxi. Ne-am suit, eu lângă şofer, Pelerin, Mihai şi fata în spate. Mihaela îl oblojea pe Costăchescu, tamponându-i fruntea cu batista, mângâindu-l când se credea neobservată. Urmăream scena prin oglinda de deasupra parbrizului şi, cu toate că ardeam de nerăbdare să mă dumiresc în privinţa nemaipomenitei noastre eliberări, tăceam mâlc. Nu puteam tulbura idila, mai cu seamă că-mi deveniseră dragi amândoi. L-am auzit întrebând-o:

— Ce s-a ales de trident?

A evitat să-i spună adevărul, ocolindu-l abil.

Săracul Pelerin se resimţea de pe urma eforturilor, dar tot mai râdea; se lăsase pe spate şi închisese ochii. Ca să treacă timpul mai repede, m-am întors şi am luat din poalele Mihaelei ziarul care-i servise, ca şi celorlalte amazoane, drept flamură.

Pe prima pagină se lăfăia poza celebrului actor de cinema Mario Digenar în costum de maharadjah, având dedesubt o scurtă informaţie culeasă cu aldine:

„Venind în întâmpinarea dorinţei unanime a publicului spectator, oaspetele drag al oraşului nostru, celebrul actor de film Mario Digenar, va acorda autografe în vila sa din Delta Tigrului, azi între orele 9 şi 12 dimineaţa. Prietenii lui sunt rugaţi să respecte ordinea sosirii şi să păstreze disciplina.”

Plecăm în Brazilia

Se afirmă că cel mai sigur leac e somnul. De regulă el nu se lipeşte de mine nici noaptea, darmite ziua în amiaza mare. Ei bine, de data asta am dormit neîntors paisprezece ore, până la zece seara. Când m-am trezit, Mihaela stătea aplecată asupra patului şi mă scutura.

— Ajunge, tovarăşe Coman! Mihai a coborât adineauri, iar Pelerin vă aşteaptă de la şapte!

Mă străduiam să mă dezmeticesc, dar n-am reuşit să deschid decât un singur ochi.

— Ce… ce face Costăchescu?

— Mai bine! A venit medicul, i-a schimbat pansamentul şi i-a prescris nişte întăritoare. Acum stă la masă. Are o poftă de mâncare grozavă!

Mi-am adus aminte că nici eu nu luasem nimic în gură din ajun şi, brusc, am simţit foamea ciupindu-mi măruntaiele. Ca s-o mai domolesc, mi-am aprins o ţigară „Caramel”.

— Îmbrăcaţi-vă şi veniţi la restaurantul de peste drum. Acolo suntem! m-a zorit Mihaela.

Se grăbea, bineînţeles, să se întoarcă lângă iubitul ei.

În cinstea evenimentului, m-am îmbrăcat cu costumul

închis, cămaşă albă, cravată bleumarin şi o batistă de mătase naturală la piept. I-am găsit mestecând concentrat friptura. La salutul meu volubil abia dacă au răspuns.

Sigur că mi-ar fi plăcut să-mi satisfac cel puţin acum curiozitatea, dar din pricini obiective am lăsat totul pentru mai târziu. După un „poftă bună la toată lumea”, am comandat o friptură de vacă dublă, cu mulţi cartofi şi murături.

Terminând înaintea celorlalţi, am cerut fructe pentru toţi. Ni s-au adus portocale, ananaşi *chirimoya* şi alte poame exotice, iar pe deasupra o sticlă de malaga, oferită de Pelerin.

Dacă până atunci tăcusem fiindcă mâncam, acum tăceam datorită senzaţiei de saţietate, a moleşelii care te cuprinde după o masă îmbelşugată.

Ca să ne smulgem din robia digestiei, am ridicat paharul şi am toastat:

— Pentru succesul de până acum şi pentru cel viitor!

Pelerin l-a golit pe al său până la fund şi a strigat „vivat”, dovadă că-şi conservase tinereţea şi exuberanţa. Cu un plasture mare în locul bandajului, tot fără ochelari, Mihai se lăsa răsfăţat de locotenentul de miliţie Rotaru care avea, pare-se, o concepţie originală despre actele de caritate. Neputând fi luaţi, deocamdată în considerare ca interlocutori, mi-am pus toată nădejdea în tezaurolog.

— Domnule doctor, lămuriţi-mă, vă rog: cum aţi ajuns în casa lui Digenar… şi apoi… chestia cu năvala admiratoarelor. Ştiaţi cumva că…

— Sigur că da! Iată ce s-a întâmplat: spre seară, Mihaela m-a chemat la telefon şi mi-a cerut o întrevedere. Ne-am întâlnit la hotel, unde m-a pus la curent cu intenţiile dumneavoastră. La rugămintea ei – susţinea că în calitatea mea de cunoscut om de ştiinţă voi avea mai mult succes – m-am dus la poliţie să reclam că sunteţi sechestrat de doctorul Digenar. Aflaţi că nici prestigiul, nici părul meu alb nu mi-au folosit. M-au făcut „bătrân ramolit” şi m-au sfătuit să mă adresez unui psihiatru. Idioţii! Revenind la Mihaela, am discutat ce măsuri ar trebui luate în situaţia

dată. Deşteaptă fată! În cele din urmă ne-am oprit asupra uneia dintre ideile ei.

A sunat redacţia ziarului „Clarin”, dându-se drept secretara lui Digenar şi rugând să fie înserată o informaţie, cum că actorul va acorda autografe în dimineaţa următoare. Frumosul Mario refuzase până atunci contactele directe cu publicul argentinian, aşa că efectul era previzibil.

— Cred că v-a întrecut aşteptările! A fost... o epopee!

— Într-adevăr, aliatele s-au comportat admirabil.

— Dar venirea dumneavoastră în chip de... denunţător, ce rost avea?

— Mihaela a ţinut să mă duc! Se temea de anumite complicaţii şi m-a trimis să le preîntâmpin. Din păcate, socoteala de acasă...

— Ei da, fiindcă nu ştiaţi cu cine aveţi de-a face! Oricum, a fost o acţiune inteligentă, bine gândită, cu rezultate salutare. Mă întreb ce va face Digenar? S-ar putea să-i fie dor de noi.

— Posibil! Dar şi mai dor i-o fi de trident!

Costăchescu, pe care Mihaela îl pusese în temă, ne privea cu ochii săi înceţoşaţi, de miop. Au urmat minute de tăcere, care vădeau o activitate cerebrală susţinută. De fapt ne gândeam la acelaşi lucru, eu însă l-am concretizat primul:

— Se pare că o călătorie în Brazilia e inevitabilă!

— Trebuie să luăm înapoi tridentul! mi s-a raliat Pelerin chicotind, ca unul care pregăteşte o păcăleală.

Nici Mihaela, nici Costăchescu n-au avut obiecţii – expoziţia rămăsese în grija celor de la fundaţie – doar că arheologul ne-a cerut un scurt răgaz, absolut necesar procurării unei perechi de ochelari.

Parnaiba e un orăşel tipic sud-american, cu case strălucitor de albe, cu câteva biserici în stilul celor din târgurile spaniole, cu o arteră principală pavată, mărginită de palmieri şi cu câteva uliţe unde piciorul ţi se afundă ca în praful selenar.

Poziţia lui geografică, faptul că e aşezat pe ţărmul Atlanticului, nu l-a putut blagoslovi cu vivacitatea caracteristică porturilor, deoarece pescuitul şi navigaţia au fost şi au rămas preocupări minore ale locuitorilor săi. Aici viaţa se scurge lent, ca filmată cu încetinitorul, deoarece peste Parnaiba arde în flăcări cerul ecuatorial. Ziua străzile sunt moarte. Oamenii, catârii, câinii, păsările de curte se ascund între zidurile de piatră şi mai mult dormitează decât îşi văd de treburi. Abia după ce soarele scapătă, se trezesc din letargie: curţile interioare se umplu de lătrat şi de cotcodăcit, trotuarele se animă, prăvăliile îşi ridică obloanele, din cârciumi răsună acorduri de ghitară şi în jurul meselor se discută politică şi afaceri.

Aproape tot ce se cumpără şi se vinde la Parnaiba ţine de creşterea vitelor. E specificul regiunii. La marginea dinspre sud a oraşului, încep savanele, *campos cerrados,* capabile să hrănească uriaşele cirezi de cornute. În lipsa apelor curgătoare – Parnaiba e singurul râu ce străbate ţinutul – rumegătoarele se adapă la cisterne săpate în argilă roşie, impermeabilă, în care se adună stropii de ploaie.

Toate acestea le-am aflat dintr-un prospect turistic, în avionul care ne transporta de la Buenos Aires la Rio de Janeiro. În metropola braziliană am rămas peste noapte, iar a doua zi, foarte devreme, am zburat spre Natal. Cei peste 500 kilometri de la Natal la Parnaiba i-am făcut cu trenul, o călătorie obositoare, plicticoasă, care a luat sfârşit odată cu înserarea. Singurul avantaj a fost acela că orăşelul ieşise din amorţeală, prezentându-se străinului în plină activitate.

De la prima luare de contact cu realităţile parnaibiene – drumul cu taxiul spre hotel – mi-am dat seama că Portella nu exagerase. Era, dacă nu stăpânul absolut al acestui colţ de continent, unul dintre marii săi oameni de afaceri. Numele său apărea şi pe frontispiciul unei bănci, al unei case de export, al singurului magazin universal şi al altor câtorva edificii comerciale; până şi maşina de piaţă pe care o angajasem avea pe portieră o emblemă cu iniţialele A.P.

Mă aşteptasem să găsesc şi pe faţada hotelului care-mi fusese recomandat de şofer inscripţia „Ambrosio Portella”, se numea însă „Miranda”, ceea ce nu excludea ca tot el să-i fi fost proprietar.

Recepţionera, o tânără creolă într-o rochie înflorată şi cu nişte ochi „aruncătoare de flăcări”, după ce ne-a înscris în registru, a manifestat o curiozitate puţin obişnuită. Cu un surâs reclamă pentru pastă de dinţi – avea, ce-i drept, un şirag de perle între buzele ei cireşii – m-a luat la întrebări ca la poliţie. Ce nu voia să ştie? Relaţiile dintre noi patru, dacă Mihai e soţul Mihaelei, cu ce treburi venisem la Parnaiba, cât vom rămâne, dacă avem cunoştinţe printre localnici şi aşa mai departe. Vorbea o spaniolă corectă, deşi, precum se ştie, în Brazilia predomină portugheza. Am răspuns evaziv şi am supus-o, la rându-mi, unui mic interogatoriu.

Spre deosebire de mine, a dat dovadă de o mare francheţe, ceea ce m-a făcut să cred că familiaritatea cu clienţii e un obicei al locului. Când m-am referit la Portella, şi-a schimbat net atitudinea, devenind zgârcită la vorbă şi suspicioasă. Mai nimic n-am scos de la ea: că e o personalitate influentă şi că locuieşte la *fazenda* lui, în afara oraşului.

Renunţând la masa de seară, m-am dus în camera mea, unde am fumat o delicioasă ţigară de foi – cumpărasem o cutie mare de „Coronas” la Rio în aeroport – şi m-am culcat.

Când mi-e şi mie o dată somn, intervine de regulă ceva. De data asta m-am „trezit” cu Pelerin. A intrat, m-a întrebat *„como esta?”* şi s-a apucat să deruleze o hartă.

— Ce-ţi veni, doctore? m-am zgâit la el, căscând demonstrativ.

— Cum adică ce-mi veni? Nu ne-a fost vorba să stabilim împreună itinerarul?

Avea dreptate! I-o promisesem! Nu făcusem până atunci niciun plan, nu hotărâsem ce vom întreprinde a doua zi, mai puţin din neglijenţă sau din lipsă de timp, cât dintr-o dorinţă legitimă de a mă familiariza în prealabil cu

condiţiile locale.

Îi făgăduisem aşadar lui Pelerin să mă consult cu el, să luăm împreună o decizie, dar nu fusese vorba despre această seară, ci despre cea următoare. Fie că nu mă înţelesese, fie că făcea pe neştiutorul, de gonit nu-l puteam goni! Împăcându-mă cu ideea unei nopţi sacrificate, m-am dat jos din pat şi m-am aşezat lângă el, la masă.

Îşi înfipsese vârful creionului într-un punct al coastei situat, după aprecierea mea, la vreo cincizeci-şaizeci de kilometri vest de Parnaiba.

— Vedeţi, alteţă, şi-a început el expunerea, aici a fost găsită statuia feniciană! Sunt sigur că don Ambrosio n-a minţit, că deşi actualmente în patrimoniul muzeului din Fortaleza, ea se află din nou acolo! Mâine voi telefona directorului să mi-o confirme, dar ştiu ce-mi va răspunde: că a fost împrumutată, trimisă la o expertiză sau… furată! Într-un fel sau altul „văcarul” a pus mâna pe ea.

Am mârâit „posibil”; n-aş fi fost în stare să-l contrazic nici dacă ar fi susţinut că Portella sustrăsese întreg muzeul cu director cu tot şi că-l transplantase în fosta junglă de la Pouso Alto.

A conchis, cu juvenila lui voie bună, în rime:

— Cunoscând locul, să-i furăm tridentul!

Încercarea mea timidă de a ridica obiecţii a fost tăiată de la rădăcină:

— Ştiu! Locul e păzit cu străşnicie, oamenii lui au revolvere, puşti, mitraliere… Doar că, hi-hi-hi, sunt mulţi şi proşti, pe când noi, noi avem două mari atu-uri: materia cenuşie şi elementul surpriză! Încă n-am elaborat o strategie concretă, dar v-aş putea prezenta câteva propuneri. De pildă: doi dintre noi fac o diversiune, iar ceilalţi se reped la statuie şi…

O sancta simplicitas! Îşi imagina confruntarea cu gangsterii lui Portella ca pe un joc de-a hoţii şi vardiştii. Din respect pentru el şi din milă pentru mine – o dată plecat, nimic nu mă mai împiedica să revin pe salteaua cu cearşaf de în – am exclamat pe tonul cel mai convins:

— Foarte bine! Aşa vom proceda… mâine dimineaţă!

Mi-aţi fost de un ajutor substanţial şi fiindcă orice operaţiune trebuie să aibă un indicativ secret, îngăduiţi-mi să-i dau acesteia numele dumneavoastră. Ea se va intitula de-aici încolo „operaţiunea Pelerin”.

A roşit de plăcere. Obrajii i s-au îmbujorat ca la cea dintâi întâlnire cu o fată. M-a contrazis condescendent:

— Vai, domnule Coman, zău că nu trebuie! A fost o simplă sugestie, despre care nici nu îndrăzneam să sper c-o să vă surâdă. Mai aveam două-trei…

— Le analizăm mâine, la nevoie! Până atunci, dragă doctore, să tragem un pui de somn, ca să prindem puteri.

A dat din cap, aferat, a făcut sul hartă şi şi-a luat rămas-bun cu un *„buenos noches,* alteţă!”

Călătorie spre necunoscut

Călătoream prin prerie sub un soare atroce, pe un drum presărat cu schelete. Deodată, tropot de copite! În urma mea vreo zece bărboşi în cămăşi roşii şi galbene, în pantaloni de piele largi cu franjuri, cu sombrerouri cât roata carului. Cu dreapta ţineau dârlogii, în cealaltă aveau carabine scurte sau Colturi lungi.

S-a pornit pârâiala. Trăgeau care cum apuca şi gloanţele zburau în juru-mi şi-mi ţiuiau la urechi. Veneau din ce în ce mai aproape. Am dat calului pinteni, dar în loc să galopeze, s-a oprit, făcându-i-se poftă de nişte fire de iarbă. Adăpostindu-mă pe după gâtul mârţoagei, am scos la rându-mi pistolul. După prima apăsare pe trăgaci, nimic! După a doua, a treia şi a patra de asemenea nimic, exceptând ţăcănitul percutorului. Magazia era goală.

Împuşcăturile răzleţe, şfichiuirile de bici, s-au transformat într-o salvă de bubuituri surde, ca atunci când cineva izbeşte cu pumnul într-un butoi gol.

Când, în sfârşit, am făcut ochi, nici pomeneală de cavalcade gen western, de călăreţi colbuiţi, de Colturi fumegânde. Eram în pat şi trăgeam de pătură ca de nişte hăţuri, iar călcâiele mi le înfigeam în saltea ca în pântecele gloabei. Reale erau doar zgomotele: cineva bătea în uşă cu

o nesimţire incalificabilă.

Clătinându-mă buimac, m-am dus să deschid. Doctorul Pelerin se proţăpise pe coridor şi dădea din cap ca păpuşile mecanice:

— Se poate, domnule Coman? La ora asta…?

— Da' cât e ceasul?

— Aproape opt! Prietenii noştri au luat micul dejun şi s-au dus să viziteze oraşul. Eu vă aştept în hol de la şase.

M-am scuzat, deşi nu mi se părea că făcusem abuz.

— Vin imediat! Până atunci, v-aş fi îndatorat dacă aţi comanda cafea şi o gustare.

Ne-am reîntâlnit în faţa ceştilor aburinde şi a unui platou cu brânzeturi şi felii de carne afumată. După ce am mâncat – el abia s-a atins de bunătăţile din farfurie – i-am propus un tur de documentare prin Parnaiba. A acceptat botos, lăsându-mă să înţeleg că-mi făcea o favoare.

Pe la nouă ne-am înapoiat la hotel. Prea mult nu obţinusem, doar câteva informaţii de însemnătate minoră. Mihaela şi Costăchescu şedeau pe terasă, sub o umbrelă în dungi viu colorate. Se ţineau de mână şi abia după ce am tuşit de câteva ori, din ce în ce mai insistent, au binevoit să ne remarce.

Îmi deveniseră dragi tinerii ăştia! Mihai îşi scosese plasturele şi, cu pielea niţel prinsă de soare, cu privirea redevenită fermă graţie ochelarilor noi, arăta destul de bine.

De Mihaela, ce să mai vorbim! Uitându-mă la ea – trupul trunchi de palmier, obrajii piersică, buzele fragă, părul castană coaptă, îmi creştea inima şi mă simţeam de optsprezece ani.

Cu toate că mă vedea copleşit de admiraţie, a găsit cu cale să-mi reproşeze lipsa de iniţiativă. M-am apărat, asigurând-o că operaţia fusese pusă la punct şi că foarte curând vom intra în acţiune. Dacă prima afirmaţie era discutabilă, cea de a doua corespundea realităţii. Pe undeva Pelerin avea dreptate. Înainte de a întreprinde ceva, trebuia să stabilim dacă statuia fusese readusă şi dacă tridentul îşi reluase locul în mâna ei.

Rugându-i să mă aştepte, m-am dus la recepţie Volubilitatea frumoasei creole scăzuse considerabil; mă evita cu asiduitate şi răspundea în silă. N-am înţeles raţiunea acestei schimbări, dar nici nu mi-am bătut capul. În fond, suntem când bine când prost dispuşi, din cele mai nebănuite motive.

Fără să mă supăr, mi-am exprimat politicos dorinţa de a da o raită prin împrejurimi împreună cu prietenii mei şi am rugat-o să-mi facă rost de un mijloc de locomoţie.

— De ce nu vă uitaţi afară? s-a răstit ea. E un taxi la poartă!

Nici această coincidenţă nu m-a pus pe gânduri, deşi ştiam că şoferii din Parnaiba evită să-şi parcheze maşinile în plin soare, la o oră când clienţii sunt mai rari ca perlele, preferând să le tragă undeva la umbră, în preajma unei bodegi.

Morocănos – în pofida instrucţiunilor lui Tomescu, nu mă pot abţine să-mi scot ţepii când cineva se poartă cu mine necuviincios – m-am dus să-mi chem tovarăşii.

Ne-am instalat tuspatru în Fordul cu iniţialele A.P. Pelerin a avut de furcă cu omul de la volan, încercând să-i explice intenţia noastră de a vizita o anumită porţiune a litoralului. Chiar şi după ce automobilul s-a pus în mişcare, aş fi putut jura că nu înţelesese nimic. Avea un cap cu pregnante trăsături lombroziene, cum o găseşti reprodusă în tratatele de psihopatologie criminalistică. Ei bine, nici această constatare n-a declanşat în creierul meu cuvenitul semnal de alarmă.

Lăsasem în urmă bordeiele mahalalei şi străbăteam o mirişte înecată în praf. Vitele păscuseră iarba până aproape de rădăcină şi nu rămăsese decât ceva ce semăna cu o barbă nerasă. Drumul, dacă-l puteam numi astfel, era o fâşie de pământ bătătorită, cu gropi şi hârtoape, purtând urmele roţilor de căruţă şi ale copitelor de la ultima ploaie. Arcurile „Ford”-ului, puse la grea încercare, ne antrenau în mişcările lor ascendent-descendente imprevizibile, cu neputinţă de contracarat.

Lui Pelerin, aşezat lângă şofer, puţin îi păsa. Mihaelei şi

iubitului ei călătoria le era chiar agreabilă, fiind mereu proiectaţi unul în braţele celuilalt; doar mie hurducăturile îmi provocau ameţeli şi un gol neplăcut în stomac.

La un moment dat, tezaurologul a desfăcut harta şi, după ce a consultat-o fugar, i-a spus trei vorbe celui căruia îi încredinţasem persoanele noastre. Din cauza zgomotului, n-am priceput decât să-i reproşa ceva. Şoferul se uita netulburat înainte şi apăsa tot mai abitir pe accelerator. După alte câteva tentative, Pelerin s-a întors către mine:

— Domnule Coman, am impresia că nu respectă indicaţiile. În loc să meargă în direcţia…

În sfârşit, mi s-a deşteptat şi cel de al şaselea simţ, care până atunci se complăcuse într-o stare de amorţire. I-am pus tipului o mână grea pe umăr.

— Încotro, amigo? Ăsta-i drumul spre ţărm? S-a scuturat, dar gura nu şi-a desfăcut-o.

— Opreşte! am urlat cât am putut de tare, ca să-l bag în sperieţi. S-a sesizat şi tânăra pereche, desprinzându-se dintr-o îmbrăţişare „involuntară”.

Individul de la volan făcea pe surdomutul şi-şi vedea de ale lui. Deşi în superioritate numerică, nu puteam întreprinde nimic, decât cu riscul de a ne da de-a berbeleacul. L-am lăsat, provizoriu, în pace, sperând că-mi va veni o idee salvatoare.

Nu mi-a dat răgaz să chibzuiesc. După numai câteva clipe am ajuns la un zid înalt, proaspăt văruit, cu o poartă de lemn solidă, ca de cetate, deschisă larg.

Am străbătut o curte de dimensiunile unui teren de fotbal, pavată cu bolovani. De jur împrejur se înşirau construcţii caracteristice de fermă, grajduri, şure, magazii, locuinţe ale personalului… O latură a dreptunghiului era ocupată de o clădire arătoasă, cu etaj şi cu acoperiş de ţiglă roşie. Câteva coloane, de o parte şi de alta a intrării, susţineau o terasă acoperită, străjuind faţada.

Taxiul s-a oprit pe peronul din faţa casei şi şoferul ne-a adresat invitaţia, tot mută, de a coborî.

Am rămas pe loc, nedecişi. În fundul curţii, doi *gauchos* îşi ţesălau caii; al treilea tocmai ieşea dintr-o clădire

scundă, cărând în spinare un balot de fân presat. O femeie tânără, în fustă lungă şi bluză cu mâneci bufante, scotea apă din fântână.

— Bine aţi venit la *fazenda* mea! ne-a salutat cineva de sus, de pe terasă.

Ne-am lungit gâturile.

Ambrosio Portella în cămaşă kaki, cu pantaloni strânşi pe picior şi cizme de călărie, stătea aplecat peste balustradă şi ne făcea cu mâna.

Misterioasa statuie a zeului fenician

Ne-am bucurat de o primire frumoasă, după tradiţiile ospitalităţii sud-americane. Portella a coborât să ne ureze bun-venit şi ne-a condus în salon. Era foarte mândru de comorile adunate aici, deşi mie expunerea unei pânze de Velasquez lângă una de Braque sau de Modigliani mi se pare de prost gust, şi cu atât mai mult alăturarea lor unor porţelanuri din perioada Sun, unor statuete de jad reprezentându-l pe Buddha, unor elefanţi sculptaţi din fildeş şi unor vase confecţionate din ouă de struţ…

Pe o măsuţă ne îmbiau sucuri de fructe în pahare de Baccarat, cafea parfumată în ceşcuţe Meissen, prăjiturele pe tăvi de argint vechi de Tula. Am fost singurul care nu s-a lăsat rugat. Costăchescu şi Mihaela ezitau, iar Pelerin a întors bunătăţilor, protestatar, spatele. Ajuns, la cafeluţă, mi-am aprins o ţigară lungă cu tutun auriu, oferită de gazdă, şi am început să trimit spre tavan rotocoale de fum.

Portella, care până atunci îşi exprimase în termeni generali satisfacţia de a ne avea musafiri, a început să dea târcoale miezului problemei:

— Şi să nu crezi în destin! Ieri îmi mai spărgeam capul cum să obţin sprijinul dumneavoastră, în special al domnului doctor Pelerin, iar azi, iată-vă aici! V-am adus prin telepatie!

Bătrânul i-a azvârlit în obraz dispreţul, ca pe o găleată de lături:

— Eu să ajut un borfaş ordinar, un ticălos, un… un

desperando? Mai bine mă spânzur!

Nu s-a supărat.

— Sunteţi oaspete şi ca atare liber să acceptaţi sau nu rugămintea mea. Relaţiile dintre noi vor rămâne aceleaşi… cât timp vă veţi afla sub acest acoperiş.

Prin vălul curtoaziei se străvedea ameninţarea, ceea ce pe tezaurolog îl lăsa rece. Stătea cu braţele încrucişate în faţa unei balerine de Degas şi o contempla.

Atmosfera devenise apăsătoare. Îmi spuneam că puţină diplomaţie n-ar fi stricat în această ambianţă de război rece. Când să intervin, Mihaela mi-a luat-o înainte:

— Oricum, domnule Portella, să auzim ce vreţi de la doctorul Pelerin. Poate mă convingeţi să vă pledez cauza.

— Iată glasul înţelept al raţiunii! a exclamat încântat crescătorul de vite. Cum bine ştiţi, este vorba de tezaurul fenician. Aflându-se pe pământurile mele, din punct de vedere juridic…

Pelerin s-a întors într-un călcâi, ca la armată.

— S-a mai discutat chestiunea: din punct de vedere juridic, orice piesă arheologică descoperită pe teritoriul unui stat aparţine statului. Găsitorul beneficiază, în unele ţări, de un anumit procent din valoarea obiectului, în altele de un premiu.

— Poate că domnul Portella intenţionează să ofere roadele săpăturilor sale muzeului din Rio, din Sao Paolo sau din… Fortaleza! am presupus eu, maliţios.

Şi-a însuşit imediat ideea:

— Evident! La început, ca un colecţionar pătimaş ce sunt, eram ispitit să păstrez totul pentru mine. În urma celor întâmplate la Buenos Aires am avut însă mustrări de conştiinţă şi m-am decis să procedez corect, în conformitate cu litera legii. Poate că guvernul îmi va oferi, ca recompensă, câteva piese mai puţin importante.

Minţea fără ruşine. Un prunc şi-ar fi dat seama de nesinceritatea lui, nu însă şi bătrânul meu prieten. A întrebat cu o candoare înduioşătoare:

— Adevărat, senor? Sunteţi hotărât să depuneţi obiectele la un muzeu? Şi să restituiţi tridentul?

Amfitrionul nostru, în loc să răspundă, a pus evlavios mâna pe inimă.

Poate că ar fi fost cazul să intervin, să-l ajut pe Pelerin, să vadă realitatea. N-am făcut-o, fiindcă pentru moment, situaţia îmi convenea.

— Permiteţi-mi să vă expun problema şi stadiul ei actual, a început Portella aferat. Statuia am obţinut-o, împreună cu alte câteva piese, de la muzeul din Fortaleza. Le-am luat cu titlu de împrumut, în vederea organizării unei expoziţii. L-am amplasat pe bătrânul zeu, i-am pus în mână tridentul oferit cu atâta gentileţe de domnul. Coman, însă rezultatul n-a fost cel scontat.

Am ciulit urechile.

— Adică?

— Cele trei vârfuri nu indică, cum speram, o direcţie, un punct, ci sunt orientate aiurea. Unul arată spre cer, celălalt spre ocean, iar al treilea oblic spre pământ. Ca să mă dumiresc, am consultat câţiva aşa-zişi mari specialişti. Şi-au declinat competenţa, dar au fost unanim de părere că un singur om e capabil să dezlege enigma: doctorul Vincentio Pelerin.

Îl atinsese la coarda simţitoare. Şi-a lăţit gura şi a coborât genele, feciorelnic.

— Prea multă cinste! De încercat aş putea încerca, dar o promisiune fermă…

— Se'nţelege! Portella îşi freca satisfăcut mâinile, Aveţi deplină libertate de acţiune şi niciun fel de obligaţie.

La acest debut promiţător contribuia şi Costăchescu; necunoscând antecedentele, se şi vedea plecând acasă cu tridentul. Mihaela, mai cu picioarele pe pământ, îl prelucra ca să-l pună cât mai repede în temă. Sâcâit de şuşotelile lor, comanditarul nostru a pus punctul pe i:

— Suntem înţeleşi! Prânzim, închinăm un pahar de vin pentru o colaborare fructuoasă, iar după-amiază, pe răcoare, ne apucăm de lucru.

În drum spre camerele de oaspeţi de la etaj, s-a ivit ocazia să-i strecor lui Pelerin un avertisment:

— Doctore, vă sfătuiesc să fiţi prevăzător! Eu unul n-aş

pune mâna în foc că se va ţine de cuvânt.

Replica lui m-a uluit.

— Nici eu, alteţă! Ştiu ce hram poartă, dar n-are decât să-şi închipuie că mă poate duce cu vorba.

Pe la şase ne-am suit într-o camionetă robustă, construită anume pentru terenuri dificile. Portella s-a aşezat în faţă, lângă şofer şi, ca să ne dovedească ce mult ne apreciază, ne-a dat o gardă de onoare formată din doi *gauchos* înarmaţi.

Peisajul monoton nu-mi solicită atenţia, aşa că m-am putut dedica unei analize substanţiale a actualei stări de fapt. Era departe de a fi roză. Dacă tezaurul exista aievea şi Portella îl găsea, ne puteam socoti curăţaţi, căci numai de martori n-aveam nevoie. Dacă dimpotrivă se vădea o himeră, avea să se despăgubească prin păstrarea tridentului şi eventual prin valorificarea schemei hidro-aerodinei.

Cea de a doua perspectivă se configura, din punctul nostru de vedere, mai favorabilă, neexcluzând posibilitatea ca, în viitoarea evenimentelor, Portella să nu fi descoperit pelicula. Într-un fel sau altul, unicul nostru aliat era venerabilul Cronos. Deşi încă nu puteam concretiza modalitatea de a-l pune la treabă, cel de al şaselea simţ, care se trezeşte în mine în clipele de cumpănă, mă îndemna să adopt metoda tergiversării.

Pelerin îşi trăsese sombreroul pe frunte şi moţăia. L-am atins binişor cu cotul.

— Doctore!

— Ei?

— Românii au un proverb: *„Graba strică treaba”.*

— La noi se spune: „Timpul le coace pe toate”!

— Înseamnă că suntem înţeleşi?

— Absolut!

Ici-colo, solului brun-roşcat al fostei jungle de la Pouso-Alto, transformată de om în păşune, i se intercalau porţiuni sterpe cu nisip. Briza adia şi nările adulmecau cu plăcere aerul condimentat al oceanului. După ce am ocolit o colină, a apărut deodată, ca o dungă albastră-verzuie, Atlanticul.

Potrivit aşteptărilor, locul era păzit de „văcarii” lui Portella; se plimbau agale cu ţevile armelor îndreptate în jos sau şedeau turceşte, fumând din pipe scurte de lut ars. Am vrut să-i număr, dar m-am lăsat păgubaş. Ce mai contau cinci în plus sau în minus?

Dacă în privinţa tezaurologului mă liniştisem, comportarea celor doi compatrioţi mă îngrijora. În maşină şuşotiseră încontinuu. Dacă urziseră ceva pe cont propriu, ne puteau vârî într-un bucluc de toată frumuseţea. De avertizat n-aveam cum să-i avertizez, din cauza gărzii de onoare şi a lui Portella, care întorcea capul când îţi era lumea mai dragă.

Camioneta se oprise. Făcând roată în jurul stăpânului acestor pământuri, i-am ascultat discursul:

— Vă aflaţi pe plaja pe care au debarcat cândva vajnicii corăbieri fenicieni, conduşi de Metuastarte. Această coastă i-a salvat de la pieire, dar a devenit pentru ei, ce tragic destin, un exil, din care nimeni şi nimic nu i-a putut readuce pe meleagurile natale. Aici şi-au petrecut restul vieţii, aici s-au stins unul câte unul, nu însă înainte de a încredinţa ţărânei bogăţiile fabuloase adunate pe coastele africane. Misiunea noastră, domnilor, este de a scoate la lumină aceste nepreţuite mărturii ale unei civilizaţii apuse, de a le oferi omenirii dornice să-şi cunoască trecutul. Şi acum, conştienţi de însemnătatea istorică a acestui act de cultură, să purcedem la treabă!

În timp ce unul dintre *gauchos,* o matahală cu faţa cărămizie, îşi ştergea discret o lacrimă, am auzit-o pe Mihaela rostind cuvântul „demagogie”. Costăchescu a aprobat-o vehement, dovadă că reuşise să-l convingă de ipocrizia lui Portella, dar a adăugat destul de tare:

— Îi arăt eu lui „act de cultură”!

— Taci! Mi-ai promis să ai răbdare!

Am răsuflat uşurat. Măcar fata părea să fi adoptat tactica mea. Ca să le dau tinerilor mei prieteni un suport moral, am fredonat romanţa „Călugărul din vechiul schit”, folosind în locul cuvintelor originale pe cele ale zicalei: „Cu

răbdare şi cu tăcere se face agurida miere”.

Portella o pornise, urmat de noi, spre statuia lui Baal, priponită pe soclul ei de piatră la vreo cincizeci de metri depărtare. Reprezenta un bărbat de statură mijlocie purtând o tunică bogată, lungă până la glezne şi o pălărie înaltă, ţuguiată. Nasul acvilin, buzele subţiri, strânse, barba cârlionţată atârnându-i până la mijlocul pieptului, îi clădeau un aer seniorial.

Mâna stângă, coborâtă, mângâia ceafa unui taur în miniatură. Dreapta se înălţa spre tăriile cerului cu o alură marţială, ca la invocarea soarelui sau a stelelor. Pumnul se închidea în jurul unui băţ, purtând la capătul de sus tridentul cu vârfuri inegale, căruia ultimele raze purpurii ale zilei îi întreţineau o stranie incandescenţă.

Am tras cu ochiul la ceilalţi. Pelerin stătea în faţa statuii, el însuşi o statuie a indiferenţei. Mihai Costăchescu se încorda ca un cal de curse în apropierea potoului şi Mihaela se căznea să-l ţină în frâu ca să n-o ia razna; Ambrosio Portella mai păstra masca dezinteresului, dar ea era pe cale să cadă şi să-i dezvăluie chipul adevărat.

Am înconjurat idolul cu sfială, într-o tăcere evlavioasă, pe care o păstraseră probabil corăbierii din Sidon când îl slăviseră pe atotputernicul lor stăpân. După aceea: tezaurologul s-a apucat să-l pipăie şi să-l ciocănească fără pic de cuvioşie, iar Costăchescu l-a imitat. Portella n-a ridicat obiecţii. Abia când a îndrăznit să-şi apropie degetele de trident, a sărit:

— Nu-l atinge! Ne-am căznit destul până l-am aşezat în poziţia asta!

Pelerin l-a susţinut:

— Aşa trebuie să stea! Dă-te la o parte, domnule Costăchescu!

S-a executat şi a revenit lângă fată, care i-a făcut puţină morală.

— Ce spuneţi, domnule doctor? V-aţi format o părere? a întrebat Portella.

— Până una alta, am făcut o constatare!

— Anume?

— Că ceea ce numiţi dumneavoastră – şi eu uneori, imitându-vă involuntar – „trident”, este de fapt… altceva! Am susţinut-o de la începutul începutului: panteonul fenician nu cuprinde nicio zeitate care să fie reprezentată cu un asemenea atribut. După opinia mea…

— E un trident! l-a contrazis Costăchescu, arţăgos.

— Ba nu, stimate colega! Începând cu domnia Lui Hiram I – 950 până la 900 înaintea erei noastre – şi până la revolta din anul 346 a lui Tenes, regele Sidonului, revoltă premergătoare dezmembrării statului fenician, nicăieri nu se pomeneşte.

— Dacă nu e trident, atunci ce e? şi-a pierdut Portella răbdarea.

— Un fulger, domnilor! Un fulger aidoma celui al olimpianului Zeus sau al lui Jupiter supranumit *Fulgerator Fulminator, Tonans…*

Mihai se înfierbântase:

— Întâi şi întâi, nu dispunem de nicio dovadă că această statuie l-ar înfăţişa pe Baal care, admit, are anumite similitudini cu Zeus şi cu Jupiter, purtători ai simbolului fulgerului. Dar dacă e a lui Melcarth, protectorul comerţului? Atunci, evident, avem de-a face cu simbolul tridentului, preluat mai târziu de greci şi de romani şi pus în mâna lui Poseidon, respectiv a lui Neptun. Concepţia mea, cu tot respectul cuvenit, domnule Pelerin, este la fel de valabilă ca a dumneavoastră, deoarece atât în cazul fulgerului cât şi în al tridentului, constatăm aceeaşi filiaţie. Pornind de la popoarele Orientului…

Pelerin îşi scosese pălăria şi-şi făcea vânt, de parcă astfel ar fi putut să se răcorească pe dinăuntru.

— Onorate colega, v-aş da poate dreptate dacă în lucrarea de prestigiu a lui Contenau „Civilizaţia feniciană”, pe care o cunoaşteţi ca şi mine, s-ar face cea mai mică referire la…

Crescătorul de vite fierbea. Aveam impresia că se pregăteşte să-i ia pe oponenţi de guler şi să provoace un carambol. S-a stăpânit, totuşi:

— Domnilor! Vă rog! Contează oare dacă obiectul e un

trident sau un fulger?
Pelerin şi-a scuturat, leonin, pletele pe care nu le mai avea.
— Contează enorm, pentru ştiinţă! Căci dacă simbolul fulgerului…
— Dar pentru găsirea comorii?
— Pentru asta… Într-adevăr… Aşa cel puţin presupun, având în vedere că orice alt obiect putea fi învestit cu rolul de a indica celor iniţiaţi coordonatele locului.
— Atunci? N-ar fi mai util să amânaţi disputa pentru după îndeplinirea misiunii noastre? Domnule doctor, barem spuneţi-mi dacă există vreo perspectivă ca acest… fulger să ne arate ascunzătoarea?
— O, da, desigur! Sunt foarte optimist!
— Cum veţi proceda?
— E o chestiune de matematică, mai precis de geometrie în spaţiu şi de topometrie. Acum, că s-a întunecat, nu se mai poate face nimic. Să ne întoarcem la *fazenda* şi peste noapte am să reflectez. Sper să pot veni mâine cu o propunere concretă.
Ceea ce spunea înlătura, prin forţa lucrurilor, orice opoziţie. Când am ajuns la *fazenda,* aveam vaga impresie că această primă repriză se încheiase în avantajul nostru.

„Errare humanum est”, dar conflictul se dezlănţuie

În zorii zilei, înainte de a părăsi castelul din pampas, ne-am adunat în sufragerie. Pelerin umpluse cu calcule şi scheme un caiet de dictando, dar nu-l lăsa din mână făcând din el obiectul curiozităţii generale. Era foarte bine dispus şi glumea cu Portella, în loc să-l introducă în meandrele reflecţiilor sale nocturne.
Din păcate, n-aveam putere să-i ţin isonul. Făcusem şi eu o noapte albă, cu singurul rezultat că-mi cădea capul pe piept şi că odaia se învârtea cu mine ca un carusel. Ideea, ideea salvatoare, continua să strălucească, prin absenţă.
La micul dejun s-a ivit prilejul de a schimba câteva

vorbe cu Mihai; era, dezorientat, dar bătăios nevoie mare. Abia i-am putut smulge promisiunea că se va abţine de la acte necugetate.

Pe „şantier” nu se schimbase nimic. Paznicii patrulau în jurul semeţului zeu, care, ca şi în ajun, ţintea cu tridentul… sau cu fulgerul, bolta cerească. Doar oceanul arăta altfel, mai paşnic, mai vesel, datorită albastrului său pur spuzit cu pulbere de aur.

De la liziera fostei păduri virgine până la malul abrupt se întindea o plajă cu nisip sidefiu, din scoici măcinate de valuri. Terenul era neted, cu excepţia câtorva coline şi a unei stânci roşcate, puternic erodată, mărturii ale unor procese tectonice mai puţin obişnuite în regiunile de coastă.

Tezaurologul ceruse o ruletă şi făcea măsurători, ajutat de marele latifundiar. Mihaela şi Costăchescu urmăreau operaţia cu un aer expert. Eu continuam să-mi storc creierul, stimulându-mă cu delicioasele ţigări cu care mă aprovizionasem din belşug la *fazenda.*

După zece, căldura devenise insuportabilă, chiar şi la umbra camionetei, iar apa din bidon pe care o turnam în mine cu nemiluita avea temperatura ceaiului şi un gust leşios.

La unsprezece şi un sfert, doctorul s-a manifestat spontan ca atunci când ai o revelaţie. Şi-a îndreptat spatele, s-a bătut peste frunte şi a chicotit. Apoi, ca şi când ar fi regretat că-şi dăduse în vileag simţămintele, s-a îmbufnat şi a cerut morocănos un teodolit. Acesta trebuia adus de la Parnaiba, aşa că s-au mai scurs două ceasuri. Era extrem de satisfăcut, dovadă că-mi făcea complice cu ochiul, eu mai puţin, căci începusem să mă îndoiesc de eficienţa strategiei mele.

În cele din urmă, aparatul a fost instalat pe trepied, lipit de statuie. Moşul îl sucea, dându-i cele mai imposibile poziţii, ţintind ba soarele, ba vârful unei coline, ba graniţa dintre apă şi uscat şi se distra copios.

După schimonoselile şi după culoarea lui Portella, acesta nu mai avea mult până la răbufnire. Totuşi se

abţinea, chiar îi zâmbea din când în când tezaurologului şi executa conştiincios dispoziţiile lui.

De la două la trei s-a luat masa – brânzeturi, carne friptă şi fructe – pe o pătură, ca la picnic.

Sătul şi odihnit, Pelerin a anunţat că e gata să expună rezultatele investigaţiilor sale.

— N-a fost prea uşor, a început el cu emfază, deoarece cheia rezidă într-un calcul trigonometric uimitor de ingenios, ţinând seama de cunoştinţele celor care l-au imaginat acum două milenii şi mai bine. Aţi avut dreptate, domnule Portella! Fulgerul din mâna lui Baal este factorul revelator, mai bine zis cele trei săgeţi ale lui: cea superioară arată, după părerea mea, poziţia soarelui şi ca atare la ora la care trebuie căutat tezaurul; cea mijlocie, uitaţi-vă şi dumneavoastră, ţinteşte creasta stâncii roşii; ultima sugerează desigur al treilea element al sistemului de coordonate, adică o linie imaginară trasată în prelungirea vârfului ei.

Dacă unim punctul în care ne aflăm noi, respectiv statuia lui Baal, cu cel reprezentat de soare şi tragem de la acesta o dreaptă prin vârful stâncii, dreaptă pe care o prelungim şi dacă totodată trasăm o altă linie, de asemenea dinspre statuie, în direcţia indicată de al treilea vârf până la întretăierea cu linia „soare – stâncă”, obţinem un triunghi scalen, a cărui extremitate astfel determinată ar putea fi locul căutat!

Deşi nu ajunsesem doctor în spaniolă şi nici as în ale geometriei nu eram, am înţeles limpede că moşul debita nişte gogomănii nemaipomenite, de care s-ar fi prăpădit de râs orice şcolar silitor. Mă temeam că Portella va sesiza înşelătoria şi că va reacţiona în consecinţă. Ei bine, s-a lăsat înşelat! Fie că nu urmărise atent „expozeul”, fie că, cu toată morga sa intelectuală, nu depăşea nivelul unui învăţăcel din clasele primare, şi-a dat cu toată seriozitatea asentimentul:

— Da! Aşa trebuie să fie! Unde spuneţi să săpăm?

Tezaurologul a schiţat un triunghi, a făcut alte socoteli şi, desfăşurând ruleta, a pornit-o, urmat de întreg alaiul,

de-a curmezişul plajei. S-a oprit, a verificat calculele. A întors arătătorul spre bombeurile pantofilor săi şi a exclamat profetic:

— Aici, senor Portella! *Hic jacet!*

Săpăturile au început de îndată. Cinci-şase vlăjgani, lepădându-şi puştile, s-au înarmat cu lopeţi şi cu multă răbdare şi s-au apucat să desfunde terenul, să-l cresteze şi să-l ciuruiască, făcându-l să semene cu un şvaiţer.

N-au găsit nimic! Portella a căzut într-o stare de melancolie, care, spre asfinţit, s-a preschimbat într-una de furie. L-a luat pe bătrân la o parte şi, deşi mă aflam la o distanţă bunicică, i-am putut auzi zbieretele.

Nu ştiu ce-i răspundea Pelerin, dar avea aerul că încearcă să-l îmbuneze. Degeaba! Se înfierbânta tot mai mult şi-şi suprasolicita coardele vocale:

— Ţi-ai bătut joc de mine! Şi ăştialalţi la fel! Las' că mi-o plătiţi voi!

Doctorul avea nevoie de ajutor, aşa că m-am apropiat, urmat de Costăchescu. Continua să se justifice:

— Se poate întâmpla oricui! *Errare humanum est!* Daţi-mi voie să revăd calculele.

— Nu-ţi dau voie nimic! O să te învăţ minte, scârnăvie!

Întrecuse măsura. Lui Pelerin, în pofida bunelor sale intenţii, i-a sărit ţandăra:

— Măsoară-ţi cuvintele, Portella. Ce-s eu, sluga dumitale? Am acceptat să te ajut de bună voie, dar dacă nu ştii să te porţi civilizat, stricăm prietenia!

Chestia cu „comportarea civilizată” a făcut paharul să se reverse. Lui Portella i s-au albit buzele şi, cuprins de turbare. L-a izbit pe bătrân cu pumnul, dându-i sânge pe nas. Mihai a sărit la bătaie cu o cazma ridicată de pe jos, ceea ce m-a obligat şi pe mine să renunţ la statutul de neutralitate.

Intervenţia celor cinci-şase *gauchos* a grăbit deznodământul. Păruiala a fost scurtă – abia împărţisem câteva scatoalce – că m-am trezit în nisip, cu genunchiul unui găligan pe coşul pieptului.

Pelerin şi Costăchescu au avut aceeaşi soartă şi, ca şi

mine, se lăsau legaţi de mâini şi de picioare fără să crâcnească. Apreciind după încruntătura latifundiarului, încercările de mediere ale Mihaelei erau lipsite de perspectivă.

Urmat de doi dintre oamenii săi, Portella s-a urcat în maşină şi a plecat. Celorlalţi le dăduse probabil ordine stricte în privinţa noastră, căci la început ne păzeau mai straşnic ca pe venerabilul Baal, arătându-ne tot timpul găurile negre ale ţevilor de carabină. După aceea au lăsat-o mai moale, permiţându-i Mihaelei să ne vorbească. Ceea ce am aflat de la ea, era cam albastru.

— Portella m-a avertizat că dacă la înapoierea lui nu-i divulgăm locul, ne leagă câte un pietroi de gât şi ne aruncă în ocean.

Pelerin s-a strâmbat dispreţuitor.

— Prostii! Trăim în secolul douăzeci, nu în evul mediu!

A intervenit Mihai, care tremura pentru iubita lui:

— Daţi dracului totul şi faceţi-i pe plac!

Bătrânul ştergea cu umărul sângele care-i curgea peste bărbie.

— Dacă vă e frică, îi spun! Să nu iasă *mai* prost!

— Ce avem de pierdut? am întrebat eu retoric. Aşa sau aşa, totuna e!

— Atunci chiar că n-are rost să-i facem cadou piese arheologice de o valoare incalculabilă! a zvâcnit Costăchescu.

Moşul s-a dezlănţuit surprinzător într-un râs homeric.

— Aurul neguţătorilor din Sidon? Lingourile şi giuvaerele adunate pe ţărmul continentului negru, laolaltă cu kilograme de nestemate? Ei bine, toate aceste bogăţii, de dragul cărora simpaticul don Ambrosio nu ezită să jertfească vieţi omeneşti…

S-a întrerupt şi a ridicat brusc capul. Se apropia zgomot de motor.

— Se întoarce Portella! ne-a avertizat fata.

Marele văcar s-a dat jos dintr-o limuzină. În urma lui a coborât tremurând un băieţandru cu obrajii ca de ceară.

— Dumnealui e topometru! l-a prezentat Portella. L-am

adus de la Parnaiba.

Caietul de dictando, confiscat în prealabil, a fost încredinţat tânărului spre verificare. Pelerin nu se prea omora cu firea, ba chiar se amuza!

— Păcat de timp, alteţă! Acum nu mai contează, aşa că poţi afla adevărul!

— Ţi-ai băgat minţile în cap, fiindcă te vezi încolţit?

— Nici pomeneală! Ce rost are să păstrez secretul, dacă tot nu eşti în stare să pui mâna pe comoară?

— Zău?

— Facem pariu? Nu poţi căpăta ceva ce nu există!

— Ascultă, Pelerin…

— Chiar dacă aurul lui Metuastarte a existat cândva, el s-a dus, a zburat.

Nu-l credea. I-a întors dispreţuitor spatele şi s-a adresat topometrului în portugheză:

— Hai, grăbeşte-te! Dă-i bătaie!

— Adineauri ţi-am turnat baliverne, a recunoscut tezaurologul. Săgeata de sus indică într-adevăr momentul când – potrivit poziţiei soarelui – trebuie efectuate măsurătorile. Cea mijlocie arată spre vârful stâncii roşii, doar că aceasta, din pricina eroziunii, s-a micşorat considerabil ne mai constituind un reper util. Înălţimea ei iniţială ar putea fi reconstituită, dacă lucrul acesta ar avea vreun rost.

— Şi de ce n-are?

— Fiindcă a treia săgeată sugerează o linie imaginară ce trebuia urmărită în direcţia… *umbrei* stâncii.

— Nu pricep!

— Ce să-ţi fac? Am să încerc să mă adaptez posibilităţilor dumitale. Dacă în prezent, când stânca e mult mai scundă, punctul de intersecţie dintre marginea umbrei ei şi linia imaginară se află undeva la câţiva *zeci* de metri de malul actual, în urmă cu două milenii şi jumătate, când stânca era neerodată, acest punct de intersecţie se găsea la peste o *sută* de metri în larg.

Lui Portella i se muiaseră genunchii.

— Cum… cum adică… fenicienii au scufundat… aurul…

în ocean?

— Nu, senor! L-au îngropat în pământ… doar că acest pământ a devenit cu vremea fund de mare! Aşa cum vântul muşcă din stânca ruginie, valurile au fărâmiţat încetul cu încetul malul, măcinându-l şi prefăcându-l în nisip. Retragerea uscatului şi înaintarea lentă, dar sigură a apei e un proces implacabil, ireversibil, căruia îi sunt supuse, în mai mare sau mai mică măsură, toate regiunile de coastă ale continentelor.

Privirea lui Portella a alunecat spre tânărul topometru, solicitându-i o confirmare. Deşi anevoie, l-am înţeles.

— Domnul are dreptate! spunea. Punctul de intersecţie se află azi la cincizeci-şaizeci de metri de ţărm. În urmă cu 2.500 de ani, el putea să fi fost la o sută de metri depărtare, dacă nu şi la mai mult,

— Ei şi! a răbufnit crescătorul de vite. Voi angaja scafandri, voi cumpăra un vas, voi scotoci fundul apei centimetru cu centimetru…

— N-ai decât! a chicotit tezaurologul. Va fi însă nevoie să-ţi extinzi explorările asupra întregului Atlantic, de aici până în Groenlanda şi până la Capul Bunei Speranţe! Căci ai uitat mareea, valurile, curenţii, care în tot acest răstimp n-au stat degeaba…

Topometrul din Parnaiba i s-a asociat de îndată.

— Domnul are foarte multă dreptate. Acţiunea valurilor…

— Taci din gură! a zbierat Portella.

Nouă nu ne-a mai zis nimic, dar felul cum ne-a străfulgerat înainte de a se sui în limuzină m-a umplut de fiori.

Slalom printre gloanţe

Se înnoptase. Pe cerul de catran scânteiau stele mari şi strălucitoare, ca pietrele preţioase din himericul tezaur al lui Metuastarte. Stăteam lungiţi pe nisipul încă fierbinte, cu încheieturile strânse în curele. Patru *gauchos* ne păzeau. Ceilalţi se culcaseră înfăşuraţi în pături, care unde

nimeriseră.

În dreapta mea Pelerin dormea agitat şi bolborosea într-una. De partea cealaltă l-am simţit pe Costăchescu mişcându-se.

— Ce? l-am întrebat încet.

— Mihaela! N-o văd!

M-am ridicat în capul oaselor. Avea dreptate. Fata nu se zărea nicăieri.

— Poate a luat-o Portella?

— Exclus! Am fost atent la plecarea lui.

— Atunci?

Ce să-i răspund? Unica concluzie care se desprindea era aceea că şi noi ar fi trebuit să dispărem.

M-am uitat la paznici. Şedeau la vreo zece metri de noi, gheboşaţi, toropiţi de somn, moleşiţi de căldură şi moţăiau. Focul aţâţat de ei ardea mocnit, răspândind o lumină slabă, roşiatică.

— Mihai, întoarce-te cu spatele la mine!

N-a înţeles – nici nu avea cum – că intenţionam să reeditez, cu mai mult succes, figura din casa lui Pelerin, dar s-a supus.

Puţin câte puţin mi-am deplasat trupul în jos, până am ajuns cu gura în dreptul legăturii care-i imobiliza mâinile. Când a priceput, şi le-a apropiat cât a putut. Am apucat cureaua cu dinţii şi am tras de ea. N-a cedat imediat. Abia după o jumătate de oră fâşia de piele a căzut în nisip. L-am sfătuit să se maseze, ca apoi să mă poată dezlega mai uşor. Curelele de la picioare ni le-am desfăcut singuri.

I-a venit rândul şi lui Pelerin, care, trezit brusc, era cât p-aci să ne aducă pe cap întreaga bandă.

Urma partea cea mai grea: să ne furişăm, unul câte unul, în afara câmpului vizual al paznicilor; mai întâi Costăchescu, după el tezaurologul şi ultimul eu.

Era o întreprindere hazardată, cu tot întunericul şi cu vădita lipsă de vigilenţă a celor ce ne privegheau. Mihai a pornit târâş înspre statuie, unde fixasem punctul de întâlnire. Niciunul dintre văcari nu l-a simţit. Ajunsese la jumătatea drumului, Pelerin tocmai se pregătea să-l

urmeze, când bezna a fost sfâşiată de farurile unui automobil.

Nu ştiu ce s-a petrecut în sufletul bătrânului, dar eu m-am făcut lemn de palisandru. Maşina s-a oprit şi ceva mai târziu l-am auzit pe Portella zbierând în portugheză:

— Dobitocilor! Unde-i fata? Aţi lăsat-o să scape! Staţi aici ca momâile şi ea umblă vraişte!

Şi-au vârât capetele între umeri – un fel de politică a struţului – şi, buimaci, l-au înconjurat pe patron rugându-l să repete.

Unul, după cât se părea mai-marele peste întreaga echipă, a bâiguit nişte scuze; spunea, am înţeles eu vag, că socotise mai important să stea de strajă lângă bărbaţi.

Portella a smuls din carâmbul cizmei biciuşca şi l-a croit peste obraz.

— Aşa ai crezut? Tocmai cu ea ne putem găsi beleaua! Sunteţi o turmă de vite încălţate, o adunătură de cretini!

— A dracului muiere, a scrâşnit vătaful. Porunceşte, stăpâne şi mergem s-o căutăm!

— Şi pentru asta vă trebuie ordin special? Căutaţi-o! Ăştialalţi v-au făcut necazuri?

— De unde! Au stat ca mieluşeii. Să fi îndrăznit vreunul să mişte, păi nu era vai de zilele lui?

Portella a avut proasta inspiraţie să-l verifice. Apropiindu-se de noi, a constatat că Mihai lipsea şi că mâinile mele şi ale doctorului erau libere. S-a dat înapoi, ca şi când am fi purtat câte o mitralieră în buzunarul de la vestă.

— Săriţi! Puneţi mâna pe arme!

Câţiva s-au aruncat asupra noastră. Ceilalţi s-au risipit ca potârnichile în căutarea Mihaelei şi a lui Costăchescu. L-au găsit doar pe el şi l-au readus cu lovituri de picior.

La lumina farurilor, figura regelui vitelor cornute semăna cu o mască de ceară. Am înţeles că luase o decizie. Confirmarea a venit sub forma unui ordin scurt, mai fără echivoc decât cel al faimosului Mario:

— Împuşcaţi-i!

Trei-patru s-au aşezat în poziţie de tragere.

— Nu aici! La marginea râpei,

A arătat spre locul unde apa se înfrăţea cu uscatul sub un mal înalt.

Cei cincizeci de metri i-am parcurs în pas lent, cum le şade bine unor condamnaţi la pedeapsa capitală. Ajunşi lângă prăpastie, ne-am aşezat cu spatele la ocean, ca să nu le dăm de lucru cu căratul.

Aveam poftă de o ţigară şi, potrivit uzanţelor, mi-ar fi dat-o. De data asta însă n-am cerut-o.

Bătrânul tăcea resemnat. Mihai nu se putea împăca cu ideea şi mă pisa într-una:

— Tovarăşe Coman, fă ceva! Spune-le ceva! Nu e just! Trebuie să se găsească o soluţie!

Nu exista niciuna! Am înălţat ochii spre stele, constatând că erau mai luminoase în comparaţie cu cele de-acasă, dar infinit mai triste. Când am coborât privirea, ţevile carabinelor stăteau îndreptate spre noi. Oţelul lucea albăstrui, făcându-te să presimţi răceala morţii. Un cuvânt rostit de cineva pe un ton plictisit… ţăcănitul sec al închizătoarelor, împuşcături răzleţe…

Curios! N-am simţit vreo izbitură în piept, vreo arsură; n-am căzut şi nici tovarăşii mei nu s-au prăbuşit în abis. Folosiseră gloanţe oarbe? Nu nimeriseră ţinta niciunul? Zgomotul fusese, ce-i drept, mai slab decât s-ar fi cuvenit şi venise de undeva de la distanţă.

Întreg plutonul de execuţie se uita în direcţia din care continuau să răsune focurile şi căsca gura. Canonada înteţindu-se, băieţii şi-au pierdut busola. Doi s-au aruncat în nisip, iar restul au luat-o la fugă. Ne-am adăpostit după o cocoaşă de pământ şi am aşteptat, întrucâtva mai uşuraţi, evoluţia noilor evenimente.

Câmpul de luptă era iluminat de faruri de automobil. Banda lui Portella, atacată furibund de necunoscuţi, se apăra deznădăjduită. Marele latifundiar se căznea să organizeze o rezistenţă şi chema în ajutor toate forţele disponibile. Nu ştiu dacă escorta noastră s-a supus sau dacă a luat-o în altă parte, spre o zonă mai puţin fierbinte; fapt e că am rămas singuri-singurei.

Aşadar, se mai întâmplă pe lume miracole! Căci salvarea noastră, cu desăvârşire inexplicabilă, era un miracol. Totuşi, vorba latinului, *primum vivere, deinde philosophari;* libertatea n-o poţi gusta aflându-te în stare de leş.

Preluând comanda, am ordonat ocolirea perimetrului bătăliei, cu obiectivul final de a captura o maşină. Fugind, târându-ne pe burtă şi iar fugind, am traversat nevătămaţi porţiunea de plajă care ne despărţea de stâncă roşie. De aici, prinzând un moment favorabil, ne puteam apropia prin spate de autovehicule.

Ajunsesem atât de aproape de combatanţi, încât le vedeam mutrele schimonosite; atunci mi-am dat seama că nu aveam cunoştinţe numai printre văcarii lui Portella, ci şi în tabăra adversă.

În această învălmăşeală bezmetică fiecare trăgea în fiecare, prieten sau duşman, principalul fiind ca pistoalele, carabinele şi automatele să pocnească. Mai şi nimereau, judecând după urletele răniţilor şi după gemetele muribunzilor. Chiar lui Portella braţul drept îi atârna ca o zdreanţă, dar continua să tragă cu stânga.

Când, obosiţi, au rărit împuşcăturile, am dat semnalul. Părăsind adăpostul, am luat-o înspre automobile, fugind în zigzag, cu capetele aplecate. La un moment dat m-am uitat înapoi. Mă urma doar Pelerin; Mihai dispăruse, de parcă l-ar fi înghiţit pământul.

Ar fi fost mai mult decât imprudent să ne apucăm să-l căutăm sub proaspăta grindină de gloanţe, aşa că ne-am continuat drumul. Trecerea prin stroi n-a durat mult, dar mie mi s-a părut o veşnicie. Am ajuns la ţintă buni de stors şi gâfâind ca nişte maşini cu aburi…

Camionul lângă care ne-am aciuat nu era singurul vehicul pe acest parcaj improvizat. Îi ţineau companie camioneta lui Portella şi două limuzine. Într-una, un „Mercedes” de culoare deschisă, şedeau un bărbat şi o femeie. Femeia urmărea pe geam bătălia, pe când însoţitorul ei abia îşi arăta creştetul, de frica vreunui glonte rătăcit.

Curiozitatea m-a făcut să mă apropii. Zărindu-mă, Mihaela a scos un strigăt menit să mă prevină. Am observat cu întârziere revolverul. Prea aproape ca să mai pot da înapoi. Mi-am introdus braţele prin fereastră, l-am apucat de ceafă şi, cu o zvâcnire, l-am izbit cu tâmpla de rama metalică.

N-a zis nici pâs. A căzut pe pernă, moale ca o cârpă. Am deschis portiera şi, ajutat de Pelerin, l-am tras afară pe… domnul Mario Digenar. L-am culcat frumuşel pe nisip şi, după ce m-am convins că-l expediasem doar în împărăţia lui Morfeu, m-am urcat la volan. Tezaurologul m-a urmat, instalându-se pe bancheta din spate.

Când să răsucesc cheia de contact, Mihaela m-a interpelat:,

— Mihai unde-i?

— Nu ştiu! Cred că s-a rătăcit!

— Fără el nu plec!

— Tovarăşă Rotaru, fii înţelegătoare…

— Sunt! Dar nu-s laşă!

Avea dreptate. În clocotul evenimentelor uitasem de Costăchescu. Acum îmi era ruşine şi, ţinând să-mi repar greşeala, am dat să cobor.

— Aşteptaţi-mă! Încerc să-l găsesc!

N-am apucat să-mi pun în practică intenţia. Silueta subţire, puţin adusă de spate, a arheologului s-a ivit de după camion.

Fata l-a strigat:

— Încoace, Mihai!

A venit în pas alergător.

— Suie! am mârâit. Unde dracu’ umbli, tovarăşe Costăchescu? Noi ne perpelim, iar dumitale îţi arde de plimbare.

Tremura ca o piftie.

— Scuzaţi-mă, tovarăşe Coman… s-a întâmplat ceva îngrozitor. Lângă… lângă statuie m-am întâlnit cu fostul meu şef, cu profesorul Iulian. Luase tridentul şi se pregătea să fugă cu el. I-am vorbit frumos, dar degeaba. Când am încercat să-l opresc, a scos un revolver şi l-a

îndreptat spre mine. Nu ştiu cum, am reuşit să-l apuc de încheietură… i-am răsucit-o şi, deodată… o pocnitură. L-am simţit cum se lasă moale, am vrut să-l susţin… A alunecat la pământ şi a rămas nemişcat… Cred că l-am omorât!

Nu-mi păsa de Iulian, viu sau mort, ci de schema hidro-aerodinei. Convins că de emoţie uitase tridentul în mâna statuii, am strigat:

— Unde-i tridentul? Nu cumva l-ai lăsat acolo?

— Cum să-l fi lăsat, tovarăşe Coman, s-a mirat el, că doar al nostru e!

Şi mi l-a întins.

Un căpăcel de stilou rezolvă problemă

„Waterloo”-ul rămăsese undeva în urmă. Înaintam anevoie prin noaptea de pâslă, concentrându-mă asupra drumului care nu era drum, ci un fel de teren de antrenament ca pentru vehicule selenare.

Nefiind un as al volanului, eram concentrat asupra conducerii maşinii şi nu mă puteam atinge de trident, chit că ardeam de nerăbdare. Curiozitatea lui Costăchescu şi a lui Pelerin a fost în schimb satisfăcută de Mihaela, cu o modestie cuceritoare.

— Nu-i meritul meu, ci al întâmplării. Maşina lui Portella rămăsese nesupravegheată, aşa că m-am putut ascunde în portbagaj.

— Cum de…? s-a mirat Mihai, gândindu-se la cutezanţa fetei, dar ea a interpretat-o ca pe o aluzie.

— Destul de greu, pentru o namilă ca mine! Am stat înghesuită şi m-am ales cu nişte cucuie. Important e că nu m-au dibuit. La Parnaiba am aşteptat până s-a făcut linişte, apoi am ieşit.

— Unde v-aţi dus? a întrebat Pelerin.

— Drept la poliţie! Din păcate n-am reuşit mai mult decât dumneavoastră la Buenos Aires. Comisarul de serviciu era ori nătâng, ori rău intenţionat. Aducându-i la cunoştinţă că prietenii mei sunt prizonierii lui Portella şi că

doar o intervenţie rapidă şi decisă îi poate salva, s-a răstit la mine, cică aş fi una dintre acele muieruşti, care inventează trucuri ca să se apropie, cu intenţii matrimoniale, de slăvitul rege al vitelor cornute. La insistenţele mele a răspuns cu ironii, cu glume deşănţate şi în cele din urmă m-a dat afară.

Mi-a venit atunci ideea să mă adresez poliţiei din Natal şi am pornit în căutarea unui telefon. Localurile publice fiind închise, am alergat la hotel. În hol, la recepţie, stăteau doi bărbaţi. Unul, un tip mărunt cu ochelari, parlamenta cu funcţionara. Pe celălalt, înalt, de o eleganţă rafinată, l-am recunoscut imediat, că-l văzusem de atâtea ori pe ecran şi în fotografiile din ziare: era Mario Digenar!

Pelerini m-a bătut pe umăr.

— Ei, alteţă, a fost rău că i-am pomenit despre latifundiarul brazilian? Dacă n-aş fi comis această primă indiscreţie, dumneavoastră n-aţi fi făcut-o pe a doua, iar îngerii noştri salvatori ar mai fi stat şi acum la Buenos Aires. Spuneţi mai departe, domnişoară – s-a adresat el Mihaelei – cum l-aţi cucerit pe frumosul Mario?

— I-am solicitat o convorbire între patru ochi, pe care mi-a acordat-o. Nu contează cum a decurs discuţia, fapt e că i-am promis tridentul în schimbul eliberării voastre.

— A acceptat? a întrebat-o Mihai.

— Pe loc! Declarând însă că nu are încredere în mine şi că mă va ţine sub supraveghere până la lichidarea afacerii. L-a trimis apoi pe însoţitorul lui, pe Bergun, să adune trupa – vreo douăzeci de inşi – şi s-o îmbarce într-un camion. Restul îl ştiţi!

Au urmat comentarii care nu mă interesau, aşa că m-am putut dedica problemelor tehnice de conducere auto, lăsându-mă totodată măcinat de hamletiana întrebare: „O fi sau n-o fi pelicula în tija tridentului?”

Ocolind Parnaiba – era de preferat să abandonăm valizele decât să ne arătăm acolo – m-am angajat pe şoseaua naţională în direcţia Fortaleza. După vreo cincizeci de kilometri rulaţi pe asfalt, o desfătare după echilibristica din brusă, am tras maşina pe dreapta şi mi-

am invitat tovarăşii să coboare.

— Dezmorţiţi-vă picioarele. Stăm zece minute!

Mi-au mulţumit pentru această iniţiativă excelentă.

Costăchescu a luat-o pe Mihaela de braţ şi a pornit eu ea de-a curmezişul câmpiei; Pelerin s-a învârtit nedecis încolo şi încoace, apoi s-a îndepărtat şi el în căutarea unui locşor izolat.

De când aşteptam această clipă! Am luat tridentul de pe banchetă – mâinile nu-mi tremurau, deşi ar fi avut tot dreptul – şi l-am ţinut câtva timp în căuşul palmelor. Aveam ciudă pe el că-mi scosese peri albi. Dar mă şi bucuram, ca de regăsirea unui lucru drag.

În cutia de lângă volan era o trusă cu scule. Am ales o şurubelniţă subţire şi am introdus-o în tija destinată tridentului. Am scormonit uşurel, apoi am scuturat relicva. Nimic n-a căzut afară! Am repetat operaţia de câteva ori. Măsurând cu şurubelniţa adâncimea şi comparând-o cu lungimea exterioară a piesei, am ajuns la concluzia deloc îmbucurătoare că era goală.

Până la Fortaleza n-am scos o vorbă. Prietenii se străduiau din răsputeri să mă facă să particip la discuţiile lor, dar muţenia mea totală i-a dezarmat şi s-au lăsat păgubaşi.

Ce ar mai fi de povestit? Până la Natal am călătorit cu trenul, de acolo pe calea aerului la Rio de Janeiro şi, mai departe, la Buenos Aires.

Îmi pierise cheful de orice, aşa că despărţirea de doctorul Pelerin a fost lipsită de căldura pe care bătrânul o merita cu prisosinţă. Mă înţelesesem cu Mihaela şi cu „logodnicul” ei – nu participasem la nicio ceremonie, dar ea acum aşa îl numea – să ne întoarcem la Bucureşti împreună după ambalarea şi expedierea exponatelor, adică peste două zile.

Eşecul mă afecta cumplit, mă umplea de amărăciune. Eram atât de indispus, încât nu ieşeam din cameră clecie la ora prânzului, ca să îmbuc ceva şi ca să-mi reîmprospătez provizia de ţigări. Restul timpului zăceam în pat, toropit de căldură, şi nădăjduiam ca Portella, care

scosese fără îndoială pelicula înainte de a monta tridentul pe statuie, să fi fost ciuruit de gloanţe, rupt în bucăţi de grenade sau pulverizat de ghiulele de tun.

Că făcusem tot ce-i omeneşte posibil putea fi o justificare pentru superiorii mei, pentru Tomescu, dar nu şi pentru mine! În profesiunea noastră trebuie să ştii să-ţi dai singur note, iar eu… eu mă lăsasem repetent!

Pelerin a venit să ne conducă la aeroport. Cu Costăchescu s-a îmbrăţişat, pe Mihaela a sărutat-o, pe când mie mi-a întins doar vârful degetelor. Sigur că ar fi fost cazul să-mi explic într-un fel sau altul comportarea, dar nu eram în bună dispoziţie; ajuns acasă, aveam să-i scriu câteva rânduri şi gata.

Difuzoarele au prins să ne invite la avion. În frunte cu o stewardesă frumoasă, grupul s-a pus în mişcare cu o încetineală de melc. Mihaela şi Costăchescu făceau pe fraţii siamezi; din urmă, un idiot mă împungea cu vârful umbrelei. Pe scară am alunecat, cât p-aci să-mi rup gâtul.

„Logodnicii” s-au aşezat unul lângă altul, iar eu în fotoliul din faţa Mihaelei, vecin cu o femeiuşcă violent fardată care era cât pe-aci să-mi scoată ochii cu evantaiul ei.

În timpul decolării fumatul e interzis. Morfoleam ţigara în gură şi când a dispărut anunţul luminos, nu mai era bună de nimic. Totul mă enerva: aşteptarea, zgomotul motoarelor turboreactoare, căldura, evantaiul vecinei şi efluviile sentimentale ale lui Costăchescu.

După ce avionul a luat înălţime, mi-am aprins altă ţigară, mai puţin de nevoie decât de dragul izolării în spatele perdelei de fum.

Pluteam de o bună bucată de vreme deasupra unor zăpezi făcute parcă anume ca să nu se vadă întinderea albastră a oceanului, când, aducându-şi aminte de mine, Mihaela şi-a ţuguiat buzele, ca atunci când vrei să împaci un copil necăjit.

— Hai, tovarăşe Coman, descreţeşte-ţi fruntea!

— Ce-ţi pasă dumitale…

— Mai mult nu se putea face! Asta-i părerea mea!

— Mda, părerea dumitale! Readuc rolfilmul în ţară? Nu! Înseamnă că am capotat!

— Nici pomeneală, de vreme ce n-a ajuns la Digenar! A căzut din trident şi s-a prăpădit, ceea ce, în fond, echivalează cu o recuperare.

— Oare? mi-am exprimat eu îndoiala.

Costăchescu s-a trezit din reveriile sale trandafirii.

— Despre ce rolfilm vorbiţi?

Fără să-mi ceară consimţământul, Mihaela l-a pus în temă:

— Iulian s-a folosit de trident, ca să scoată din ţară o peliculă cu schema unei invenţii…

— Cea care urma să fie experimentată lângă şantierul nostru? Deci asta era!

— Întocmai! am confirmat, mirându-mă că ştie sau că-şi aduce aminte de ceva ce nu e în legătură directă cu preocupările sale profesionale. Fostul dumitale şef, care pe lângă meseria de arheolog mai avea una, a fotografiat hidro-aerodina cu un film special, pe când aceasta evolua sub apă; apoi a introdus filmul în trident, ca dumneata să i-l transporţi peste graniţă. Ei bine, pelicula a dispărut! Când şi unde, în timpul călătoriei, la fundaţie sau la fazenda lui Portella, uite că n-am idee!

— Un rolfilm… special! a repetat Costăchescu, trăgând de cuvinte. Faţa sa palidă s-a acoperit de o uşoară roşeaţă şi vinele de la tâmple au prins să zvâcnească. Cum arăta acest rolfilm, tovarăşe Coman?

— Păi, cum să arate! Nu l-am văzut nici eu. Dar presupun că e de mărimea unui degetar – altfel nu putea încape în trident – băgat într-o casetă din material plastic. Un flecuşteţ, pe care-l scapi uşor din mână! am adăugat cu un vag optimism.

— Din plastic maron-roşcat? a întrebat arheologul, candid.

— Maron, negru, verde, galben, liliachiu… Putea fi de orice, culoare!

— Da, da, da! O cutiuţă minusculă de culoare cafenie bătând în roşu!

— Ai văzut aşa ceva? a sărit Mihaela ca arsă.

— Cred... cred că da!

— Unde, când? am urlat, de am speriat-o pe cucoana cu evantaiul şi alţi zece-cincisprezece pasageri.

— La Fundaţia Garcia, când despachetam lăzile. L-am scos, l-am şters cu o cârpă, deoarece avea pe el fire de nisip, şi când să-l pun jos, mi-a căzut din mână şi s-a izbit de podea. Aplecându-mă să-l ridic, am observat un mic cilindru din material sintetic maron-roşcat. Înainte de plecarea din ţară, pierdusem căpăcelul de stilou. Mi-am zis că despre el este vorba, că se deşurubase în buzunar şi că acum alunecase afară.

— Ce ai făcut cu el? am strigat, Mihaela şi cu mine, la unison.

— Ştiu şi eu? Poate că l-am păstrat!

— Unde, Mihai? Încearcă să-ţi aduci aminte!

— Poate l-am pus într-un sertar. În sertarul de sub oglindă, sau...

— Erai la hotel? Ai controlat lăzile în camera ta de la hotel?

— A, nu! La fundaţie! Înseamnă... înseamnă că am băgat căpăcelul în buzunar. Staţi, staţi puţin...

A început să se scotocească. Purta o cămaşă albă, nou-nouţă, cumpărată de Mihaela la Natal şi pantalonii mult încercaţi ai costumului în care plecase de acasă, cărora fata reuşise să le dea un aspect cât de cât civilizat. A scos pe rând portvizitul, o legătură de chei, un pumn de mărunţiş şi o batistă şifonată, punându-şi-le pe genunchi. Mihaela şi cu mine îl urmăream cu sufletul la gură, ca pe un iluzionist gata să extragă dintr-un joben un iepure de casă.

Mai rămăsese buzunărelul de ceas. A introdus două degete şi când acestea au reapărut, ţineau strâns micul cilindru cafeniu. Nu l-am lăsat să-l ridice triumfător, cum intenţiona, ci i l-am smuls. Tremurând ca varga, am deşurubat capacul. Înăuntru înfăşurată pe o bobină, era o

bandă îngustă de celuloid.

Greu de descris ce a urmat! Prezenţa simpaticei vecine cu evantaiul m-a împiedicat să execut un dans al pieilor roşii, nu însă s-o trag pe Mihaela de păr şi s-o sărut. Nici arheologul n-a scăpat de spontanele mele manifestări de bucurie.

După ce mi-a mai trecut şi sângele a revenit la o viteză de circulaţie normală, am întrebat-o pe tânăra şi frumoasa stewardesă cât costă *„un telegrama para Rumania”.* Suma era piperată şi cei câţiva pesos rămaşi prin buzunare abia ajungeau pentru adresă şi trei cuvinte.

Puteam cere cu împrumut diferenţa de la minunaţii mei prieteni, dar erau atât de ocupaţi cu privitul ochi în ochi încât mi-a fost nu ştiu cum să-i tulbur.

Iată de ce, radiograma adresată lui Tomescu s-a rezumat la următorul text, nici în spaniolă, nici în limba mea maternă, ci în… latineşte, pe cât de scurt, pe atât de semnificativ:

„VENI, VIDI, VICI”